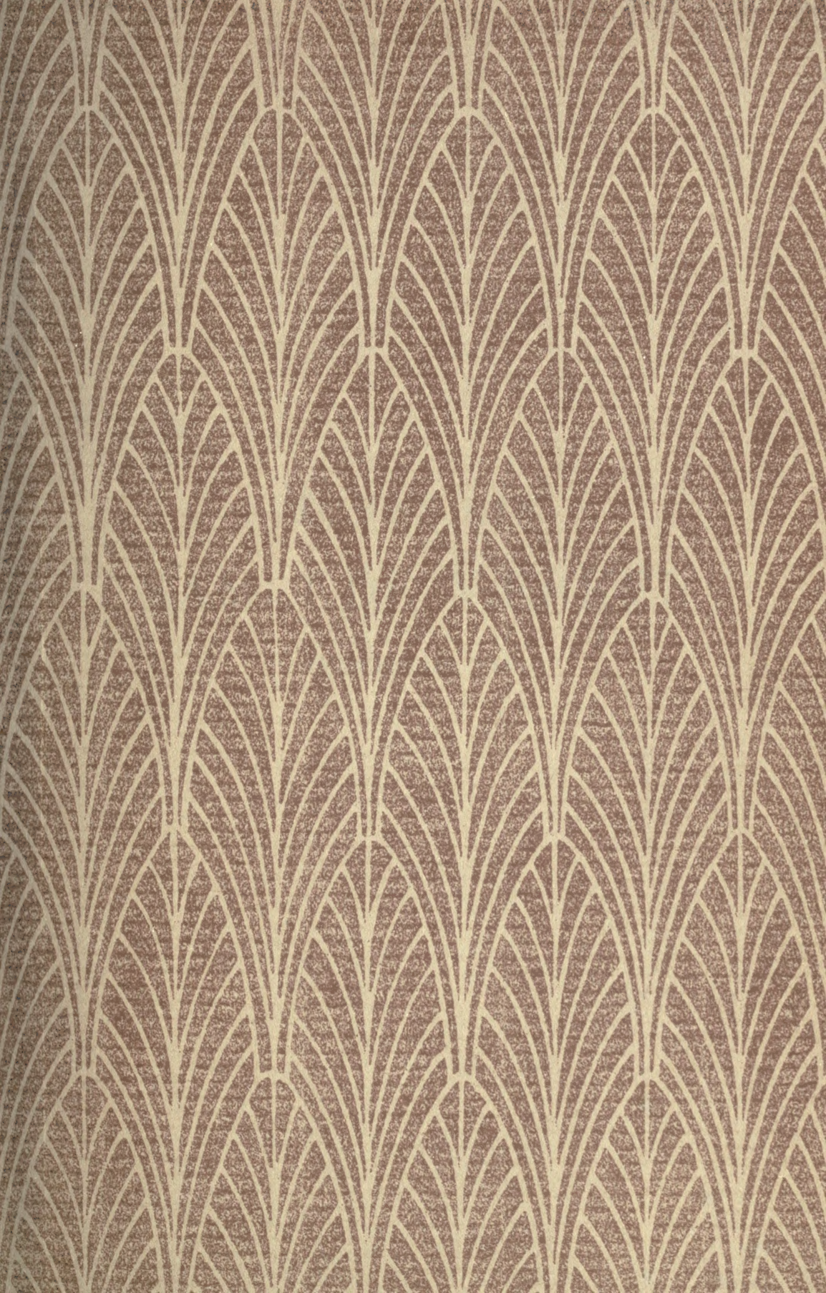

3 1761 05091342 5

JONAS LIE

SAMLEDE VÆRKER

TRETTENDE BIND

JONAS LIE

SAMLEDE VÆRKER

TRETTENDE BIND

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
1904

Fr. Bagges Bogtrykkeri. — Kjøbenhavn.

LINDELIN

EVENTYR-SPIL I FIRE AKTER

(1897)

PERSONERNE.

Lindelin.
Skipper Enochsen.
Styrmanden.
Stewarten.
Seilmageren.
Sjøfolk.
Jan Wiedewelt, Kjøbmand.
Lisken Erpekom, gammel Tjenerinde i det Wiedeweltske Hus.
To Konditorbud.
Jeremiasen,
Mathisen,
Gamle Eliasen, } Jægteskippere.
Major Rattibach, garnisonerende Militær.
Truls, hans Tjener.
Prædikanten.
Fru Schnackenberg.
Fru Finkenhagen.
Madam Tornkrans.
Fru Snabel.
Jomfru Andrine Kjevlegaard.
Jomfru Witte Kjevlegaard.
Dorthe, Tjenestepige hos Prædikanten.
Trampedeller, Berider.
En Vært.
En Opvarter.
Tre Herrer.
To Hesteinteresserede.
Cirkuspublikum.
Cirkustjenere og Rideknægte.
Nogle af de paa Cirkus Agerende.

FØRSTE AKT.

Kahyt med aabent Skylight og en Trappe paa venstre Sidevæg skraat op til Dækket. Paa høire Sidevæg to Køier over hinanden med et halvtiltrukket Gardin for og en Bænk under. Kister og Skrin, blaa og rødmalte med Bonderoser og Snirkler. Paa Baggrundsvæggen to Kahytsvinduer og mellem dem et Speil, hvorunder et Opslagsbord med en Krak paa hver Side. Tilhøire en Kogeovn og paa venstre Side af Speilet, høiere oppe paa Væggen, et Skab, hvori ses Flasker.

Af og til udover Scenerne ser man en stor Skogkat (en mekanisk) med gulgrønne gnistrende Øine og busket Hale smyge sig om i Kahytten og forsvinde i et Aflukke, der er placeret paa den Køierne modsatte Væg henne ved Trappen, hvor den har sine Unger.

Tilhøire sidder Skipperen, — en bred, staut, rødskjægget Skikkelse. Tilvenstre Lindelin, — de spiller Femkort ved Kahytsbordet.

Lindelin er underlig bondegloret klædt; hendes Ørenringe med store grønne Stene blinker intenst. Hun nytter Kortene koket som Vifte og plirer til Skipperen under Spillet, medens Vildkatten af og til smyger sig om paa Bordet mellem Kortene og om hendes Ryg og Hals.

Lindelin
(skyver lempelig blidt til Katten).

Afveien, Pusen min, — gaa hen og kig i Kortene hans, Du.

Enochsen.

Ja, den Buskesvansen dens, naar den slig pudser én op i Næse og Ansigt, saa — hm! — faar én som en Lyst til at harke sig. — Nei, nei, jeg vil derfor slet ikke sige, at den er i nogen Maade

generlig, den snille, pene Pusen, nei. — (Klapper den forsigtig om Forbenene for at flytte den fra sine Kort. Trækker Haanden hastig til sig.) — Au! — (Dæmpet indsmigrende, medens han suger Haanden for Riftet efter Kloret.) Det tør være et Sæt noksaa lange Barberknive, Du gjemmer saa kjælent i de smaa Poterne dine, Skogpus.

Lindelin
(lægger Kinden ømt ind til Katten).

Du Klør! — Aa, Du er saa deilig, deilig, Pusen min!

(Katten hen til Enochsen.)

Enochsen.

Uf, byr den mig ikke Busken sin igjen.

Lindelin
(kaster ivrig sidste Kort).

Ser Du, sidste Stik mit! — Ud med Honningkagen, Enochsen!

Enochsen.

Nu straks? — Du kan da bie, Søten min, og gi mig lidt Pust til at vinde, jeg ogsaa.

Lindelin.

Bare saa jeg faar bide i den, Enochsen, — et lidet, ganske lidet Bid.

Enochsen
(rækker med Haanden ned i Kisten bag sig efter Honningkage, bryder af og gir hende et Stykke).

Saa — der! Men bare lidet, ganske lidet, hører Du, — ellers vil Du ikke spille mere. Og Du véd Aftalen: — Femkort, til hele Stokken er gi't ud. Vinder Du, faar Du en Honningkage —

Lindelin
(bedende).

Og lidt Mjød ogsaa, Søten min.

Enochsen.

Nu? — midt paa Dagen! Det er forsvoret om-

bord hos Skipper Enochsen det. — Og, vinder jeg, faar jeg et Kys.

Lindelin
(surmulende).

Jeg maa da vel faa en Kagebid til vel, — bare lidt til Pus?

Enochsen.

Nei, Aftalen, Lindelin, — værsaagod!

Lindelin
(spidser Mund og rækker Ansigtet mod ham).

Naar jeg holder Honningkagestykket i Munden — slig? — og deler med Dig, saa Du kan bide af din Halvpart?

Enochsen.

He he he, — he he he, — saa rød en liden Mund som en Rose, og saa blinkende hvid en Tandgar. Det er vel et Syn, som én aldrig skulde ha set Mage til i Verden.

(Han gir hende en Honningkagesnab og rækker sig over Bordet for at bide.)

Lindelin
(drager sig hastig tilbage og spiser Kagestykket).

Det kom af dette tykke Skjægget dit, at Du ikke fik Tag i din Part.

Enochsen
(hidsig).

Saa skal vi spille igjen.

Lindelin.

Ja—a, hvis Du gir mig Resten af Honningkagen, saa Pus, stakkars Pus! ogsaa kan faa lidt. (Enochsen gir hende Resten af Kagestykket, hvoraf hun spiser; stikker en Bid i Munden paa Katten og skydser den saa afsted.) — Gaa nu ind til alle Ungerne dine!

(Katten smyger sig ind i Aflukket.)

Enochsen
(gir ud Kort og de fortsætter Spillet, medens hun tygger. Han tar dundrende med Næverne i Bordet sidste Stik med Glans).

Det er mit. — Nu Kysset!

(Lindelin koketterer bag Kortene og unddrager sig, indtil han faar Nip af Kysset. Hun titter derunder stadig op til Flaskeskabet, og de spiller igjen).

Lindelin
(udbryder overstrømmende).

Nei, hvor slu han er, den staute Skipperen min! — hvor deilig han fusker og ler saa lurt i Skjægget. (Springer op.) Nei, jeg holder det ikke ud, Enochsen! — saa for vakker Du er! (Dækker hans Øine med begge Hænder.) Luk Øinene — helt igjen. Kan Du holde dem slig tæt lukkede, til Du har talt til hundrede, skal Du faa ti — tolv Kys af de bedste. Du lurer Dig ikke til at titte vel? — Du er saa vakker slig med Øinene igjen, Enochsen!

(Springer op paa Krakken og rækker til Mjødflasken, som hun hastig faar Korken af og sætter for Munden. Et Øieblik efter er hun nede.)

Saa, Enochsen, luk op Øinene!

(Hun kysser ham rundt Ansigtet og tæller for hvert Kys til ti.)

Enochsen
(lukker Øinene under Nydelsen).

Jamæn synes jeg ikke, det ligesom dufter af Mjød, naar jeg saadan trækker ind Veiret, ja.

Lindelin.

Næ—i? — og det bare fordi jeg isted tænkte paa Mjød. Men, naar Du vidste, hvor Du dufter af Fisken, vi har ombord!

Enochsen.

Aa saa fin en Natur, Du er, — saa én næsten kan bli bange for at bande endog det allernødvendigste ombord i sin egen Jægt. (Klapper hende varsomt.) Som Lilien paa Marken, som Fløiel og Dun at stryge paa Kinden!

Lindelin

(titter i ét væk snart ned til Honningkageskrinet, snart op til Flaskeskabet. Hun begynder at trippe urolig foran ham, skyver og puffer leende til ham og knytter Haanden som truende op i hans Ansigt).

Du er saa stærk, Enochsen, saa karslig bredskuldret, ligner Hjerterkonge i sin røsselige Vælde med det røde Silkeskjægget dit. Og endda er jeg ikke ræd Dig! (Ler og aper og knader ham, medens hun alt i ét titter ned mod Honningkageskrinet og op mod Flaskeskabet.) Læg Næven din paa Bordet ved Siden af min, Enoch! Hu, — saa svær og barket og skrækkelig den er mod min. Og endda saa tør Du ikke andet end la' mig vinde paa Dig. (Ærter og ægger.) Du tør ikke, — ellers blir der ingen Kys af, véd Du!

Enochsen.

He he he, — nei, Du kan nok gjerne slaa alt det, Du aarker, med den søde, bløde Poten din. Det bare klør saa deilig i Skjægget.

Lindelin

(ser beundrende paa ham. Pludselig heftig).

Nei, jamæn maa jeg lukke Øinene dine igjen, de er for vakkre!

(Lægger begge sine Hænder paa hans Øine og ser sig raadvild om.)

Enochsen

(vrinsker og humrer indfornøiet).

He he he ...

Lindelin.

Hør nu, Enoch, — Gulleskipperen min! Du vil jo være ærlig og aldrig narre eller svige hende, som har gjort det store Offer for sin Kjærligheds Skyld at forlade sit gjilde, rige Hjem langt inde paa Skogen og gaa bent fra Brudeskamlen og lige ombord og tilhavs med Dig! — Ja, for Du maa tro, det var noget til Greier, — det lyste og gløste i Vinduerne, og Guld og Sølv var det, hvad én tog i. Lover og sværger Du, Enoch, aldrig at narre eller svige din egen Lindelin? Aldrig!

Enochsen
(vil fare op).

Ja ved heite gloendes —

Lindelin.

Nei, ne—hei, sid, som Du sidder, hører Du! Luk ikke op Øinene. Og, om Du løi, — aa, jeg laa der i Stivkrampen, — døde paa Flekken, Enoch!

Enochsen.

Sig bare fore Du, saa svær' Enochsen. For en saa rivenes deilig Himmeriges baade Rose og Lilie som Du, — og værre og værre forrivenes deilig blir Du for hver Dag, Sola mi!

Lindelin
(titter begjærlig op mod Flaskeskabet).

Vil Du nu sidde slig rolig, ganske rolig, til Du har faat talt til tohundrede, — saa skal Du faa se mig staa foran Dig med udslagent Haar, som den deiligste Huldre.

(Hopper op paa Krakken, hvor hun saa hastig snapper Flasken ud af sit Rum.)

Du kan gjerne vende Dig bort ogsaa!

Enochsen.

Sig bare fra, naar jeg skal begynde at tælle. — (Slaar Øinene op, idet han vender sig.) Men, hvad gjør Du der ved Mjødflasken?

Lindelin
(indbidt blidt med Flasken i hævet Arm).

Huldren maa da ha noget, som kan forestille Lur vel? — Men nu, — siden Du vendte Dig om og keg, saa — (Straffende i Graad mere og mere jamrende.) — Nei, det havde jeg ikke tro't Dig til, Enoch! Jeg tænkte, Du var en anden Kar jeg, trofast som Fjeldet, og saa —. Uf — huf — dette gaar mig bent tvers gjennem Hjertet. (Skriger.) Giv mig noget at drikke, — jeg daaner — (Peger med Ækelhed.) Du under mig nok noget af det lunkne, grumsede Vand der i Spilkummen henne paa Ovnen.

Enochsen
(reiser sig).

Tag Dig heller en Slurk af Mjøden, Du har i Haanden, Du Smørblommen min, — det kan hjælpe.

Lindelin
(drikker og udstøder mellem hver Slurk).

Aa — haa! — Aa — haa! — Saa Du har bedraget mig, Enoch. En stakkars troskyldig Pige, som Du lokkede bort til Dig! (Hastig.) Men hvad var det, jeg saa, — et stort Hul bag i Buksen din. Snu Dig om! (Medens han vender sig, tømmer hun Flasken helt ud og springer ned af Krakken.) Der maa en ny Lap paa. (Tørrer Øinene.) Nei ikke skal Sjøbassen min gaa slig bar, udsat for Vinden og kolde Blaasten, — om han bedrog mig aldrig saa haardt. Og nu, vi snart kommer tillands og skal beses af alle de fine Byfolk! (Raaber op af Trappen.) Anders Seilmager, Anders Seilmager! Kom med en Lap til Bukseenden hans Enochsen. (Til Enochsen.) Og saa lægger Du Dig der tvertover Krakken, saa jeg kan faa sy.

Enochsen
(forbløffet uforstaaende, opfatter det som Spøg).

Hehehe, — hihihi. Det blev noget at stryge et varmt Persejern paa.

Lindelin
(nikker stolt).

Ja—a, min røsselige Skipperbasse kny'de nok ikke, om saa Bolten var gloendes.

Enochsen
(staar et Øieblik stum oprørt, udbryder saa barsk).

Der? ... tvertover Krakken? ... jeg?

Lindelin.

Naar det er dine egne Bukser! — Nu er Du urimelig, Enochsen.

Enochsen.

Nei saa dundre mig! — Nu svor Enochsen baade for sig og Jægta!

Lindelin.

Ret saa, ret saa, Enochsen! Dominér og husér, — tramp og trak paa Konen din, — i samme Stund, som hun ikke véd, hvad hun skal gjøre for Kjærlighedsgjerning imod Dig! (Begynder at tude.) Og ikke engang husker, at Du lige nu stak hende tvertigjennem Hjertet, — sveg og bedrog mig, — og endda ikke for sit Liv vil vide af andet end dit eget bedste.

Enochsen

(med Gravrøst trækker sig i Skjægget).

Jeg spør Dig bare: Er det sømmeligt for en forfaren Skipper, som har seil't med egen Jægt i fjorten Aar paa alle Fiskevær at (ser op mod det aabne Skylight) forevise sig for Mandskabet fra den Side?

Lindelin

(sidder med vredne Hænder og stirrer stille fortvilet ned i Gulvet).

Jeg ser ikke andet, end at det blir værre og værre mellem os jeg. (Overgi't.) Aa, jeg er saa ulykkelig — saa ulykkelig. —

(Enochsen stryger og kjæler hende. Lindelin farer pludselig vildt op.)

Jeg vil hjem igjen til Far og Mor! — hjem igjen, siger jeg Dig. Aa, de skulde vide, hvordan Datter deres nu er faren!

Enochsen.

Søten, Søten! — Naar nu Skipperen føier Dig, — hører Du, — føier Dig. — Hør da, hør da. Det skal jo bli, som Du vil, Lindelin min! — Lillepus min ja. — (Trøster.) Saa saa, nu blir det nok bra igjen. — (Ser betænkt urolig op mod Kahytstrappen og Skylightet.) Jeg vil bare først op paa Dækket og kommandere Folkene tilveirs for at bjerge Topseilet. Jægten ruller saa, synes jeg, det er vist øget med Vinden.

Lindelin.

Op paa Dækket med det gabende Hul bag? — Aldrig i Evighed! — saa baade Styrmand og Mandskab skulde faa det at føre Dig ud i Folkemunde

for. Mands Skam er Konens Skam, og din Tort er min Tort, skulde jeg mene. Holdt Du lidt mere af mig, saa behøvede jeg ikke at undervise Dig om det. (Paa Graaden.) Aah, — aah, — jeg er saa ulykkelig!

Enochsen
(puster tungt).

Ja ja ja, — det faar saa bli da, Puten min! (Kjælende over hende.) Nei graat nu ikke, hører Du. Saa, — saa. Enochsen gjør jo som Du vil, hører Du, bare han faar lidt Ræson for det først. Og Lindelin min hun véd nok, hvordan det skal være hun! — Saa, saa Skogprinsessa mi'. — Saa, nu græter vi ikke mere, Kjælepus! Og saa gir Du mig et Kys, saa jeg kan vide, at Du er lige blid igjen.

Lindelin.

Vil Du lægge Dig tilrette da?

Enochsen
(befippet, bedende).

Straks, straks.

Lindelin
(rækker Truten frem).

Der! (Kysser ham; men farer hastig tilbage.) Huf, Enochsen! de Skjæggestubberne dine stikker jo som Børster, strutter som Pigger. Det kommer af din modstridige Natur.

Enochsen
(kryber sig tilrette henover Krakken, som han forsigtig placerer bag den høie Kiste, saa han dækkes for Publikum. Ydmygt).

Her ligger jeg jo.

Lindelin
(til Seilmageren, der kommer ned af Trappen).

Ja, er det ikke en snil Mand, jeg har. Se bare Vildbassen min nu! Der er nok ikke mange Koner, som har Magen.

(Enochsen stønner dybt.)

Lindelin.

Ræk hid Lappen, Seilmager! (Hun maaler den til at passe, klipper og lægger den tilrette over Flængen.) Og nu træder vi Traaden ind i Naalen. (De gaar til hver sin Kant og drager; hun med Naalen og Seilmageren med Traaden, for at den kan bli lang nok. Bekymret ømt over mod Enochsen.) Og nu maa Du ligge rolig som et Lys, Bassen min, skal Du ikke faa Seilmagernaalen i Dig, saa jeg blir nødt til at sprætte op igjen, hvor Du blir syt fast.

(Mandskabets Ansigter med Huer og Sydvester ses derunder tittende og kigende nedigjennem Skylightet og Kahytstrappen. Samtidig høres deres dæmpede Lystighed, og Enochsen vender af og til ængstelig Hodet for at kige didop. Lindelin syer med store Fagter, og for hvert Sting drager hun den lange Seilgarnstraad hen til Væggen. Medens hun drager Traaden til og fra, følger en Stemme hendes Bevægelser med:)

Og hiven hal og stop for Læk
— Rullen gaa, Rullen gaa —
Nu spundser Madamen hans Agterdæk
Hei mi' Rullen gaa!
Saa sjunge vi alle Rullen gaa, Rullen gaa, Rullen gaa.
Der hænder mangt paa Bølgen blaa,
Hei, paa Bølgen blaa!

Saa letted' vi Anker og hev vort Spil
— Rullen gaa, Rullen gaa —
Og hvad en Madam faar sin Skipper til
Hei mi' Rullen gaa!
Saa sjunge vi alle Rullen gaa, Rullen gaa, Rullen gaa.
Der hænder mangt paa Bølgen blaa,
Hei, paa Bølgen blaa!

(De andre stemmer i med Omkvædet, og det gjentages til Syningen er færdig. Enochsen vrider Hodet og gjør Grimacer, og prøver at kige op til Skylightet.)

Lindelin

(klipper Traaden af, naar hun er færdig, og binder med stort Armsving Knude paa Traaden).

Ja, nu slaar jeg Blaaknude paa Skipperen min. (Klapper til med et Klask.) Og nu skal ingen fortale Dig paa din Bag, Enochsen, eller sige Dig i Øinene, at Du ikke er forsørget med Lap og Søm af Madamen din. Og nu i Byen kjøber vi Kjønrøg til at sværte den med.

(Som Enochsen reiser sig, drager Folkene sig skyndsomt bort.)

Enochsen

(retter sig og gaar frem og tilbage ude af Humør).

Jaha, — jaha, — ja san — jaha —

Lindelin.

Saa gir Du mig vel Skrædderkysset da, — og takker den lille Madamen din, som (med en lidenskabelig Gestus hen mod ham) er saa fortittrende forgabet i Dig, at hun gjerne kunde — nam nam, spise op hele Skipperen! (Rækker Munden hidsig hen til ham; men farer som brændt tilbage for hans Kys. Holder sig for Munden og ynker sig.) Au — au, uf da, Enochsen! som Du rev mig med disse Skjæggebusterne dine; de skraber og stikker. Jamæn tror jeg, jeg bløder.

(Hen til Speilet, ser og beser sin Mund, spytter paa en Klud og gnider og pudser sig med Hænderne, som naar Katten vasker Snuden.)

Enochsen

(ler).

Naada, — Du har da kjendt det Skjægget før, skulde jeg mene!

(Det buldrer og tramper ovenpaa og høres ,,Hoi—ho—ho—" mens de haler i Tougene.)

Lindelin

(vender sig bort).

U—u — — uh — puh, — det var som at komme an i en Rive.

Enochsen.

Naada?

Lindelin
(gysende).

Jeg har aldrig set, det var saa stygt før.

Styrmanden
(raaber med Haanden for Munden ned af Kahytstrappen).

Skipper! —.Skipper! — Hoi da, Skipper Enochsen. Vinden forandrer sig. Vi faar Uveir!

Enochsen
(farer til Kahytstrappen og raaber).

Hoi, holloi, — nu er jeg straks paa Dækket.

Lindelin.

Gaa Du, — gaa Du!

(Hun kaster sig ned paa Bænken foran Køien med Ansigtet begravet i Armene.)

Enochsen
(hen og bøier sig over hende; bønlig).

Lindelin min, — Lindelin min da! Snu Hodet og se op, hører Du. Bare lidt, bare Du vil la mig faa saameget som Nappen af Mundvigen din, saa, — hører Du.

Styrmanden
(brøler høiere).

Skipper, Skipper! I faar op og sige, om vi skal falde af en Streg i Kursen. Han begynder at se styg ud.

Enochsen
(roper op).

Ja ja, hoi! — (Til Lindelin.) Hører Du, Smørblommen min, bare snu Hodet lidt op til mig saa —

Lindelin
(kryber voldsomt sammen i Hjørnet af Bænken for at undgaa ham).

Kom ikke nær mig! Jeg faar slig Kvalme. Jeg udstaar ikke det Skjægget. Det er saa ækelt, rent til at miste Madlysten af.

Styrmanden
(vræler).

Skipper, Skipper! Vi maa brase om helt. Skynd Jer!

E n o c h s e n.

Ja ja!

(Farer hen til Trappen.)

L i n d e l i n
(ynker sig og græder).

Nei saa Du har skuffet og forblændet mig med det Skjægget. Og, kan Skjægget være Løgn, saa — kan mere ogsaa.

E n o c h s e n.

Naa saa steike og flaa hele Skipper Enochsen og Jægten hans med, om Du ikke kan lide paa ham.

L i n d e l i n.

Og endda det ikke er mere om at gjøre, end at ta den Busten af Dig!

E n o c h s e n
(stryger sig om Skjægget).

Skjægget, — Skjægget mit? — Hø—hø—høh. Jeg vil se den Karen, som tør rykke i det. Hø—hi—høh. Foruden Dig da. For Du, Blommen min, raa'r nu ligesom for hele Enochsen, Du san, — og kan baade leke og haandtere og flette og knytte i det med de deilige Smaafingrene dine.

(Stemmer og tiltagende Larm ovenfra.)

Hoi—hoho—i—o—ho—

S t y r m a n d e n
(brøler ned).

Vinden øger paa. I faar fort op, Skipper!

E n o c h s e n
(spøgende, idet han tar et Par Trin op ad Trappen).

He, he, he — Du, — her er nok ikke Stunder til at tænke paa Skjægget nu. Vinden uler deroppe slig, at det gjerne kunde blaase af Hagen paa én.

L i n d e l i n
(skriger efter ham).

Ja saa kom bare ikke igjen! For noget styggere

end den brunrøde Kosten om Halsen har jeg aldrig set. Hu—u—uh! Jeg taaler ikke engang at tænke paa det.

Enochsen

(parlamenterende, godslig nærmende sig hende lidt igjen).

Saa er det nu saa bra at ha mod Forkjølelse og Halssyge, véd Du.

Lindelin

(skriger).

Vig fra mig, jeg blir fælen!

Enochsen

(mægtig oprørt).

Dette Skjægget! — Enochsens Skjæg — (stryger det med Selvfølelse) har nu staat baade i Havsnød og Storm, i Uveir og Blaast, Sjødrev og Slud og Isregn og Rimfrost med. Og har det klaret sig til nu —

Stemmer.

Holehøi—høi—

Styrmanden.

Skipper, Skipper! I faar op at kommandere til at reve Seilene, nu har vi Uveiret over os.

Enochsen.

Ja, ja, nu er jeg der paa sætte Flekken!

Lindelin

(tigger ynkelig).

Og, naar det bare er saa lidet — det jeg ber Dig om, Enochsen —

Enochsen

(overhørende, — med mægtig Stemme).

— Saa der faar være Maade med at føie Kvindfolks Nykker og Uforstand ogsaa! (Tramper frem og tilbage.) For en Kar blir nu en Kar og en Kjærring — Kjærring, saalænge Verden staar, og Karen faar det bli, som raar, og Kjærringen som lystrer — tilslut, tilslut, siger jeg Dig!

Lindelin
(titter gjentagende koket op til ham og rækker sig mod ham).

Men, om Du fik af Dig det Skjægget, saa —
(Blinker lovende og nikker og gjør sød Mund.)

Enochsen
(blaaser).

At en Skipper ikke skal ha Skjæg, — aldrig skulde én ha hørt sligt, saa rent hen i Urimeligheden!

Lindelin
(tar til Graaden).

Der skal ikke mere til, for at jeg ikke skal kjende mig rent, — rent ulykkelig, alene som jeg er her med Dig paa vilde Havet. (Hulker.) Nei, aldrig havde jeg tro't Dig til sligt.

(Enochsen kjæmpende med sig selv gjør pludselig med en voldsom Overvindelse Mine til at gaa op paa Dækket.)
(Lindelin truende.)

Nu hænger det i et Haar, Enochsen! — gaar Du saa —

Enochsen
(vildt, barskt afvisende).

Hø, hø, Uveir overdæks og Uveir undendæks. Men en Kar faar være en Kar i Pligtens Stund, — eftersom han ikke kan sage sig i to da —
(Vil op Trappen.)

Lindelin
(styrter med opløst Haar hen og omfavner hans Knær).

Saa ta Farvellet da — for sidste Gang. Og Tak for mig for dette Liv. Jeg kommer aldrig til at glemme Enochsen, (brister i Graad) Gulleskipperen, jeg havde og mistede slig igjen!

Enochsen
(forfærdet).

Mi—mi—mistet — (Famlende ned mod hende for at løfte hende op.) He, he. Du snakker saa rent over Dig —. Pas Dig for Støvlerne mine, som er nysmurte.

Lindelin
(ser op mildt jamrende).

Det er bare Smørblomsten din, som Du har traadt ihjel — bare Smørblommen ... Farvel, Enochsen —

Enochsen
(bitter).

En faar kappe Riggen i Nødens Stund.

(Griber Saksen og farer op i Trappen, hvor han oprørt tar Skjægget af sig med store resolute Klip og derunder af og til kiger op til Dækket. Stirrer efter udført Operation trist paa det afklippede Skjæg, som han holder i Haanden. Lystig.)

Jaha, — jaha san, — én faar tænke, én fører ikke Jægten bare med Skjægget! (Puster ud.) Naa, er Du nu fornøiet, Bringebærsukkeret mit. Gi saa Skipperen din en Kys.

Lindelin.

Lad mig først kjende. (Prøver med Haanden.) Jo, slig Skarreklipping skulde farlig hjælpe! Au, au, — er det ikke som det skrubber Fingrene.

Enochsen
(gir sig i Hast til igjen at snauklippe).

Naa da, — Snutten min, Sola mi, — naa da, kjend!

Lindelin
(kjender og jamrer).

Bare værre og værre! — nu er det saa rudt og stikkende som et Rivjern. (Hiver sig graatende om, saa hun ligger med Ryggen op.) Og dette vil Du, jeg skal skrubbe mig paa mit hele Liv!

Enochsen
(skynder sig resolut hen og tar Sæbe, som han spytter paa, og Barberkniv. Han stiller sig op i Kahytstrappen, luder sig, naar han barberer sig, og stikker Hodet op, naar han tar til Raaberten og kommanderer. Brøler med Mellemrum).

Alle Mand til at reve. Dundren ta Jer! Fir af paa Draget. Klar ved Brasene. Svint Jer, svint

Jer, — tordne og kapseise Jer! — Naa et Tag, et ordentligt ét. Hurra boys!

(Vemodig, idet han er færdig med Barberingen.)

Saa saa, ja nu har Skipper Enochsen kappet baade Vævling og Vant.

(Gaar hen til Lindelin, der ligger med Haanden for Øinene, som hun ikke udstaar at se ham.)

Naa naa, Sirupskrukken min!

Lindelin

(slaar Øinene op og Hænderne henrykt sammen med et Klask).

Nei, nu har jeg aldrig set paa Mage saa vakker Du er. Javist har jeg været forgabet i Dig; men aldrig, aldrig havde jeg tænkt eller trod', Skipperen min var saa fortrollende deilig. Saa Du har gjemt Dig bag det græsselige Skjægget! (Slaar Armene om ham, klapper og stryger ham paa Kinderne.) Noget saa fint! — En hel ny forsvimlende Hjerteknuser, istedetfor den gamle Brombassen min!

Styrmanden.

Skipper, Skipper! Det er rent et Hundeveir. I faar op og greie med Kursen. Det kniber, om vi kan klare Pynten til Byfjorden. Her blir ordentligt Hav.

Enochsen.

Ja, javel, nu kommer jeg. (Binder et Tørklæde høit for Hagen.) Det kunde hænde de ikke kjendte Skipper Enochsen igjen deroppe.

(Springer op paa Dækket.)

(Det larmer ovenpaa, trampes, drages Touge og høres af og til Halehøi. Derimellem Kommandoraab.)

Op med Roret! — Støt saa! — Fald af! — Støt saa.

(Lindelin har igjen kastet sig hen paa Bænken; hun ligger og strækker sig, snur og vender sig og gaber mere og mere kjed. Gisper med Øiekast af og til opad Kahytstrappen. Tar endelig til et Uldgarnsnøste, som hun lader rulle henover Gulvet, medens hun holder i Traaden, som er knyttet, saa hun, naar hun vil, kan trække Nøstet til sig igjen. Ligger og trækker det frem og tilbage, medens Vildkatten stikker Hodet

længere og længere ud, indtil den pludselig styrter over Nøstet, som hun saa hastig unddrager den for at begynde at ærte den paa ny. Snakker i det følgende under sin Leg med den.)

Nei da Pus, nei da Pus! — det lykkes ikke. Jeg kjender Dig jeg, ser Du, — skjønner saa godt, naar Du mener at springe til — naar Du lader saa uskyldig og ser ud, som Du har opgit det ja, — og lukker Øinene og myser. De blir bare saa blanke, ser Du. (Trækker Nøstet til sig, da Katten paa ny farer til.) Ja-vist ja, vi blev skamfuld ja. Og ser Du, havde det ikke været mig, Du havde med at gjøre, men bare den skikkelige Enochsen, — saa — ja, — da ja, — saa havde Du nu faat Nøstet mellem Smaakløerne dine ... Stakkars Pus, vi kjeder os ja ... Stakkar, jeg tænker, vi skal faa os lidt Melk, ja, — det bedste, vi véd at godgjøre os med. (Staar op og tar Melkekoppen fra Kogeovnen. Kalder.) Pus, — Pus — Saa ja, op paa Fanget mit, ja. Der, — nu kan Du ta for Dig af Hjertens Lyst. Det er ligegodt som Mjød for mig det! — Naada, naada, — vil Du ikke? — (Katten skriger klagende.) — Naada, Du ser saa ynkelig op paa mig? — For varm kanske. Ikke akkurat slig, som Du vil ha den? Værsaagod! — ikke kræsen. Jeg skulde kanske blaase paa den for Dig! (Trykker utaalmodig Kattens Hode ned mod Melken.) Værsaagod, Snuden ned i Koppen.

(Katten mjaver stærkt.)

(Lindelin i stigende Affekt, koldt.) Saa Du vil ikke gjøre, hvad jeg siger Dig. Værsaagod, Hodet ned i Koppen ... Ikke? — Ikke? — (Katten mjaver ynkeligt. Hun kniber den ved Næsen, saa den gaber, og helder den varme Melk i den. Den skriger skrækkeligt og fræser.) Jaha, vi blir skoldet, naar vi er ulydige og opstanasige! (Koldt, hævnsygt.) Aanei, Pusen min, der er mere i Koppen! (Tvinger Resten af Melken ned i Katten.) Jeg tænker, vi lystrer en anden Gang, jeg!

(Katten styrter elendig jamrende ind i Lukafet til sine Unger.)

(Lindelin lægger sig tilbage paa Bænken.) Jaja Pusen min,

stakkars Pusen min ... Der ser Du, hvad der kommer af at være urimelig. (Ligger og ser mod Aflukket, hvor Katten forsvandt. Udbryder.) Neimæn, om hun vil se ud paa mig engang ... Lillepus ... Lillepus ... Kjælepus. Er hun saa vred nu da? ... saa rent fornærmet? — Ja, ja, javist har vi været slem mod hende ... rigtig haarde ja. Hun vil slettes ikke mere se ud paa mig, nei, — som var saa styg mod hende ... Søte, søte Pusen min, er vi saa rent ikke til at faa blid igjen? Jeg skal tage saameget Honningkage til Dig fra Enochsen, og af Kaffefløden hans, saasnart Du bare kan ta' det for Svien. (Overvældet af Sorg.) Stakkars Pusen min!

(Larmen oppe paa Dækket blir stærkere og tydeligere. Der raabes.)

Fir af paa Draget! Hart Styrbord, Støt saa — — Stræk paa Braserne ... Halehoi — ioh — hoi —

(En Stemme brøler.)

Land isigte forud nede i Læ!

(Kommandostemme.)

Klar til at vende ... stræk i Braserne. Ned med Roret. Haardt Bagbord — støt saa ... Skjærp Seilet! ... bedre op i Luvart.

Enochsen
(kommer farende ned brølende bag sig op til Dækket).

Tæt op i Luvart! salte og annamme Jer. (For sig selv.) Er det ikke Bynæsset vi har dernede i Læ, saa er det sjelve Brandskjærene, og da! — Taagen ligger saa tæt, at én kan skjære i den.

(Skynder hen til Aflukket, hvor Katten ligger.)

Lindelin
(farer heftig op).

Enochsen, Enochsen, hvad vil Du derinde?

Enochsen
(kort, idet han river Døren til Aflukket op).

Sjøkartet! — Væk med Dig, Kat!

(Vil stikke Haanden ind for at trække den ud; men Lindelin stiller sig hindrende iveien.)

Lindelin
(ophidset).

Jage Katten ud? — min Kat!

Enochsen
(kort).

Afveien! Jeg maa ha fat i Sjøkartet. Her staar Nød paa.

Lindelin
(hyler).

Ud siger Du, — med min stakkars Vildkat, som netop har brændt sig, — skoldet baade Tunge og Hals og ligger der med alle Ungerne sine.

Enochsen.

Ud baade med den og Ungerne, ellers kan baade den og vi komme anderledes ud for det. Vi har Havet over os og Taagen! — Vi ser ikke en Favn forud for Baugen.

Lindelin
(ser ham med sammenbidte Tænder op i Øinene).

Ja, prøv, Du Enochsen, at kaste min Kat ud!

Enochsen.

Du forstaar ikke dit eget bedste, Kone. Slip mig til, — eller — jeg flytter Dig.

Lindelin
(trodsig med kryl Ryg skriger).

Nei, nei, nei, siger jeg!

Enochsen
(bedende).

Lindelin!

Lindelin.

— Finde mig i, at alle de stakkars Smaaungerne skulde ligge og sprælle hjælpeløse her udover Kahytsgulvet og kanske kravle sig bort indimellem Fiskestablerne eller krybe op paa Dækket og skylles overbord ud igjennem Spygatterne! (Hændervridende.) Aa — aah, nu ser jeg dit haarde Hjerte, og hvad for Mand jeg har givet mig hen til!

Enochsen.

Brug nu Vettet, Søten min, — jeg skal svare baade for Folk og Skude.

(Griber Katten.)

Lindelin

(springer op ad Kahytstrappen og skriger overvældet).

Adiø, Enochsen! og Tak for den Tid, jeg var hos Dig. Lægger Du Haand paa Katten, saa springer jeg overbord.

(Forsvinder op paa Dækket.)

Enochsen

(styrter efter og kommer om lidt ned med hende, støttende hende under Armen, mens hun vakler med).

Ne—i, — ne—i, der skal ingen røre din Kat, — din pene Vildkat, — din snille vakkre Kat, nei. Enochsen er Mand for at seile uden Sjøkart, han!

Lindelin

(sukker og stønner og klynger sig ind til ham).

Aah, saa Du har forskrækket mig, næsten tat Livet af mig, Enoch!

Enochsen.

Saa rent medtaget, stakkar! Læg Dig her paa Køien. Lidt Mjød kanske kunde gjøre godt. Jeg skal trække op en ny Flaske.

(Farer efter Flasken og trækker op, medens Lindelin higster og graater.)

En Stemme ovenifra Dækket.

Skipper, Skipper! — Det er selve Bynæsset, vi har isigte. Taagen letter. Vi kan straks være inde paa Havnen.

Enochsen

(puster vældig ud).

Naa saa Tak og Pris! — Værre Seilads, — — jeg syntes næsten, vi alt sad med Baugen op i Skjærene, jeg! — (Tørrer Sveden af Panden.) — Naa, det var et Pust! —

(Lindelin jamrer og sukker.)

Enochsen.

Ja, stakkars liten, ja — (Gir hende Flasken.) Drik lidt Mjød og styrk Dig. Jeg sender Stewarten ned for at pudse og feie i Kahytten, saa her er fint, til vi kommer til Byen.

(Han forsvinder op paa Dækket.)
(Stewarten kommer ned med Svaberen og begynder at rydde og pudse.)

Lindelin
(gisper og gaber).

Vi blir vel liggende ude paa Havnen i Eftermiddag uden at komme iland?

Stewarten.

Nei, var det ligt, — vi lægger lige ind til Bryggen.

Lindelin.

Aah, — og saa kommer alle disse gamle fedtede Fiskehandlerne ombord?

Stewarten.

Det er ellers nok ikke de gamle. De sender Sønnerne sine for sig.

Lindelin
(ivrig).

Sønnerne?

Stewarten.

Ja, af alle de rige Handelsmændene. De staar der saa tæt, at Bryggen er svart af dem, og bare bier og passer paa, hvem der kan komme først ombord og slutte Handel. Ikke før er Landgangsbroen lagt, saa hei —

Lindelin
(aandeløs).

Hvad — hei?

Stewarten.

Hei ja, — ombord hopper de.

Lindelin
(hastig hen til Speilet; hun begynder febrilsk at pynte sig).

Sæt fra Dig Svaberen og find frem Spænde-

skoene mine. Og løft saa lidt mere paa Skylightet, saa de fine Kjøbmandssønnerne ikke skal drage paa Næsen af Fiskelugten.

Stewarten.

Aa, de véd nok ingen bedre Lugt end, hvor Fisken er billig.

Lindelin

(slaar Haaret ud, kjæmmer det og fletter spraglede Baand i det. Hun stanser med ét og spør lidt sagte).

Du Stewart, har de ogsaa slig skuttet Arbeidsryg som Enochsen?

Stewarten.

Aa nei da, de gaar saa ranke som Spanskrør, tar ikke deres Haand i noget Arbeide.

Lindelin.

Bare kjører i Vogn ned til Bryggen og kjøber Fisken?

Stewarten.

Og lar Kuskene vente ja, til de har kræmtet og pruttet længe nok.

Lindelin

(kaster mokant paa Nakken).

Naa, saa kan de vel snuse efter andet end bare Fisken vel?

Stewarten.

Jo—ovist, — de bukker sig dybt og viser sin store Respekt for Skippermadamen.

Lindelin.

Pyh, — ikke andet.

Stewarten.

Og spør efter Familien.

Lindelin.

Pøh!

Stewarten.

Og kanske efter om Madamen ikke snart skal ha en Liten.

Lindelin.

Hi hi hi ... (Lidt efter.) De gaar nu vel ikke med Sjøstøvler, slige som Enochsen vasser i hele Dagen?

Stewarten.

Hyh — nei da, Støvlerne deres er saa fine og blanke, at én kan speile sig i dem.

Lindelin

mønstrer pludselig sine Fødder, tar en Klud og gnider stedse ivrigere paa Spænderne. Til Stewarten).

Hid med lidt Kridt! — Puds, Puds!

(Stewarten gnider og pudser og aander ivrig paa Spænderne.)

Jo nu blinker de, skulde jeg tro. Skynd Dig op og se, om vi ikke snart er ved Bryggen.

Stewarten

(farer op i Kahytstrappen og ser ud).

Jo—o, nu lægger vi til Bryggen, Madam.

Lindelin

(skynder sig at trække frem af Kisten; tar paa sig Livstykke med Guldbaand og perlebroderet Brystsmekke. Idet hun er færdig).

Saa væk med Svaberen og Feiegreierne dine. Ud af Kahytten med Dig!

(Stewarten forsvinder.)

Hun sætter sig inderst paa Bænken foran Køien og gjemmer sig bag det klare Sengegardin.)

Kjøbmandssønnen

(kommer ned af Trappen fulgt af Enochsen).

Som jeg siger, I er alt for dyr paa Fisken Jers iaar, Enochsen! Vi kan faa den billigere andetsteds.

Enochsen.

Ja, saa faar I handle der da. Ikke slaar Enochsen en Skilling af.

Kjøbmandssønnen

(begynder distræt at se hen til Lindelin, der titter som forskrækket paa ham fra Gardinet; men lukker det, hvergang han nærmer sig).

Det vilde være Synd, om I, som har havt Handel med vort Hus i saamange Aar, nu skulde

skilles fra os for en liden Prisforskjels Skyld. Og, naar det har været daarligt Fiske, som iaar, saa — (Afbryder, bukker og sprætter med Stokken.) — Det er vel Deres Madam det? — Goddag Madam, velkommen tilbys! — saa faar én være rimelig paa begge Sider. Ikke sandt, Enochsen, — ikke sandt, Madam Enochsen? — og ikke skilles fra en gammel Handelsven. — He, he, Madamen jers vil nok ikke indlade sig med Bryggekjøbmanden, hun. — Men, som sagt, vi maa være rimelige begge, Enochsen.

(Prøver igjen at komme til at se hende.)

Enochsen
(blinker tilfreds).

I faar undskylde hende, Kjøbmand, hun er saa ung endda og har saa lidet Mod paa Fremmedfolk, hun vil helst gjemme sig undaf. — Ja, I maa tro, Kjøbmand, det er en saa blufærdig Hustru, jeg er blet begavet med. (Opmuntrende til hende.) Men saa kunde Du nu gjerne hilse paa Sønnen til selve Kjøbmanden vor, Lindelin, (vrinsker lystig) — saa blev han kanske blidere og medgjørligere paa Fiskeprisen.

(Lindelin titter og slaar et Øieblik Gardinet helt tilside; vender sig undselig halvt fra og stikker Haanden frem bag sig for at hilse Kjøbmandssønnen, som tar den. Hun trækker den straks til sig igjen.)

Kjøbmandssønnen
(opstemt).

Og lidt skal jeg nu ogsaa fra min Side lette paa Prisen. Fire Skilling paa Vaagen!

Enochsen
(brøler i Latter).

Hihihi — ja, sa' jeg ikke, det hjalp!

(Lindelin stikker atter Haanden frem til Kjøbmandssønnen, titter til ham, og trækker den saa raskt til sig igjen.)

Kjøbmandssønnen
(ivrig).

Siger jeg, at jeg gir seks Skilling mere pr. Vaag, saa slaar De nok til, Enochsen.

Enochsen
(humrer indfornøiet).

Hehehe, — aa nei da, her faar nok lægges anderledes paa!

Kjøbmandssønnen.

I faar ikke være for urimelig. I ser jo jeg strækker mig saa langt, jeg kan.

Enochsen.

Da faar I nok se til at række Jer længere endda, skal her bli Handel af idag.

(Lindelin fniser og flirer mere aabent til Kjøbmandssønnen og ærter ham ved hastig at drage Haanden tilbage, hvergang han tar den.)

Kjøbmandssønnen
(med et dybt Aandepust).

Naa, — saa tolv Skilling være lagt paa Vaagen med én Gang da! — om Madamen vil gi mig sit Haandslag paa det.

(Han fanger hendes Haand og drager hende frem til Krakken ved Bordet; stryger og klapper den.)

Lindelin.

Han tog Haanden min, Enochsen! Jeg gav ham den ikke til noget Haandslag paa Handelen, saameget Du véd det. (Hun gjemmer Haanden koket paa Ryggen.) — I faar den ikke, Kjøbmand, — I faar den ikke, før I byder mere.

Kjøbmandssønnen
(hidsig).

Fjorten da paa Vaagen!

Lindelin
(gir ham hastig Haanden, den hun paa samme Vis som før trækker tilbage. Ærtende).

Men det var ingen Handel — var ingen Handel —

Kjøbmandssønnen
(høirøstet i Ekstase).

Seksten — seksten er buden!

Lindelin.

Byd atten, saa skal I baade faa holde og klappe den — en Stund — ja, bare en Stund —

Enochsen
(gaar urolig frem og tilbage).

Hm—m—m. Hm—m—m—

Lindelin
(drager Haanden til sig og gjør sød Mund).

Det kan være nok for det Bud. Ikke sandt, Enochsen?

Enochsen
(lummer).

Hm—hrrrr—rhmm —

Lindelin
(stikker pludselig Ansigtet nær op til Kjøbmandssønnen).

Siger I tyve, saa — (Trækker Ansigtet tilbage.) — Nei, jeg har ikke lovet noget.

(Ærter videre og sætter rund Mund til ham.)

Kjøbmandssønnen
(brøler).

Tyve Skilling!

Lindelin
(afsides til Enochsen).

Bi bare, nu skal Du snart faa hele Marken.

Enochsen
(i ulmende Oprør).

Tak, — overmaade Tak. — Hm—mr—rr—hm.

Kjøbmandssønnen
(sidder paa Bænken ved Siden af Lindelin og begynder at famle med Fingrene i hendes Haar).

Saa pen og ven en Madam, De har, Enochsen, — saa morsom at prate med, at én glemmer baade Skillingen og Fordelen. (Opstemt.) Det var da nogle vakkre Baand, Madamen har i Haarfletningen sin.

(Napper efter ét, saa Knuden løses op med Haaret.)
(Lindelin fniser og unddrager sig. Kjøbmandssønnen gantende.)

Hvor har Madamen kjøbt dem?

Lindelin

(kjælent i samme gantende Tone).

Hihihi, — akkurat der, hvor De har kjøbt de smaa fine Knebelsbarterne Deres.

Kjøbmandssønnen.

Om Forladelse, Madam!

(Tar hendes Flette og begynder at bese og plukke den op.)

Enochsen

(oprørt).

Det er naa vel ikke der, Di skal finde Prøven paa Fisken min, véd jeg. Den staar synlig nok for enhver stuvet indover Lastevæggen, baade Rundfisken og Stokfisken.

Lindelin

(nikker og blinker forstaaende til Enochsen).

Hys, Enochsen! Gaa bare lidt op paa Dækket Du og lad mig raade, saa skal vi nok faa op Fiskeprisen.

Enochsen.

Op paa? — paa Dækket! — Hø—høh. — Joho, — jovist jo. Det kunde bli artig Fiskehandel det, — høhø, — Enochsen gjorde der ja!

Lindelin.

Nei, om Di faar Lov til at plukke op flere Knuder nei — i Fletten min, — uden Di byr mere paa Fisken.

Enochsen

(fræser, medens han oprørt vandrer op og ned i Sjøstøvlerne).

— Den Mand faar nok erfare mangt, som overlader Kjærringen at by ud Fisken for sig.

Lindelin

(slaar ham koket lokkende og ærtende over Fingrene).

Vær saa god la' være. Vil Di la' være ...

Kjøbmandssønnen

(vildt).

Jeg smelder i med en Mark og tolv med engang!

Lindelin
(triumferende).

Hører Du det, Enochsen!

Enochsen.

Hø—ø—øh—mm —. Om jeg hører? (Brøler.) Jeg baade hører og ser!

Kjøbmandssønnen
(fortabt og fordybet i Lindelins Haar).

Nei saa underligt at føle paa — og stryge. Er det ikke som det gnistrer!

Enochsen
(stanser i undertrykt Oprør midt paa Gulvet og siger i langsom Forretningstone).

Anbelangende Fiskeprisen, saa finder jeg det forsvarligst at forhøre mig ude i Staden først, — hvordan Prisen staar paa Markedet. Enochsen er ikke den Mand, som slaar til iblinde, nei. — Saa—e — saa—e, om Hr. Kjøbmanden vil være saa snil at umage sig hidned igjen om en Timestid, saa skal han faa fuldt Svar og Besked.

Lindelin.

Men saa kunde han jo heller bli siddende hernede i Kahytten og vente saalænge, Enochsen! til Du kommer tilbage. — (Blinker og gjør Tegn til Enochsen.) Saa trakterer jeg ham imedens med Mjød og Honningkage, saa kan Du tro, jeg skal faa ham endnu anderledes baade myg og villig.

Enochsen
(stryger sig om Hagen som om Skjægget var der).

Aa nei, — aah — ne—i —. Jeg maa tage Byklæderne paa og tvætte mit Ansigt — og klippe og studse mit — hm, — overveie Sagen i Ensomhed —. Saa—e, — jeg siger Jer Adiø, — Adiø — saalænge, Hr. Kjøbmand. Adiø — Adiø —

(Han driver Kjøbmandssønnen overvættes høflig med Buk paa Buk op ad Kahytstrappen.)

Lindelin

(vinker derunder bag Enochsen til Kjøbmandssønnen og kaster Slængkys).

Det maa være sikkert, at De kommer igjen om en Time, — gjerne lidt før. (Holder Kjøbmandssønnens Stokkeknap og fniser.) Jeg beholder Stokken Deres, som De har glemt, saalænge!

Enochsen

(puster ud).

Se saa — æh, — sesaa! (Bukker spydigt efter ham op ad Kahytstrappen, da han er forsvunden.) — Adiøs — Adiøs. Hæhæhæ, — jaha. Den Karen mente nok at kjøbe Fisken min, han! (Begynder at vandre paa Gulvet.) — Det var rent, saa jeg syntes, det spøgte for en Ulykke — hu! — saa stygt han sad der og bød og bød.

Lindelin

(staar og mønstrer og betragter sine Fletter foran Speilet. River dem op saa at Haaret hænger helt udslaget om hende).

Neheida — neheida, — han var ikke en slig, som dræver og betænker sig, saa én kan tælle til hundrede mellem hvert Ord. Han la' paa og la' paa han! — ordentlig friskt, hørte Du.

Enochsen.

Javist baade hørte og fornam jeg.

(Lindelin staar med Haaret løftet op over det ene Øre for at kjæmme det, saa den store grønne Ørenring vises. Idet hun fører Kammen, falder Ørenringen ned paa Gulvet, og der ses udrullet som fra sit Fæste et langt loddent Dyreøre, som er splittet ved et Klip. Hun ser forfærdet efter Ørenringen og vil sætte Foden, hvor den ruller, medens hun fremdeles selvforglemmende holder Haaret op, saa Dyreøiet er synligt.)

(Enochsen staar som fastnaglet stirrende, raver saa forfærdet et Par Skridt bagover og slaar ud med Armene. Udbryder saa halvhøit for sig selv stammende i Panik.)

Trold! — Trold! — Troldklip i Øret! —

(Gjør et pludseligt Sæt, som for at redde sig op ad Trappen; men stanser betænkt og grundende med Haanden knyttet op til Panden.)

Lindelin

(har tat op Ørenringen og staar ved Speilet befippet optaget af at faa fæstet den i Øret og skjule Troldklippet, som ubemærket fjernes. Enochsen holder sig hele Tiden længst mulig fra hende, trykker sig hen til Kahytstrappen eller bag Kisten til Dækning. Lindelin, efter at ha faat Ørenringen ind, uden at vende sig).

Ræk mig Kammen, jeg mistede den paa Gulvet der ved Ovnen.

Enochsen

(med sky Blikke paa hende strækker og myger sig didhen og rækker hende forsigtigst mulig Kammen, som han holder med to Fingre længst ude i Yderkanten).

Der — der —

(Lindelin kjæmmer og pudser ivrig Haaret.)

(Enochsen afsides for sig selv.)

For en Gru — hu—huh, — — ser jeg ikke selve Helvedes Luer, hvordan det gnistrer. (Stønner.) Aa—haa—aah —

Lindelin.

Det store Guldbaandet mit til Haaret ligger i Kisten. Tag det hid, Enochsen.

Enochsen.

Javist — ja —

(Han finder det frem og rækker det til hende paa samme forsigtige Vis.)

Lindelin.

Og Brystsøljerne i Lædiken. Saa er jeg akkurat i slig Stads, som da jeg stod pyntet til Brud.

(Enochsen leder dem frem, lægger dem varsomt hen paa Yderkanten af Bordet og knepser med Fingrene, som han har brændt sig.)

(Lindelin neier sig først mod Speilet og saa mod ham.)

Du synes vel, jeg er fin nu, Enochsen? — Og hvad mener Du, Kjøbmandssønnen vil sige nu!

Enochsen.

Han vil hi—hi—hi—higste, vil han. —

(Tar sig til Hodet med begge Hænder, — strammende sig op for sig selv.)

Bare hold Ørene stive, Enochsen!

(Som han faar en Idé.)

Hvor er Kahytsnøglen? —

(Leder og rumsterer overalt.)

(Høit, med Betydning til Lindelin.) Enochsen skal nok vide at passe paa og forsvare sin deilige Skat!

(Han finder frem en stor Nøgle og begynder at prøve og vride den i Kahytsdøren.)

Jo da, den passer. Den laaser, saa rusten den er.

Lindelin.

Laase mig inde? — Laase mig inde! — Du kan driste Dig! — Jeg dør — Jeg kvæles — Jeg maa ha Luft!

Enochsen

(oppe i Trappen og kiger ud).

Fyren er ikke længere borte end ved Fiskevægten, — staar der og passer paa. Men det skal Enochsen sætte Laas og Bom for!

(Skynder sig ned og lukker Kahytsdøren, som hele Tiden har staat aaben, laaser den udenfor med Bram og Brask, medens Lindelin skriger og jamrer.)

Lindelin.

Søte, søte Enochsen, — bare et lidet Ord — (River voldsomt i Døren.) Et Kys før Du gaar vel —

Enochsen

(raaber ned gjennem Skylightet).

Jeg blir borte mindst til Klokken otte iaften; men nu kan Enochsen være rolig! Se der, tag Arbeidsfrakken min og hæng den op paa Knaggen, jeg har byttet paa mig Pjækkerten.

(Han sender den ned gjennem Skylightet, og den store Nøgle falder ud af Lommen.)

Lindelin

(farer hen og tar den. Staar en Stund og lytter, gjør saa et vildt Kast af Glæde).

Hihihi, han glemte at ta Nøglen ud af den, da han byttede.

(Neier haanlig med Nøglen pegende efter ham.)

Adiøs! Adiøs, Enochsen!

(Hun aabner Aflukket og lokker paa Katten, der springer op paa hendes Fang med et Mjav, da hun sætter sig. Lindelin kjælende.)

Ja—a — mjau —

Katten
(med længere Tone).

Mi—ja—u—u—

Lindelin
(tar Tonen efter).

Mi—ja—u—u—

Katten.

Mija—a—au—

Lindelin
(indsmigrende douce).

Mi—a—a—u—

Katten
(stærkt).

Mija—a—au—

Lindelin
(sagte smægtende).

Mija—a—au—

Katten.

Mija—a—au—

Lindelin
(hendøende med ømt himmelvendt Blik op mod Skylightet).

Mi—ija—a—a—u—h— (Lytter.)

Hys! — — (Hurtig med et Spark efter Katten.) Ned med Dig, Pus, — ind med Dig!

(Katten forsvinder i Aflukket. Lindelin blir siddende med et hengivent lidende Udtryk, Øinene nedslagne og Hænderne i Fanget, medens Kjøbmandssønnen ses at kige ned paa hende fra Skylightet. Hun lader, som hun ikke mærker ham og udstøder af og til et dybt Suk.)

Kjøbmandssønnen.

Madamen sidder saa alene, ser jeg.

(Lindelin sukker dybt.)

Madamen sukker saa, — har hun nogen Sorg? Et saa deiligt Væsen skulde aldrig hengive sig til Bedrøvelse.

Lindelin.

Den, som er bundet til en saadan Mand som jeg, maa nok sørge. (Sukker.) Sidder her indelaaset som en fangen Skogens Fugl!

Kjøbmandssønnen.

Om Madamen vilde slippe mig ind i sit Bur og lade mig dele hendes Fangenskab.

Lindelin.

I maa hellere gaa Eders Vei og ikke friste en ung Kvinde, som hardt kjæmper for at holde sig sin strenge, tyrranniske Ægtefælle lydig.

Kjøbmandssønnen
(trænger paa).

Min høieste Længsel er, om jeg kunde sidde hos Madamen og fordrive hende Tiden.

Lindelin
(med Øinene op mod ham strækker pludselig Armene hændervridende bønfaldende op).

Aa, — vil I gjøre mig ulykkelig? — Lad mig være ved min Pligt og Skyldighed!

Kjøbmandssønnen.

Skjønneste Madam! Jeg er ganske helt betagen, saa jeg skjælver og knap kan staa paa mine Ben.

Lindelin
(reiser sig pludselig).

Nu husker jeg, at min Husbond bød mig hænge sin Arbeidsfrakke op paa dens Knag! (Tager den og lader, som hun taber Nøglen ud af den. Overrasket.) Aa, der har han forglemt Nøglen til Kahytsdøren!

Kjøbmandssønnen.

Nøglen? — Kunde Madamen ikke række mig den?

Lindelin
(staar med Nøglen, ser fra den op paa ham og ned igjen).

Nei, nei, — lok mig ikke, — frist mig ikke. (Bedende.) I maa heller gaa Eders Vei. Her har I Eders Spadserestok, som I forglemte.

(Rækker den med Vemod op til ham.)

Kjøbmandssønnen
(holder Spadserestokken ned til hende).

Kunde Madamen ikke hænge Nøglen paa Krogen i Stokkens Haandtag?

Lindelin.

Og hvad Glæde skulde jeg vel have af at sidde hernede i denne kvalme Kahyt, hvor jeg har pintes saa længe, — medens Staden surrer og rumler af Lystighed, og jeg hører Vognene rulle i Gaderne?

Kjøbmandssønnen.

Vil Madamen række mig Nøglen med sin skjønne Haand, saa ruller vi den ganske Eftermiddag i min lukkede Vogn, medens Stadens Mærkværdigheder passerer forbi vore Øine. Og ikke skal det mangle paa Tærter med Topper af Crême og den sødeste spanske Vin.

Lindelin
(hænger halv bortvendt og stærkt nølende Nøglen paa Stokkens Krog).

Saa hardt kan I friste en uskyldig Kvindes Længsel! — Og, naar I lover at føre mig hid igjen inden iaften ved Ottetiden, da Enochsen kommer fra Skipperklubben, saa overgir jeg Jer Nøglen som til min bedste Ven.

Kjøbmandssønnen
(aabner Kahytsdøren, rækker hende Haanden og drager hende ivrig op ad Trappen).

Kom! — Kom, min deiligste! — Vi maa skynde os, medens Folkene er nede i Ruffet ved deres Kaffe. —

(De forsvinder.)

Enochsen
(kiger lidt efter gjentagne Gange forsigtig først ned af Skylightet og saa ind af Kahytsdøren. Stiger saa ind og gjør nogle groteske Pas med Knælen i Knæerne og Knepsen med Fingrene af Fryd og Tilfredshed. Hemmelighedsfuldt).

Jaha, borte er de. (Triumferende.) Ja ha—a sa'n!

(Raaber op fra Kahytstrappen.)

Alle Mand paa Dæk! — Sidder I der i Ruffet og mager Jer. — Saa, saa, rap, skynd Jer, som Pokkeren var efter Jer! — Hiv ind Landtouget og stag Jægten ud fra Bryggen! — Spyt i Næverne og faa Seilet heist, siger jeg. Sæt Kurs ret ud af Bugten, Styrmand! Jeg har faat Bud paa Fisken min fra en Havn nordenfor, saa I skjønner, det haster.

Stemmer fra Sjøfolkene.

Halioho—o. Halio—o—ho—

(Larm og Trampen og Touge, som drages ovenpaa.)

Enochsen.

Se saa! Se saa! — nu fyldes Seilet og glider Enochsens Jægt ud af denne Havn — hehehe, — efterat ha afsat sin tyngste Ladning ja, til — hehehe, Kjøbmandssønnen, som gjorde saa gode Bud. (Ser op til Dækket og gnider sig i Hænderne.) Jo, nu stryger vi forbi Havnepynten!

Jo—o, nu begriber jeg det, som vi lo saa af, at hun var kommet til at svare nei for ja i Kirken. (Gysende.) Gygra! —

(Sætter Hænderne for Munden og roper pludselig med et forfærdeligt Nødskrig.)

Alle Mand hid! — Alle Mand hid!

(Folkene stimler ned ad Kahytstrappen og kiger fra Skylightet.)

Aa jeg ulykkelige Skipper Enochsen! — Aa jeg arme Mand! — Konen min — min skjønne, deilige Kone —

Folkene
(i Munden paa hverandre).

Hvad er det, Skipper? Hvad gaar der af Jer?

Enochsen.

Aa, — saa daarligt har I passet paa, mens Enochsen var iland! — Konen min er borte, — rømt med Kjøbmandssønnen!

Folkene.

Aa—aa—

Enochsen
(peger paa Lædiken).

Og hun har tat alle de kostbare Perlebaandene med sig.

Folkene.

Aa—aa—

Enochsen.

Og Søljerne og Guldbeltet —

Folkene.

Aa—aa—

Enochsen
(slaar sig som fortvilet for Panden).

Væk, siger jeg, og lad en stakkars bedragen Skipper faa sørge i Fred!

(Folkene drager sig bort, medens Enochsen snufser og tørrer Øinene. En Hund gjøer oppe paa Dækket, og Enochsen farer lystig hen til Aflukket og tar Vildkatten i Nakken og kaster den op ad Kahytstrappen.)

Hoho, Griban! nu skal Du faa Smaus!

(Hunden høres rasende at glamme.)

Og her skal Du faa mere —

(Kyler alle Ungerne, én for én, op ad Kahytstrappen, medens Hunden gjøer og glammer. Enochsen rømmer sig efter fuldbragt Gjerning, ser sig om og puster stærkt ud. Gaar saa hen til Flaskeskabet og skjænker langsomt i et Glas.)

Nu tror jeg, det kan være Tid til, at Skipper Enochsen tar sig en ordentlig Genever.

(Humrer og gotter sig og ler mellem hvert Drag og tømmer betænksomt Glasset.)

Dengang berged Skipper Enochsen sig, — (tar sig om Hagen efter Skjægget) — om end med kappet Rig.

(Raaber, idet han forsvinder op paa Dækket.)

Stewart! — Stewart! — Luft, fei, skrab og skrub, skur og skyl med fulde Poser, saa her blir vel renset!

(Teppet faldér.)

———— ——

ANDEN AKT.

Kjøbmandens Stue. Et hyggeligt gammeldags, solid møbleret Værelse med Gyldenlæders Stole. Sofa ved den ene Sidevæg med et Klaffebord foran. Skraat ud paa Gulvet en moderne afstikkende silkebetrukket Chaiselongue. Paa den modsatte Væg et gammeldags beslagent Skatol med Speil over, samt nærmere Forgrunden en Dør til de indre Værelser. I Baggrunden to Vinduer og Dør ud til Gadedørstrappen. Foran det ene Vindu Forhøining med Sybord og i Vinduskarmen et Fuglebur med Fugl i. Paa Væggene nogle Familieportrætter med Haarpisker.

Erpekom
(alene, pudser og støver).

Aa ja — aa ja, — det knager baade i mig og Møblerne. Her kjøbes nyt ind og føres gammelt ud, skiftes og byttes — snart kommer vel ogsaa gamle Lisken Erpekoms Tur, spøger det for. Leben og Lustighed og flere Kalaser i én Uge end før i det hele Aar.

Jan Wiedewelt
(kommer hastig ind og ser sig om).

Er Madamen ikke paaklædt endnu?

Erpekom.

Ne—i, det er Torsdag idag, da Paraden og Musiken trækker forbi, og Madamen altid pynter sig længe udover Formiddagen.

Jan Wiedewelt.

Fehl geschossen, gamle! Pynter hun sig idag, saa er det, fordi det er vor Bryllupsdag. (Gaar frem og tilbage.) — Og javist har man travlt ja i denne Tid! Men dog ikke travlere end, at man kan svippe ind fra Kontoret og se til sin Hustru paa sin Aarsens Bryllupsdag.

Erpekom
(griber hastig fra Skatollet en Flaske med lugtende Vand, hvoraf hun ubemærket dusker henover Gulvet efter ham).

Svært saa mange Fiskejægter der er kommet

i denne Uge! Ovenfra Salsvinduet saa jeg imorges igjen én hel Rad indseilendes.

Jan Wiedewelt.

Ja, det ser ud til at bli et godt Aar for os Kjøbmænd paa Bryggen, saadan efter Jægtemasterne at regne.

Erpekom.

Gaden pakkende fuld af Skippere og Styrmænd, saa den ene gaar i Hælene paa den anden helt op til Kontordøren.

Jan Wiedewelt
(muntert).

Men saa maa én jo bekjende, Erpekom, at én Skilling snydt sig til, gir en ret Kjøbmand mere Glæde end en hel Daler ærligen vundet efter Skik og Kotume.

Erpekom.

Ja, maatte her bare snart bli Fred og stilt igjen.

Jan Wiedewelt.

Siger hun saa, gamle. Hun, som har tjent i dette Hus baade i min Fars og Farfars Tid, burde dog vide, at jeg ikke regner den Jægt for noget synderligt, som ikke bringer mig ind mindst sine seks, syv hundrede Daler.

Erpekom
(stænker hovedrystende efter ham).

I al Jer Fars og Farfars Tid kom de Jægter altid med Lykke til Huset ja!

Jan Wiedewelt
(lystig).

Og mig bragte de alt det første Aar en Kone, der er saa god som en hel Guldklump med engang. Men jeg véd nok, hvad I mener. I synes, jeg ødsler anderledes paa hende med Presenter og Foræringer end gammel Skik og Sæd var før i Huset. Jeg grubler nu blot paa, hvad jeg skal udfinde at for-

nøie hende med idag. (Erpekom skvætter af Flasken efter ham.) Havde jeg ikke saa travlt — (Stanser betænkt.) — Jeg kunde ogsaa for én Gangs Skyld lade det bero med en ganske ringe Ting. Thi, hvad der kommer fra min Haand, blir for hende som forgyldt og overdrysset med Sol, siger hun bestandig og altid. (Spøgende.) Men I har aldrig havt nogen Erfaring om Kjærligheds Lykke, Jomfru, — og saa begriber I intet af min Tale; den blir som Duft og Luft for Jer.

Erpekom
(stænker ivrig).

Ja, kunde én blot faa den Duften og Luften væk!

Jan Wiedewelt
(stanser opmærksom paa, at hun skvætter efter ham; trækker Benet til sig).

Men, hvad Pokker har I fore der?

Erpekom
(spydig).

Vand og Vaskeklud gjør det ikke længere. Nu dufter og lufter vi Huset og bestiller Flasker med vellugtendes i dusinvis.

Jan Wiedewelt.

Ja, nogen saa fin i Fornemmelsen som min Hustrulil skal man lede efter.

(Idet Lindelin nu ses at komme, gjemmer Jan Wiedewelt sig bag Døren. Hun er i nogetslags glansfuld changeants Silkekjole og har grønne funklende Ørenringe.)

Lindelin
(stanser i Døren og trækker paa Næsen).

Ja, skvæt, skvæt bare, Erpekom! Den Fiskelugten trænger sig ind overalt, — Hyh, — py—y—h—.

Jan Wiedewelt
(springer frem og overrasker hende med et Kys, bukker og komplimenterer).

Gratulerer og lykønsker min yndige Brud med Bryllupsdagen!

Lindelin
(stryger sig ved Læben).

U—uf, — saa Du forskrækkede mig med de Barterne dine! Jeg kom til at tænke paa denne skjæggede Majoren, som paraderer her forbi. (Med en Overgang.) — Aa, Du nydelige lille Kjøbmanden min! Véd Du, at det var de opadsvungne smaa hinterlistige Knebelsbarterne dine, som først lokkede mig. Der stikker altid som noget bagom dem. Og nu er jeg saa spændt, saa spændt paa, hvad for Present Du kan ha fundet ud til mig paa Bryllupsdagen?

Jan Wiedewelt.

Ikke kan Perler og Guld takke Dig for al den Fryd og Lykke, hvormed Du har overvældet mig i dette Aar, Du har været min Hustru!

Lindelin.

Du stjal mig, din Skjælm, gjorde Du!

Jan Wiedewelt.

Og kom fra det med Profiten ja! (Sentimentalt.) — Nei aldrig glemmer jeg den Stund, vi stod paa Bryggen efter at have vandret tilbage under Sorg og Graad, fordi vi maatte skilles, og mange Løfter om at mødes igjen til næste Aar.

Lindelin
(lystig).

Og Jægten var væk, ja! saa vi bare saa det øverste af Seilet, og hele Skipper Enochsen styrede afsted for strygende Bør uden at vide, at hans Kone var iland.

Jan Wiedewelt.

Det var, som Hjertet sank i mig! — Og javist blev Jan Wiedewelt lidt lang i Ansigtet. Han havde ikke netop tænkt det saa alvorligt eller ment slet saa hastigt at blive praktiseret over i Ægteskabets Stand. Men, da Du saa, min inderlig elskede! kastede Dig til mit Bryst og klagede under Taarer

din Ulykke, den Du alene for din store Elsk til mig var ført udi, — og, da Du vedblev saa saare deilig grædende, — da følte jeg med ét som den største Fryd, at min Skjæbne var beseglet. Og med indhentet Dispens saavelsom Slægts og Venners Samtykke førte jeg min yndige Brud efter Lovens Frist for et Aar idag siden hjem som min Hustru.

(Lindelin har imidlertid utaalmodig begyndt at undersøge hans Lommer og føle efter udenpaa hans Frakkebryst.)

Leder Du efter Presenter, Du lille Skalk?

Lindelin.

Ja, for Du kommer nu vel ikke og byder mig bare noget til Huset?

Jan Wiedewelt

(hemmelighedsfuldt, idet han fingererer med sin Uhrkæde).

Hm, — nei — bedre op.

Lindelin.

Noget Brysselerteppe til Gulvet?

(Jan Wiedewelt ryster blot paa Hodet.)

Eller nogenslags Opsats til Spisebordet, som vi kjøber alligevel?

Jan Wiedewelt.

Aa nei, — aa ne—i, Du faar nok ta bedre i.

Lindelin.

Vel aldrig en ny lakeret Vogn og Seletøi med Sølvbeslag, — din evige Lurifaks, Du er!

Jan Wiedewelt.

Nei, dennegang har jeg noget, som skal faa dit Hjerte til at banke —

Lindelin.

Om Du vidste, hvor forfærdelig nysgjerrig Du gjør mig, Du min elskede!

Jan Wiedewelt.

Og lade Dig forstaa, hvor usigelig dyrebar Du er mig.

Lindelin
(aandeløs).

Hvad er det? Hvad er det? Jeg holder det ikke ud længere. Noget, som — Sig det da engang, Mand!

Jan Wiedewelt
(løser er liden Ring ud fra sin Uhrkæde og rækker den til Lindelin).

Kun en ubetydelig glat og slet liden Ring; men desto dyrebarere, fordi den har siddet paa min salig Mors Lillefinger. Lad mig nu faa stikke den ind paa din kjære Haand.

Lindelin.

Den? — den slidte tynde? — — Aa — uh. — (Lader i sin Uvillie, som hun ikke kan faa den ind paa Fingeren.) — Og dertil saa rent, rent for liden! (Pludselig indsmigrende.) Men saa véd jeg nok, at Du har andet i Baghaanden, din Spøgefugl! (Udbryder.) Aah, — aah, den yndige, deilige lille Ring. Den gjemmer jeg i min inderste, allerinderste Skuffe.

Jan Wiedewelt.

Naa—aah, hvad sa jeg, Erpekom!

Erpekom
(stønner).

Den, som hun aldrig drager ud, ja!

Lindelin
(stanser, lytter spændt).

Hør, hør Trommen, — Paraden! Nu marscherer de ud af Fæstningsporten.

Jan Wiedewelt.

Johovist. Jovist, har jeg ogsaa noget i Baghaand til Dig. Da jeg har saa fuldt op at gjøre udover Formiddagen, saa har jeg tænkt — (grubler raadvild) — lad mig se — tænkt, at det kunde være min Prinsesse en Plaisir at kjøre ud i Staden saalænge med en velfyldt Pengepung og vælge, hvad Dig lyster i Butikerne.

(Trommerne høres lydeligere, og Lindelin ter sig mere og mere spændt.)

Lindelin.

Kjøre ud? — Nu alt i Formiddag? (Titter urolig mod Vinduet.) — Men Du sa jo, Du havde saa travlt, og at alle Skipperne staar dernede og venter.

Jan Wiedewelt.

Det kribler i mig ved at tænke paa, hvor de vil bli slagne af din Deilighed, naar jeg efter gammel Skik sender dem hidop for at beværtes og honoreres af Dig.

(Militærmusiken nærmer sig.)

Lindelin
(begynder at trippe).

Nei, nei, jeg maa ikke, maa ikke holde Dig borte fra Kontoret midt i al din Travlhed.

(Tager ham derunder paa begge Skuldre og skyder ham lempelig hen mod Døren.)

Jan Wiedewelt
(lidenskabelig).

Jeg kunde for den Sags Skyld sætte den hele Dag overstyr, Du evig bedaarende!

Lindelin
(manende med oprakt Pegefinger).

Husk Fortjenesten, Wiedewelt! — Husk Fortjenesten!

Jan Wiedewelt
(opstemt).

Hører ikke — Hører ikke —

(Musiken alt nærmere.)

Lindelin
(ilfærdig).

Bare kys mig, bare kys mig. Men fort! — (Idet hun skyder ham ud af Døren.) Skynd Dig, skynd Dig ned paa Kontoret igjen, — i Eftermiddag, saa —

Jan Wiedewelt.

— Saa — ja saa! —

Lindelin.

Kjører vi ud sammen ja, og kjøber alt, hvad vi bare kan finde paa! —

(Døren lukkes. Hun skynder sig hen til Speilet.)

Uf, har han ikke fordærvet Spyttekrøllerne mine, som jeg netop har sat op med Kvædekjerner!

(Hun spytter paa Fingrene og kliner Krøllerne op igjen ved Øret.)

Erpekom
(spydig).

Det er vakkert af Madamen, at hun gjør sig saadan Umage for at tækkes Husets Kunder.

Lindelin
(blaaser foragtelig).

For de Fiskeskipperne?

Erpekom.

Gamle Madamen sad altid ved Kaffebordet med sit blankeste Sølvtøi og gjorde Ære og Honnør paa dem, naar Husbonds salig Far bød dem op i Stuen for at trakteres.

(Gaar ud.)

Lindelin
(efter hende).

Ja, skynd sig ud, Erpekom, og puds og gnid Sølvtøiet, saa skal hun faa se, hvorledes jeg trakterer dem!

(Musiken nær. Hun skynder sig hen til Vinduet og kiger forsigtig ud, medens Soldaterne høres at rykke ind paa Pladsen foran Huset. Der lyder Kommandoraab.)

Paa Stedet Marsch! — Et to, et to. — (Derunder lyder taktfast Trampen.) — Afdeling holdt! — I Armen Gevær! For Fod Gevær! Præsentér Gevær! Skulder Gevær! Høire om! Venstre om! (Trommen røres.) — Hvil Gevær!

(Lindelin aabner Døren til Fugleburet, saa Sisiken flyr ud, og strækker sig pludselig ud af Vinduet.)

Ak, min Fugl! — Min deilige lille Sisik — (Raaber.) — Aa — aa, — der flyr den! Jeg kunde

styrte mig ud af Vinduet efter den! (Rækker Armen pegende ud.) — Aa — aah, — der — der —

(Idet Major Rattibach pludselig viser sig foran Vinduet, præsenterende for hende med den blanke Sabel høit opløftet foran Ansigtet og Sisiken i den anden Haand, falder hun med et Skrig tilbage i Stolen ved Vinduet.)

Min Fugl! — min deilige gjenfundne Fugl!

(Reiser sig, rækker Hænderne ud for at tage imod Fuglen; men farer forskrækket tilbage.)

Aah, forfærdelige Kriger! Hvor De skræmmer mig, — — saa en stakkars frygtsom Kvinde kunde baade skjælve og daane!

Majoren.

En saa deilig Madam, er hun bange for en Krigsmand?

Lindelin

(dækker sig med begge Hænder).

Og de vilde Øinene — u—u—h! —

(Nærmer sig med udstrakte Hænder for at tage imod Fuglen; men trækker dem hurtig tilbage igjen.)

Nei, jeg tør ikke — jeg tør ikke.

Majoren.

Tror De da, Krigsmænd bare er haarde og barske, kun færdige til at udgyde Blod? Aa nei, de kan ha ømme Hjerter bag det haarde Skal! — Ræk kun trøstig ud Deres fine hvide Haand, Madam, — og føl, hvor den lille Fugl skjælver.

(Lindelin nærmer sig.)

Naar De smyger Deres bløde Haand varsomt ind i mine to lukkede, — saa har De den.

Lindelin.

Aa, jeg er saa angst! — Naar man er en saa ung og uerfaren Kone som jeg —

(Lader Haanden glide ind i hans.)

Majoren

(kjælent formanende).

La—angsomt, — var—somt.

Lindelin
(jublende med Fuglen i Haanden).

Der har jeg Dig. Der har jeg Dig, Du min eneste Ven i denne fremmede Stad! (Kysser den ømt og mange Gange og putter den ind i Buret; undselig til Majoren.) — Og Tak, Tak, store Krigsmand, for hvad De idag har gjort for en stakkars Kvinde, der selv sidder ensom og som i Bur.— Og saa, — forlad mig, jeg ber Dem — forlad mig!

Majoren.

Lad mig først faa kysse Deres nydelige lille Haand.

(Tar og kysser den.)

Lindelin
(forskrækket).

Hvad gjør De, Hr. Major!

Majoren.

Lad mig holde over den Haand, saa jeg ikke ser den; den drager som en Magnet. Og, om Madamen vilde give mig en Belønning, der vilde gjøre Major Rattibach lykkeligere end nogen Fyrste, — saa vis Deres skjønne, underdeilige Person ved Vinduet hver Torsdag, at den kan forherlige Paraden. Uden Dem er det, som Solen er borte!

Lindelin
(undselig med nedslagne Øine).

Naar man er gift, Major, kan en ung Kone ikke altid gjøre, som hun vil.

Majoren.

Kunde det ikke være som en liden Hemmelighed mellem os.

Lindelin.

Himmel, hvad mener De?

Majoren.

Tro mig, Madam, jeg er som et Lam i Fredstid. Og, naar jeg gir Dem mit Æresord, — jeg, Major Rattibach!

Lindelin
(koket).

Jeg har hørt, at Krigsmænd skal være saa farlige! — Men, naar en saa liden Ting kan — (Trækker Aanden dybt.) — Aa, for en deilig Cigarlugt!

Majoren
(ømt bedende).

Kun et Kys fra Deres hulde Læber, vidunderskjønne Madam, — til Forsikring og Bestyrkelse.

Lindelin
(drager Ansigtet koket bort og lukker Ruden til).

Hr. Major!

Majoren.

Jeg mener blot et ærbødigt, stille Kys til Besegling af et Løfte som mellem en Ven og en dyrebar Veninde.

Lindelin
(pludselig som ved en lys Idé).

Det maatte da være, — at De blot kyssede udenpaa Ruden, og jeg saa trykkede Læben forsigtig indenfor paa samme Sted.

(Med Ruden mellem sig kysses de først et Par Gange og derpaa, idet hun atter og atter farer til Ruden, fort væk Kys i Kys.)

(Lindelin farer op.) Der! — Der hører jeg nogen —

Majoren
(strækker sig ivrig indover).

Et sidste — allersidste —

(De kysses i Farten indenfor Ruden. Idet han forsvinder.)

Jeg gjør Madamen min Opvartning efter endt Øvelse.

(Lindelin sætter sig hastig tilrette ved Sømmen.)

(De tre Fiskeskippere træder klodset ind, den ene efter den anden, bukker og ser sig raadvilde om.)

Skipper Mathisen.

Jasaa da, — saa det er Madamen det? — Jo da, vi er budne hidop af hendes Husbond for at hilse paa hende.

Lindelin.

Bli' staaende paa Maatten! Bli' staaende paa Maatten! —

(Rynker paa Næsen og vifter sig med Lommetørklædet for Fiskelugten.)

Pyh—y—yh—, Pu—h!

Erpekom

(kommer ind, hilser og neier, eftersom hun i det følgende henvender sig til hver især).

Nei, saa det er Jer, Skipper Mathisen. Og Jer, Jeremiasen iaar ogsaa! — Og gamle Eliasen paa „Haabet" er endnu lige rørig? Nu maa I sidde ned; — værsaagod, her er Stole! (Trækker frem tre Stole og nøder dem, uden at de efterkommer Opfordringen.) — Aa javist maa I sidde ned og lade Hvile falde paa Jer. I kan ha havt travlt nok idag.

Lindelin

(farer til og skyder Stolene tilbage til deres Plads).

Er I gaat fra Forstanden, Erpekom! — flytte og rumstere slig med Stolene —

Erpekom

(hvisker ængstelig).

De maa nødes, — det er saa Skikken. Ellers sætter de sig ikke!

(Lindelin vender sig fra dem og gaar hen til Vinduet.)

Skipper Jeremiasen.

Ja nu har vi sluttet Handel om Fisken vor med Jers Husbond, Madam. Slig rimelig og venlig Mand skal én ikke ha ondt for at komme ud af det med.

De andre Skippere

(bekræftende).

Nehei — nei!

Skipper Jeremiasen.

Og saa bad han os gaa hidop i Stuen og se paa den vakkre Konen hans.

De andre Skippere.

Jamæn sa' han saa. En slig gemytlig Mand ja!

Skipper Eliasen.

Jeg har nu havt min Handel og Vandel her i Huset, — ja lad mig se, Madam, helt siden — siden —. Det var det Aar, lille Jan, — (ler) — ja nu er han stor nok, Madam! Lille Jan, som vi kaldte ham dengang — blev døbt. Ja, Jomfru Lisken Erpekom var lidt yngre dengang, da hun bar ind Chefen for Huset, naar gamle Madamen vilde vise ham frem.

Skipper Jeremiasen.

Ja det var nu slig Glæde, for det havde varet lidt længe, før her kom Smaafolk tilhuse.

Skipper Mathisen.

Hehehe, ja, — gamle Madamen vilde aldrig se os heroppe i Stuen før Prutningen var over, sa' hun.

(Lindelin gisper og lægger sig forover i Vinduskarmen.)

Skipper Eliasen.

Og gløg og klog var han og ikke stor Karen, før han mødte paa Bryggen og drog Kjendsel paa de Skippere, som hørte til Wiedewelts Hus.

Skipper Mathisen
(bukkende).

Og saa var det nu Bryllupsdagen hans idag, sa han. Og vi faar ønske Madamen til Lykke!

(Harker forbauset over, at hun vender Ryggen til og ikke hører paa dem. De andre Skippere harker ogsaa som en gjensidig Meddelelse.)

Erpekom
(urolig hviskende).

I maa undskylde Madamen; hun hører saa daarlig, saa tit Vinden staar fra nord.

Alle tre Skippere
(ryster medynksomt paa Hodet).

Hm—m—m — Hm—m—

Erpekom
(urolig).

Kaffen staar i Kogen. Den kommer straks. I maa være saa snil at sidde ned og tækkes!

Lindelin.

Hvad? — Hvad? — Kaffe her i min Stue? — raser hun? I Tjenerstuen med dem og hele Fiskelugten —. Hyh—yh!

(Vifter sig.)

Skipper Eliasen.

Tak, — hehe. — (Slaar paa Lommebogen i Brystet.) — Men saa holder vi nu Tjenerstuer hjemme, vi ogsaa. (Idet de gaar.) — Og — og, — var ikke denne lugtendes Fisken, saa — saa — hehe, — var kanske Madam Wiedewelts Stue hellerikke saa — saa —

Erpekom

(jamrer og bær sig).

Aah—aah, — hvad vil Husbond sige, — hvad vil Husbond sige!

Lindelin.

Hun begynder at gaa i Barndommen og bli ubrugelig for Huset med alle sine Suk og Støn. Ud, — ud med sig! Hun skulde helst fulgt sin gamle Madmor, der hun ligger i Graven.

(Erpekom tumler ud.)

Det gamle Husinventarium skal jeg nok faa drevet paa Porten!

(Hun gaar hen til Fugleburet, tar Fuglen ud og kjæler for den.)

Det er næsten, som Cigarlugten hænger i Dig endnu, søte, søte Sisiken min! (Trykker den op til Kinden og aander ind.) Aa—aah — Jeg saa nok de smaa hvasse Øinene dine, da Du sad mellem Hænderne paa Majoren, jeg! (Trykker den igjen til sig.) — Søte, søte Sisiken min! (Forskrækket.) Hys, hys, — smald det ikke i Gangdøren? — — (Yderligere i Affekt.) — Haha! Wiedewelt kommer ansættendes og vil ha Regnskab for Fiskeskipperne sine —

(Skynder sig hen til Fugleburet og sætter Fuglen ind. Faar pludselig en Idé og tar den ud igjen. Hun vrider langsomt med sammenbidte Tænder Halsen om paa Sisiken, der flagser med Vingerne, og slænger saa den dræbte Fugl henover Gulvet nær Dørmatten. Selv kaster hun sig paa Chaiselonguen med Ansigtet i Puderne.)

Jan Wiedewelt
(kommer ophidset ind).

Skandale! — Skandale for vort Hus! — Mine ældste Kunder! — De stod der alle tre i Kontordøren og raabte, at de sa' op sin Handel med Wiedewelt og Komp.

Lindelin
(hjerteskjærende fra Sofaen).

Haa—aah —

Jan Wiedewelt.

Den bene Vei til Ruin, — Ruin! — Vort Hus i Vanrygte over alle Fiskeværene. Vise de Folk ned i Baarstuen til Tjenerne!

Lindelin
(higstende og grædende med krampagtige Rykninger).

Aa aa, — hvorfor satte den fæle Skipper ikke Hælen paa mig istedetfor paa Dig, min stakkars, stakkars Sisik!

(Uler utrøstelig.)

(Jan Wiedewelt opmærksom paa den døde Fugl ved, at hans Fod rører ved den.)

Ja, spark kun til den, Du ogsaa!

Jan Wiedewelt
(tar Fuglen op).

Hvad? — Saa—aa, én af dem er kommet til at træde ihjel Fuglen din? (Hen til hende.) Trøst Dig, trøst Dig Du. Vi skal nok finde en vakker én igjen, vi.

Lindelin.

Kom mig ikke nær! — disse fæle, fæle Menneskene — bare Fiskestank og Lugt!

Jan Wiedewelt.

Men det er jo mig, din egen Jan.

Lindelin
(vinker ham fra sig med en Mine af dyb Modbydelighed).

Det lugter og stinker. Jeg synes, Du er blet som én af dem.

Jan Wiedewelt.

Men søte, kjære dyre Guldperlen min!

Lindelin.

Ne—i, ne—i, — ikke har jeg offret baade Ære og Renomé og kastet mig i dine Arme bare for at stedes i Omgang med stinkende og lugtende Skippere!

Jan Wiedewelt.

Vi ser det saa svart an, ja. (Indsmigrende.) Men heldigvis har jeg en forstandig Hustru, der nok begriber, at hendes Mand, som skal vinde Guld af Fisk og Tran, ogsaa faar finde sig i Skipperne, som bringer det. Ellers blev der nok ikke mange Silkekjoler, Du, — eller Guldstads — Eller et fint Repetéruhr med massiv Kjæde, tre Gange snoet, hvad siger Du om det?

Lindelin
(reiser sig paa Albuen, ser sig om).

Hu—uh, — her er med ét blet saa fælt, saa fælt —. Stuen er ikke længere den samme for mig!

Jan Wiedewelt
(beroligende).

Stakkar ja, de var ikke fine, nei —

Lindelin
(utrøstelig jamrende).

Aah, — her kan aldrig bli som før. Den, som bare kunde dø, — slippe, slippe fra det!

Jan Wiedewelt.

Naa naa naa, — naa naa naa, søte dyrebareste, gulledeiligste Lindelin min! Naar jeg nu herefter ber dem over paa Skipperstuen og trakterer dem der? Saa kan Du faa beholde dit pene, stadselige Hus i Fred fra Gulv til Tag og bare, bare være min fine kostelige Skat. Hvad siger Du til det, Du Øienstenen min!

Lindelin.

Aa—aah, — det er blet mig saa modbydeligt

alt, hvad Fisk og Fiskehandel heder! (I Graad.) Denne stygge, stygge Fisken! — skal én da aldrig kunne komme fra den? Naar én endda kunde dø af Stanken!

Jan Wiedewelt

(kjælende og trøstende).

Stakkar ja, nu blir det saa galt altsammen. Jeg skjønner jo, hvor det gaar Dig nær, at de dræbte Fuglen din.

Lindelin

(unddrager sig ham og farer op).

Nei nei, kom ikke nær mig. Holdt Du et Fnug af mig, saa skilte Du Dig af med denne fæle Forretningen din!

Jan Wiedewelt

(fremdeles trøstende).

Du skal nok se, naar den ny Sisiken kommer; — vi er saa tendre, — saa rent for ømhjertet, ja, for denne Verden.

Lindelin.

Ret saa — ret saa, — nu tror han, det er for min Skyld, jeg siger det. Nei Du, — nei Du, — om Du vidste, hvor Du vandt ved det, — (pludselig indsmigrende) — hvad for en anden Jan Wiedewelt, jeg vilde synes, det blev, istedetfor hele Tiden at tænke paa én, som færdes dernede mellem alle de simple Fiskeskipperne!

Jan Wiedewelt.

Han udretter ikke saalidet der, Du, — uden at skryde af sig selv. Og lad mig ellers bare faa sige Dig, at saa forlokkende vakker som idag, har jeg endnu aldrig set Dig.

Lindelin

(ryster bedrøvet paa Hodet).

Aa—aa, — min egen Jan, naar jeg tænker paa, hvor lykkelig, jeg syntes, jeg var, — hvor forelsket, naar Du kom svingende saa fiffig med Stokken og med de smaa listige Knebelsbarterne, som Du

dreiede saa nydeligt, — og ligesom Du altid skulde være duschet over med Eau de Cologne og fineste Parfume. Og saa — og saa — (vrider Hænderne) — hu hu, Fiskelugt, — bare Fiskeduft af Klæder og alting!

Jan Wiedewelt.

Der hører saameget til en Kjøbmands Forretning; han faar ikke ta det saa nøie, — faar være taalmodig.

Lindelin
(smertelig resigneret).

Taalmodig — taalmodig. Har jeg kanske nogengang nævnt et eneste Ord om, hvorledes her kommer en Luft som af en aaben Pakhusdør, hvergang Du træder ind i Stuen til mig, eller engang ymtet om, hvordan jeg ligger søvnløs og vrider mig om Natten fra Dig for Fiskestank!

Jan Wiedewelt
(opfarende).

Stank? — Af mig?

Lindelin
(hyler).

Og holdt jeg ikke saa af Dig, saa —. Men naar jeg ser, at Du blir borte for mig, at jeg mister mere og mere af Dig for hver Dag, som gaar i denne simple, raa Bondegeschäften! — Aa—aah, min tabte nydelige, hjertestjælende Jan! — Nei, nei, gaa fra mig! Jeg lod mig ikke fange af en Fiskehandler. Min Jan var en fornem Herre med fineste Manérer!

Jan Wiedewelt.

Ja, ja, — hvad Indfald kan der ikke huses i et sligt fortryllende Fruentimmerhode, naar hun er i det Lune. Alting er ingenting. Forretningen, hele éns Velfærd, — hoho! blaaser i det. Pyt sa'n, — i tredive Jægter om Aaret til Bryggen!

Lindelin
(koldt og truende, vender ham Ryggen).

Bare jeg ikke blaaser i Dig, Jan!

Jan Wiedewelt.

Naar Du bare vidste, hvor det klær Dig, — dette søte trodsige lille Hode — hehe, — saadan egensindig, paastaalig, haardnakket — hehe, og urimelig rent udenfor alt Land. Der er neigu ikke noget tamt ved Dig!

Lindelin.

Tramp Du paa mig, — tramp Du paa mig —

Jan Wiedewelt.

Jeg? — Jeg trampe!

Lindelin.

Det er begyndt saa bra med Fuglen min idag paa Bryllupsdagen. Og værre og fælere Støvlehæler, end Du nu sætter paa det, som er mig — (skriger) — dyrebarest af alt paa Jorden, har ingen Fiskeskipper havt at traakke med. Jeg — haa haa haa, — er ingenting for Dig mod den stinkende Geschäften. Ja, se kun paa den døde Fugl, Du. Her ligger nok noget værre dræbt nu mellem os!

(Vrider Hænderne.)

Jan Wiedewelt.

Men Lindelin da, — lille snille søte Konen min! — Se til, om Du ikke kan bruge Tanken lidt. Hører Du, Gulle — Perle — Skatten min! Forretningen, som min hedengangne Farfar og salig Far har stridt al deres Levedag for at faa oparbeidet, — som gir os tusinder, — hører Du, — tusinder om Aaret! — saa Du kan faa alt, hvad Du bare peger paa.

Lindelin
(reiser sig i Chaiselonguen; koldt).

Ja Du, — men nu, dennegang, peger jeg paa Dig, — bare paa Dig, — paa Dig, Jan Wiedewelt, uden, uden Geschäften, — som er mig viderlig!

Jan Wiedewelt.

Aa jeg er gal, som staar her og tar et Lune, lidt Tordenveir hjemme i Stuen, for Alvor! — Stakkars Fuglen ja, — Du har ikke taalt det. Naar Du har faat hvilt og grædt lidt ud, Vennen min, og jeg saa kommer op igjen fra Kontoret, skal vi faa Vognen frem og reise ud i Byen, Du, og kjøbe, saa Silken skal knittre og bræmmes og kantes baade med Zobel og Maar. Prøv bare paa at sove lidt nu.

(Han griber Huen for at forlade Stuen.)

Lindelin

(iler i vild Ekstase hen til Døren og hindrer ham ved udrakte Arme fra Udgangen; koldt).

Gaar Du ud af denne Dør, er det forbi mellem os, Jan Wiedewelt! Du kommer ikke ud, før Du har valgt.

Jan Wiedewelt

(farer tilbage og stammer forbløffet).

Ikke ud af denne Dør, før —

Lindelin.

Før Du har valgt mellem alt dette Fiskesmudset og — mig!

Jan Wiedewelt

(stirrer forfærdet paa hende, der hun staar kold og stiv; han viger uvilkaarlig, saa han synker ned i Sofaen).

Før — før jeg har valgt, siger Du —?

Lindelin.

Jeg sa' saa ja!

Jan Wiedewelt

(rasende).

Véd Du, hvad Du siger, — opgi' det hele? — hele Jan Wiedewelt & Kompagnis store Forretning, — hahaha, — den første i denne Stad, — tredive Jægter ved Bryggen!

Lindelin.

Nei, — Du kan jo ogsaa opgi' mig. Jeg er

nok ikke saa uundværlig, som dine tredive Jægter ved Bryggen. Det er bare det, jeg har Lyst til at se paa, ser Du, — faa dit falske Hjerte trukket ud af Livet paa Dig og frem i Dagen!

Jan Wiedewelt
(lister sig under det følgende til at klappe og stryge hende snart paa Armen, snart om Livet eller nedad Kjolen).

Men kjære, søte, fortryllende, henrivende Lindelin da, — Du véd jo, hvor usigelig grænseløst jeg elsker Dig, saa jeg gjerne kunde gi' Livet —

Lindelin
(haanende).

Ja; men ikke de tredive Jægterne og alle disse vellugtende Fiskeskipperne dine. De er dog for dyrebare!

Jan Wiedewelt
(hen igjen og klapper).

Og at jeg synes, det er, som Lys og Dag er væk, naar jeg ikke ser Dig.

Lindelin.

Jasaa, — da er jeg bange for, at Du snart faar finde Dig i at gaa i Mørke, Jan Wiedewelt.

Jan Wiedewelt
(jamrende).

Men betænker Du da ikke, at alt mit ogsaa er dit, — at det er vor begges Velfærd, vi kaster fra os! Jeg vilde, Du skulde ha det som en Dronning, Du hildrende Deiligheden min!

(Igjen hen og stryger frygtsomt ned ad hende.)

Lindelin
(blaaser).

Pyh, — jeg véd godt, at vi er rige alligevel! (Gynger med Foden, vugger koket leende med Hodet og slaar Haaret ud med et Greb, som hun trænger frisk Luft.) Nei, ser Du, jeg havde engang Lyst til at se, hvormeget jeg veier hos Dig, og hvor mange Vaager Fisk, Du vel an-

slaar mig til? (Truende.) Fiskejægterne veier mere, skjønner jeg. Saa — saa, — jeg tænker, jeg retnu slipper Dig ud af Døren.

Jan Wiedewelt
(raaber angst).

Nei nei nei, — staa, bli! hører Du. Vi kan da snakke.

Lindelin
(haanlér).

Prutte? — med mig som med Skipperne ved Bryggen?

Jan Wiedewelt.

Jeg mener blot, at vi kunde vente lidt — en fem, seks Aar for Eksempel?

Lindelin.

Eller syv otte, eller ni ti, — eller til vi dør, Du? Nei, det er nu straks det maa gjøres, — nu, før jeg overlader Dig Udgangen her gjennem Døren.

Jan Wiedewelt
(ophidset).

Men Du skjønner da saameget, kjære, kjære min egen Sjæl, at sligt kan ikke affærdiges med engang bare som én knepser med Fingrene! — Jeg maatte ialfald ha to Aar — hvad? — ét Aar, mener jeg. (Slaar sig fortvilet for Panden.) — Aah — aah, naar éns Kone er spikende gal, — og én selv er endda værre forrykt i hende! — Hele Forretningen, hele Jan Wiedewelt & Kompagnis Forretning — ryke! —

Lindelin
(tripper utaalmodig, raat ubehersket).

Saa, nu faar Du gjøre det af da! Jeg aarker ikke staa her længere og høre paa al Jammeren for Pakboden og Jægterne dine. — Behold Du Stanken!

Jan Wiedewelt
(sætter magtesløs og raadvild Huen paa og tar den af igjen, krammer og dreier den mellem Hænderne der, han sidder paa Sofaen).

Jeg arme, arme Mand! — Endda vel, at min værdige Far ligger i sin Grav!

(Synker ned i Sofaen.)

Lindelin
(høitidelig).

Her staar jeg for at frelse mit Livs Kjærlighed, Jan Wiedewelt! — For det føler jeg, at gaar Du ud af denne Dør og ned til al den Stank, saa svinder med det samme Jan Wiedewelt af mit Bryst. Aldrig, aldrig kan jeg elske en Mand, som der hænger Fiskelugt ved. Og saa — (sørgmodig) — heller end at miste Dig Dag for Dag i denne simple Trafik og opleve, at Du blev mig modbydelig, — heller —

(Gjør Mine til at forlade Døren.)

Jan Wiedewelt
slipper Huen paa Gulvet og synker halv afsindig hylende tilbage i Sofaen).

Saa i Himlens Navn, — slaa det op paa Plakater, — Jan Wiedewelt opgir sin Forretning!

Lindelin.
Straks? — Fra denne Stund?

Jan Wiedewelt
(gisper).

Stra—aks — fra —

Lindelin
(hen og slaar Armene om hans Hals. Koket og kjælent).
Sætter ikke sin Fod paa Kontoret mere?

Jan Wiedewelt.
Sætter ikke sin Fod paa Kontoret mere.

Lindelin.
Sender Bud til Fuldmægtigen, at Du er blet syg og maa holde Dig hjemme.

Jan Wiedewelt
(blusser op og raser).

Sender Bud til Fuldmægtigen, at jeg er gaat fra Forstanden, og at han maa sende seks Mand hidop for at binde mig. (Synker sammen.) — Aa haa haah! Nei sig hellere, at jeg er død! — at han kan sende Ligkisten op imorgen. — (Knepser med Fingrene.) Saa kan de begrave mig ved Nattetid, at ingen ser mig!

Lindelin.

Fy, fy, — netop nu var Du saa nydelig, Jan. Du saa med ét saa forfærdelig fornem ud, og jeg tænkte just paa at fange Dig ind i Haaret mit. (Vemodig.) Men jeg skjønner, Du maa nok faa beholde Fisken din!

Jan Wiedewelt
(farer vildt yr hen til hende og vil kjæle).

Hei, hei, lad Fisken ryke — alle de tusinde Vaager, — bare jeg faar kysse Dig og lugge Dig!

Lindelin.

Nei nu faar min Herre heller hjælpe mig til at faa Haaret sat op igjen.

Jan Wiedewelt.

Ja, ja, akkurat som Du vil.

(Begynder beundrende at ordne og stelle med hendes Haar.)

Lindelin.

Nei, som min Herre vil. Min Villie, den ligger i din Lomme, véd Du vel. (Indsmigrende.) Aah, det gjør saa godt, at ha én, som man maa se op til og lystre og føie i alting! (Han fletter og fryder sig i hendes Haar.) Vil min Herre ta op Kammen, som er faldet ned paa Gulvet?

(Jan Wiedewelt henter den. Lindelin beundrende.)

Nei, er det ikke som Du bærer din Person med en hel ny Værdighed, siden Du er kvit Fisken!

Jan Wiedewelt
(bitter).

Ja—a, fra nu af er man Rentier og Kuponschneider.

Lindelin.

Bare Du nu ogsaa vilde passe paa at gaa med Fødderne udad.

Jan Wiedewelt
(retter Fødderne).

Man faar se til at vænne sig til sin ny Stand ja, — saadan efterhaanden.

Lindelin
(reiser sig ivrig og marscherer for ham).

Tak tau, — én to, én to, Fødderne udad, — én to! —

Jan Wiedewelt
(tar nogle Skridt).

Jaha, — én to —. Det gaar nok med en slig Korporal!

Lindelin.

Og saa ikke duppe slig med Næsen ned i Gulvet; den maa høit tilveirs. Husk, at Du er nu saa god som en Friherre, og at den gamle Fiskejan maa begraves, væk, — væk for evig! — Se saa, gaa, gaa lidt, — slig ja. Brystet ud og rank, rank i Ryggen, min Herre! Du skulde bare set Majoren, naar han sætter Hælene i Bakken, saa Sporerne klirrer. — Huf, nu faar Du Mave igjen og hænger med Skuldrene. Fiskehandleren, den afskyelige Fiskehandler, dukker op igjen! — hu — fy, — huh! — Disse græsselige civile Klæderne, Du vader i! — Du er jo Løitnant ved Borgergarden. Vi skal bli militærske, — gaa i Uniform.

Jan Wiedewelt.

Ne—i, ne—i, nu faar det være nok med Kapricer, saa deiligt det klær Dig. Den Habiten, som jeg bare trækker paa en Gang om Aaret. Ne—i—.

Men for at føie Dig, min vilde Fugl! skal jeg gaa til den fineste Skrædder i Byen.

Lindelin
(hidsig).

Den gamle Fiskehandleren, blot opsyt paa ny? — Tak skal Du ha! (Halvt grædende.) Istedetfor min Jan med Løveknapper i Frakken, Render nedefter Benklæderne og rødt Silkeskjærf med Dusk om Livet. Aah, — rødt Silkeskjærf med Dusk! — hvor vil det klæ' min egen Jan og gi fin Taille istedetfor den Borgermaven. (Pludselig fortvilet overgit.) Aah—haah, men jeg indser, jeg føler, jeg blir aldrig kvit den gamle Fiskehandleren alligevel! (Kaster sig krampagtig ned i Chaiselonguen.) Adiø — Adiø, Jan!

Jan Wiedewelt
(med et pludseligt Anfald af Desperation).

Hei, blind Kurage! — bare overgiv Dig, bare overgiv Dig. Hvad Jan Wiedewelt mistede som Fiskehandler, det erobrer han igjen med Sværd i Haand! — Hører Du, hører Du. Hei, nu er Jan Wiedewelt ikke længere at spøge med, — vil Du ha det paa Krigsmanér, skal Du faa det. Jeg kjøber mig et ,,van" i Holland. Hahaha nu ja, — nu ler og kiger hun op til mig.

Lindelin.

Jeg syntes, det hørtes saa nydeligt slig, som Du tordnede. Men aa—aah! naar jeg ser paa Dig saa —

(Vender sig igjen hastig ifra ham.)

Jan Wiedewelt.

Jeg løber ud og lader dem stænge af hele Forretningen, og saa ovenpaa og finder frem Borgerløitnanten og klæ'r mig om fra inderst til yderst, — hele Sjælen med! (Sætter Huen paa Snur.) — Og saa har Du mig med Chako og Fjær i Hatten. (Brøler.) Hører Du, Gulletrassigtoppen min!

Lindelin

(efter ham som han farer ud).

Nei saa deilig forsoren, — Du er istand til alt, Du Jan!

(Sætter op Haaret foran Speilet og pynter sig. Raaber ud.)

Erpekom! Erpekom! — Hvad tænker De paa, som endnu ikke har begyndt at dække? — Kaffen maa være saa stærk som Fjeld idag.

Erpekom

(ind og dækker Kaffebordet).

Her kommer de fra Konditoren med Makrontærten og Crêmetopperne og hele Kagebestillingen.

(Et Par Konditorbud afleverer det, og Erpekom placerer det paa Bordet.)

Lindelin.

Huf, Fruentimmerslikkerier! Kommer her Damer paa Visit, siger De bare, at vi er kjørt ud Erpekom.

Erpekom.

Og saa har vi baade Rosen- og Mandellikør.

Lindelin.

Jo—o, det skulde passe. By Majoren sligt Sødskval! Nei, Erpekom! (Gaar hen til Nøgleskabet.) Her, tag Nøglen til den inderste Kjælder og hent af Wiedewelts fineste gamle Konjak.

Erpekom.

Kors, — den som han har forvaret i det inderste Kjælderrum, hvor han bare gaar selv.

Lindelin.

Bare lystre og skynd sig!

(Hen til Kaffebordet og nasker, nipper og smager paa de forskjellige Kager og Syltetøier.)

Ah! — den stive Blaabærgeléen!

(Forsyner sig atter og atter lækkersulten med Skeen. Pludselig hen til Speilet og gnider sig med Lommetørklædet ved Læberne.)

Jan Wiedewelt
(baglængs i Døren i Uniform og Chako med Fjær. Han stræver med at faa Sabelen trukket ud af Balgen og kommer derunder længere og længere ind paa Gulvet).

Nei, Klingen vil ikke op af Balgen — sidder fast som i en Skruestik. Jaja, saa faar man præsentere med hele Sabelen, som den er.

(Stiller sig op i Positur og præsenterer.)

Her har Du din Løitnant! Faar han sit Kys?

Lindelin
(hen til ham).

Sig mig, Du — (Holder ham fra sig, idet hun samtidig strækker Munden ud til ham.) — Nei nei. Sig mig, er jeg blaa om Munden?

Jan Wiedewelt.

Søten min, det kan jeg helst smage.

Lindelin.

Eller er der lidt Farve igjen ved Mundvigerne, — ikke det ringeste? (Hen til Speilet og gnider sig.) Jovist er der. (Tramper.) Uf, staa ikke der og hæng efter et Kys. Er der mere, spør jeg —

(Det banker paa Døren.)

— Er der mere?

(Gnider sig hastig.)

Major Rattibach
(kommer ind med Militærhuen under Armen, tar tre Skridt frem, slaar Hælene sammen, saa Sporerne klirrer, og hilser stramt med to Fingre op til Tindingen og Buk ogsaa hen til Wiedewelt).

Har den Ære at aflægge Madamen min ærbødigste Visit og forespørge om, hvorledes den lille Fugl fra i Formiddag — vor stakkels lille frelste Fugl, — befinder sig? — Den lille Sisik, kviddrer i sit Bur?

Lindelin
(halvdaanende).

Aah, nævn ikke, — nævn ikke Sisiken. Det

gjør saa — ondt — jeg taaler ikke at tænke paa den.

(Kaster sig ustyrlig vildt jamrende til Majorens Bryst, medens han støtter hende.)

Aa min stakkars Sisik, — min stakkars Sisik. De har sat Foden paa den, dræbt den for mig, Major!

Jan Wiedewelt
(nærmer sig for at ta Omsorg om hende).

Kjære min Ven, Du maa styre din Bevægelse. (Til Majoren.) Det Uheld har desværre rystet hende alvorligt, Hr. Major!

Lindelin
(hænger hysterisk ved Majorens Bryst).

Nei, siger jeg, lad mig græde ud, — lad mig græde ud hos den eneste, som havde Hjerte for min stakkars Sisik!

Majoren
(fører hende til Chaiselonguen).

Den, som blot kunde gjøre den lille Elskling levende igjen, — eller erstatte den, skjønne Madam!

Lindelin
(trykker sig i Ekstase op til ham, før hun slipper ham).

Ja, ja, Fuglen, som jeg kyssede saa mange hundrede Gange!

Jan Wiedewelt
(urolig hen og dæmper hende).

Naa naa, Du faar da betænke, — huske paa, at det er en fremmed, — en fremmed, Lindelin min! (Sagte forklarende til Majoren.) — Hun er saa usigelig tendre og nærtagende, Hr. Major, og dette med Fuglen — (Gjør advarende Tegn til ham med Pegefingeren.) Hy—s, — blot hun faar summet sig et Øieblik, hvilt lidt.

(De staar begge stum spændte og vogter paa hende, medens Erpekom kommer med Kaffen og Konjaken og glider ud igjen.)

Lindelin
(reiser sig forvildet).

Hvor er jeg? — Hvad er det? — var jeg besvi-

met? Himmel! hjælp mig, Jan. Hvad har jeg gjort? — Aa, det er vist noget forfærdelig upassende. Jeg kunde gaa i Jorden af Skam. Glem det, glem det, jeg ber Dem, Hr. Major! Men, — (trykker stønnende Haanden op til Brystet) Deres Komme virkede saa overvældende saa —. Uf, mit Hjerte banker saa —

Jan Wiedewelt
(med Selvfølelse).

Ser De, Hr. Major, naar hun først sætter sin Hu til noget, saa er det helt. Bare nu denne lille Fuglen — (Kræmter.) Ikke at tale om, naar der er noget, som vedrører mig, for da maa alt ryke!

Majoren.

Ved Krigsguden og alle hans Drabanter! De er en lykkelig Mand. Den skjønneste Madam i Staden siger: Elsk mig eller spring over Klingen! Donnerrrr.

Jan Wiedewelt.

Hm—m, — om ikke i det skarpe, livsfarlige Udtryk, saa — hm — kunde man jo nok ogsaa sige det — (Besér sig og kræmter; tager sig.) — Naa, Hr. Major, tag Plads og gjør Dem det bekvemt. (Opfarende.)

Min gamle Konjak! Hvad skal det betyde? Hvem har udleveret Nøglen? — En af de sidste seks uskatterlige, som ligger igjen efter min salig Bedstefar, som jeg har forvaret under Laas og Lukke, — som kun skulde frem, hvergang en Arving til Huset stedtes til Daaben!

Lindelin
(afsides til ham).

Jeg trængte saa til at se lidt af dit Hjerteblod, Jan! — prøve, om det er Løitnanten, som spenderer, eller bare Fiskehandleren, som —

Jan Wiedewelt
(rask aandsnærværende).

Hvoraf alt De kan se, Hr. Major, at Konjaken

er ekscellent, og at paa vor Bryllupsdag lukker vi Visdommen ned i Kjælderen og tar Flaskerne op.

Majoren.

Brrr — javist — tusind Bomber! Staar ikke Flasken der og svimler i Spindelvæven, som en fangen Prinsesse, der er kommet op i Dagslyset efter en lang Indespærring.

Lindelin
(klager forsagt).

Jan — Jan — hvor skal jeg faa Mod til igjen at se ham i Øinene?

Jan Wiedewelt
(til Majoren).

Hun er saa stolt, Hr. Major.

Lindelin
(stilfærdig resigneret).

En ung Kone, som skal være korrekt, maa ikke ha et Hjerte, som kan overrumple hende, Hr. Major.

Majoren.

Sacrement, ved alle creverende og springende Granater, — den nydeligste undselige Madam i Byen gjøre Undskyldning, fordi hun har et Hjerte? — Hrrrr, — fordi hun ikke er nogen kold Verdensdame, som sætter sine Følelser i Is!

Lindelin
(idet hun skjænker Kaffen).

Det maa jo til, Hr. Major, — en gift Kone tør aldrig glemme sig.

Majoren.

En slig knuppende frisk Uskyldighed midt i denne larmende Stad, — det næsten blænder!

Jan Wiedewelt
(med Selvfølelse).

Ja, der kneb De Husets Hemmelighed, — holdt ligesom uforvarende Talen paa vor Bryllupsdag.

En saadan Hustru lader sig ikke opveie med Guld! (Lidt efter, idet han mere og mere falder i Tanker.) — Ne—i, ikke med Fisk heller!

Lindelin
(byder med nedslagne Øine Majoren Kaffe).

Hr. Major.

Majoren.

Hvad? — Madamen skjælver og unddrager mig sit Blik, — hun, som imorges med de Øine erobrede et helt Regiment!

Lindelin
(beskeden og undselig).

Det var jo bare menige Soldater —

Majoren.

Torden og Lynild, — der var ialfald en Major i Spidsen! — Og han fangede en liden Sisik, Madam, som fløi saa freidigt henover Bajonetterne.

Lindelin
(betaget).

Aa, — aah, om jeg husker! Da den mørkskjæggede Major rykkede ind paa Pladsen med vaiende Fjærbusk, blinkende Sabel og den tordnende Stemme, — jeg føler endnu Rædselen gjennemisne mig!

Jan Wiedewelt
(hurtig betydende).

Hys, hys, Hr. Major, hun taaler intet, som vedrører Sisiken.

Majoren
(fortrolig til Wiedewelt).

Jeg var saamæn et Øieblik bange for, at den skulde forsvinde over Hustagene og ud paa Havnen, sætte sig ned paa en Mast der.

Jan Wiedewelt
(ivrig hen til Vinduet).

Det maatte da ha været paa nogen af Fiskejægterne her nedenfor ved Bryggen — Jansens eller

— (Blir staaende interesseret og se didud.) Jaha, der gaar nu Trafiken!

Majoren

(til Lindelin, der staar med Haanden trykket til Hjertet).

Noget stærkt, Madam? Prøv lidt Konjak. Paa min Ære, det vil gjøre godt.

(Vil skjænke af Konjaken.)

Lindelin

(hovedrystende).

Nei, nei, — det er som Ild!

Majoren

(medens hun tar Plads ved hans Side i Sofaen).

Saa prøver vi den Rosenlikør der. (Skjænker i og holder overtalende Glasset op til hende.) Se se, — blinker i Glasset sød og rød som Madamens egen Mund.

Lindelin.

Aa, aa, — frist ikke, frist ikke en stakkars Kone, som klamrer sig til sin Pligt!

Majoren.

Parole d'honneur, jeg byder Dem det jo som Medicin.

Lindelin.

Blot, blot nippe til det. Kanske kunde det dog —

(Nipper, medens Majoren holder Glasset.)

Majoren.

Og paa det samme Sted, hvor Madamen har trykket sine Læber, tømmer Major Rattibach Glasset helt ud paa den uforlignelig fortryllende Madams Sundhed!

(Drikker.)

Lindelin.

Ak, hvor De skuffede mig, Major, — jeg, som trode Dem saa!

Majoren.

Hys—s, — er det ikke vor lille Hemmelighed fra i Formiddag, — mit dyre Privilegium?

Lindelin
(skjelmsk).

Fy, — fy Dem, — medens min Mand staar og ser ud efter Fisken!

Jan Wiedewelt
(udstøder fra Vinduet).

Ingen Tvil! — Ingen Tvil!

(Lindelin farer sammen.)

Majoren
(opskræmt).

Hmrrrrm—mrr—

Jan Wiedewelt
(brøler).

Ikke Spor af Tvil! — — Der haler Skipper Mathisen begge sine Jægter hen til Jakobsens Brygge.

Majoren.

Hrrr—r—. Den Konjak fortjener visselig ikke at glemmes, Hr. Wiedewelt. Tør man?

(Gjør Mine mod Flasken.)

Jan Wiedewelt
(tar sig sammen. Hen til Kaffebordet).

Javist, javist, den Konjak, — jeg skulde tro. Den mangler kun syv Aar paa sine hundrede. Lige saa gammel som Huset, — nedlagt den Dag, Jan Wiedewelt & Komp. meldtes paa Børsen. Og — og (bitter for sig selv) — aflives samme Dag, det melder sig ud igjen! (Høit.) Skaal, Skaal, Hr. Major! (Med et Blik til Lindelin.) Javist er det Hjerteblod! (Han glemmer at drikke og begynder igjen distræt at vanke om i Værelset med urolige Blikke ud af Vinduet, hvor han igjen blir staaende optaget af, hvad han iagttager. I Affekt. For sig.) — Det er — haah — haah! — runde otte, ni hundrede blanke Daler ud af Jan Wiedewelts Lomme og ind i Jakobsens.

(Under dette drikker Majoren det ene Glas Konjak efter det andet.)

Lindelin
(skjænker Majoren mere Kaffe).

— Og Sukker, Hr. Major?

Majoren.

Et lidet Stykke. Men, maa jeg bede, fra Deres skjønne Fingre, Madam!

(Lindelin tar et Sukkerstykke og holder det nølende, halv modstræbende hen mod ham.)

Majoren
(griber hendes Haand og kysser den).

Den er sødere end noget Sukkerstykke.

Lindelin.

Nu er De igjen slem! Jeg tror Dem ikke, — nei, jeg tror Dem ikke.

Jan Wiedewelt.

Og der — der varper saa min Salighed Eilertsen i Sørfjorden med „De to Søstre" over til Tangvold & Kompagni — —. Joho, — naturligvis — selvfølgelig. Kontordøren lukket hos Wiedewelt, som det skulde være selve Bededagen.

(Vandrer i høi Affekt. Sabelen generer ham og han putter den opunder Silkeskjærfet foran Maven, knapper op Uniformsfrakken og stikker Næverne i Bukselommen.)

Lindelin
(lader sig falde tilbage i Sofaen med Hænderne for Øinene, grædefærdig).

Ynk mig, — ynk mig, Hr. Major! Denne Skikkelse er min Mand.

Majoren.

Isandhed, skjønne Madam, jeg tilstaar, De er dybt at beklage.

Jan Wiedewelt
(for sig, idet han vandrer).

Jo—ho—o, — vi er spendable. For den Sags Skyld kunde jeg gjerne holdt Gjæstebud og Bryllupsdag for den ganske Stad baade med geistlig og verdslig Øvrighed og det havde ikke kostet mig halvten.

Lindelin
(med stille Resignation).

Om De vidste, hvad en Kone maa lide og skjule for Verden!

Majoren.

Sacrrrement, — her sidder en Ven, Madam, tro som Guld, taus som Graven. Betro Dem til ham, nedlæg Deres Sorg i hans Bryst!

Lindelin
(fortvilet).

Aah, — om De ante, hvad en saakaldet lykkelig Hustru føler paa sin stille Pinebænk!

Majoren.

Jeg gav mit Liv, Madam, om jeg i nogen Maade kunde lette Dem Sorgen.

Lindelin
(fortvilet, idet hun følger Wiedewelt med Øinene).

Hu—uh, — jeg ser ikke andet for mig i de lange Nætter end Fødderne ind og Maven ud.

Majoren
(mønstrende Wiedewelt).

Ja—a vistnok, — Figuren i alle Dele nøiagtig det modsatte af Reglementet.

Lindelin
(ude af sig).

Aa gid, gid jeg aldrig havde set Deres Aasyn, forfærdelige Major! Jeg levede i en lykkelig Blindhed, — havde ikke faat Synet opladt for, hvordan den Mand skulde være, som jeg maatte bæve for og beundre.

Majoren
(i Fyr og Flamme).

Henrivende Madam! Deres søde Ord og deilige Stemme klinger lifligere i mine Øren end hele Regimentsmusiken med Tamburmajor i Spidsen og Trommer for Fronten. Henrivende Madam, saa op-

høiet skjøn i Ulykken! — At trykke et Kys paa de Læber vilde gjøre mig salig.

(Han slaar Armene om hende og drager hende ind til sig.)

Jan Wiedewelt
(funderende ved Vinduet).

Gad vide, — gad vide, hvem af de listige Ræve der nu faar knebet til sig rige Wulff i Storvaagen — min ældste Forbindelse? — (Ivrig.) Saagodtsom femten hundrede paa et Bræt!

(Idet han vender sig, ser han Lindelin fare op fra Majoren i Sofaen. Han slaar Chakoen voldsomt ned i Stolen og vakler; men tager sig med en Anstrengelse sammen.)

Lindelin
(aandsnærværende springer hen til ham).

Ikke sandt, et nydeligt Skjærf, Hr. Major? (Viser det op.) Se Silken! — Se Duskerne! (Med Applomb.) — Og den Figur! den Taille, det gir ham!

Majoren.

Hrrr—r—, naar Madamen ikke var saa sterbens forelsket og blind for sin Mand, saa vilde jeg maaske indvendt, at det smukke Skjærf sidder altfor løst, saa det heller fremhæver det en Smule civile Embonpoint. (Hen til Wiedewelt.) Tillader De, Hr. Wiedewelt? Og, vil saa Madamen trække i Skjærfet paa sin Side, saa drager jeg til paa min.

(De haler og trækker begge i Skjærfet med skøieragtige Miner og Slængkys bag hans Ryg, medens Wiedewelt kræmter mørk og bister.)

Lindelin
(knytter Skjærfet. Besér ham, klapper i Hænderne med Miner til Majoren).

Nei, hvor forandret! En skulde tro, Du var født militær, saa stram om Livet og løvemodig tar Du Dig ud. Du skulde blot se Dig selv. Gaa ud i Stuen og mønstre Dig i det store Langspeil. Det er en hel ny Jan Wiedewelt!

Jan Wiedewelt.

Tak, Tak, jeg ser bra i det aflange her paa Væggen, fuldkommen nok.

(Strammende sig, pludselig høirøstet.)

Herefter skal alt i mit Hus være ubønhørlig militært, præcis paa Klokkeslettet. (Raaber ud.) Lad Kusken spænde for og kjøre op med Hestene, min Kone og jeg skal fare ud i Staden. Altsaa, — (tar til Uhret) — en Visit, Hr. Major, varer aldrig længere end fem og tyve Minuter i dette Hus. Saa er det: — Løs af! — Maa jeg byde Dem Deres Chako, og har jeg den Ære at følge Majoren til Døren.

(Bukker ham ud, medens Lindelin sender fortvilede Afskedskys til Majoren bag hans Ryg.)

Majoren
(stanser i Døren).

Sacrrrement! Et Hus med den militære Aand, kan ikke andet end fortrylle en Krigsmand.

(Gjør Honnør og forsvinder.)

Lindelin.

Aa, — jeg er saa stolt af Dig, Jan! — Min nydelige, deilige Jan, nei aldrig havde jeg tro't, Du var saadan en Løve!

Jan Wiedewelt
(gaar i Oprør med Hænderne paa Ryggen).

Hm —

Lindelin.

Det var sandelig mere end Uniformen, han fik se. Min Jan viste, at han ogsaa havde Mod for en Militær! — Og Du kan tro, han fik Respekt.

Jan Wiedewelt
(irriteret).

Det Skjærfet sidder Satans stramt, op med det igjen, op med det igjen! (Løser hidsig paa det.) — Et Menneske maa puste.

Lindelin.

Ikke Spor af Fiskehandleren, — kjendes det ikke som en hel anden renere Luft i Stuen!

Jan Wiedewelt.

Saa, — Du har den Fornemmelse?

Lindelin
(varmt).

Og idag har Du gi't mig den kjæreste Present, som min Jan kunde gi' mig. Jeg har altid tænkt, at det, jeg helst af alt vilde være i denne Verden, var Officersfrue. Og nu — (neier skjelmsk for ham) — ser Du hende for Dig. Er hun styg?

Jan Wiedewelt.

Styg? — ne—i —

Lindelin.

Og nu skal jeg marschere for Dig, — ét to, ét to —. Du kommanderer, og, hvergang jeg kommer tilbage over Gulvet, og jeg har gjort mine Sager godt, gi'r Regimentschefen mig et Kys. Naa, — ét to, — ét to. Hvorfor kommanderer Du ikke?

Jan Wiedewelt.

Maa der ikke helst en Major til?

Lindelin.

Saadan én som Rattibach, mener Du, med det stygge begsorte Skjægget og de bistre Øinene, som kan skræmme hele dit Regiment, som er en liden Kone, ihjel. Nei Tak, maa jeg faa beholde min nydelige Løitnant! — Naada, — naada, vil Du ikke?

Jan Wiedewelt.

En to, — én to —

Lindelin
(marscherer over Gulvet. Idet hun vender tilbage, slaar hun ud Haaret, og ved Slutten af Marschen farer hun pludselig med Armene ud imod ham og raaber).

Storm, siger jeg!

Jan Wiedewelt
(overvældet).

Saa hildrende gnistrende vakker, at én baade himler og svimler! — Javist, javist er Fæstningen erobret! (Ømt bevæget, halvt for sig.) Driver Skøi som et Barn og saa fuld af Oprigtighed i de varme spillende Øine.

Lindelin.

Ja, endelig, endelig er vi da alene, Jan!

Jan Wiedewelt.

Saa fin og skjær og uskyldig. Og hende skulde jeg mistænke! — det deilige Væsen, som sover der paa Puden om Natten ved min Side saa trygt og fortroligt —. (Sunder sig.) — Hm ja, det var nu det det. Ikkedestomindre, — man har jo Øine i Hodet.

Lindelin.

Øine i Hodet, siger Du? Naar jeg lukker Dig inde i mit Haar? — saadan — (slaar Haaret om ham) — har Du da Øine i Hodet?

Jan Wiedewelt
(henrykt).

Nei, jeg har ikke Øine i Hodet, — er ganske, ganske blind!

Lindelin
(med et forskrækket Udraab).

Ørenringen min!

(Ørenringen falder paa Gulvet, og et Dyreøre udfolder sig.)

Jan Wiedewelt
(raver pludselig tilbage i vild Panik. Afsides).

Trold og Vætter! — et Utyske! — — (Spyttende.) Tvi tvi, — et fælt kløvet Dyreøre! — Troldmærke!

Lindelin
(optaget med at dække Øret med Haaret).

Hvad er det? Hvad er det?

Jan Wiedewelt
(søger at fatte sig. Gnider Munden med Haanden).

Jeg tror, jeg rev mig paa Ørenringen — (Holder Lommetørklædet til, medens han forsigtig trækker sig tilbage.) — og bløder lidt.

Lindelin

(rasende, idet hun tar op Ringen).

Saa ubehøvlet. Slig en — Fiskehandler! — Jeg maa ovenpaa for at faa sat Haaret mit op igjen!

(Skynder sig ud.)

Jan Wiedewelt

(gaar sanseløs rundt og spytter).

Tvi, tvi, — som af en tuslende klam Ligrotte! — Jeg er ræd. Jeg er ræd! — (Gnider sig.) De laadne Stik af Haarene vil ikke væk. (Vakler hen til en Stol.) — Det iser mig koldt ned af Ryggen. — — (Farer op forvildet angst.) Har jeg andet at gjøre end at rømme ud af mit eget Hus? Fort, fort afsted og red ialfald nøgne Livet! — (Ryster paa Hodet.) — Er én først fæstet til Trold, saa er det nok efter én, — da nytter hverken Præst eller Besværgelse!

— Og for hendes Skyld har jeg afsagt hele min Næring! Og gaar jeg her som en Nar til Spot og Spe.

(Begynder grundende at vandre op og ned paa Gulvet.)

— Hoho! — nu forstaar jeg, hvorfor Skipper Enochsen reiste i slig Hui og Hast med Jægten.

(Vandrer igjen, men stanser pludselig.)

Hu—m—m, kunde Enochsen lure Troldet, kan kanske Jan Wiedewelt ogsaa —

(Staar og grubler. Derpaa hen til et Bord, hvor han sætter sig til at skrive. Idet han er færdig og har lagt Brevet sammen, raaber han ud af Døren.)

Erpekom! Erpekom!

(Erpekom kommer.)

Hys, — hys — Jeg gir hende mit Ord paa, at hun skal blive her i sin Tjeneste til sine Dages Ende, om alt gaar godt, og hun gjør, som jeg befaler. Hør nøie, hvad jeg siger. Straks Bæstet (retter sig) — eh — eh, Madamen, kommer ned i Stuen, gir De hende denne Billet og jamrer og klager og beretter, at Husbond var hvid som et Lagen, da han leverede Dem Brevet og saa i Hui

og Hast styrtede ud af Gangdøren og nedover til Havnen.

Erpekom.

Aa, hvad skal jeg opleve! Er nogen Ulykke kommet paa, — skal Husbond reise —?

Jan Wiedewelt
(hemmelighedsfuldt).

Hys—s, — bare ned i Kjælderen, gamle Erpekom, ikke længere. Og dernede maa De listeligen give mig Besked om alt, hvad heroppe passerer. Undre Dem ikke over noget; men lystre Madamen blindt i, hvad hun befaler.

Erpekom
(ryster paa Hodet).

Undre sig her i Huset? Aa nei, det er én saa vel afvænnet med i dette sidste Aar.

Jan Wiedewelt
(tager Merskumspiben og en Tobakspung fra Tobaksbordet og putter Konjaksflasken under Armen).

Man maa ha Proviant underveis, forstaar De. — Og saa Kjældernøglen!

(Tar den i Nøgleskabet og forsvinder ilsomt.)

Erpekom.

Den, som kunde begribe, fatte, forstaa — Det er, som én har Vinden i Skjørterne fra alle Kanter. Aa, jøie, jøie, jøie, jeg gamle Menneske op og agere!

Lindelin
(befaler, idet hun kommer ind).

Hat og Sjal, Erpekom, — vi skal ud at kjøre.

Erpekom
(stønner og slaar sig ned ad Kjolesiderne med Brevet i Haanden).

Madam! Madam! — bare her ikke er hændt nogen Ulykke. — Aa haahaa! — Husbond var hvidere end et nypaalagt Lagen, da han leverede mig dette Brev og fo'r ud af Gangdøren med Sorg og Desperation i alle Miner!

Lindelin
(snapper til sig Brevet).

Vil hun bare se til at komme ud. Intet Spioneri!

(Erpekom ud. Lindelin river op Brevet, læser høit i stigende Forfærdelse.)

„Ak, hvorledes skal jeg formaa at drage Sløret fra dine Øine og melde Dig skaansomst mulig det forskrækkelige og forfærdelige, jeg i disse Dage har baaret paa og maattet skjule for Dig. Vid, at jeg ved mange uventede Uheld nu staar som en total ødelagt og ruineret Mand. Allerede imorgen tidlig vil Kreditorerne være over mig som glubende Ulve og uden Blu rydde og ribbe Huset for alle Eiendele lige til det allersidste, vi har at sidde og ligge paa! Og, eftersom jeg vil undgaa med Arrest at behæftes, maa jeg nu med grædende Taarer fly af Landet, — fast og uryggelig stolende paa min Lindelins store Kjærlighed, at hun gjennem al den Sorgens Tid vil ihukomme og bevare sin Troskab mod sin ulykkelige, men til de graa Haar, ja til Graven klippefast elskende Jan Wiedewelt. Skrevet med knust Hjerte, idet han flyr!"

(Lindelin synker ned i en Stol. Farer oprørt op igjen og frem og tilbage, frem og tilbage i Stuen. Raaber saa pludselig ud af Døren.)

Erpekom! Erpekom!

(Erpekom kommer ind.)

Lad Kusken kjøre hen til Major Rattibach alt, hvad Remmer og Tøi kan holde, og sige, at en ulykkelig Kone venter med Taarer paa et Trøstens Ord af en Ven, inden det blir for sent.

Erpekom.

Som Madamen byder og befaler.

Lindelin.

Kom saa fluksens igjen og hjælp mig.

(Erpekom ud.)

(Lindelin trækker Skuffer ind og ud af Skatollet og tar op.)

Min Brudekjole, som den Prakker vilde, jeg

skulde forvare saa dyrebart her i Skatollet mellem alle de gamle Familiestykker!

(Gaar med Dragten ind i Sideværelset, hvortil Døren blir staaende aaben. Erpekom kommer skyndsomt ind, og Lindelin raaber fra det andet Værelse.)

Find de hvide Silkesko op af Skuffen!

Erpekom
(søger og leder i Skufferne).

Her er saamæn mangt her. (Tar op og besigtiger.) — Den broderede Daabskjole ja, som alle Wiedewelterne er baaret til Kirke i, — og Daabskappen med de røde Sløifer.

Lindelin
(utaalmodig indefra).

Fort, fort, finder De dem ikke?

(Erpekom hitter en Sko frem og derefter nok en og skynder sig ind med dem.)

Lindelins
Stemme fra Sideværelset.

Bind dem paa og saa ind igjen efter mit Brudeslør!

Erpekom
(leder det frem. For sig).

Jeg synes ikke, det saa ud paa Husbond, som her skulde tures Bryllupsdag —

(Bringer Sløret ind.)

Lindelin.

Og saa mit store Halssmykke, som ligger i Pynteskrinet.

(Erpekom ind igjen og henter det til hende.)

(Lindelin kommer ind hvidklædt med Slør og pyntet som Brud.)

Skynd Dem op og pak alle mine dyrebareste Sager i den store Kuffert. Det er muligt, jeg maa foretage en Reise.

(Erpekom ud.)

(Lindelin tar Fadet med Blaabærgeléen fra Bordet og gaar hen for Speilet. Hun dypper Lommetørklædet i det og maler sig med Saften nogle som blodige Skrammer i Ansigtet. Hun prøver og mønstrer sig.)

Ikke formeget. Men hellerikke forlidt. En liden rød Streg heroppe ved Tindingen, som forsvinder inde i Haaret, kan se noksaa livsfarlig ud. — — Hy—s—s, — der er Vognen!

(Sætter Fadet hurtig bort. Skynder sig hen til Kaffebordet og slaar ned en af dets Klaffer, saa Kopper og Glas ramler udover Gulvet.)

(Idet Majoren træder ind, styrter Lindelin imod ham med oprakte Arme.)

Aa, jeg ulykkelige — ulykkelige!

Majoren.

Tal, tal, deilige, uforlignelig deilige Madam! Jeg har aldrig skjælvet ved nogen Attake, som idag ved hendes Budsendelse.

Lindelin.

De ser her et Sorgens og Forvirringens Hus. (Viser udover Gulvet.) — Vid, vid, — min Mand har opdaget vor Elskov gjennem Speilet, trampet mig under Fod og lagt Haand paa mig, indtil jeg mistede min Sans og laa bevidstløs og blodig, som De vel ser af mit Ansigt. Hans sidste Trudselsord da han forlod mig, var, at han vilde raabe min Skjændsel ud i Staden og ikke sove i sit Hus, før han imorgen indfandt sig med Øvrigheden og Skilsmissebegjær.

Majoren.

Parole d'honneur, Madam! Jeg siger det med Fortvilelse; — der gives Knuder, der ikke kan overhugges med Sværdet.

Lindelin

(stille resigneret).

Min Beslutning er fattet. Og har jeg kun derfor pyntet mig i min Brudedragt for at findes anstændig og ærbar klædt, som det passer sig min Stand, naar jeg kaster mig i Søen.

(Udbreder Armene imod ham.)

Men først, først maatte jeg sige den Mand, som

jeg elsker over alt i Verden, mit sidste Farvel, at han kan se, det er for hans Skyld, jeg dør!

Majoren
(i høi Affekt).

Ved alle Himlens og Jordens Magter! — Vel havde Major Rattibach ikke tænkt at skulle tumle saa brat ind paa Brudeskamlen. Men, — Sacrrrement, — Du underbar henrivende Kvinde! Samtykker Du i at fly med Major Rattibach idag, saa lover og sværger jeg ved mit Sværd og min Ære, at Du skal blive hans lovlige Ægtefælle.

Lindelin
(afværgende).

Elskede! Elskede! — kald mig ikke tilbage til Livet, det var saa sød en Tanke at dø for Dig!

Majoren.

Men endnu herligere at leve, Du berusende deilige!

Lindelin.

Jeg svimler — svimler. Forled mig ikke fra min Vei!

(Kaster sig bedende til hans Bryst.)

Majoren
(slaar Armene om hende).

Sacrrrrement, nu er Du indenfor Fæstningen. Disse Arme slipper Dig aldrig!

Lindelin.

Vel, vel, — alt som min elskede vil! — — (Snarraadig.) — Og lad os saa haste med at redde vor Kjærlighed! Om en føie Stund sidder jeg i Vognen hos min eneste Ven og lægger min Skjæbne i hans Haand.

Majoren.

Tak! Tak! — Jeg formaar næsten ikke at forlade Dig et Øieblik, Du underbare, som saa pludselig er faldt ned til mig som fra selve Himlen!

Lindelin
(driver ham ilsomt og ømt ud).

Husk, vor Kjærlighed er omgivet af Farer — Paa Gjensyn! Paa Gjensyn!

(Hun slænger Fingerkys efter ham.)
(Ringer og raaber.)

Erpekom! — Erpekom!

(Erpekom ind.)

En Ulykke er tilstødt min Mand, og jeg maa straks reise til ham. Lad min Kuffert bæres ned i Vognen og bring mig min Hat og fine Peltsværks Kaabe!

(Erpekom ud.)

Og mine Juveler!

(River op Skuffer i Skatollet og skyder dem igjen ind. Finder frem Smykker, Brystnaale, Kjæder og Ringe og putter det alt i en Silkestrømpe.)

Erpekom
(kommer ind med hendes Kaabe og Hat).

Vognen staar for Døren.

Lindelin
(knytter hurtig Hatten).

Hjælp mig Kaaben paa, — Og saa afsted ilsomst mulig!

(Hun snapper Silkestrømpen fra en Stol og gjemmer den under Kaaben. Farer ud.)

(Vognen høres at rulle afsted, medens Erpekom staar ved Vinduet og ser ud.)

Jan Wiedewelt
(lidt efter, med Hodet forsigtig ind af Døren).

Erpekom! — Erpekom! — Er hun borte? — Er hun reist? — Er det sikkert? — Har De set det med Deres egne Øine?

Erpekom.

Jøsses ja, Husbond. — Jeg véd ikke, om jeg drømmer eller er vaagen. — Hun er kjørt afsted med Majoren, og dertil alt, hvad dyrebart fandtes.

Jan Wiedewelt
(jubilerende og straalende op og ned af Gulvet).

Billig, — billig sluppet, gamle!

(Gnider sig i Hænderne og ser sig om.)

— Jo—o, Majoren fik fanget sin Sisik! — — Tag Husets Nøgler til Dem igjen, Erpekom, og styr og sørg for alt efter fordums Skik og Brug. — Og saa, — væk med Løitnanten! (River af sig Uniformsfrakken og slænger den hen paa en Stol.) — Skaf mig min magelige, rummelige Vams igjen; — kanske er der endnu Tid til at hole tilbage mine gamle Kunder! Jeg skynder mig lige ned i Skipperklubben og melder Jan Wiedewelt ind igjen.

(Farer ud.)

(Teppet falder.)

TREDIE AKT.

Majorens Stue, lunt møbleret med Lænestole og Chaiselonguer ved Bordene. Paa Væggene Officersportræter med store Knebelsbarter. I Baggrunden Vinduer og Udgangsdør samt et stort Kart over Jordens to Halvkugler. Paa Sidevæggene Døre og alskens Vaabendekorationer, krydslagte Sabler, Pistoler osv.

Majoren sidder i Uniform og Tøfler ved et Bord og skriver halv bortvendt fra, hvad der foregaar i Værelset. Paa et andet Bord er henlagt nogle Blomsterbuketter i Papiromslag.

Truls træder ind med en Buket.

Majoren
(vender sig utaalmodig fra Arbeidet).

Nok en ditto, som er henfalden i stille Wuth. — Godt, godt, læg den paa Bordet.

(Truls holder Buketten op og kiger og føler om Stilkene, inden han lægger den hen.)

— Nu ja, Du var i Banken og tog ud de hundrede Daler og bragte dem til Hestehandleren?

Truls.

Ja, Hr. Major, — hvorfor hans Kvittance. (Leverer

den. Med Fortrolighed.) — Og jeg har nu faat vide, at Majoren har været svineheldig; den sorte Hest var baade Krybbebider og blind paa det ene Øiet.

Majoren.

Hahaha! — Men dette er et herligt Dyr! — Længe siden jeg har set et saa stolt Syn, som Majorinden sprængende afsted paa den gule Danser! — (Betænksomt.) Hm, — hm, ja, — min kjære Truls, — før satte man ind i Banken, og nu tager man ud. Pengene løber som gjennem et Sold! — Men, ligesom jeg fra mit Skjøn paa Heste véd, at det viltre kapriolerende Dyr efterhaanden vil falde over i et smukt Løb, saa mener jeg ogsaa, det vil gaa i huslig Henseende. I Honningmaanederne danser og galloperer Kjærligheden, siden falder den efter sin Natur over i det tryggere Trav.

Truls
(for sig).

Ja, naar vi da ogsaa kan trave ind, hvad Majoren nu galloperer ud.

Majoren.

Har han hentet det fornødne til Spillebordene iaften, — Kort til Tarok, Whist og L'hombre? — Og alt ellers som vanlig?

Truls.

Alt iorden, Hr. Major.

Majoren
(strækker sig behageligt).

Det er saagodtsom den eneste af mine Ungkarlevaner, jeg har beholdt, at besørge alt til mine Spillepartier.

Lindelin
(træder ind. Hun er i tætsluttende Figurdragt med militært Snit, Snorer og Rabatter og Baret med Fjær og Slør à la Rytterske. Med et Blik hen paa Truls, for sig).

Det synes, som om den Knægt altid er inde med sine fortrolige Rapporter, naar jeg er ude —

Majoren.

Jeg kan for mit Arbeide ikke følge min yndige paa hendes Morgenridt idag. Men geleidet af Ritmesteren véd jeg mig tryg for Dig, han forcerer aldrig Hestene!

Lindelin
(hen til Bordet).

Blomster ser jeg —

Majoren.

De kommer den ene efter den anden den hele Morgenstund.

(Vedbliver at skrive.)

Lindelin
(lugter til Blomsterne og føler og kiger mellem dem. Tar den sidste, Truls har lagt hen).

Oh, — ah! —

Truls
(et Skridt frem, peger).

— Ligesom noget tykt haardt viklet inderst inde mellem Stilkene?

Lindelin
(griber heftig om Buketten).

Hvad? — hans gemene Næse snuse op i mine Blomster! — Gaa, bare gaa, siger jeg!

(Truls ud.)

(Hun løser hurtig en rød Billet ud af Buketten og putter den ind i Kjolelivet.)

Majoren
(reiser sig).

Ja, ikke sandt, min smukke Frue gjør Stuen til et Blomsterbed.

Lindelin
(ømt hen til ham).

Ak, hvad var den lille Lindelin om ikke støttet til sin Majors brede Bryst!

Majoren.

Men Majorinden vinder Slagene! I denne korte Tid, siden vi tilflyttede Stedet, har hun indtaget

og erobret den ganske Stad, saa nu er et Selskab intet, uden jeg fører min skjønne Frue did, — og paa Byens Promenader rettes alle Øine paa hendes blændende Skikkelse; et Blik fra hende agtes som en Naade.

Lindelin.

Men min stille gjemte Glæde er et Blik fra min mørkskjæggede barske Major!

Majoren.

Jo—o, jeg har jo ogsaa mit lille Kig hen paa de Herrer Officerer, naar de feier Gadestenene med Fjærbusken for Majorinden og sender hele Bede med Blomster, menende at lægge Approscher til Fæstningen. Jeg ræsonnerer, hvad var Verden uden Krig, — uden sit Salt og Pikanteri? Og det klukker i mit Bryst som en Tappenstreg, naar jeg tænker paa at mine blenderede Bastioner rummer kun en Fælde, en *ruse*. Ahhaha, Messieurs, hvad vilde I der? Stillingen er alt erobret og besat af Major Rattibach.

Lindelin.

Ak, om Du vidste, hvor utilpas og ilde tilmode jeg befinder mig under al denne Efterstræbelse og alt det Kurmageri, — om jeg end for den gode Tones Skyld er nødt til at holde en imødekommende Mine og lade, som jeg optager det vel, medens det i mit inderste byder mig imod indtil Kvalme!

Majoren.

En saa straalende farverig Blomst maa finde sig i at blive omsværmet baade af Humler og Bier — og alskens Insekter med. Med de første mener jeg Rangklasserne fra Generalmajor af, og med de sidste de surnummeraære yngste Løitnanter og Kadetter, — for ikke at nævne Civilisterne.

Lindelin
(kjælen).

Men min Honning er bare, bare og ikkun for

min Major. Den sødeste Lyd er, naar min Humle brummer, Du bedaarende Kriger!

Majoren.

Det er dog som en Opkvikkelse at høre det surre rundt om sin Lykke, saa mindes man stadig om, at man har den.

Lindelin.

Og endelig, endelig har jeg faat mit Livs hedeste Begjær opfyldt, at jeg fik min daglige Omgang med ingen uden militære! Det er, saa Hjertet hopper i mig, naar Sporerne klirrer, og jeg ser al den Manddom og Mandhaftighed. (Trækker ham i Skjægget.) — Hu—uh, det vilde, mordiske Skjæg, — der staar som en Rædsel af det, bare min tappre Løve viser sig! (Kjælent.) Men din lille Lindelin, hun tør stryge og klappe det, om hun end skjælver og sitrer lidt i Fingrene, Du søde, skrækkelige Major!

Truls
(træder ind med en Kurv. Ramser op).

Kortene til Spillebordene iaften, Hr. Major! — Tobak og Cigarer og Citroner og Rhum til Punschen fra vor egen Kjøbmand.

Lindelin
(maaler ham med Øinene).

Vor egen Kjøbmand? — hvad vil det sige i din Mund, Du plumpe Karl!

Truls.

Det er gamle Graaberg, som vi har hentet hos helt, siden Majoren var Løitnant!

Lindelin
(indigneret maalende ham).

Truls
(betuttet).

Strenge, naadige — Frue —

Lindelin.

En Dristighed, en Frækhed —

Majoren
(afskjærende).

Træd af, Truls!

Truls
(rettende sig med Haanden til Huen og et Tramp i Gulvet, som hører til at indtage Stilling).

Majorens Ordre!

(Gjør helt om og gaar ud.)

Majoren.

Du maa undskylde ham, min kjære. Den gamle Tjener har sit eget tilvante Frisprog.

Lindelin.

Jeg er bange for, at han har sit eget tilvante Frispil med, og at vi vilde være lykkelige den Dag, han var ude af Huset!

Majoren.

Truls, — min gamle Truls? Han lader sig ikke remplacere. Altid punktlig, alting iorden, uden at jeg behøver at røre en Finger.

Lindelin.

Aa, Du min store Krigsmand, som ikke véd af Falskhed! — tror Du ikke, at en elskende Hustru ser meget, som undgaar hendes Husbond? Hvor ofte har jeg ikke ærgret mig og sørget over dine matblanke Støvler, din daarlig pudsede Sabel og de alt andet end skinnende Løveknapper og Epauletter! Og græmmet mig ved at se min stolte Major ligesom blive borte og forsvinde ved Siden af vor altid straalende og funklende Oberst.

Majoren.

Hvad — hvad, — skulde Truls lade sin Major vise sig i en Uniform, der ikke er korrekt, — kan kritiseres?

Lindelin.

Hvor tit har jeg ikke i Stilhed grædt og pudset efter ham; men intet villet sige for ikke at saare Dig, min elskede!

Majoren.

Du forbauser, — lynslaar mig. Truls maa være blet gammel!

Lindelin.

Gammel i Løgn og Falskhed ja! Aldrig har jeg kunnet fordrage det sledske Fjæs. Alt fra den første Dag af har jeg forstaat, at han spionerede os ud og førte Historier om os, saa vor Kjærlighed er blet til Spot og Latter i Officersmessen for den Slyngels Skyld.

Majoren
(farer op).

Tusind Torrrdner! — (Besinder sig igjen.) — Ah — ah — umuligt, umuligt, min dyrebare! — Til saadant underfundigt Spil er den ærlige Sjæl ude af Stand, — mangler endog totalt Kapaciteterne.

Lindelin.

Ak, din ulykkelige Blindhed, som ikke ser, at Karlen bedrager og bestjæler Dig, og saa har gjort i al den Tid, han har tjent Dig.

Majoren.

Min gamle Truls? — prøvet i femten Aar, — tro som Guld!

Lindelin.

Aah — jeg føler, jeg mere og mere begynder at gaa i Feber for de lurende Tyveøine, — frygter, — frygter for, at enten han eller jeg maa ud af Huset!

Majoren.

Det være langt fra mig, min kjære, for et uoverlagt Indfalds Skyld at forurette min gamle Tjener.

Lindelin
(sukkende).

Ak ja, jeg indsér det nu, han forstaar at gaa Dig anderledes under Øinene end din lille Lindelin! — (Kaster sig paa Knæ for ham.) — Nu ber jeg Dig, i vort

fredelige, lykkelige Hjems Navn, ber jeg Dig om at fjerne denne Øientjener!

Majoren
(reiser hende op).

Min lille Ven. Min lille Ven, — Du har gaat formeget alene i disse Dage, medens jeg har siddet bundet af mit Arbeide. Min dyrebare glemmer jo rent Hesten, hvorfra hun skal straale paa Promenaden. Naar hun kommer hjem igjen frisk som en Rose, kjender jeg hendes Hjerte saa godt, at hun ser alt med andre Øine og pardonerer min stakkels Tjener.

Lindelin.

Byde mig at ride nu? — Nei nei nei, aldrig blir jeg glad mere — (hulker) — aldrig!

Majoren.

Min sødeste, yndigste Veninde —

Lindelin.

Aldrig! — Aa, aah, jeg føler mig saa afsat! — ser jo, at min Husbond nærer større Tiltro til et simpelt nedrigt Tyende end til sin Hustru!

Majoren
(i Oprør).

Sacrement, — min gamle Truls skulde ikke kunne stole paa sin Major! — Betænk dog, det vilde være at blamere mig, saa Major Rattibach ikke længere turde se den ringe Tjener i Øinene; men maatte skamme sig som en æreløs Hund!

Lindelin.

Ah — — Ah! — det svimler for mig —

Majoren.

— som en Forræder og Poltron, der burde arkebuseres i Ryggen paa en Mødding!

(Majoren gaar i Bevægelse frem og tilbage, ser af og til paa hende, som hun staar sønderknust lænet til Stoleryggen.)

— Dog, — Du nævnte noget om matblanke

Støvler, — Fyren kan faa en Korreks! Er Du saa tilfredsstillet? — Men hvad feiler Dig, min elskede?

(Hen til hende.)

Lindelin.

Intet. — Intet. — Det blot ligesom iser i mig —

Majoren
(udbreder Armene).

Saa kom i mine Arme, min dyrebare! Der skal Du nok bli varm. — Sig, kunde Du vel elske en Officer, som lod sin Hæder og Ære i Stikken!

Lindelin
(som for sig selv).

— iser i mig, — som om alt vil fryse til indvendig. — Det er en underlig Følelse, naar Kjærligheden ligesom forsvinder i én —

Majoren.

Forsvinder? — Din Kjærlighed!

(Omfavner hende vildt.)

Lindelin
(lader det ubesvaret og skrider henimod Sofaen, som en ufølsom Søvngjængerske. Gjentager stirrende).

— naar Kjærligheden svinder i én —

Majoren
(bestyrtet).

Jeg besværger Dig, Du, mit Liv!

Lindelin
(ryster stille paa Hodet, som under en Vision).

— Han snakkede bare om sin høie Ære, naar jeg talte om min store Kjærlighed, — og undsaa sig for sin Tjener og gjorde ham større i Huset end sin Hustru. Og saa — (synker ned i Sofaen) — jeg fryser — besvimer — Aa — aah, Krampen —

Majoren
(brøler).

Din Villie skal ske, — Truls skal faa sin Afsked!

Lindelin
(løfter svagt paa Hodet).

Hørte jeg rigtig. — Hørte jeg rigtig — (Strækker Haanden mod ham.) Sig det engang til! Saa elsker Du dog tilsidst din lille Lindelin mere end ham?

Majoren.

Om jeg elsker Dig, Du min Livsens Luft!

Lindelin
(sukker og stønner).

Jeg aander igjen. Du havde sænket mig saa dybt ned i Fortvilelsen!

Majoren
(lettet).

Saa kan jeg da atter se et Lysglimt fra dine deilige Øine. — — Og, naar jeg betænker Sagen, maa jeg jo nok paa nogen Maade kunne arrangere den, saa han faar sin Afsked med god Attest og en liden Pension.

Lindelin.

Med god Attest? — Og Pension for Troskab? — (Skriger vildt.) Nei, jages skal han! Og i Attesten skal staa, at han har været en Dagtyv og en sledsk Øientjener! — Ak, ak, følte jeg ikke, at der var noget, jeg ikke maatte tro, i din søde Tale! Ve, ve mig, jeg falder som fra en Himmel atter ned i min Fortvilelse. — Aa — aah, Krampen —

(Der indtræder en Stilhed, blot afbrudt af Suk og Støn fra Lindelin. Majoren gaar om og tygger paa sit Skjæg, medens han snart nærmer sig, snart gaar fra hende.)

Majoren
(stanser mørk)

Du blir mig dyr, min elskede! — naar Major Rattibach skal kjøbe Dig med sin hidtil uplettede Ære. Men, — slippe al din Deilighed, Du min Lyst og Fortryllelse! — det vilde være mig som en Krigsretsdom til ensomt Fængsel paa Livstid. Og, staar der end en ærlig Truls mellem os, saa støder

jeg ham ned! Med ham skal i alle Maader ske, som Dig behager.

Lindelin

(falder ham heftig om Halsen).

Aah, jeg er saa betat, — jeg skjælver. Jeg er jo bare din Kattepus. Ikke sandt? din egen Kjæleunge, som bare klynger sig til din Kraft og Mandighed, — er intet uden Dig, — aldrig vil andet end, hvad min skjæggede Kjæmpe vil.

Majoren.

Hum, hrrr — hrrrr —

Lindelin.

Rynk ikke dine mægtige Bryn. (Kjæler for ham og glatter dem.) — Din lille Kattekilling, ikke sandt? — der skal være Dig en Tjener, som Du aldrig har drømt om, — gnide og pudse, saa min Major skal funkle paa Paraden, — og Støvler saa blanke, at hele Regimentet speiler sig i dem —

(Man hører Hesten vrinske.)

Majoren.

Hør, — din Guldfuks venter, min elskede!

Lindelin.

Aa, hvor rider jeg ikke let og glad ved at vide os befriet! — Jeg skjælver, min Ven, skjælver ved at tænke paa din Tordenrøst, naar Du jager den sledske Karl bort, helt afklædt al den Ære, han har stjaalet sig til i dette Hus. — — Adiø, Adiø, min stolte Løve! (Kaster Kys med begge Hænder, idet hun gaar.) — Kun for om et Øieblik atter at være i dine Arme.

Majoren

(kaster sig i en Stol og blir siddende i Tanker. Drager omsider et svært Suk og reiser sig).

Naa, saa skal man altsaa skride til Henrettelsen. (Gaar hen og tar i Klokkestrengen, men slipper den igjen.) — Matblanke Støvler, — anløbne Uniformsknapper — Hrrr — det forekommer mig, som Major Rattibach

herefter aldrig kan bli rigtig blank, hvormeget han end pudses og kridtes og gnides.

(Gaar op og ned, stanser foran to Pistoler paa Væggen.)

— Sacrrrement, det mest kavalermæssige for en ærlig Krigsmand i denne Kasus var at jage sig en Kugle gjennem Panden. (Haanlig.) — Ahha, — man er sentimental! — Vil man Blommen, maa man kunne slaa Hul paa Ægget!

(Raaber ud med forfærdelig Stemme.)

Trrruls — Trrruls, — mine Støvler!

(Truls med Støvlerne i Døren.)

Hold dem op til Besigtigelse, siger jeg, — Sacrrrrement!

Truls

(foreviser dem).

Javist, Hr. Major, det ny Voks i Sværten blanker urimelig godt, saa de rent skinner.

Majoren.

Hrrr — Hrrr. — — Holder Du dem op for Næsen paa mig? Sæt dem hen, siger jeg.

(Truls gjør omkring mod Døren for at efterkomme Ordren.)

Holdt! — Er han totalt sanseløs? — Rapporten! Rapporten! Dagsbefalingen! — Indbydelserne til iaften, har han rent glemt ogsaa dem?

Truls

(retter sig).

Kommer netop hjem med Svarene. Oberstløitnantens, Staldmesterens, Kapteinerne Raus, Paus Klingenfeldt og Storm skal ha den Ære at komme. Løitnant Grog laa endnu og sov —

Majoren

(blinkende til Truls).

Fuld igjen — hvad?

Truls

(fortrolig).

Stort Kalas inat, Hr. Major, i Anledning af Forfremmelserne i Brigaden. Faa's snødt i Tale

paa denne Side Middag. — Hehe, — red hjem paa Gabriel, Oppasseren sin, henimod Morgenlysningen.

Majoren
(snor sine Knebelsbarter. Nysgjerrig).

Forlød der om andre faldne?

Truls.

Kvartermesteren blev liggende, sa' de.

Majoren
(selvforglemmende i Humør).

Aha! — liggende paa Pletten, — drak som vanlig, til han blev transportabel.

Truls.

De sa', han tømte det ene Glas efter det andet for den smukkeste Frue i Regimentet, helt til han —

Majoren
(tar sig).

Hrrrr — Hrrrr — Hm — Hrrrr — (Pludselig.) Der greb jeg Dig! Er det den Slags Historier, Du sætter ud om dine overordnede? — (Stanser foran ham. Vred med Gravrøst.) Jeg har i den sidste Tid begyndt at tvile paa Dig, Truls! — tvile — paa Dig — forstaar Du, — tvile paa Dig —

(Truls gjør en famlende Bevægelse som han vil knappe op Frakken og vrænge Lommerne, blir saa staaende og maabe uforstaaende paa Majoren.)

Jaha, — jaha, Du ser høilig fordægtig ud.

Truls
(gjør pludselig en Gebærde med Pegefingeren tvertover sin Strube).

Om jeg — — saa kan Majoren —

Majoren
(gaar ophidsende sig frem og tilbage).

Hrrr — Hrrrr. — Det er paatide, at —

Truls
(med Haanden til Tindingen).

Og saa var det Majorens Ordre belangende Kurven hos Kjøbmand Graaberg, som Majorinden —

Majoren
(ser glubsk paa ham. Med lummer Vægt).

— befalte Dig at aflevere igjen. — Ved alle Himlens bragende Magter, hvad gaar der af Karlen, at han ikke lystrer.

Truls
(fortrolig).

Tarokkortene faas ikke andetsteds, Hr. Major. Og saa mente —

Majoren
(gaar op og ned, medens han brygger til Storm).

Hrrrr — Hrrrr — ligefrem Trods! — Sandelig, det er paatide, han faar sit Pas paaskrevet.

Truls.

Og saa mente jeg bare, at —

Majoren
(truende med tung Røst).

Hvad — mente — Du —

Truls.

At, naar Majoren forklarte det rigtig for Fruen, saa —

Majoren.

Hold han sin Mund!

Truls
(ryster paa Hodet. For sig).

Her har nok været Uveir over andre end Truls idag.

Majoren.

Hvad staar Du der og plirer af?

Truls.

Med Majorens Tilladelse, jeg har Træk i Øiet.

Majoren.

Du staar og ræsonnerer indvendig, gjør Du.

Truls.

Med Majorens Tilladelse, jeg siger ikke et Muk.

Majoren.

Tror Du ikke jeg forstaar, at Du siger mig de største Uforskammetheder? — at jeg gjennemskuer, hvad Du mener?

Truls
(retter sig).

Med Majorens Tilladelse, jeg mener ingenting.

Majoren.

Du staar som en korket Flaske, gjør Du. Men jeg skal trække den op jeg, din Døgenigt! — og sige Dig, hvad Du understod Dig, vovede, at mene med den insubordinære, impertinente Pliren. (Brøler.) Bekjend, siger jeg Dig, eller ved tusind Tordner! — Bekjend, at Du mente, at din Major blir regjeret og domineret og kommanderet af sin Frue, — at han er en elendig Dot og Usling og Tøffeldanser, som gjør „Høire om" og „Venstre om" og helt om Marsch, som den ringeste Rekrut, naar hans Frue blot vinker! — Ja, din Knægt, — (truer ham med opløftet Haand, medens Truls viger) — at han er til den Grad Slave i sit Hus, at han endog kunde efterlade sin Ære og Honnør i Snavset hellere end at modsige hende — (Brøler yderligere truende.) — Var det ikke det Du mente, din Satan!

Truls.

Hr. Majoren kan slaa Truls ihjel — om —

Majoren
(vildt).

Herrrr—auss, siger jeg, før jeg forgriber mig paa Dig!

Truls
(raaber for at faa Ørenlyd, idet han viger mod Døren).

Tarokkortene! — Tarokkortene! de er ikke at faa andetsteds!

Majoren
(rasende efter ham i Døren).

Herrrr—ausss—ss —

(Truls forsvinder.)

Den Kjeltr — —. Hm — hm—m. — (Puster mere og mere beklemt.) — Sneg sig væk, før jeg fik ham ordentlig afskediget — —

(Sætter sig betænkt til at trække sine Støvler paa. Med et Ryk, idet han reiser sig og gaar hen og tænder sin Pibe.)

Naa, naa, for en Krigsmand er et Hode mere eller mindre for intet at regne — — —.

Lindelin

(kommer langsomt betænkt ind. Hun har heftet Ridekjolen op i pene fromme Folder og løser Sløret og Fjærene af Hatten, før hun lægger den fra sig).

For en letsindig verdslig Dragt, som om Mennesket ikke skulde ha Tanke for andet end sit smukke Udseende! (Kaster Ridepisken, som hun har under Armen.) — Og Blomster, som man har faat af en tankeløs Modekavaler — (Slænger dem fra sig.)

(Til Majoren.) — Ikke én af den høiere Verden paa hele Promenaden! Folk i Staden har faat andet at tænke paa end Soldater med larmende og bedøvende Messinginstrumenter. Alt, hvad der har Øine og Øren, var strømmet hen for at høre den ny Prædikant, som holdt Friluftsgudstjeneste i Lunden. Jeg stansede Hesten midt i Folketrængselen, — aah, den blege unge Mand, som stod der og talte! — Jeg saa, — bare saa paa ham, indtil han lod sit gjennemtrængende Blik hvile paa mig. Det brændte af slig knusende Foragt, som det sa': Gaa, gaa til dine tomme Adspredelser, Du af Verdens Lyst optagne Kvinde! Der fo'r et Stik igjennem mig. Det var, som jeg blev vakt i samme Nu.

(Hun synker ned i Sofaen og blir siddende med Haand under Kind.)

Han talte sig saa hvid som sit eget Halstørklæde, — aldrig har jeg set nogen saa henførende.

Majoren.

Hvem vilde ikke eie en saadan Kvinde! — (Hen til hende.) — Ei blot det fuldendte Legeme, men et Hjerte med saa dybe og fine Fornemmelser, — en Skat af Guld!

Lindelin
(afværger ham mat med Haanden).

Jeg ber Dig, tal ikke med denne stærke Røst og træd ikke saa fast og sikkert, naar Du dog véd, at Du gaar med Afgrundens Fare under Fødderne.

Majoren.

Hvad — hvad, min søde. Har mit Kjælebarn faat en Attake af Hovedpine? Og saa kommer hendes slemme Major saa hensynsløst. Han maa tage varsomt paa sin fine Blomst. Blot at røre ved hendes Kind, trykke Læben til hendes Pande er for ham en unævnelig Fryd.

Lindelin
(sørgmodig).

Ak, min Ven, — at Du kan henfalde i en saa tankeløs Glæde!

Majoren.

Som at favne og kysse min Lindelin, Du forblændende deilige!

(Gaar opstemt op og ned paa Gulvet og snor Knebelsbarterne.)

Sacrrrrement —

Lindelin.

Ak, ak, — siden jeg fik mit Syn opladt ved det nye Lys, støder mig blot den Maade, Du snor dine Knebelsbarter paa, — opad — altid opad!

Majoren.

Hm — Hrrrr — en Krigsmand —

Lindelin.

Istedetfor i from Erkjendelse af sin Skrøbelighed ydmygt at glatte dem nedad.

Majoren
(flot spøgende).

Ved alle Frisører i Verden, de skal faa akkurat det Snur og det Sving, som maa til for at erobre et Kys af min Lindelin. Saavidt jeg husker, bærer

det kinesiske Militær Barten ogsaa just efter den hængende Mode. — — Og iaften skal Du straale for vore Gjæster, og da vil min lille Lindelin nok blive opmuntret efter de triste Tanker og hendes Øine spille glade som før.

Lindelin.

Aah, dette syndige Liv, vi fører, — lutter Kortenspil, Tobaksdamp, Drik, Eder og Officershistorier med skrallende Latter udover Natten! Al vor Omgang, er det andet end en Hob ravende iblinde, der bedøver sig i Trommehvirvler og deres egen trampende Sporeklirren.

Majoren

(for sig, idet han knytter Næven).

Havde jeg saavist den Personage for Haanden, som sætter Fruentimmerne slige Fluer i Hodet! — (Høit.) — Sacrrrement, — lad os hellere tale om Kjærlighed end disse triste Materier!

Lindelin.

Stans din letsindige Tale! — Aah, aah, — jeg ser det, jeg ser det. Det blir, som mine Hænder daglig skulde røre ved et Fortabelsens Barn. Blot Du damper af denne din Pibe, er det, som jeg ser Helvedes Røg udgaa af din Mund!

Majoren.

Men min kjæreste, dyreste! — Da har Du dog altid forbeholdt Dig det Privilegium at stoppe og tænde den Pibe.

Lindelin.

Skaan mig, — skaan mig! Jeg har jo været saa svag for denne min jordiske Kjærlighed. Men, om Du vidste, hvordan blot denne lille Vanesynd nu stiller sig for mit vakte Øie —

Majoren.

Da har man dog havt mangen en smuk og kjærlig Tanke paa sin lille Lindelin ved den Pibe.

Sandelig, jeg har fremmanet dit elskelige Billede i Røghvirvlerne skjønnere, end nogen Maler vilde kunnet skabt det.

Lindelin
(vrider Hænderne).

Ak, saa dyb er den ondes List og Snare, at han kan lade selv en stinkende giftig Urt slig helt forblænde og forvende et Menneskes Syn, — medens jeg — (dækker Øinene med Hænderne) — synes at se, hvorledes dit Ansigt ligesom fordreier sig inde i Dampen, som Luerne alt havde begyndt at fortære Dig!

Majoren
(kaster forfærdet Piben).

Men Lindelin min, — Lindelin min, — berolige, berolige Dig! Du forstaar dog selv med din gode Forstand, at Du fører syg Tale. Sacrrrement! — at hint Møde med det Menneske har overspændt baade dine Nerver og din Fantasi, og at imorgen vil Du tænke anderledes.

Lindelin.

Aah—haah, disse skrækkelige Eder! — Hu—uh, det gyser i mig! — Og naar jeg tænker paa, hvordan Du kommanderer foran Fronten og gyder Gift i de stakkars Soldater!

Majoren.

Betænk dog, min elskede, hvorledes skulde man faa et helt Regiment til at bevæge sig med Præcision og Takt, om man ikke præsterede en Smule Lufttryk.

(Aabner Døren og raaber ud.)

Thrine, Thrine — fire Spilleborde — naturligvis maa de slaas ud. — Og Kortene! — Spiritusmaskinen arrangeres med Glassene paa Spillebordet i Hjørnet af Salen. — Whisky, Konjak og Rhum! — Og Cigarkassen paa Etageren. (Utaalmodig.) Huh, — alt dette kunde Truls iblinde, og her maa jeg ind-

eksercere det fra nyt. Oberstløitnanten maa ha Tarokkort —

(Vender sig til Lindelin.)

— Nu min elskede! har Humøret bedret sig? Jeg stiler paa en gemytlig Aften, som kan forslaa os Sorgen og lade os glemme Dagens Tristheder.

Lindelin
(mørk).

Evig og altid kun dette at forslaa og glemme! (Bedende.) — Hør, Du min Ven! vilde det koste Dig saameget, hellere end dette tomme Tidsfordriv, at følge din Hustru i Aftensangen og lytte til Ord, der fylder Hjertet med anderledes varig Glæde?

Majoren.

Hm, — hrrr —. Jeg kom for brat paa Dig, forstaar jeg. Saadant med Humøret gaar kun over lidt efter lidt. Du skal se, naar Klokken er otte, vælger Du selv heller at fortrylle vore Gjæster.

Lindelin.

Aah, lad fare din daarlige Lystighed, som skjærer mig i Hjertet og bringer mig til at græde og hulke indvendig. Din Lindelin maatte kun elske Dig lidet, om hun fik Ro i sin Sjæl, før hun ser dit Øie opladt og Dig paa den rette Vei.

Majoren.

Hvad? Major Rattibach gjøre helt omkring fra Punschebordet og marsch i Aftensang!

Lindelin
(høitidelig).

— Ind i et helt andet og nyt Levnet, ja min Ven!

Majoren.

Helt omkring fra Mænd, for hvis Karakter jeg har den høieste Respekt og Tillid, for at — he he he, min elskede, Du ser selv den Urimelighed, hvortil Lunet driver Dig. — Og uden saameget som

en Undskyldning med Upasselighed eller lignende, — lige for deres Øine rechts um til Aftensang. De vilde brøle og knægge fra Generalen hele Etaten nedover lige til Hestene!

Lindelin.

Og den Verdens Haan og Latter kunde den tappre Major Rattibach ikke udholde! Han vilde krumme sig som en Orm bag sin vilde Knebelsbart.

Majoren.

Ved alle Tordner, de Ord skulde lydt fra en Mands Mund!

Lindelin.

Ak, hvor ser jeg ikke klarere og klarere, at hos Dig er ikke Fodefæste for min Sjæls inderste Trang.

Majoren
(ser beundrende paa hende).

Og jeg, min søde! spørger mig kun selv om, naar Du er mest henrivende enten, naar Du sørger saa overstrømmende, eller naar Du sprudler af Lystighed.

Lindelin
(lader sig fortvilet falde tilbage i Sofaen).

Jeg føler mig som en Fugl, der ikke længere finder en Gren at sætte sig ned paa. — Vissent, vissent, dit hele Livstræ!

Majoren
(ømt).

Du daarende Fortryllerske! Jeg kunde være fristet til at kysse det mørke Syn bort fra dine Øine.

Lindelin
(reiser sig kold og bestemt).

Vig fra mig! Min Vei er ikke længere din. — Længere formaar jeg ikke at udholde dette syndige Levnet. Jeg ryster Støvet af mine Fødder og for-

lader denne Verdensglædens og Letsindighedens Hule og farer ud nogetsteds at gjøre Bod.

(Hun tar Sløret fra Ridehatten og knytter om Hodet.)

Majoren
(stum stirrende paa hende).

Hvad mener Du? — Gaa? — Gaa? — Reise fra mig!

Lindelin.

Hvorledes kunde jeg vel forblive i denne Syndens Sump uden selv at drages ned i den?

Majoren.

O, min elskede, lad dog ikke et Humør vokse op til en hel fiks Idé for Dig.

Lindelin.

Forfængelige Mand! Min Sjæl har løsgjort sig fra Dig og alt dit Væsen.

Majoren.

Min Lindelin! Lindelin! — kom til Dig selv. Om Du forlod mig, det var at tage mit Liv! Alt, alt, kun ikke forlade mig. Gjør ikke Verden øde og tom for mig.

Lindelin.

Hvorledes skulde jeg gjøre den Daarlighed at blive her ikkun med dette mit stakkars Legeme!

Majoren.

Nævn, nævn hvadsomhelst, min uendelig elskede! og jeg skal ikke nægte Dig det. Ja, for at se dine deilige Øine uden Taarer vil det herefter være mig den høieste Plaisir, om Du indbyder lutter stille geistlige Personer. (Han dreier paa Knebelsbarten og raaber vildt.) — Det være resolveret: Selskabet iaften afmeldes, og jeg følger min Lindelin til Aftensangen! —

(Stormende.)

Har jeg saa min Sol, min Lindelin igjen?

(Omfavner hende vildt, saa Sløret glider af; det river med sig Ørenringen, saa det lodne Dyreøre ruller ud.)

(Majoren staar som forstenet, medens Lindelin hurtig snapper op Ringen og farer ud, idet hun rasende raaber.)

Lindelin.

Slig plump Krigsmandsvoldsomhed!

Majoren
(staar fremdeles som fastgroet).

Trold! — Trold! — Alt mit Blod blir til Is.

(Tar sig sammen.)

Lad ikke Rædselen overmande mig —

(Ser sig omkring.)

Hvor er mit Slagsværd? Af Trold hugger man Hodet, om de saa har syv!

(Iler hen og tar Sværdet, trækker blank og stiller sig ved Døren. Han staar med hævet Sværd og mørk Mine urørlig som en Støtte. Efter en Stunds Forløb.)

Hm, — hm—m, her kan dog reise sig adskillige Konsiderationer — (Lader Sværdet sagtelig synke.) — For Eksempel, — hvad vil den høie Øvrighed og andre Folk i Staden eragte, eftersom de ikke har havt min Anledning til at erkjende, at hun har et Trolds Natur? — Hm—m—

(Sætter Sværdet varsomt fra sig i en Krog og begynder at vandre op og ned.)

Her udfordres Konduite og maa hellere fares listelig, — meget listelig frem. — Hm—m, — Hm—m—.

(Vandrer videre. Grubler, nikker for sig selv og ser af og til hen paa Væggekartet.)

(Idet Lindelin kommer ind, stiller han sig foran Kartet. Han peger og tar Maal af alskens geografiske Afstande, idet han bruger Pege- og Tommelfingeren som Passer. Vender sig et Øieblik fra sin Optagethed til Lindelin.)

Uoverstigelige Forhindringer gjør mig det umuligt at følge Dig i Aftensangen, — Flyvepost med Ilbud fra Generalen!

(Mystisk.)

Foreløbig dyb Statshemmelighed!

(Maaler og studerer videre paa Kartet og som for sig selv.)

— Gjennem den vandløse, saakaldte Forsmægtelsens Ørken. —

(Peger og følger Ridsene paa Kartet, medens Lindelin med Nysgjerrighed iagttager ham.)

Mindst tre Maaneders Marsch i brændende Sol og Sand med Vand kun fra Kamelmaverne — (Tar sig igjen en Sving paa Gulvet, funderende med Haanden for Panden.) — indtil vi naar Aligatorfloden, — fire hundrede og femti evige Mile i Kano — — Saa Slangegebeterne —

(Vender sig pludselig mod Lindelin og sukker dybt.)

O, Du min elskede. — O, Du min elskede. —

(Idet han sørgmodig hovedrystende gaar ind i Sideværelset.)

— Hvad monne der komme, — hvad monne der forestaa os —.

(Lukker Døren.)

Lindelin

(med hidsig Iver).

Hvad er det? Hvad kan det være?

(Lytter, medens der høres Larm, som om de drager Kufferter og Kasser henad Gulvet i Sideværelset.)

Hys. — Hys —

(Stiller sig lyttende ved Døren.)

Majorens Stemme

(indefra).

Den jernbeslagne Kuffert, Trrruls!

(Lindelin lukker sagte Døren paa Klem og ser og lytter stedse ivrigere.)

Majorens Stemme.

Løvedræberen og min Tigerrifle med de seks Løb maa forvares sammen med den eksplosive Ammunition. Men forsigtig, forsigtig, at ikke hele Selskabet sprænges i Luften.

Truls's Stemme.

Javel, Hr. Major.

Majorens Stemme.

Dynamitpatronerne gjemmes i Sadlerne, vi sidder paa, at de kan kastes som Sprænggranater og

rydde op for alskens Kjæmpeslanger og Gorillaer i Urskovens Tykninger og særlig for de smaa Njam—Njams, som lurer der med deres forgiftede Pile.

(Lindelin støder Døren høiere og høiere op for at lytte.)

Majorens Stemme.

Er saa alt færdigt og laaset og iorden til at føres ned paa Skibet? — En vis Beroligelse er det mig, at de Vilde gjerne sparer de hvide Kvinder, saafremt de er smukke — og hm, — hm, — deres lange Haar ikke frister for stærkt til at skalpere — —

(Lindelin støder Døren forfærdet helt op, og Majoren kommer som overrasket og konfus imod hende ind paa Scenen. Han tar op sit Uhr og mumler.)

Klokkeslettet er inde —

(Kaster sig i en Stol og betragter hende en Stund tavs bedrøvet, slaar sig for Panden og trækker Aanden dybt.)

Saa er da Stunden kommet, da det faar briste eller bære, og din Kjærlighed staa sin Prøve! Thi endnu i Aften, endnu i denne Time maa min Lindelin være mig følgagtig til et fjernt bortliggende Land, som kaldes det sorte Afrika, hvor jeg ifølge Generalitetets Ordre har at føre mit Regiment i Krigen mod de vilde Morra-Morras i Sumpegnene bag Abyssinien. Dog, tro mig, saalænge der flyder en Draabe Blod i Major Rattibachs Aarer, skal Du være sikker og tryg blandt Kanibalerne. — Og, tar Kampen end endel Aar, — Lønnen vil blive uvisnelig Ære og Berømmelse! — Men i denne Kampagne skal ingen anden være om min Person end Du, min elskede, og saa min gamle tro Tjener, Truls, hvem jeg nu indser, jeg har gjort stor Uret. (Raaber ud.) — Truls! har Du erindret at placere Pantherstutzeren i sit Hylster og Krudtbeholdningen længst fra alt ildfængende? (Ser igjen paa Uhret.) — Kald saa hastig paa Bærerne. Her er ingen Tid at spilde; vi maa afsted!

Lindelin
(smiler huldt).

Blot sig mig Klokkeslettet, da jeg senest maa være ombord hos Dig, at jeg kan benytte den knappe Tid til at berede mig og pakke det nødvendige sammen. — Og saa, — far, reis, min elskede! uden Ophold, at jeg kan være tryg for, at min Major staar paa Skibets Dæk præcis betids efter Ordren. Din Lindelin skal være ved din Side, naar det spiler sine Seil ud.

(Majoren iler ind i Sideværelset, og der høres Trampen og Støi og Larm af, at der drages og bæres Kufferter, medens Lindelin lytter. Efterat det er blevet stille, farer hun hen til Vinduet og ser ud.)

Der ruller Vognen med Bagagen, og skridter baade han og Truls i Springmarsch nedover Gaden.

(Lukker Vinduet og blir staaende betænkt.)

Modtage ham i Ridedragt? — umuligt —

(Gaar hen, aabner Døren og raaber ud.)

Thrine! — mød Prædikanten, som kommer dernede i Gaden fra Aftensangen, og sig ham, at en sjælesyg, fortvilet Kvinde beder ham besøge hende med sin Trøst, inden det blir forsilde. — Men il, — hurtig, hurtig!

(Lukker Døren.)

Min sorte Kjole —

(Skynder sig ud i Sideværelset paa den anden Side og kommer lidt efter ind igjen i sort Dragt, bærende et graat Hovedklæde og en lang graa Reisekappe paa Armen. Hun lægger det fra sig, stanser foran Bordet med Buketterne og vælger og tar ud en hvid Blomst, som hun fæster i Brystet.)

(Det banker paa.)

Prædikanten
(træder ind og ser sig om).

Man har kaldt mig til en sjælesyg —. Men her ser nærmest ud som et Sted, hvor Glædens rodløse Blomster florerer.

(Lindelin blir staaende og se stivt paa ham.)

Hvi sørger Du, daarlige Kvinde, har Verden svigtet Dig?

Lindelin.

Oh, — lad mig blot faa stirre, stirre paa Dig. Der er som en Husvalelse for min Angst i dit Aasyn —

Prædikanten.

Er Du en af disse Modens løse Kvinder, som farer rastløse hid og did efter min Tale og klæder sig fromt i sort som pragtfuldt indbundne Salmebøger? — Du svarer ikke. Er det Hæder eller Guld, Du har mistet, eller nogen syndig Kjærlighed, Du boler med i dit Hjerte?

Lindelin
(sukker og bøier Hodet).

Straf mig. Straf mig med dine haardeste Ord. Pisk mig tilblods! Vid, det var først ved din Røst, Præst, at mine Øine blev opladte. Dine Ord var mig som Himmerigs Klokker.

Prædikanten.

Maatte de have aabnet Porten for Dig.

Lindelin.

Ak, ak, — kun Angstens Port! — (Strækker Armene hændervridende mod ham.) — Oh, — oh — jeg er en stor Synderinde!

Prædikanten.

Sandelig med et Udseende som dit, er det hart at forstaa, at Dig kan tynge nogen svær Brøde.

Lindelin
(langsomt, fortvilet).

Har Du da ogsaa Trøst for den, som ikke kan omvende sig; men maa, maa forblive bundet til sit Syndens Liv? —

Prædikanten.

Du synes at være falden i et dybt Mismod, Kvinde!

Lindelin.

— Og som maa smile med Læberne, medens Hjertet skriger vé, vé!

Prædikanten.

Sandelig, her er Sjælenød! — Tag Dig Frimodighed til. Sæt Dig her, (peger paa Stolen) — og udøs din betyngede Sjæl.

Lindelin.

Hvor tør jeg —

(Kommer sig halvt modstræbende tilsæde.)

Prædikanten

(tar Plads paa Stolen ved Siden og lægger trøstende Haanden varsomt over hendes).

Berolige Dig. Luk op for din beklemte Sjæl, at Du kan befries. Intet Mørke er saa sort, at ikke Naadens Sol kan trænge igjennem.

(Lindelin bøier overgit Panden ned mod hans Haand.)

Dine Taarer væder min Haand. Græd kun, græd kun. Det letter og løser Hjertet, saa det faar tale ud.

Lindelin

(pludselig voldsomt).

Flyt Dig. Flyt Dig fra mig, Præst! Vid, Du sidder ved Siden af én, hvis Hænder rører ved Mord og Drab hver Dag.

Prædikanten.

Stakkars Kvinde, din Tale lyder, som Sorgen har forvirret Dig.

Lindelin.

O, jeg ulykkelige! — Bundet til en Mand, hvis Haandværk drypper af Blod! — af hvis Mund udgaar Eder, og hvis Pønsen og Tragten kun er: Du skal slaa ihjel!

(Som hun reiser sig for at drage sig fra ham, griber han med Inderlighed hendes Hænder.)

Prædikanten.

Dette maa føres hen under det, som heder Anfægtelsen for sin Stand og Gjerning, og som times just de dybeste og frommeste Sjæle. Du er isandhed ilde stedt, ulykkelige Kvinde!

Lindelin

(tar Kaaben om sig og kaster det graa Tørklæde over Hodet. Fortvilet).

Jeg ryster Støvet af mine Fødder. (Vakler, stønner, tar sig til Brystet.) — Jeg kan ikke mere, — formaar ikke mere —

(Falder som besvimet om.)

Prædikanten.

Du tykkes mig hel hjælpeløs, Arme!

(Som han prøver at reise hende op for at føre hende hen til Sofaen, slaar hun sine Arme om hans Hals. Han løsner dem forsigtig og, medens hun ligger stille hen paa Sofaen, stryger han hende over Panden.)

Lindelin

(ser sig pludselig vildt om, reiser sig, støder ham fra sig og springer forfærdet op. — Skriger).

— Præst, hvi er Du her? Eller drømmer jeg kun, at Du er hos mig? — (Fortvilet.) — Hvorfor handlede Du saa, at Du tog en anden Mands Hustru i din Favn og gjorde os begge den Vanære? — Vid, vid, i denne Nat forlader jeg min Mands Hus, at han ikke skal drage mig med sig ind i et Syndens Liv fuldt af Mord og Drab og slig Vederstyggelighed, at Blodet størkner og stivner i mine Aarer af Gru.

Prædikanten.

Betænk Dig, betænk Dig, Du kummerfulde! En Beslutning er hastig at fatte; men ofte saare lang at angre. Den Byrde, der føles saa let i Opløftelsens Stund, kan blive et Aag tungt at bære gjennem Hverdagens Strid.

Lindelin.

Ak, Præst, — at lide for min Samvittigheds Skyld er nu min eneste Glæde. Jeg agter herefter at leve ikkun for at gjøre Bod og bekjende for Menigheden min Synd. — (Falder paa Knæ og kaster Kaabe og Hovedklæde.) — Og min Sjæls Hemmelighed, det, som er mig tungest af alt at bære —

Prædikanten.

Tal ud, let dit Sind, Du stakkars forpinte!

Lindelin.

Ak, ak, Ordene stanser i min Mund og Blodet i mit Hjerte af Undseelse. — (Stammer med nedslagne Øine.) — Jeg har en stor jordisk Kjærlighed at afbede —

(Prædikanten viger tilbage og tar befippet i Stoleryggen, harker og kræmter. Lindelin slæber sig efter, griber hans Haand og trykker den mod sin Pande.)

— saa, naar han ikke er mig nær, blir alt, alt som idel Mørke. (Udbryder overgi't.) — Hvi har jeg havt den Ulykke at se Dig, Du herlige!

Prædikanten
(bevæget).

Fromme Kvinde, lidet forstaar Du i din store Enfoldighed, at Verdens Domme er giftige Pile.

Lindelin.

Hvad er mig Alverden mod din Dom og din Mening alene! At gaa Bodsgangen under dine Øine vilde være mig som Himlen paa Jorden.

Prædikanten
(efter en Betænkning, for sig).

O, hvilken Livsledsagerske, hvilken Støtte i éns Kald! (Til Lindelin.) — Staa op og hør mig, Kvinde! — Min Vei har været den ensommes, og ikke havde jeg tænkt at søge hen i den hellige Ægtestand endnu paa adskillige Aar. Men, eftersom Du drager mig saa usigelig ved din Skjønhed og Fromhed — fast som et uerfarent Barn i denne Verdens Ting og dog lig en Helgen i Hjertets Dybde og Renhed! — saa spørger jeg dig herved, om Du, efter Skilsmissens lovlige Tid og Frist, vil blive min Ægtehustru?

Lindelin
(bøier sig hen til ham).

Tag mit Løfte i dette uskyldige Kys. (Trykker et langt Kys paa hans Pande.) — Ensom og ydmyg vil jeg vandre Bodsgangen under mit graa Hoveddække, indtil Dagen og Stunden er der, at Du kommer og begjærer mig for Menigheden. Og, — turde jeg,

— o, turde jeg fæste denne beskedne Liliekonval, som mine Taarer har vædet, til dit Bryst, Du usigelig trøstefulde! at den kan erindre Dig om en tørstende, længtende Sjæl —.

(Fæster Liliekonvalen fra sit Bryst over i hans Knaphul.)

Prædikanten
(idet han gaar).

Enkel, og dog klædt som Salomo, skal den minde mig om min sorgfulde Veninde!

(Teppet falder.)

FJERDE AKT.

I to Afdelinger, mellem hvilke Teppet gaar ned.

FØRSTE AFDELING.

Stue med Brysselerteppe paa Gulvet. Sofa, Lænestole og Chaiselonguer behængte med en Overflødighed af broderede og hæklede Arbeider, alt i de beskedne Farver, der kan passe i et alvorligt Hjem. To Piedestaler og Bogskab med forgyldte Bogrygge. Sølvarmstager og allehaande Opsatser gir Indtryk af, at der strømmer Presenter til Huset. Paa Sidevæggene Døre og i det ene Baggrundshjørne et Langspeil i mørk Ramme med Konsol under. I Baggrunden Udgangsdør og et stort Vindu.

Scenen tom, kun med Skumringslys.

Prædikanten kommer ind i Kappe og sort Filthat. Efter ham Lindelin i lang hvid Natkjole og Tøfler med et Lys i Haanden, der svagt oplyser Scenen.

Lindelin.

Om Du vidste, min Ven, hvorledes jeg følger Dig i Aanden, naar jeg véd, Du er ude og strider i din Gjerning.

Prædikanten.

Maatte jeg kun ikke falde i Hovmod over min Lykke! Jeg ser mig om i dette mit Hjem, indrettet og udstyret af lutter Gaver fra Menigheden — saa vi fast ikke længere har Plads til, hvad der strømmer ind. Og midt i alt dette timelige Gode en alt beaandende Kvinde med den i Livets Modgang luttrede Sjæl!

Lindelin.

Ak, min Ven, hvad er jeg, at jeg skulde fortjene nogen Ros.

Prædikanten.

Jeg udbryder tifold: Jeg er et lykkeligt Menneske! Har din Iver vel stanset eller dine Opmuntringer til ikke at aflade i mit Kald blevet mattere eller sløvets, som Tilfældet med saamange Hustruer? Har dine Formaninger ikke tvertimod blevet altid kraftigere?

Lindelin.

Skulde vel Regn eller Slud hindre mig i, at lukke Dig ud, selv i den tidligste mørke Morgen, at Du ikke skal forsømme dine Sjæle!

Prædikanten.

Sandelig, Du har Hjertets Naadegave, Du elskelige!

Lindelin.

Ak, min Ven, hvad er vel al min Tanke udenfor den ene, at Du skal fuldkommes i de evige Ting. Du vækkede mig denne Morgen af en saa herlig Drøm. Jeg syntes, jeg saa Dig som en af de store Martyrer.

Prædikanten
(vinker Tanken fra sig med Haanden).

Jeg? — blandt hine store! — Formast Dig ikke.

Lindelin
(inde i sit).

Du blev grebet og pint; men holdt Dig under alt varagtig i Taalmodighed.

De havde just begyndt at vrænge og flænge din Hud af Dig, da Du sagtelig lagde din Haand hen paa mig, og jeg vaagnede af min Jubel.

Prædikanten
(stirrer stivt isnet paa hende. Faar endelig frem).

Du taler, saa den kolde Sved brister ud af min Pande og mellem mine Hovedhaar! Hvor maa jeg ikke stirre ind i mig selv og randsage i mit Hjerte, om jeg kanske dog har været hovmodig, som midt i min Skrøbelighed har begjæret en Kvinde, der staar saa høit over mig, ja, som er hartad Fuldkommenheden nær.

Lindelin.

Min Ven, lad os ikke fortabe os i tomme Ord, hvori der ikke er Kraft. Maaske vandrer i denne Stund en vildfarende Sjæl derude, som Du kan redde. — Il! Il! — ud i din Gjerning. — Husk den korte Vinterdag! Det var længst lyst, var ikke Snefoget saa tæt.

(Hun blæser ud Lyset, og Scenen lysner af Dagen.)

Prædikanten
(ser sig søgende om).

Det svimler af og til for én, naar man begiver sig ud for tidlig uden at nyde sin Frokost. Man er ikke stærkere. Kjødet forlanger sit.

Lindelin.

Frokost? Hvem har vel tænkt paa den idag? Erindrer Du ikke, at vi maa berede Huset til at modtage Udvalget af Menighedens fromme Kvinder efter vor Tur i Maaneden til fælles Opbyggelse og Samtale.

Prædikanten.

Der henstaar et Glas kold Melk —.

(Gaar hen og drikker.)

Lindelin.

Blot ikke bleg og forsagt, min Ven! Ifør Dig

ufortrødent din aandelige Rustning. Tænk ogsaa paa den Hjertets høie Seiersglæde, hvormed Du saa ieftermiddag, naar Du vender hjem fra en ny Stridens Gang i din Gjerning, vil kunne nyde ogsaa dit Legems Vederkvægelser.

Prædikanten.

Tak, Tak, Du kjære! Sandelig, dine Raad og dine Tilskyndelser bærer altid imod det høieste, — maatte saavist dette mit stakkels jordbundne Legeme ikke svigte! —

(Gaar sagte ud, idet han vinker med Haanden til Afsked.)

Lindelin
(aabner Sidedøren tilvenstre).

Dorthe! — Gjør alt færdig til at duge Bordet og vederkvæge de fromme Kvinder, vi kan vente hid henved Middagstid, før de begynder deres Gang ud i den frivillige Fattigpleie. Jeg gaar ind og styrker mig ved en liden Formiddagsblund for at kunne samle mine Tanker, før jeg klæder mig paa.

(Forsvinder i Sideværelset tilhøire.)

Dorthe
(gaar ind og ud og dækker Bordet, der efterhaanden fyldes med Kander, Kopper, Asietter med opskaaret, Kager osv. Et Konditorbud bringer en Kurv med Hvedeboller, som Dorthe tar imod og tæller).

En, to, tre, fire, fem, seks, syv, otte, ni, ti, elleve, tolv, — akkurat tolv — og den trettende i Opgjæld ærlig og redelig og uden Formindskelse baaret gjennem Sneveiret. — Ja ja ja, den Bolle i Opgjæld har ført mangen en Bagergut i den evige Fordærvelse! (Idet hun leverer Kurven tilbage.) Og lad os huske, at en god Samvittighed er bedre end det lifligste Hvedebrød. (Budet ud.) — Aah ja, en stakkars Tjener kunde vel komme i Fristelse, naar én blir stedt mellem alle de varme rygende Hvedeboller — lige fra Bageren! Især naar én véd, at her vanker ingen Middag idag.

(Hen til Vinduet og ser ud.)

Der skynder de sig hjem fra Torvet, hver til sine, baade med Kjød og Fisk, — og (ivrig) store deilige Gjæs. Ja Verdens Børn! — sørgede de saa vel for det andet Liv som for dette stakkars forkrænkelige, saa —

(Gaar ud og kommer om lidt igjen ind med en Kaffekande.)

Jeg véd med mig selv, at Kaffen er samvittighedsfuldt lavet — syv Gange tragtet over. — Aah, hvor den dufter! — Men, vær stærk, Dorthe, siger jeg, — ikke røre en Smule, ikke en Smag paa min Tunge af det, før det bæres ud igjen i Eftermiddag. — Jah, da er den kold. — Og Hvedebollerne —.

Se saa — nu er alt inde, og Kaffen holder sig varm paa Gløderne. —

(Gaar.)

Lindelin

(kommer ind i sort Dragt og med Haaret glat nedkjæmmet. Hun ordner paa Bordet, forsyner sig imedens med Kaffe. Gisper gjentagende).

Man maa ha noget at vaagne paa efter en saadan god Formiddagslur.

(Det banker paa.)

Forskjellige Stemmer

(idet Døren aabnes).

Nei, hvor præcis! — Og De ogsaa? — De ogsaa —

(Fru Schnackenberg, Fru Finkenhagen, Fru Snabel, Jomfruerne Andrine og Witte Kjevlegaard, Madam Tornkrans kommer tyst og sagte ind.)

Fru Finkenhagen

(til Lindelin).

Vi var saa bange for at forstyrre Dig, derfor ventede vi udenfor, til vi alle var forsamlede. Vi véd jo, dine Timer og Minuter er knappe, Du fromme, som kun lever i Bekymring og Omsorg for andre den ganske Dag.

Lindelin.

Er I ikke mine Søstre i Aanden, alle, — (forskende og med Vægt) — jeg tror ialfald alle. Hvi skulde I

ikke være mig velkomne, — hver især af Jer? — Lad det ikke mangle Eder paa den rette Tillid. (Ruller Stole frem.) Tager Plads og nyd lidt styrkende til Eders Gang.

(De skjænker, forsyner sine Tallerkener og sætter sig.)

Madam Tornkrans.

Ak! Ak, Du er saa livsalig fuld af Tro, Du Menighedens Moder!

Lindelin.

Kald mig ikke med saa høit et Navn. Det skrækker mig fast, som nogen vilde løfte mig, stakkars uværdige, til en Æresstilling fremfor andre.

Fru Finkenhagen.

Véd vi ikke, at Du er det stille Lys, hvorved vor luende Prædikant daglig tænder sin Fakkel!

Lindelin.

Tal ikke om mig og min ringe Medhjælp. Jeg véd kun, at jeg aldrig vilde unde mig min lille, trøstige Morgenblund, om jeg ikke saa aarle, som Dagen rinder, havde mindet ham om, at Tiden er der til ny, uafladelig Strid. Ak, jeg sparer i ham ikke mit eget Kjød! — Tørhænde, lykkes det mig ogsaa at aabne hans Øie for ét og andet i Menigheden. Thi under Fromhedens Kappe skjules meget, meget. Enhver randsage sig selv.

Jomfru Witte.

Ikke mindst kanhænde Tragten efter timelig Vinding.

Jomfru Andrine.

Eller tomt forfængeligt Begjær efter at tilvende sig Anseelse i Menigheden.

Lindelin
(strengt).

Det værste er Fromhedshovmodet, mine Søstre. Hver gribe i sin egen Barm. — (Sukker.) — Ja, ja, Verden!

De Andre
(samstemmer, eftersom de tar Plads og synker ned i Stolene).

Ja, ja, Verden!

(De spiser og drikker.)

Fru Schnackenberg.

Ja det kan man vel sige to Gange nu om Dagene, vi rent holder paa at drukne under al den Syndens Støi og Musik og Tummel og Trompeteren, her er kommet over Staden med den ny Cirkus. Ja, jeg siger ikke mere —

Fru Snabel.

Nei, jeg siger heller ikke mere —.

Fru Schnackenberg.

Bedst at vare sin Mund. Men i Anledning af „Fromhedens Kappe", som vor Søster — (med en Bøining til Lindelin) — saa dybtskuende udtrykte sig, — saa kunde der nok —

Fru Snabel.

Saa? — har De ogsaa hørt det?

Fru Schnackenberg.

Naa, saa være det sagt! — at Personer endog af vor aandelige Kreds ikke undser sig for at forlyste deres Øine hos Beriderne.

Madam Tornkrans
(sukkende).

Ja, Fristeren er isandhed givet stor Magt til at lægge sine Snarer og hærge Sjælene. Ret som med en Helvedes Indskrift trækker svære røde Plakater paa hvert Gadehjørne Folket did med allehaande besnærende Løfter!

Fru Snabel.

Og hvorledes skal de unge uskyldige kunne bevare sine Øine fra disse letsindige løsslupne Billeder af Mænd og Kvinder, som svæver paa alle Mure og Vægge?

Fru Schnackenberg.

Ja, man hører om alleslags Saltomortaler, Tramplins og Badutspring! Min Mand fortalte mig igaar — (Tar sig.) — Naa, det kan være det samme —.

Alle
(ivrige).

Hvad er det? — Hvad er det da?

Fru Schnackenberg
(mystisk).

Her mellem os i Enrum —

Lindelin.

Visselig, her kan I gjøre Betroelser som til jers egen Sjæl.

Fru Schnackenberg.

Besøgte min Mand den Syndens Bule igaaraftes, saa var det saamæn — (nikker betydende) — udsendt af mig for at skaffe os en ret Besked om Sagen. Det gjælder fremfor alt, at faa udspeidet den ondes Fæstning, skal man kunne opta Kampen.

Alle
(i Munden paa hverandre).

Javist. Javist, man maa, maa vide Besked!

Fru Schnackenberg.

Og han kom da ogsaa hjem med nok i Posen — Huh —.

Jomfru Witte.

Var det da saa rent, — rent forskrækkeligt —?

Fru Schnackenberg.

Jeg véd ikke, om jeg tør. — Vi er jo ikke alle her gifte; — men saavidt tilalders som Jomfruerne Kjevlegaard med de femti vel paa Bagen, saa —

Jomfru Andrine
(ivrig).

Fire og femti!

Jomfru Witte.

Seks og femti!

Fru Schnackenberg
(hemmelighedsfuldt).

Hys—s—s, — halvnøgne Mænd i Trikot stiller deres Legemer frækt tilskue. Og Kvinder farer i de usømmeligste Klædebon fra Hesteryggen og — hverken mere eller mindre end — — slaar Kulbøtter i Luften!

Alle.

Ja, værre kan det ikke være —.

Fru Snabel.

End op og ned paa Mennesker og Lov og Orden, — nei!

Fru Schnackenberg
(med Vægt).

Sig ikke det, for netop til iaften er der udkommet nyt Program.

Alle
(hidsige).

Ne—i? — Har De set det, — læst det? — Er det opslaat?

Jomfru Witte.

Noget endnu forfærdeligere?

Fru Schnackenberg.

Tænk Dem, — en fræk Haand kastede det ind gjennem vort aabne Vindu imorges. Og jeg tog det naturligvis straks til mig for at skjule det for de arme umyndige Tjenestepiger.

(Tar Programmet op af sin Lomme og breder det ud, medens alle strækker sig med Hoderne tæt sammen omkring hende for at læse.)

Madam Tornkrans
(læser).

Første Nummer: „Sommerfuglene" — Naah! — Og Tegninger til, — Damer flagrende op under Loftet i korte grønne, blaa, røde og violette Kjoleklokker og lange Ben!

Jomfru Witte.

Huh, fy—h, — blot at læse det høit!

(Holder Lommetørklædet for Ansigtet.)

Andre.

Spring over. Spring over —.

Lindelin
(aandeløs).

Og Berideren?

Fru Schnackenberg
(holder Papiret op).

Jo—o, der ser vi ham skinbarlig aftegnet, styrende to vilde Heste, — som en Triumfator fremstormende i sit Syndelevnet —.

Fru Finkenhagen.

Trampedeller, — Fristeren og Forføreren, der drager den ganske Stad som en Strøm ind i sin Hvirvel!

Fru Schnackenberg.

Jo—o, — der skal vanke mangt et forborgent Smil og Blik under Vifterne! — Endog fra Damer af den fornemste Verden, naar den sortkrøllede Berider, staaende paa Hesteryggen, suser forbi, saa Sandet spruder. Og, medens Huset ryster af Applaus og Fanfarer, hvirvler han dem ind i Rusen.

Fru Snabel.

Rent ud Forførerens Blændværk!

Fru Schnackenberg
(ivrig).

Ja, — og, naar han elastisk dissende paa Hesten sætter over de sværeste Forhindringer, afpresser han dem smaa Angstskrig — og rider bort under en Regn af Blomster!

Madam Tornkrans
(læser af Programmet).

Og her kommer hans ny, store Nummer: — „Bortførelsen, — Ridt *romancero!*"

Lindelin
(i Tanker).

Ridt *romancero* —

(Udenfor fra Gaden smettrer pludselig Trompeter og høres Dundren af Pauker.)

Jomfru Witte.

Hør! — der langt borte — Cirkusoptoget!

(Alle vil ile til Vinduet; men tar sig igjen og blir staaende ostentativt vendt fra og lytte. Man hører Hestetrampen og en vanlig Cirkusmelodi fra Instrumenterne.)

Fru Snabel
(nærmest Vinduet).

Hu—uh, — der rider de gjennem Byen i broget Optog med store Reklameplakater paa Stænger. — Og denne evige kjendte Cirkusmelodi!

Madam Tornkrans.

Ja er det ikke, som der har bredet sig en Atmosfære af Stald over hele Staden!

Lindelin
(drager Aanden dybt).

Ak, mine Søstre! — Jeg trænger til at være i Enerum for at overveie i min Sjæl, hvordan Kampen skal føres. Forlad mig nu, jeg beder Eder, og begiver Eder ud i Eders Eftermiddagsgjerning. Husk Vinterdagen er kort!

Nogle.

Hys—s, hun er henfalden til et Syn; vor Søster er nær ved at være èn Seerske!

Andre
(som de sagte lister sig ud).

En Profetinde —.

Lindelin
(skynder sig hen og slænger Vinduet op og ser ud).

— Optoget alt om Hjørnet!

(Drager lidenskabelig Aanden.) Aah, — aah, — ah — det er, som jeg trækker hele Cirkusduften ind!

(Strækker sig atter langt ud af Vinduet. Rykker overrasket til og udraaber.)

Ham selv! — Berideren, — Trampedeller! — Og paa den sorte Berber! —

(Efter igjen at have strakt sig ud.)

Den steiler og staar paa to, — kaster Skum om sig!

(Blir staaende og ser ud.)

Han blot smiler og tvinger den med Sporerne — —. Ah, ah, — han kommer her forbi!

(Skynder sig hen og bryder af en høirød Blomst.)

(Hesteknæggen og Stampen. Trampedellers Pisk knalder under Vinduet. Lindelin raaber i Ekstase ud.)

Adlyd! Adlyd, — Du vælige sorte, eller jeg dør af Angst! —

(Kaster Blomsten.)

(Brystpartiet af Trampedeller ses manøvrerende tilhest foran Vinduet. Han er i Ridedragt med Floshat og vifter med den røde Blomst, som han har grebet i venstre Haand.)

Trampedeller.

Har da den smukke lille Frue ikke set Trampedeller i Cirkus?

Lindelin.

Ak, min Mand holder mig indespærret! — vilde helst binde mig et Klæde for Øinene og stoppe mine Øren til for al Musik — (Henrykt.) — Men, at det dog faldt i min Lod at skue den stolte Trampedeller, som jeg har set i Drømme suse afsted paa sin herlige Ganger fra Berberiet!

Trampedeller
(fremdeles manøvrerende foran Vinduet. Man ser intet af Hesten).

Gaden er for trang, bedaarende Frue! — og Vognene for mange. Ellers skulde jeg vist Dem et Fodskifte, som ingen i hele Verden kan gjøre Trampedellers Ridekunst efter.

Lindelin
(henrykt).

— Og disse Sporer, som blinker saa ridderligt,

— de *maa* lystres, eller de hugger tilblods! — — Den Volte for venstre Schenkel og Krillen med Sporen minder mig om min egen Guldfuks, som jeg tøilede i min Ungdom.

Trampedeller
(præsenterende med løftet Ridepisk).

Havde jeg saavist Cirkussandet istedetfor Brostenene under Hestefødderne, skulde min Saladin knælet her under Vinduet og vist min Respekt. Men kommer ikke Fruen i Cirkus?

Lindelin.

Ak, den Lykke blir mig aldrig beskaaret! — Men iaften, naar Lysene skinner og Trompeterne smettrer fra Cirkus, vil jeg sidde og drømme om Trampedeller i hans Ridt *romancero*, — ogsaa kaldet Bortførelsen!

Trampedeller.

Smukke Frue! Deres gnistrende Øine siger mig, at De har Mod. Iaften, naar Mørket falder paa, holder jeg her under Vinduet og snapper Dem op paa Sadelknappen og fører Dem paa min Berber hen til Gitterlogen, hvor De kan sidde skjult og usét af alle andre end —

(Knalder med Pisken. — Farer afsted.)

Lindelin
(ser efter ham, saalænge man hører Hestetrav, lukker saa Vinduet. Gaar hen og raaber ud af Døren.)

Dorthe! Befri mig for dette her.

(Peger paa Bordet.)
(Dorthe kommer, rydder hastig af. Lindelin søger og leder imidlertid i Piedestalens Skuffer og finder frem Halsbaand og Preciosa.)
(Efterat Dorthe har tat af Bordet.)

Mine Smykker ligger her matte og upudsede —

(Sætter sig med dem i Fanget, pudser og gnider.)

Som han sidder paa Hesten! — Tvinger Berbe-

ren, saa Baghoverne gnistrer i Brostenene! — — Hys—s, — Hys—s — min Mand! —

(Samler hastig Smykkerne og forvarer dem i Piedestalen. Kaster sig saa hen paa Sofaen.)

Prædikanten
(kommer ind mat og medtaget).

Saa er man endelig atter i sit Hjem med Udsigt til en Aftens Hvile i huslig Lykke. — Jeg er som den trætte Svømmer, der dog tilsidst naar Land!

(Tar Hat og Kappe af og blir va'r Lindelin.)

Min Lindelin, sover Du?

Lindelin.

Den, som kunde det! — (Reiser sig.) Men ak, mit Hjerte er saa tungt ved, hvad de fromme Kvinder idag berettede.

Prædikanten.

Meddel mig din Bedrøvelse, Du kjære, at jeg kan dele den.

Lindelin.

Med hvilke Øine og med hvilke Øren vandrer Du ude mellem Folket, at jeg, som sidder herhjemme, skal maatte berette Dig om den store Vantroens Profet, der er kommet til Staden?

Prædikanten.

Og jeg skulde intet have hørt?

Lindelin.

En Vranglærer, udrustet med en fast uimodstaaelig Kraft og en sær Gave til at rive med sig. Og i denne Aften skal han optræde i Bedehuset langt henne i den modsatte Ende af Staden! Gaa derhen, min Ven! — din Vei er klar. Mød ham med Ordets skarpe Sværd!

Prædikanten
(griber i Stolen).

Kun — ikke iaften. — Skaan mig —

Lindelin
(haanlig).

Altsaa Løvens Gab mættes og Moloch slippes løs, fordi Sandhedens Forsvarer vil hvile sig, — ta sig sin Aftenslur?

Prædikanten.

Aa nei, sig heller, — kun for at møde ham med karskt Legeme og friske Vaaben — imorgen.

Lindelin
(farer rasende op, spytter og jeper).

Saa! — og saa! — gjør jeg til din vamle Frygtagtighed. Og Du vil kalde Dig en Ordets Tjener?

Prædikanten.

I min Ringhed har jeg prøvet mig selv og tror at kunne kalde mig ved dette Navn.

Lindelin.

Ord og Snak! — Bevis det ved Gjerning, at jeg kan vide, jeg ikke har givet mig hen til en Hykler!

Prædikanten
(med dybeste Gravstemme).

Jeg lyder Dig og følger Dig, Du nidkjære, om det saa er lige ind i Døden! — Og saa, Godaften. Kun en varm Drik og et Stykke Brød, før jeg atter vandrer. —

(Gaar ud af Sidedøren med Hat og Kappe paa Armen.)

Lindelin
(hen til Piedestalen, hvorfra hun finder frem Smykker, Vifte, Pudderæske og Krøltang, som hun alt breder ud paa Konsolen under Hjørnespeilet, og tænder to Lys.)

Det mørkner alt —

(Hun løser Haaret og gir sig ifærd med at sætte det op i Bukler og Krøller. Derunder smaanynner hun paa Cirkusmelodien fra før.)

Prædikanten
(i den modsatte Sidedør, iført Hat og Kappe, stanser forbløffet. For sig).

Hvad er dette? — — Hvad er det? — — Hvad?

— Og hvilke Toner? — Ikke de vanlige fromme Melodier, der pleier at lyde fra min Hustrus Læber. — — Hvor har jeg hørt? — (Holder Haanden for Panden.) — Det minder, — minder om nogen af hine letfærdige Melodier fra Gaden — — Raser jeg? — Er jeg gaat fra Forstanden? — Og allehaande Lokker! — hun, min Lindelin! — som er vant til at bære sit Haar tugtigt og glat nedtunget —

Lindelin

(henter frem et sort Slør fra Piedestalen).

Et saadant bodfærdigt Slør kan ogsaa omlægges til en spansk Mantille.

(Sætter det fiffigt paa og fæster det med blinkende Kamme og Naale.)

Prædikanten

(staar som fastnaglet med Armene op, som for at støde Synet fra sig).

Er Fristeren indkommet her i min egen faste Borg? — Vé mig! — Vé mig. — — Sandelig, jeg vil tale til hende, — varsomt — mildt —

(Idet Lindelin endelig er færdig og har fæstet Mantillen, tar hun Viften i høire Haand og vifter sig paa spansk høit oppe ved Øret, medens hun sætter venstre Haand i Siden, vugger sig foran Speilet og nynner Cirkusmelodien.)

(Prædikanten har nærmet sig, og, som hun vugger sig mere og mere og vifter sig vildere og vildere, kommer hun an i Ørenringen, der falder af, og det lodne Dyreøre ruller ud.)

(Prædikanten udstøder et Forfærdelsens Skrig. Lindelin, der opdager ham, farer ilsomt til og puster Lysene ud, saa der blir mørkt paa Scenen.)

(Idet Lindelin atter tænder Lysene, har hun igjen faat Ringen sat ind i Øret. Prædikanten stirrer forstenet paa hende.)

Lindelin

(bønlig smidskende, sky for hans Blik, udstøder afbrudt).

Aa, vredes ikke meget — — — ikke meget paa din lille Lindelin — — fordi hun vilde pynte sig for Dig, til Du kom hjem — — behage Dig — drage Dig — —. Tilgiv hendes store Kjærlighed —

Prædikanten

(tar ikke sine Øine fra hende; men viger Skridt for Skridt langsomt baglænds mod Sidedøren. Udbryder idet han glider ud).

Svartebogen fra Wittenberg!

(Lindelin river hastig et af de hæklede Tepper fra Sofaryggen og begynder at rapse alskens Dyrebarheder fra Skuffer og Rum, det hun alt samler hen i Teppet.)

Prædikanten

(kommer ind fra Sidedøren holdende den store Svartebog høit foran sig i Hænderne. Han udstøder med Mellemrum).

Jeg maner —. Jeg maner — —

(Medens der samtidig lyder Toner hule som gjennem en Raabert, svagere og stærkere, som om en overnaturlig Stemme udtalte en Besværgelse. Lindelin drager sig ilde tilmode længere og længere undaf Prædikanten, medens hun hastigere og hastigere lister om og rapser og kaster det i Teppet.)

(Lyden af Besværgelsen forstummer med ét, og Prædikanten forsvinder i Sideværelset.)

Lindelin

(trækker Pusten lettet og ser sig om).

Og saa, hvad her er af rede Penge!

(Farer hen, trækker ud en Skuffe og griber en Tegnebog, den hun gjemmer blandt de øvrige Gjenstande.)

(Udenfor lyder pludselig et gjennemtrængende Pibesignal og høres Hestetramp og Vrinsken.)

(Lindelin knytter hastig Teppet sammen og aabner Vinduet.)

Stolte Rytter! — hvilke er dine to raskeste Løbere?

Trampedellers Stemme

(udenfra).

Hvorledes spørger Du? — Hvem kjender ikke mine to ædle Berbere, — den sorte og den gule?

Lindelin.

Jeg kan tøile en Hest og tvinge dens Fodskifte, er den end nok saa vælig. — Iaften, naar Cirkus er endt og Lysene slukket, flyr jeg paa den gule og Du paa den sorte hen til en anden og fremmed Stad? — Her er Guld og Smykker! —

(Leverer Knyttet ud til ham.)

Tag mig til Dig paa Sadelknappen.

Trampedellers Stemme.

Haha, — Ild og Temperament! — Under min

Dressur —. Her flyr mig kanske den længe eftertragtede Primadonna i Armene. — —

Kom, kom, min lille kjipne fuldblods!

Lindelin
(hopper hændig ud af Vinduet).

Vort Ridt *romancero,* — ogsaa kaldet Bortførelsen!

(Pisken knalder, Hestevrinsk og Lyd af Hovslag.)

(Teppet falder.)

ANDEN AFDELING.

Bagsiden af Cirkus. Tilvenstre i Baggrunden et Par Spiltoug, set fra Siden, som tænkes fortsat dybt indover, dannende Cirkusstalden.

Tilhøire i Baggrunden en Restauration med Disk besat med Flasker, Glas og Forfriskninger. En liden Væg skjuler halvt for Stalden. Nærmere Forgrunden forskjellige Smaaborde med Stole om.

Indenfor lyder Cirkusmusik, Klapsalver, Skrig og dundrende Trampen. Idet det blir stille, strømmer Cirkuspublikum animeret fra høire Side ind i Restaurationen, spreder sig ved Disken og Bordene eller spadserer i Forgrunden.

To hesteinteresserede kommer hastig.

Den ene
(vinker til den anden).

Her, her, — denne Vei —. Derhenne fører de Hestene ind i Spiltougene.

Den anden.

Ja, jeg gad nok se den svarte Djævelen med de hvide Sokkerne, kjende den med egen Haand efter i Haserne —

Den ene.

Staal, Far, — bare Staal. Men saa er nu

Hoppen ulige interessantere, — silkegul med hvid Man og flyvende Hale. Og som hun sætter Benene! — saa sart og smekkert — og saa let, at jeg gir hende Kredit for de tyve Mile, hun flyr paa Plakaten uden saameget som at bli aandpusten. (Peger.) Denne Vei. Denne Vei! —

(De forsvinder indover Spiltougene.)

(Tre Herrer slænger sig ned ved et af Bordene; Opvarteren bringer Øl.)

Første Herre.

Og som hun blinker af Juveler! — Den Agraffen i Brystet takserer jeg mindst til tusind, om den er ægte.

Anden Herre

(med Seglas i Øiet, vippende med Stokken).

Ægte? — Alt er ægte, min Ven. Det er netop det fine ved det, at det er ægte, — baade Hoppen, som er fuldblods, og Damen, der saa *ladylike* rider den efter den høie Skole. Det er da for én Gangs Skyld en virkelig Kunstens Charme, en saa overlegen Skolerytterske! — Og læg bare Mærke til, hvor Bifaldet kommer fra.

Tredie Herre.

Slig smidig Figur, slig Haand og slig Sikkerhed i Manegen skal én lede efter!

Anden Herre

(overlegen).

Se, se, se, det er nu Deres Fundament for at slaa Hænderne røde af Begeistring. Saa at sige Populærudgaven af hende, De sværmer for. Men — (drikker af Øllet) — naar man saadan beklapper hende, som man er gale, — tillad mig, har De saa lagt Mærke til, hvorledes hun besvarer det? — Bukker blot saadan vant, som noget, der nu engang hører til for en Primadonna. Men hendes Øine — dvæler oppe i de fine Loger. Der sidder hendes egne Folk, de, som hun véd, baade selv tumler Heste og forstaar hendes Kunst!

Tredie Herre.

Visselig, noget enestaaende, — rent enestaaende, — et Verdensnavn i Knop.

Anden Herre.

Man ta bare Mærke, man ta bare Mærke! — Eller tror I, det er for ingenting, at en Mand som Wowanoff, den store Statsmand, kommer hid hver Aften for at se hende? Jeg skulde tro, der er nok af Skolerytttersker baade i Moskwa og Wien. Men lige fra alle de store Middage, som de gjør for ham, indfinder han sig her Aften efter Aften beslaat med Ordener under Frakken.

(En Klokke høres at ringe.)

Første Herre
(ser paa Programmet).

„Sommerfuglene" og Signorita Rosa gjennem Tøndebaandene, saa Trampedeller fremførende Saladin i sin Frihed. Og saa selve Lindelin igjen som Diana paa Jagten! Hun er prægtig der paa usadlet Hest med Buen og bare stirrende for sig!

(Klinker paa Glasset.) — Opvarter! —

(Betaler, og de tre skynder sig ind med det øvrige Publikum.)

Trampedeller
(i rød Jagtfrakke, gule Skindbukser og Ridestøvler samt en vældig Pisk i Haanden, kommer ind fra venstre. Tar til Uhret).

Fire, fem Minuter over den Tid, hun har til at klæde sig paa, — iaften igjen! — Hun blir egensindig, den lille, — tar sig Uvaner til.

(Til Lindelin, som kommer med en Pelsværkskaabe slængt over sin Dianadragt, — en grøn Silkes Blusekjole med Bælte og et folderigt Skjørt, der naar nedenfor Knæerne.) — Nydeligt redet, min Dukke! sidste Nummer. Saa kokette baade Du og Hoppen, da Du lod hende knæle foran den Loge, som den store Statsmand har tat. Og som Du lægger Pisken kjælent let til Hals og Bov, blot som et lidet Vink.

Lindelin.

Naar Du bare vilde la' være at knalde til! — Det forsimpler det hele saa —

Trampedeller.

Aha! — alt Anfald af Storhedssvimmel. Lægger paa Ørene, naar jeg stryger hende —. Den lille begynder at tage sig Nykker! Der maa lidt af Trindsen til.

Lindelin.

Huh, — saa plumpt, — raat! — Hold op med dette Hestesprog, eller jeg gaar, — melder mig syg!

Trampedeller
(nærmer sig hende).

Joho — jeg kjender disse fuldblods, de maa plukkes for Luner. Det er paa høie Tid, skal hun ikke faa Lyde.

Lindelin.

Kom ikke nær mig, — rør mig ikke! — Hu, — fy, — slig en raa Staldkarl!

Trampedeller.

Haha, rygger tilbage, — vil steile? —

(Slænger med et raskt Greb Kaaben af hende.)

Saadant maa pilles væk straks.

(Knalder over hende med Pisken.)

Lindelin
(skriger rasende).

Du vover?

Trampedeller.

— straks kureres —

(Knalder igjen imod hende.)
(Lindelin vildt imod ham; men mødes af Trampedellers opløftede Pisk.)

Hun skal være kureret paa tre Minuter.

Lindelin
(drager sig langsomt uvis undaf ham).

Ja, om Du turde, som Du lyster, Du brutale, grove Hestetugter!

Trampedeller
(nærmer sig).

Mener Du?

Lindelin.

Vogt Dig, — eller jeg skriger, saa hele Publikum skal styrte ind.

Trampedeller.

Hvad? — Hvad? — Hvad? —

(Knalder med Pisken mellem hver Gang.)

Mener Du, nogen kan høre Dig gjennem disse — min lille?

(Lindelin styrter ind i Spiltouget for den knaldende Pisk, som hviner gjentagende didind.)

Ingen Raad, min Dukke, — ingen Raad —

Lindelin
(viser sig lidt efter smygende ydmygt hen og søger at faa Tag i Piskesnerten, som hun griber og kysser).

Tilgiv. — Tilgiv! — Det er sødt selv at straffes af din Haand, Du min stærke Herre!

Trampedeller
(ser paa Uhret).

Se saa! — kureret paa to à tre Minuter. Nu maa jeg ind og ride Saladin! (Streng.)

Hold Dig parat, naar din Tur er der, eller —

(Gjør en truende Bevægelse med Pisken. — Haster ud.)

(Lindelin truer gjentagende rasende efter ham med Haanden. — Kaster saa Kaaben om sig og farer ud den modsatte Vei, idet hun ler haanlig. Inde fra Cirkus høres Musiken svagt og af og til Bravoraab og Haandklap.)

(Kjøbmand Wiedewelt og Skipper Enochsen, den sidste med et svært rødt Skjæg, Uldskjærf om Halsen og klædt som Jægteskipper, kommer ind i Restaurationen og sætter sig ved et Bord nær Forgrunden.)

Wiedewelt
(banker i Bordet med Stokken).

Opvarter! — Øl til to, — og et Kortspil. (Til Enochsen.) Saa spiller vi Femkort om, hvem af os der skal betale Fortæringen, Enochsen!

(Opvarteren bringer det.)

Enochsen
(polisk).

He he, vi har spilt et Spil før vi, Kjøbmand!

Wiedewelt
(gir ud Kort, og de spiller).

Og saa kan vi jo lige saa godt snakke om Prisen paa Fisken her.

Enochsen
(humrer).

Jaha, jeg husker nok det jeg, at Kjøbmanden kan være rigtig frisk til at byde —

Major Rattibach
(kommer ind. Overrasket).

Sacrrement, Hr. Kjøbmand Wiedewelt! — (Hilser.) — Opvarter, et Krus Øl! — Efterat ha reist det ganske Døgn for at naa frem til sin ny Garnison, kan man trænge noget at skylle Halsen med. Jeg saa, her var lyst i Restaurationen —

(Hen til Udgangen. Raaber.)

Trrrruls, — bring mit Tøi op i Logiet!

(Tilbage igjen til Bordet. Til Wiedewelt.)

Tillader De, at jeg tar Plads ved Deres Bord? — (Sætter sig, tømmer Kruset i ét Drag.) — Sacrrement, det smagte! — Opvarter, nok et Krus!

(Opvarteren betjener ham.)

Prædikanten
(kommer ind med en Vadsæk i Haanden og gaar hen til Disken).

Hr. Vært, vil De vise mig den Godhed at skaffe mig et Glas Melk og et Par Smørrebrød? Jeg maa bede Dem tillade mig at vente her i Restaurationen, til Jernbanen gaar sydover. —

(Nedlader sig halv bortvendt ved Bordet, hvor de andre sidder, uden at lægge Mærke til dem.)

Major Rattibach
(idet han gjenkjender ham).

Sacrrr — (Fatter sig og tier.)

(Cirkustjenere, Rideknægte og enkelte af de optrædende i Cirkusdragt farer pludselig ind og raaber og snakker i Munden paa hverandre.)

Første.

Ikke til at finde —!

Anden.

Nu, hun skal frem paa Scenen! — Ingen set hende?

Tredie.

Forsvunden — borte — væk!

Fjerde.

Pynteskrinet med alle hendes Smykker og Juveler er borte fra hendes Paaklædningsværelse.

(Der løbes og larmes videre ind og ud. Værten forsvinder fra Disken.)

Første
(kommer ind igjen).

Ikke Tale om, at nogen har set hende, siden Trampedeller red sit Nummer.

Anden
(kommer).

Billettøren siger, han synes, han har set en Dame i Pelsværkskaabe snige sig ud af Indgangen.

Tredie.

Og Klownens Kone siger ogsaa, at hun har set en Dame i Pelsværkskaabe stryge ud.

Første.

Alt — alt urørt paa Værelset.

Anden.

Ja, — og ulaaset, — Nøglen i —

Tredie.

Og de høie Støvler! — Og Ridekjolen, hun brugte i forrige Nummer, slængt over Stolen —

Fjerde
(kommer og foreviser Buen).

Bare Buen igjen af hende! Ellers (ler) — flagret bort som Diana — til en eller anden Gud, tænker jeg.

Første.

Negerprinsen!? — som sendte hende det kostbare Halsbaand! — Han gik svært tidligt iaften.

(Musiken indefra ophører.)

Anden.

Hy—s! — Trampedeller er inde og melder Forfald for hende. —

(Der lyttes en Stund i Taushed.)

Værten

(ilsomt hæseblæsende hen til de fire Gjæster om Bordet).

En ordentlig Nyhed, — en Nyhed tilgavns! — Vor store Skolerytterske, Lindelin, rømt! — i Hui og Hast i firspændt lukket Vogn med den gamle Diplomat Wowanoff. Han har forladt Hotellet, og Kufferter og Bagage er beordret sendt efter ham.

(De fire ved Bordet vender sig med et uvilkaarligt Ryk i Stolen og stirrer paa hverandre.)

Enochsen

(lægger Kortene fra sig. Betænksomt).

Jaha sa'n! — Jo—ho, — Jaha sa'n —

(Stryger sig om Skjægget.)

Wiedewelt

(samstemmende).

Jaha! — (Ler fiffig.) — He he, — Jaha—ah —

Major Rattibach.

Sacrrrement, — Sacrrre —

(Støder Sabelen dundrende mod Gulvet.)

(Prædikanten himler overvældet med Øinene mod Loftet.)

(Teppet falder.)

FASTE FORLAND

(1899)

I.

„Friske Tider — friske Tider, — javist, min kjære Faste. Men i friske Tider gjælder det ogsaa at styre Kjælken, — strike i Bakken."

„Strike i, strike i, — én hører, Du est gammeldags vorden, Onkel Bankchef."

„Saa, jasaa, — Du mener falden for Aldersgrænsen. Naar slige Karle som Du fik slippe løs, saa!" — Onkel Joel fik et af sine Hosteanfald.

„Saa skaffede jeg min Søstersøn saavidt Kredit, at han kunde ha noget at begynde med. Jeg behøver saa lidt. Men noget maa jeg ha, skal jeg faa erhvervet den Strandlinie oppe ved Elven, som jeg har snakket med Dig om, til Tomt for et elektrisk Værksted. Noget maa jeg ha, man begynder ikke med nichts. Og Pant i Tomten ..."

„Aa, jeg tænkte, det netop var din Specialitet det om just ikke at begynde med nichts, saa at faa det til at ende med nichts. Du er, saa at sige, født med Projekter i Livet; var det ikke nylig en populær Fjælebod nede paa Forstadsstranden, Du vilde ha i Gang?"

„Ideen er god den, Onkel, og tør kanske en Dag komme igjen i en Skikkelse, saa din Bank vil snappe efter den."

„Ja, Gutten min, kort og godt, — jeg slipper ikke en Øre til Dig. Og din Mors stakkars Penge, de staar under min Forvaltning."

„Hør nu, Onkel Joel. Nu er Du grundrig. Men forholder det sig ikke saa, at Du ogsaa engang har

set, hvordan det er, naar Gryden er skrabet, og har maattet slaa Dig op igjen fra ingenting?"

,,Hva — hva behager —"

,,I dine yngre Dage drog Du jo fra Landet for at spekulere i Kaliforniahveden, som dengang havde slige ustyrtelige Chancer paa Verdensmarkedet. Var det ikke saa da, at Du tog som Passager paa en Stillehavsfarer til St. Francisco med al din Formue henliggende i Femogtyvepundsnoter forvaret i Kapteinens Pengeskab? Men at Du saa blev ængstelig for Sikkerheden eller Tyvehaand og en skjønne Morgen pludselig krævede den betroede Pengevæske tilbage af Kapteinen? Og, da Du havde modtaget den og var paavei med den ned til dit Lukaf, gik det da ikke saa til, at Du stansede ved den aabne Port i Rælingen, hvor Folkene lempede Kul og Aske overbord fra Maskinen, og at saa, for et uforvarende Stød eller Skub, Væsken med alt, hvad Du eiede paa denne Jord, røg overbord?"

Onkel Joels Ansigtsudtryk skjultes af Snuslommetørklædet, hvormed han iltert pudsede sin store krogede Næse.

,,Jeg ser Dig, Onkel, staa der ved den aabne Række og stirre efter Væsken, som den efterhaanden forsvandt i Sjøen, og de ulykkelige Tutter med Guineer ubønhørlig drog den alt dybere og dybere ned. Der maa ha gaat adskilligt i Dig i de Øieblikke, Onkel, medens alt saadan sank og sank indtil nichts, som Du siger!"

,,Hvor, — hvor i Himlens Navn har Du —."

,,Men nu kommer det geniale, som jeg altid har beundret, Onkel. Fanden saa genialt! Ikke et Kvæk over dine Læber, ikke en Mine forandret. Og ud paa Formiddagen schokker Du saa med de lange slængete Skanker og den ene Tand saadan skjævt ned i Læben, — ja, undskyld, Onkel, men jeg ser saa levende for mig din tynde Skikkelse dengang, — over Dækket til Kapteinen, — som jo maa tro, Du

fremdeles er Manden, der gaar med sine Kapitaler i Lommen, — og tilbyder ham at kjøbe hans hele Hvedeladning paa tolv Maaneders Kredit, — to seks Maaneders Veksler."

„Jeg siger, Du er en fræk Knægt!"

„Og i disse tolv Maaneder spekulerer og tjener Du saa op hele Stasen i Stillehavstraden paa Hvedefragterne!"

„Ah bah, den rene Overdrivelse —"

„Og tre Aar derefter igjen flytter Du saa hjem som den Mand, der triller et Par Tønder Guld foran sig op paa Bryggen. Eller var det kanske tre, Onkel? Du véd, Skatteligningen —"

„Vil flaa Folk ja! De blir rent gale, naar de først tror, nogen har en Skilling. Men jeg maa virkelig rent himmelfalden spørge Dig, hvor i Alverdens Rige Du har ladet Dig paaføre denne — denne Räubergeschichte!"

„Ja for jeg mener nu, Onkel, at et saadant Træk kunde gjort Glanseffekt i en hvilkensomhelst amerikansk Guldkonges Biografi, sat sin Mands Portræt i helstøbt romantisk Skjær, — og kunde for en Gangs Skyld omgi' ogsaa en af vore hjemlige Forretningsmænd med lidt af en Pengehelts Glorie."

„Aa Pokkerivold med din Glorie! Saadan en — Legende ..."

„Som bare rent ud lyser af Finantsgeniets Evne for overordentlige Udveie, ja. Eller tror Du kanske, din store Konkurrent, Bockmann, over i Handelsbanken havde hittet paa noget sligt?"

„Ne—i, det indrømmer jeg Dig ... Ne—i, den Slags falder det ikke i hans Lod at finde paa. Eller ovenikjøbet at finde paa n o g e t. — Men, jeg spør Dig igjen, Faste, hvor har Du overkommet denne vilde Fabel?"

„Ja, ser Du, Onkel! Før jeg reiste til Zürich, rodede jeg igjennem en Pakke gamle Breve hjemme,

som skulde brændes, og der fandt jeg Passagen i en Epistel fra Dig selv til Far."

„Hør nu, Faste ... Og det gamle Brev, det brændte Du altsaa?"

„Nei, dertil var det mig for interessant. Det har spillet en hel Rolle for mig, maa Du vide. Her er det til dit Eftersyn. — — Du var ikke tredive Aar, dengang, dette gik for sig. Det har gjort sligt Indtryk paa mig, ja, jeg tør sige, slaat ned i mig for Livet! Jeg fik med engang Øiet opladt for, hvad en Forretningsmand kan betyde for et Land, naar han souveraint skaber sig sine egne Veie og ligesom bygger nyt. Du er siden den Tid mere og mere steget op af Uryddigheden i mig som mit Ideal og og Foregangseksempel. Og i dine Spor kommer jeg til at traske, jeg haaber ikke bare som en simpel Efterhermer. Se her paa Frakken min, — se under Albuen og Kraven, jeg tænker én snart kan vri'e Fedtet af den. —"

„Du mener da for Pokker ikke, at jeg skal skaffe Dig Klæder nu fremdeles. Du gjør mig rent ræd, Gut!"

„Nei, jeg mener bare, at ny Frakke kommer der ikke paa mig, og heller ikke Bukser, før jeg selv kan betale dem. Jeg vil kravle mig ovenpaa i de slidte. Og, som jeg staar her, er jeg Forretningsmand fra Sjælen til Støvlelappen — og ingenting andet!"

„Naa, naa," — Onkel Joel kjæmpede med et nyt Togt af sin Hoste, — „det gamle forliggende Brev kaster vi i Ilden, og dermed er dets Saga ude." — Han satte en Fyrstikke til og lod det brænde paa Ovnspladen. „Se, hvor de Lapperne forkuller sig ... der var anderledes Stof i Papiret i de Tider ... Og hør nu, Faste! Du var mig altid en mangfoldig Sjæl, saare rig paa Interesser, Tanker og Idéer, som bare alle havde den Feil, at de trak Dig udenfor dine egentlige Studier og fra det ene til det andet."

,,Javist, Onkel; men nu har jeg fundet mig selv, og hvor Landet ligger."

,,Naah, — siden vi her er inde paa det ekstraordinære, — og, siden Du tror, at det er saa grundlæggende for Dig, — men mærk Dig, dette sker aldrig op igjen, — ikke om Du kunde frelses fra Fallitens Rand med bare en Tikrone! — Men om end med noget af en Fornemmelse, som jeg slap Pengene i Havet, skal jeg stille mig for de tre tusind fem hundrede Kroner, som Du siger, der skal til. Maatte jeg saavidt nogengang se dem igjen!"

,,Nei, nei; denne Manér taaler jeg ikke. Jeg siger Dig, Du skal ikke spytte paa mig, Onkel! — ellers kaster jeg Pengene lige i Dig igjen. Jeg skal nok vide at hjælpe mig uden Dig."

,,Naa naa, lad Hatten ligge. Du faar ikke rase saadan gutteagtig op. Pengene kan Du anvise paa mig. Tre tusind fem hundrede Kroner snyder man ellers ikke saa let ud af Næsen!"

,,Jeg bestemmer mig herved straks til at sige Dig Tak, Onkel, — om jeg end, nødt til det, maa krympe og krumme mig som Mark i din gavmilde —"

,,Naa, naa, naa —"

,,— og høist delikate Haand."

,,Det Sprog liker jeg bedre."

,,Jeg siger Dig, Du skal komme til at respektere mig, — skal bli tvunget til det. Og saa Tak og Adiø, Onkel!"

Gangdøren slog i efter ham. Han fo'r afsted.

Nede i Gaden raabte Skuespiller Werloff ham an:

,,Hvad siger Du til sligt, Faste! — Gjessing sygmeldt, og saa Prebensen til at spille Tordenskjold, — med den tynde Stemme og de endnu tyndere Ben tordne og trampe i Dækket! — Naturligvis tomme Bænke! Jo, der er Tilstande ved Truppen; vi holder Kunsten høit. Skal vi gaa ind paa Helvetia og drikke et Glas Portvin?"

,,Har ikke Tid. Forretninger ... Kunde ønske, Dagen havde fire og tyve Timer."

,,Jeg forstaar! — Du tar Afstand fra din Idé om Folketheatret nede paa Forstadsstranden. Du kom saa tapper hjem med den for et Par Maaneder siden."

,,Vil bare være grei med engang, — klare hvor jeg staar, og hvor ikke. Det er ikke mindst den økonomiske Side af Sagen, jeg har under Overveielse. Anslutningen er for liden. Idéen for ny endnu."

,,Det vil sige" — kom det noget infamt, — ,,den Idé røg samme Vei som en vis inventeret Maskine, jeg har hørt Tale om, som havde alle mulige Fuldkommenheder, men bare ikke vilde — gaa!"

,,Saa saa, din behagelige Harcellas, — gjøer med Mobben! — Pokker saa god ellers den Theateridé, skal jeg sige Dig. Men der maa Stykker til — Stykker af den rigtige Art. Det nytter ikke med bare Apparatet. Jeg mente jo nærmest noget som et Morskabstheater for Folket. Saadant for Eksempel som, lad os sige, Fatter er Hest, Mutter er Esel, Sønnen altsaa Mulesel — med to Villier i sig, som altid strides, — enten overveiende langøret Esel eller overveiende Hest. Og saa staar Muleslet i sidste Akt for Domstolen — for nogen Ugjerning. Eller kanske, hvad? — sidste Akt kunde foregaa foran Himmerigets Port, hvor den kommer for Dommen. Ja, hvad skal vel en saadan Stakkar med to Bæster i sig egentlig tænke foran sin Skaber? Naa naa, dette blir nok at vasse ud i Dybheder. Men jeg skulde saamæn, om jeg aldrig havde saa knap Tid, levere nok af Idéer, bare jeg fandt den, som kunde gjøre noget ud af dem og sætte det i Scene."

,,Ja bort fra slige Fantasterier, min kjære Faste! Men Du vil dog indrømme, at den Besættelse af Tordenskjold er Toppunktet af Idiotisme, — rent ud Svinagtighed mod Idéen!"

„Idéen? — jeg levede ogsaa engang for den. Men saa — saadan at ha sine Værdier sat over i Fantasiens Land, — i blaa Dunst og Røg, — jeg er kommet fra det, Du. Men Gudbevares, der kan ogsaa leves af Begeistring i denne Jordens Tidselsørken. Og d e n skal ha al Ære, bare jeg blir fri! Ja, Komedie vil jeg naturligvis se —"

Faste lettede rask paa Hatten og strøg videre.

Det bar nedover den travle Havnegade, helt til Mæglerfirmaet Røed & Comp.'s Skilt viste sig i en af Indgangsdørene nede ved Toldboden.

Rask traadte han ind paa Kontoret:

„Godmorgen, Hr. Røed!"

„Aah, — Hr. Forland hjemkommet fra Zürich! — jeg har af og til set et Glimt af Dem her i Sommer."

Faste trode at opfange et Smil ved sit Navn, som ved en eller anden kuriøs Erindring.

„Ja, fuldført mine tekniske Studier," svarede han studs. „Jeg skulde ha nogle tyske Penge, — kun en Ubetydelighed — tre hundrede Reichsmark."

„Staar til Deres Tjeneste, Hr. Forland."

„Kan jeg altsaa hente Anvisningen her imorgen? Jeg antager, De tar mit Cheque for godt, naar jeg trækker paa Onkel Joel."

„Paa Bankchefen? — personlig?" ... Mægleren saa forbløffet og næsten vantro ud. „I de seks og tyve Aar, jeg har levet her i Staden, har jeg endnu aldrig set nogen trække paa den Mand!"

„Man skal aldrig sige aldrig, De ... Forresten" — kom det ligegyldigt, — „om jeg havde føiet et Nul til paa Chequet, vilde det lige friskt blive honoreret ...

Rug — Hvede — Sukker — Parafin — Tobak" — mumlede han flygtig overskuende Dagens Kursliste, der laa paa Pulten. „Hvad? Gasaktier noteret oppe i fire tusind otte hundrede — endnu? Aa, Du gamle troskyldige By! — Og De mener at kunne forsvare

for Deres Samvittighed, Mægler, at udbyde dem til den Pris. Nu? — vi har Elektriciteten lige i Anmarsch, saa at sige hængende i Luften over Byen. Jeg siger Dem," — udbrød han, ,,det er at spekulere i udsnydte Lys!"

Mægleren svarede ikke; han var inde i en anden Tankegang, og hans Blik dvælede ved Fastes skjødesløse Paaklædning — aldeles à la den gamle ... Det laa saa lige nær til. Nogen af Slægten maatte jo den barnløse sygelige Pengeskaver udse til sin Efterfølger og —:

,,Altid, altid til Deres Tjeneste, Hr. Forland!" — bukkede han høist imødekommende. ,,Saa—h, man oplever da ogsaa det, at nogen skulde times Blankokredit hos Bankchefen!"

,,Undskyld, Hr. Røed," — lød det med langsom Vægt paa hvert Ord, — ,,det, jeg trækker paa Onkel Joel, betaler han. Men det om Blankokrediten faar staa for Deres egen Regning."

Mægleren nappede til Hatten og saa op mod Uhret, der om et Par Minuter vilde vise Klokkeslettet for hans Formiddagsrunde. Og nu havde han en gevaltig Forretningsnyhed at fare om i Kontorerne med: — en ny Guldfugl og udset Arving til gamle Joel. — — —

Faste var atter ude i den travle Gade ...

Nu havde man da slaaet ihjel Gjælden i Zürich! ...

Men Mægleren var øiensynlig kommet ind i en gal Forestilling ... At en saadan — forresten ikke saa topmaalt urimelig Tanke — kunde løfte hans Anseelse, var jo heller ikke til hans Skade —

Det var med Krediten, han nu skulde reise sin Bygning! ....

En Stund efter indhentede Faste med bevingede Skridt Frøken Bera Gylling ved Enden af Bybroen ...

Det var et næsten vildt lysende Ansigt, han stak indunder hendes Parasol, da han skjød op ved

Siden af hende, og, medens det bar udover Villaveien, deklamerede han overstadig triumferende:

„Ada og Silla, hører min Stemme,
Lamecks Hustruer hører min Tale:
Manden jeg dræbte, mig ei til Baade" —
„Er Du blet gal!"
„Syv Gange hævnedes Kain,
Syv Gange syvti hævnes skal Lameck!"
„Er Du gaat rent fra Forstanden, Faste?"

„Jeg siger Dig, Bera, Venskab er mere end Kjærlighed. — Du er mig baade Ada og Silla og mere end alle Lamecks Hustruer tilhobe! Og derfor udsjunger Lameck fremfor alle og først af alle sit Seierskvad for Dig, Bera ..."

Et pludselig opstraalende Udtryk dækkedes af Parasollen, idet hun undgik at se paa ham, og hun udleverede et noksaa tørt — „Naada?"

„Hør her, Bera! Her kommer jeg med Nøglen til Verden — til min hele Fremtid, i Lommen!"

„Saa, — ikke mindre? Du mener, at naar Du bare først har Portnøglen, saa kommer nok Slottet bagefter."

„Ja, naar én har Guldnøglen, Du. Jeg har idag smeltet Onkel Joel, saa Metallet dryppede og svedede af ham i store, blanke Draaber, — tre tusind fem hundrede Kroner! — faat Faktum at begynde med, forstaar Du. Og saa kommer det blot an paa den Haand, som vri'r Nøglen!"

Hun stansede pludselig med Parasollen skudt bagover i Nakken som foran noget uforstaaeligt, der forskrækkede hende:

„Du? — tre tusind fem —. Og af din Onkel Joel? Du skrøner vel?"

„Sesaa! — Og jeg, som tænkte, Du skulde bli glad — ialfald paaskjønne det lidt."

„Bare sig, hvordan. — Du, — tre tusind Kroner af —!"

„Tre tusind fem hundrede!"

„Jeg forestiller mig bare Dig — og din Onkel ...!"

„Ja, jeg og Onkel Joel!"

„Gjør mig ikke angst, siger jeg."

„Skal Du være vreden idag ogsaa?"

„Gud, hvad maa ikke den Mand ha betinget sig for Forpligtelser af Dig, før han rykkede ud med sine Penge, — og saamange Penge! Du véd, naar Du sætter Dig paa noget, Faste, saa flyr Du altid i Lyset for det ... Og Du har saa forskrækkelig mange Udveie!" næsten jamrede hun.

„Det vil sige, jeg sætter mit igjennem trods baade Ild og Vand. Er det at fly i Lyset for det, saa. Ja, Du tænker naturligvis paa Perpetuumet, Du ogsaa, det skal jeg altid ha i Hælene paa mig!"

„Sig bare, hvordan, hører Du, Faste! Jeg blir saa urolig."

„Hvordan? — Hvordan man beseirer et Menneske? Jeg bekjender gjerne, at det kan ha været lidt af Ræven, som smigrede Ravnen, indtil han slap Osten, — en liden Brøkdel. Men ellers, saa var det det gamle Brev, jeg fortalte Dig om paa Bryggen i Mandags. Rent ud en finantsiel Genistreg! Og jeg tror ogsaa, han følte det selv og tøde op."

Hun saa grundende paa ham: — „Der var jo ellers et noksaa delikat Punkt for din Onkel i den Historie," kom det saa. „Jeg fæstede mig ialfald straks ved, hvad den strenge, høimoralske Bankchef vilde synes om at komme ud for, at han skulde ha grundlagt sin Formue ved at sætte den Kaptein Blaar i Øinene."

„Men Du skjønner da vel, at det var genialt, flunkende, sprudende, funklende genialt, — at saadan drager kun en Mamons Storgeneral sig ud af en Knibe!"

„Jeg spør blot, Faste, hvordan mener Du, Folk her i Staden vil bedømme den Sag?"

„Pyh, Spidsborgerne vilde kort og godt blet im-

poneret; de bøier sig altid for Resultatet. Rent ud sagt, Bera, Du skuffer mig, for nei, om jeg trode, Du var saa snever!"

„Gav Du ham saa Brevet?"

‚Javist, for han nægtede jo Historien, helt til han fik det i Haanden, ser Du."

„Og saa?"

„Pokker til Forhør!" — kom det ærgerligt, — „saa kastede han det paa Ilden, og vi snakkede ikke mere om d e t. Saa var det blot om Pengene, vi en Stund diskuterede, før han gav sig."

„Neimæn, om Du er god at komme tilbunds i, Faste ... Sig mig oprigtig: Faldt det Dig virkelig ikke ind, — ikke engang paa Dybet af din Sjæl, — at din Onkel kunde være generet, ja endog lidt bange for at lade Dig gaa med Beviset i Lommen for den Historie fra hans Fortid?"

„Du mener da vel i Himlens Navn ikke lige ud, at jeg skulde ha betjent mig af Onkel Joels Brev til at afpresse Manden Mynten?" fo'r Faste rasende op. „Jeg maa sige," — lød det koldt, — „jeg ventede efter vort lange Venskab, at Du kjendte mig bedre!"

„Ja, naar jeg engang kunde sige, at jeg kjendte Dig. Du er saa mangfoldig, Faste. Jeg er aldrig helt tryg paa, hvor Du er. Ret som det er, dukker det op, saa jeg først bagefter skjønner, hvordan det egentligst var."

„Og nu mener Du, eller er Du bange for, at jeg idag „egentligst", som Du siger, kommer bloddryppende lige fra at ha røvet Onkel Joel for tre tusind fem —"

„Aa Du véd godt, at jeg ikke mener noget saadant. Men Du kan saa underlig uden selv at vide det akkurat lukke Øiet for en eller anden Side ved Sagen, Du ikke ønsker at se."

„Tak, Du mener altsaa noget sligt som, at jeg uforvarende og ubevidst har sat Onkel Joel Pistolen for Brystet!"

„Nei, nei; men jeg blir bare saa uvis. Du kan aldrig fortælle Tingen helt og klart ud. Det er ofte næsten som at se ned i et Dyb. Det gjør mig ræd."

„Ræd, — ræd — for, at det skal være en Landeveisrøver, Du er blet Ven med!" lo han rydt op.

Han lod ikke til at mærke, at hun stansede ved Benveien, der førte mellem Havegjærder og Skog mere direkte op til hendes Forældres Landsted.

„Underligt," — udbrød han saa, — „jeg tror, det er den Rædselen din, som altid mest har trukket mig til Dig, Bera, — den rædde Fugl i Dig, der sidder som en Hakkespette og pikker paa min Samvittighed, som for at prøve, om Træet er sygt. Du kunde snart drevet mig til at vende tilbage i fuld Karriere til Onkel Joel for at spørge, om jeg virkelig har plyndret ham i Formiddag."

„Ja, le Du, Faste. Den Latteren din er saamæn det bedste ved Dig, — endda jeg aldrig rigtig har fundet ud, hvad Du ler af. Jeg tror jamæn tilslut det er af den rene Fornøielse over, at en Person som Du er til."

„Saadan en Violin uden Melodi, mener Du. Véd Du, hvad Dragt Du nu gaar i for mig, Bera?"

„Tøv, Snak, — hold Dig til Jorden; jeg gaar saamæn ikke i nogen Dragt for Dig!"

„I Solskinssirts, — mørkt og gult slig, som Lyset nu falder i Pletter paa din lyse Sommerkjole."

„Kjære, kjære Dig, er det ikke — for smagfulde Komplimenter. Først Hakkespette — og saa —"

„Isch, naar jeg vil ha Dig op at danse, saa er Du altid paa Post med Snusfornuftigheden, — utilgjængelig. Nu blir Kjolen din frostblaa."

„Ja Tak, men nu har Du fulgt mig langt nok."

Han stansede pludselig hvid i Ansigtet:

„Det vil sige, jeg trænger mig ind paa Dig!"

„Nei; men jeg maa opover til Fogdens."

„Naa! — det var saamæn baade fort og fiffigt

hittet paa, — vi er nok to ingeniøse Hoder vi, Bera! Jeg foretrak forresten at faa det ligefrem, — at Du er bange for at vise Dig i mit latterlige perpetuum-mobilske Selskab! — Du husker ellers, jeg bad Dig ifjor fra Zürich brænde alle mine gamle Breve til Dig om — om den Affære. Tør jeg spørge Frøkenen, er de Breve sikret mod at falde i Gabet paa Bylatteren, — jeg mener bragt ud af Verden?"

„Du svarede ikke paa, om Du havde brændt mine," — forsøgte hun at optage Angrebet, — „de var jo rigtignok ikke af nogen Interesse; men —"

„Alle, — alle — eller ialfald revet dem itu," — buldrede han som til noget meget ligegyldigt.

„Aa, hvor jeg hader dem — allesammen," — han truede med den oprakte knyttede Haand ned imod Byen, — „disse som jeg skylder en saa aldrig endende, — aldrig gjenbetalelig Tak, fordi de lod en stakkars Gut, der ikke var rigtig som andre Gutter, gaa fra Bord til Bord rundt Byen og spise Tiggermiddage i halvfjerde Aar, efterat Far døde, og saa med Onkelen i Spidsen gjorde det store Skillingesammen, der skaffede ham til Zürich! Hvor sved de ikke under hele Opvæksten som Snerter af Spidsrod disse Øine og Smil, som forraadte, at de syntes, jeg var noget af en haabløs Raring. Jeg følte mig hemmelig sat i Klasse med en af disse Tulle-Kristianer og Narre-Lorentser, som gaar omkring med Latteren efter sig i hver Smaaby, — blot vilde man barmhjertig ikke proklamere det aabent for min afdøde høiagtede Far, Provstens, Skyld og min Mors, som sad der Enke."

„Nei, Faste, Faste, — naar Indtrykkene overvælder Dig, gaar Du altid saa rent til Yderlighed. Vi hos os fandt jo altid, der var noget omframt ved Dig. Far —"

„Kaldte mig engang en genial Tosk, ja. Jo, jeg husker det, — alle Tullinger er det. Aa, det kunde skrige inde i min Guttesjæl: Nogen af dem

maatte ialfald dø før mig — og da, da skulde jeg hoppe og danse og trampe paa Graven og haane og rope ned! — Og havde Du saa, — som jeg nu, — igjen mødt en slig Bypotentats Øienstene, Bera, hvordan de ligesom blir lufttomme foran én og siger, at for Dig er alle Porte stængte. Ja, saa forstod Du ogsaa, hvad jeg har svoret i Hjertet, at alle disse Nakker vil jeg engang se myge, — at jeg vil ha Opreisning! — Og der har Du Grunden til, at jeg vil begynde her, her i denne snevre pirkete paa Chancer fattige Filleby; her og intet andetsteds! Og saa vil Frøkenens gode Hode ogsaa begribe, at jeg ikke kan begynde med den gamle latterliggjorte Perpetuum-Geschichte liggende og slængende i ti—tolv Sider lange Brevskaber. Dette vilde simpelthen paa Forhaand reducere mig til en Umulighed som Forretningsmand."

„Jeg har dem alle — lagt sammen efter Datoerne og vel gjemte, forsikrer jeg Dig, der er ingen Fare."

„Nei nei, — ikke uden fra Frøkenens egen Side, om hun nogengang skulde falde paa at slippe Latteren løs imod mig."

„Det mener Du ikke, Faste! — Jeg synes blot, det vilde være Synd, om de Breve blev borte. De er slig, som ingen anden kunde ha skrevet."

„Saa, — siger Du det? ... Det er ellers netop Feilen det, at ingen anden kunde skrevet dem, — hele Perpetuumshistorien et Produkt af Uvidenhed!"

„Kan være, Faste; men der er en Aand i dem, som leder og leder —"

„Og intet fandt ja! Jagu var det Synd, Du ..."

„Betro mig dem, Faste," — bad hun sagte.

„Den i alle Maader kasserede Kappe, som jeg har slængt af mig, vil Du gjemme paa? Fruentimmerne er rare. Jeg kommer herefter til at forestille mig, at den hundrede Gange forandrede Maskine, som jeg kludrede med og tilslut ødelagde,

alligevel staar indelukket i et gammelt Erindringens Skab oppe hos Dig. Jeg faar aldrig Ende paa den Historie ... Jeg kan kun sige Dig, Bera, at det var min Selvforskning over Tyngdeloven, — hvorledes den skulde kunne snydes, — som førte mig ind paa den tekniske Vei, — og den Kundskab, jeg saa erhvervede, som slog det samme Perpetuum ihjel. Men behold, behold Du de gamle Totter af mit Fyrværkeri."

„Tak, Faste, — mig kan Du bestandig lide paa. — Farvel!"

Han saa hendes glansfulde Udtryk.

„Det er rart, Du Bera, saalænge vi to har været sammen, — jeg tør ikke sværge paa, at jeg ikke er forelsket i Dig —"

„Men jeg tør gjøre det paa, at vi er Venner og intet af den anden Sort!" — forlød det, som hun skyndte sig op over Veien.

II.

Støvskyer i Veiene og stigende Klager over Vandmangel ... Kvælende lumre Hundedage. —

Skyggeløst, som Enkefru Forlands lille Træhus laa der lige ved Landeveien kun med de Par Rogntræer paa hver Side af Trappen, formelig æsede Solstegen i Bordklædningens gamle, længst udtørrede Kva'eknaster. Vinduer og Døre stod aabne for Heden, der nu Dag efter Dag lagde sin ensformige Stilhed over Byen, spandt sin Dis altid tykkere i Aasen og sit graa Slør altid uigjennemsigtigere over Master og Ræer nede paa Havnen.

Husets Datter, Sølvi, en velvoksen Pige paa de to, tre og tyve, kom ud paa Trappen. Hun havde

Hat paa og satte fra sig Parasollen for at knappe Hanskerne.

Pludselig lyttede hun og glemte at knappe ...

Nede fra Veien lød den ensformige Duren af et let Kjøretøi i raskt Trav.

Der blev netop Tid til et hurtigt Blik paa Dragten og et Par Fingereringer oppe ved Hatten, før Stedets ny Doktor, Falkenberg, kom rullende i Karjol med hele Støvskyen fra Hjulene om sig.

Han stansede udenfor Trappen hilsende med Straahatten og gned Brillerne for Støvet, medens han saa smaat keg gjennem Glassene op mod hende:

,,Naa, hvor staar til med Deres Mor, Frøken; — hjalp saa mit lille Raad?"

,,Tak, Doktor, Mor er saa glad i det. Hun har næsten ikke kjendt Rheumatismen, siden hun begyndte at bruge det."

,,Det var ellers bare et simpelt Kjærringraad sat om paa Apothekerlatin. Det hjælper absolut, naar én bare tror paa det," — lo han. ,,Ellers er dette tørre, hede Sommerveir nok det bedste Botemiddel. Men jeg opholder Dem, Frøken Sølvi, jeg ser De skal ud ..."

,,Ja ned til Byen, — til Kontoret; — men jeg har god Tid."

,,Hm, — jeg havde nær tilladt mig at sige, hvad skal De der? — sidde og regne og udfylde Assuranceblanketter! Jeg vædder, Frøken, De gaar altid over Torvet, naar De skal paa Kontoret?"

,,Ja, det var nu saa let gjættet! — hvor skulde de ellers faa Middag herhjemme."

,,Aa, sig oprigtig, — De havde saamæn aldrig opgjort for Dem, at Deres Livs Eventyr skulde gaa Kontorveien med Blæk paa Fingrene?"

Hun saa ned i Trappen.

,,Sig, De, at De vilde tusind Gange hellere være herhjemme og passe Mor og Haven og Hønsene og Ænderne og greie Huset og faa Dem en liden Dans

engang imellem hos Vennefamilierne heroppe paa Løkkerne end saadan at være Medlem af „Kontoristernes Forening"!"

Hun satte i en klingende Latter. Men lige efter brød der ud et pint lidenskabeligt: — „Uf ja!"

Doktoren hagede Skvætlæderremmen af for at springe over paa Trappen, da Faste pludselig kom frem fra Haveporten i Skjorteærmerne og med et Par Maaleinstrumenter i Haanden:

„Goddag, Doktor! — Jo, jeg kan sige Dem, at De var paa Tapetet nede i Klubben igaaraftes. Eller rettere, Planen om Sjøbadeanstalten ude ved Vestsiden af Byen, — og De forudsattes da som den drivende Sjæl i det. Forstaar sig, vi diskuterede Sagen udelukkende fra den økonomiske Side — Rentabiliteten ..."

Doktoren løftede lidt paa Brillerne og saa ud i Luften:

„Ja, Hr. Forland. Det forekommer mig blot, som det samme salte Emne maa forefindes i alle Landets Kystbyer, hvor Sjøen ikke er for nær Kloakerne. — Det la'r sig drikke paa ialfald."

„Man begynder med at sige Vitser, Hr. Falkenberg! — Men saa regnede vi paa Dem, — at De, som alt har ryddet saa tappert op i Sygehusforholdene, ogsaa vilde være den første til at gi' baade Planen og Aktietegningen Deres Støtte. Det, vi gaar ud fra, er intet mindre end hele Tangen indkjøbt og forvandlet til Kursted sammen med Forstranden. Og saa, om Tanken er fremtidsdygtig, hvad jeg tror, — efterhaanden Hotellet paa hele Vestsiden, og Byen paa den Kant lavet om til et modernt nordisk Badested.

Doktoren lo:

„Det er vel med unge Arkitekter som med nyslaade blanke Doktorer. Saadanne Idéer fløi ogsaa om i mit Hode, da jeg kom til Byen. De kan tro, der fantaseres meget i en Karjol i ensomme Stunder.

— Ja Farvel, Frøken!" — afbrød han. ,,De er ikke bange for Solen heller ... Staar der i Stegen og lader Parasollen ligge paa Bænken."

,,Aa, med bredskygget Hat, saa —"

,,Nu faar De en hed Tur ned til Byen! ... Og vogt Dem for Støv og Sand i Øinene," — lød det, som Karjolen rullede videre opover.

Det var med en vis bleg Oprørthed, at Sølvi Forland stod igjen paa Trappen, og saa hastede ind.

I Sovekammerets Ensomhed sad Fru Forland og læste et netop ankommet Brev fra hendes yngste Datter, Agnete, som var Guvernante hos Præsten Fejer i Sogn.

Hun havde sat Krykkestokken fra sig op til Stoleryggen, medens hendes af Gigten brudte Skikkelse ludede over det, og i Døren kom Sølvi:

,,Ja, Farvel da, Mor. — — Joho, — hun har bestemt sig for Præsten, kan Du tro!"

,,Fy, fy, Barn, hvor kan Du tænke saadant, — en ældre Mand!"

,,Jeg hører det jo i hele Brevet paa Laaten, Mor, hun kalder ham ,,Fejer" uafladelig og ikke længere Præsten. Og saa det om, at Præstegaarden nu er saa heldig at faa Melken afsat direkte til Meieriet!"

,,Aa, det er stygt af Dig, Sølvi, — hun ta den gamle —"

Sølvi lo eget —

,,Og jeg mener nu saa meget hellere, fordi han er saa gammel! Gud bevare én fra at ta en saadan uden at mene det, om han ovenikjøbet var ung — og pen, og vilde sværme. Tænk, hvor forfærdelig hun da maatte lyve, Agnete!"

,,Jeg holder ikke af at forfølge den Slags Tanker, Sølvi. Du er blet saa bitter paa det sidste. Jeg véd ikke, hvad der gaar af Dig."

,,Da rykkede saamæn jeg med Fornøielse ind i en saadan Præstegaard, — jeg mener til en saadan mosegroet Præst, — en rigtig skrøbelig en, —

som jeg kunde leve hos som i en gammel ærværdig Kirke — og lette Veien for — og følge til Graven. Jeg skulde ikke bedrage ham paa noget Punkt. Jeg tænkte jo for et Par Aar siden saa alligevel at drage ud som Sygepleierske. Og desuden, naar et Fruentimmer har fuldkommet de nogle og tyve Aar og er vel ansat, enten det nu er i Guvernanteveien eller som Kassererske paa et Kontor, saa er hun over Romangreierne; de er simpelthen under hendes Værdighed længere. Har hun havt nogle Illusioner, saa er de ialfald da forbi. — Det eneste, som er iveien, er, at der er saamegen Melkemad paa en slig Præstegaard!"

,,Uf, Barn, den Spøgen din høres saa ondt —"

,,Adjø da, søte, søte Mor! Sæt Dig ikke for aabent Vindu ..."

Sølvi var skyndsomt henne og kyssede hende med Heftighed paa Kinden, før hun forsvandt ud af Døren.

Fru Forland sad stille med store Øine og et svagt Smil, som turde hun ikke lade Indtrykket slippe for haardt ind paa sig. Hun greb efter Fotografi-Albumet paa Komoden ...

Agnete ... den spæde Figur, da hun var liden, — fem Aar. Og, da hun var tolv — og, da hun var seksten og stod konfirmeret i den sorte Silkekjole, Fru Grosserer Mørck forærede hende — væver og naturlig, let som en Sylfide, — og hun faldt i et saa dødeligt Sværmeri for Peter Kjelsberg, som var blet Styrmand og spradede med et vaiende Slips, — og da hun var fem og tyve og bar sin slanke Skikkelse og Haarsætning lidt i Attitude — — —

Og paa samme Vis hendes kraftigvoksne, kjernefriske Sølvi med det struttende Liv i Ansigt og Væsen, — saadan en ægte lattermild, halv trodsig Rosenblomme paa alle Barndoms- og Ungpigeportræterne, — helt til det sidste uheldige Portræt fra ifjor, hvor hun staar saa alvorlig med Haanden i

Hoften, som en Anklagens Engel opmarscheret ret foran Gud sin Skaber ...

,,En anden Tid nu, Faste, ..." udstødte hun, som Sønnen kom ind svedig og rødstegt af Solen ... ,,De blir utaalmodige Smaapigerne nu og er saa færdige til Oprør."

,,At Tiden er en anden. — Ja, maatte Du engang faa den Ting i dit velsignede Hode, Mor! Men det faar Du aldrig. — — Jo, Du, jeg tar ikke feil. Strømmen udenfor din Have repræsenterer ved laveste Vandstand, — og dette maa være laveste Vandstand, — et Fald paa en og fyrretyve Centimeter, det vil sige omkring en og en trediedel Fod. Der var jo ogsaa nogle Levninger af et Kværnhus eller Strømhjul der fra gammel Tid."

,,Ja, men saa maatte det vel stikke i en eller anden Aarsag, at det blev nedlagt, Du."

,,Uvidenhed, — Mangel paa mekanisk Begreb; — det var jo rent Bondestel heropover bare for ti, femten Aar siden. Nok er det, Mor, Du eier Halvten i et lidet Aargangs Strømfald her ved Elvebredden mellem begge dine Havegjærder. Det kan konstateres mathematisk!"

,,Kunde vi saavist faa noget for det, Du. Havde det været noget, havde de nok ikke ladet mig beholde Huset!"

,,Ja, Mor, — det kommer saa helt an paa det Øie, som ser. Om Du satte alle Stadens Taksationsmænd i Ring omkring det, saa vilde de alle som én ryste paa Hodet og sige: Ikke en Slik! — Men jeg, ser Du, siger noget andet. Og til Dig, Dig alene — bare til Dig, fordi jeg maa glæde Dig, — siger jeg straks, at jeg har fundet en Guldklump dernede ved Enden af Haven."

,,En Guldklump? — Gud bevare din Forstand!"

,,Strømmen, mener jeg naturligvis."

,,Det er jo bare Vand, — bare Vand. Slip for Guds Skyld de Tanker, Gutten min, — bare Vand —"

„Ser Du, Mor, Du kan jo altid forestille Dig en liden Traad, om det nu ikke netop er en Sytraad ... Om Du nu ved en saadan kunde forene Kraften fra det ene Strømfald efter det andet af de mange smaa indover Dalen, saa vilde det tilslut virke som én stor samlet mægtig Fos, der kunde drive alt, hvad denne By trænger, baade elektrisk Belys- og — naa, mine Planer blir indtil den rette Tid under min egen Hat. Pratede jeg ud, vilde Bønderne ovenfor ogsaa fort begribe, at de havde Guldklumper i Elven. Men jeg er nu engang for at Opfinderen — og det er jeg — ogsaa bør ha Præmien! ... Jeg maatte bare glæde Dig med lidt Haab og Udsigt til Lysning for os alle ... Du skal komme til at bo i en af de store Villaer, Mor, og, om Du vil, faa Stenhus nede i Byen med."

„Men Du lægger nu vel ikke Pengene fra Onkel Joel i dette?" udbrød hun bekymret.

„Bryd Dig ikke. Bryd Dig ikke. Mægleren er en slu Hund — klog — forsigtig ... Pokker til Hode der kan stikke under en saadan halvslidt Smaastads Paryk! Han begreb straks Badeanstalten, og at visse Ting maatte være fuldt afgjorte, før vi bød det frem offentlig paa Markedet."

Han drev plystrende ud ...

— Dybt ludende over Krykken prøvede Fru Forland sig frem Skridt for Skridt henimod Stuedøren. Hun havde Hedeflekker ved Tindingerne af alt det, Faste havde snakket og fremsat med slig intens Overbevisning. Han kunde virkelig, som Sølvi sa', rent ud flytte Folk over i sit Land, om man ikke tog sig ivare ... Hvor heldigt, at hun netop drog nedover til Kontoret, da Faste kom ind og tog alt dette op! Sølvis hvasse Tunge lige over for hans Idéer vilde blot ført til ophidsende Disput ...

Hun stod i den aabnede Sovekammerdør og saa sig mønstrende om i den af Taget trykkede, lave Dagligstue. De levende Øine søgte for Øieblikket

efter en anden Plads for det af Noder overlæssede taffelformige Piano ...

Det var blot en flygtig Tanke, som var faret op i hende efter Fastes Forespeilinger. ... Men, som hun dog maatte prøve, før hun kunde give sig Ro til at læse Agnetes Brev for anden Gang ordentlig igjennem, — blot en Idé for det Fald, at dog noget af alt det, Faste gik og bar paa, virkelig skulde vise sig at føre til Penge, nemlig den at faa de to gammeldags Vinduer paa noget Vis omarrangeret til et eneste enkelt, stort; — og dette saa indfattet af et rigt Gardin, fæstet paa et forgyldt Spyd med ditto Ringe og brede Holdere ...

... Og kanske saa ogsaa — naturligvis kun, om der viste sig Ressourcer, — en Porcellæns Ovn med Messingdøre istedetfor den gamle, stygge Jernovn, som stod der endnu dækket med Bjerkeløvet fra Sanktehans ...

Den lille ludende Frue med de lysende Øine og det af Smerten slidte afmagrede, stort skaarne Ansigt fordybede sig stedse ivrigere i at studere og grunde ud Mulighederne for de to Vinduer. Hun holdt Krykkestaven paatvers ud foran sig for at maale Bredden; og under hendes Rørelser randede Solstrimerne af og til et kun brunlig-graat Haarfald, der strømmede og vred sig i Bukler fremover i Panden.

I forskjellige Repriser, eftersom noget nyt faldt hende ind, var hun tilsidst rykket hen paa den anden Side af Gulvet, levende optaget af et helt andet Værelse, — det, hun nu selv havde baade ombygget og omarrangeret ...

— Ude paa Gaardspladsen vandrede Faste og fulgte med en vis Nysgjerrighed sin ældre Broder Ditlef, Idioten ...

Med store festlige Gebærder og et og andet dyrisk Strubegrynt dirigerede denne et indbildt Orkester til Stegebrasen ud fra Kjøkkenvinduet for

de to, tre Høns, som stadig trode, han kastede Korn ud, og et Par vaggende Ænder, hvis snaddrende Krik han hver Gang tog til Indtægt med den elskværdigste foroverhilsende Taknemmelighed. —

— Et Stykke elementært Kaos i ham ogsaa! Et Slags Melodi i, hvad han tuder, — han fik bare ingen Hjerne til at styre det med, — mumlede Faste. Han gik med en underlig Fornemmelse i Blodet idag, noget voldsomt til den Grad, at det mattede og lod ham vandre halvt i Ørske ...

... Det eneste, som var at tro paa, var naturligvis sig selv! — Feilen var, at Individet lod dette „sit selv" bortblaase af Autoriteten. Det var de faa, som bar Verden frem ...

Det sang og sang ham inde i Hodet:

— Hlorides Hug ham lo i Brystet, da haarden Hammer i Haand han følte ...

Ved sine Maalinger og Planer om Strømfarene havde han nu Midlet, den alstærke Thorshammer, ihænde, den, han skulde beseire Troldene med! ...

Han havnede omsider i Skyggen paa den brudte Stenbænk i Lysthuset nederst i Haven.

Med en Rygtrøster fra Gyngestolen i Stuen under Hodet laa han der og stirrede sig søvnig paa Strømmen ...

Den evige enstonende Humlen summede ud og ind gjennem Lysthusløvet ... brummede ganske nær og vækkede ... lød igjen fjernere og fjernere gjennem Drømmen ...

Han var paa noget Vis selv Humlen med den bløde brune Pels, som sortplettet og lubben af Livsfylde og Farve fløi om tonende i Sommerdagen og nød og nød ...

Her var et ustyrteligt Valg! ...

... Bare om at række det altsammen ... det blanke gule Knapsoløie mellem de fugtige Hovblade ved Strømbredden helt skinnende Solskinssmør! ... Nellikerne og Levkøierne og Roserne og de ildrøde

Geranier og Auriklerne, — fortryllede indtil Bedøvelse hver paa sit Vis ...

Det gjaldt blot om at gi' sig Ro ved den ene forhaandenværende og ikke hæfte Øie og Tanke ved den næste og den næste, — blot om at aarke endnu mere og ikke opgi' det — fra Blomst til Blomst, — fra Hyldens og Heggens Rus op til de fede søde Lindetræblade ...

Han maatte tilsidst rent ud opgi' det, — aarkede, aarkede ikke mere i denne Fyldens Tilværelse ...

Nei, han aarkede ikke mere! ...

Lidt efter paakom der ham en uendelig Angst, — han summede om i et Tomrum ...

Paa Stenbænken inde i Lysthuset sad der en Mand. Det var ikke rigtig hans Far heller, — det var gamle Overlærer Johannesen.

„Se selv efter," — bemærkede Overlæreren, som om han havde siddet der og snakket og greiet ud den Sag i længere Tid, — „saa skal Du finde, der hænger lidt af Dig igjen paa hver Stilk deroppe; og da kan Du begribe, hvormeget der blir igjen af Dig til at brumme ind i den høiere Verden med."

Var det ikke akkurat det, Faste selv havde følt! — og som gjorde ham saa angst, — at der var kommet noget bort af ham ...

Men forargeligt var det, at den pedantiske Overlærer skulde sidde der med den stille overlegne Mine og brede sig; og han følte en vis Lyst til at optage den Sag til Diskussion ... Man kunde f. Eks. gaa ud fra en Humles Natur ...

Men saa vilde han jo ikke være nogen Humle. Det nyttede ikke at melde sig til Bera med det ...

„Rigtig Tak skal Du ha, Faste!"

Han vaktes til Virkeligheden ved, at hans Søster, Sølvi, stod der hjemkommet fra Byen, aabenbar Bytte for en stærk Sindsbevægelse:

„Tak — Du —"

Han rettede sig hurtig op paa Bænken.

,,— fordi Du gjør mig Livet saa glædeligt, ja —"

,,Gjør jeg?" — lød det forvildet.

,,Er det ikke nok," — brast det saa voldsomt ud, — ,,at jeg har Ditlef at bære paa — og saa Mor at forsvare, — om jeg ikke ogsaa skal ha Dig liggende lang og tung tvertover min Fremtid. Jeg havde helst Lyst til at gaa fra det hele, var det ikke for Mors Skyld —"

,,Gjør jeg —?"

,,Og saa spør han!" ... Hun lo haanlig. ,,Som om jeg ikke har gaat her under al min Opvækst som ,,Søsteren til Perpetuumet". — Og Du tror kanske, det var for ingenting, at Agnete ikke længere vilde være hjemme? Hun takker Dig, kan Du tro, fordi Du har gjort hende saa from og myg, at hun nu kanske tar Præsten deroppe ... Og nu kommer Du hjem igjen med Sækken fuld af andre ufattelig-storartede Idéer og Galskaber, som jeg ogsaa skal være Søster til ... Han hørte paa Dig en Stund, Doktoren, — og det var saamæn ikke for din Skyld, — og saa slog han paa Hesten med Svøben, Du. Han stanser ikke mere foran vor Dør —"

Taarerne brast ud af Øinene paa hende. Hun satte sig bent ned i Græsset og vuggede fortvilet Hodet over Hænderne i Fanget.

,,Men kjære, kjære Dig, Sølvi, — slig, som Du véd, jeg altid har holdt af Dig."

,,Holdt af? Du har holdt af Dig selv, har Du, — ingen anden end Dig selv — bestandig. En holder ikke af den, som tar ens Liv og Lykke. Ialfald gjør ikke jeg det."

,,Men kjære, kjære Dig, Sølvi, — Søster Sølvi, — hører Du. Jeg skjønner jo, jeg har været uheldig idag og gjort Dig ondt. Men har jeg tænkt paa andet end det, som kunde gjøre os alle lykkelige igjen, saa —"

,,Og som vi andre skulde paradere som Søstre

til, ja! — Lad mig i Fred, lad mig i Fred, — bare til at begrave det eneste, som var levende i mig, — her, jeg sidder ..."

Hun vuggede stridgraadende og utilgjængelig for al Tale med Hodet over Fanget.

„Naa saa!" — satte han i. Han kjendte denne ubeherskelige Lidenskabelighed og fo'r afsted.

— „Jeg spiser ikke hjemme idag!" — raabte han ovenfra Haven, efterat han havde været en Svip inde i Stuen for at faa Frakken paa sig, og nu føg han nedover til Byen.

III.

„Ja, ser Du Bera," sa' Fru Forland, de sad og pratede sammen inde i Dagligstuen, — „det er altid som en Flytning for mig ind i noget helt andet, naar jeg hører Dig og Smaapigerne ræsonnere. Jeg er nu født i en Tid, da alt var spigerfast, Far var Far, og Mor var Mor, og Væggene var Vægge, og der skulde Speilet hænge og der Portræterne, — og, naar to først var forlovede, var det Familieskandale, om de skiltes, anrettede de saa aldrig saamegen Ulykke paa hinanden ... Og en ung Pige skulde bli Tante og strikke Strømper, om hun ikke blev gift, der var saamæn ingen Udvei fra det ...

Og, naar hun saa ovenikjøbet blev Præstefrue som jeg, — fik en bra, prægtig Mand, kjære Bera, saa blev Kassen saa at sige tættet for Luften udenifra paa alle Kanter. Man vænnede sig jo ikke til at sætte Vinger paa Tankerne, nei ... Men underligt er det, Du, — endda jeg nu, naar jeg ser tilbage paa det, maa sige, at det er, som et helt Omvæltningens Jordskjælv er gaat over alle Forholde, — har det dog egentlig ikke forbauset mig eller stillet sig for

mig som noget saa rent absurd ... Det er hellere, som et Slør er trukket bort fra Anelser eller Tanker, jeg maa ha gaat med langt inde i mit inderste. Derfor taber jeg ogsaa altid i Disputen med Jer," — smilte hun. ,,Jeg begynder af Vane med det gamle, og saa trækker I mig over ... Og, jeg véd jo ogsaa, at Du har Ret og at det kun var af den pure gamle Vane, jeg sa' Dig, at jeg vilde blive saa lettet, om Faste vilde lægge an paa at komme ind i nogen af Statens Stillinger, — om en aldrig saa liden!" — lød det noget efter igjen i et dybt Suk.

,,Kjære, kjære Fru Forland, tror De, det vilde være saa trygt? — tryggere end, om han fik bruge sine egne Vinger; — han, som passer saa lidt for deres ydre Regler."

,,Aah, Du har jo saa Ret, Bera! Det er bare mig, som —. Det er hans Idéer, som skal gi ham Stilling, ja — som — ja —. Huf, — jeg kan undertiden bli som forstyrret." Hun tog sig til Hodet. — ,,Det gjør saa godt, at Du forsvarer ham, Bera, at Du tror paa ham. Du har jo ogsaa set, hvor galt det var med hele dette Perpetuum."

Bera saa ud, som hun ikke rigtig vidste, hvad hun turde svare: — ,,Han er undertiden saa underlig," — kom det; — ,,man véd ikke, hvad der kan dukke op."

Fru Forland saa pludselig paa hende:

,,Du er ikke sikker for noget som en Sjøorm, — en styg Sjøorm, som Du er ræd, Bera, — jeg forstaar Dig nok. Jeg, som kjender hans Sind, har ogsaa været bange ... Modgangen, — Modgangen, Du, — han taaler den ikke. Den dæmmer ligesom al hans Villie vildere og vildere op, — saa han kan bli rent hensynsløs — ond ... Og derfor, — vidste jeg ham bare sikker i en fredelig Bestilling, om aldrig saa liden!" — lød det igjen.

,,Aa nei, nei, Fru Forland! Han er ikke ond. Han bare jager Fantasien op og udmaler det for sig.

Men kjære," afbrød hun muntert, — ,,sidder vi ikke her og laver baade Sjøorme og Spøgelser paa Faste!"

,,Jeg kommer altid til at tale med Dig om ham, Bera, — det er, fordi ingen forstaar ham som Du."

,,Det er, fordi jeg tror paa noget hos ham, som blot ikke har fundet sin rette Plads eller endnu ikke er kommet frem," forklarede Bera.

,,Du mener, at alle Guds Skabelsesdage endda ikke er forbi for ham," — lo Fru Forland. ,,Det gjør saa godt, det, Du siger. Du har en større Forstand end vi andre, Bera. Jeg ser det, jeg ser det."

,,Ja, Gud véd, hvad jeg skal gjøre med den," — undslap det Bera ... ,,Det var, fra han bode hos os den Sommer ... Naar han talte om sit og alt det, han tænkte, var det altid, som jeg saa ind i en ny og større Verden. Og, da saa Perpetuumet kom, var det for mig bare som det Hjul, der havde staat og ventet og nu skulde rulle det frem altsammen! Han havde udmalt, hvordan det vilde bli paa al Vis i Verden, naar blot Kraften kom."

,,Det var bare Hjulet, han ikke fik til, ja", — mumlede Fru Forland.

,,Men denne Verden med al den ny Menneskelykke gaar aldrig ud af mit Sind!" udbrast Bera, idet hun pludselig reiste sig ... ,,Og saadan kan han efterlade sig en Verden i elektrisk Belysning hos mange, han ..."

Det sidste kom saa eget sagte ud i Luften, at Fru Forland uvilkaarlig maatte se paa hende.

... ,,Og saa faar jeg Lov til at plukke mig en Skaal Kirsebær nede i Haven, mens jeg venter paa Sølvi," — afbrød hun raskt og reiste sig.

,,Ja, gjør dét, kjære Barn ..."

Fru Forlands Øine fik et mere og mere indadvendt Udtryk, medens hun fulgte Beras Skikkelse, som hun forsvandt ud af Døren.

— — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Henne ved Kirsebærtræerne hilsede Bera paa Ditlef, der befandtes dybt optaget af at vogte Bærene for Skjærefamilien, til hvem han havde sit eget intime Forhold, helt fra de byggede Rede i Piletræerne borte paa Engen om Vaaren, og han hjalp dem med at trække sammen Soplimkvist og Ler. Han klappede af og til i Hænderne med et ,,Husch — Husch, — Sjuh — Sjuh," — snakkede og pratede ...

Bera keg op mod det aabne Kvistvindu. Paa Sidekrogen hang et Sølvuhr med Snoren nedover, — hun kjendte det jo saa godt! — Faste maatte ha glemt det, da han gik ned til Byen imorges —

Pludselig hørte hun Skridt nede i Veien, og det lød overrasket:

,,Nei, — er Du der Bera!"

Faste havde opdaget hende gjennem Sprinkelværket, og han nærmede sig nu med Fagter og Allurer, der gjengav Mægleren:

,,Kan Du se saadan en lun, pengebegjerlig Kat, Bera? Øinene gnistrer formelig af Elektricitet."

,,Det er da vel aldrig Skuespiller, Du skulde været, Faste!"

,,Hvad behager?"

,,Ja, for dette var da virkelig Mægleren."

,,Hvor Du snakker dumt, Bera! Simpel Efterherming rækker aldrig længere end til at vise Abekatsiden hos Mennesket. Men en Skuespiller, ser Du, — en virkelig en, som løfter op til Kunst, han er en Seer indenfra, saa han krænger ud og ind baade paa Sjælen og Hjertet. Den store Kunst er at speile af det, som lever og aander indenfor baade Skjorten og Huden ... Den er at fange en Figur her og der borte i Gaden, og saa lige op paa Brædderne med Sjælen hans! ... Men ellers, ser Du, Bera, tror jeg nok, jeg paa min Vis ogsaa har fanget en Sjæl, — Mægleren, Du! Han var svært tung og træg i Begyndelsen. Men nu hører han paa mig, og jeg tror

han begynder at lugte, at her er noget at gjøre, — virkelige Betingelser for et Badested i europæisk Forstand, om Du vil. Og nu lyder det: Hys — hyss, taus som Graven, til vi — i Tilfælde — har sikkret os de værdiløse Tomterne nede paa Forstranden for en Slik og ingenting! ... Jeg takker min Gud fordi jeg kan slippe at snyde Eierne direkte Du; men kan gjøre det pr. Mægler.

,,Nei, den Side af Sagen tænker jeg nok ogsaa, Mægleren skjønner, han maa besørge selv," — mente Bera.

,,Saa, — aa ..."

,,Ikke saa jeg tviler paa, Du kunde det, Faste, der er langt tilbunds hos Dig. Du aarkede bare ikke at bære paa det bagefter."

,,Og jeg, mener Du, er og blir noget Pokkers upraktisk, en af disse overforfinede Samvittigheder, som er drevet op saadan bag Vindusglassene i et ,,gammelt dannet Hjem"! — Men Mænd, som skal handle, — ser Du, — maa være Erobrernaturer, — kunne slaa itu et Æg og kverke en Kylling for Resultatets Skyld."

,,Ja; men det er Mennesker, som aldrig hører Kyllingen pibe bagefter, Du."

,,Aa, jeg véd nok, hvad der mangler," — udstødte han oprørt. ,,Den, som kunde faa sat en ny Tro ind i Hjerteroden paa Dig for den, Du mistede ved Perpetuumet! Naa ja ..."

Han strakte sig og bøiede et Par Grene ned —. ,,Jeg skal naa de Kirsebær ... Der lader jeg dem regne over Dig, — ta dem — ta dem! — De er røde, og Du er bleik, Bera! — ligesom jeg. Ta dem, ta dem — —. Dersom Du anede, hvor kry og hoven jeg gaar dernede i Gaderne. Med mit sluskede Slips og min fedtede Jakke nyder jeg at ta det op med de engelsk-fashions Byens Sprader, som jeg engang har siddet paa Skolebænken med ... Forretningsmand fra Top til Taa, ser Du."

„Nei, ikke forstaar jeg, hvordan Du kan ha slig Lyst til at gjøre Dig underlig, som om Du ikke var rar og egen nok før," brast Bera ud. „Og altid er der nogen, Du vil nyde at træde under Fødder!"

„Aa nei, Du, — aa nei, Du ... Det, jeg har lidt af, og endnu lider af, er heller en Trang til at forstaa dem. Hvor ofte har jeg ikke gaat og undret mig og været nysgjerrig og ledt efter, hvad der egentlig kunde stikke bagom alle disse forbeholdne, høitidelige Bukkebæansigter, disse Byens tause styrende Guder, som havde Magt til at smile én ihjel, og foran hvem jeg endnu kan gribe mig i at føle Levninger af min Gutterædsel, — Rædsel for den voksne Verden og al dens mystiske Utilgjængelighed."

„Der sidder endnu saameget igjen hos Dig af saadant, som man føler som Barn, Faste, — og det er jo ikke til din Forkleinelse ..."

„Men det, som i disse Dage har beskjæftiget mig, Bera, er aldeles ikke saameget selve Spekulationsaffæren som det, at jeg nu virkelig er kommet en Smule ind i Mæglerens Fortrolighed og derved ogsaa ind bag Byens Kulisser. Det er det Faktum, som for mig har udgjort en hel indre Oplevelse, — det, at jeg nu kan staa og følge det altsammen med Mæglerens knasende tørre Blik. Forstaar Du, det er det ganske Illusions-Gardin, som er ramlet ned for mine Øine!"

„Men, — jeg havde nær sagt, — hvad vil Du mellem alle disse — „Voksne", som Du kalder dem!" udstødte hun.

„Hvad, — hvad? ... Du forstaar da vel, at Du fornærmer mig, Bera. Du anser mig da ikke for dem i nogen Maade underlegen?"

„Nei, Du; men Du kommer aldrig til at bli paa din Post der, hvor de Folk altid er det, om de saa sover! Du har din egen Tanke- og Følelsesverden, som ligger, Gud maa vide, hvor —; men ialfald

langt udenfor deres. Jeg tænker, Du skulde været Videnskabsmand eller noget sligt, jeg."

,,Men ikke det, jeg er!" — føg han op. ,,Hvad, hvad Du? — saadan en lærd, distræt Halvtulling, som de sætter ind i en Stald med Bøger og drager, halvblind mod Dagen, ud igjen efter Grimen. Jo, det var noget for én som jeg det, som bare ikke kan finde Grænse for alt det, han tørster efter baade at faa skabe og sluge af al denne Verdens Herlighed. Jeg er en verdslig Kraft, ser Du, Bera, — verdslig baade af Natur og Princip! Jeg er udover Snyderiet med den ,,ideale Verden". Den er, virkeligheds-mæssig talt, et Loft med Blaar, hvormed man lumpes for den reelle. Og derfor, Du, er det, at jeg vil sætte Livet ind paa at faa grundet noget, som duer for Menneskene, og gir mig, — Ophavsmanden, — baade Rigdom og Magt og Anseelse, og alt det, som de siger, galt er! Det heder, det skal være saa farligt at være Millionær. Og, naar man er Millionær, skal det igjen være saa farligt at bruge Millionen til at kjøre i forgyldt Glasvogn med mange Heste for eller fare Jorden rundt med sin egen Lystjagt ..."

,,Snak bare saadan en Stund til Mægleren, skal Du se —"

,,Ja—a; — men saa dum er Faste Forland ikke, Du! — Uf; men forresten saa har Du det med at rive mig ud af min Tankegang, Bera! — en kold Maade ... Vi passer i visse Maader til hinanden som Ild og Vand."

... ,,Jeg mener kun, at aldrig faar Du et Pengehjerte sat ind i dit Bryst, Faste! Og det er det, som skal til for at bli Pengemand. For Dig blir dine Idéer og Tanker altid det første — lige saa afgjort, som det for de andre er Skillingen."

,,Saa, Du ... Paa det Vis skulde altsaa ingen, der fører Aand i sit Skjold, befatte sig med Virkeligheden! Medens Sandheden er, at enhver dybere

Bevægelse skjælver og dirrer efter at faa revolutionere og organisere ... Du er blet saa tung til at fatte, Bera, og Oprigtighedens Honning flyder stadig fra dine Læber, siden —"

,,Naar jeg fik udtrykke mig paa din Maade, Faste, saa vilde jeg sige, at for Mæglerens Fantasi stiller et Kronestykke sig saa stort som Fuldmaanen, medens Idéen ikke er til at øine. Og for Dig er Tanken, Idéen, alt, og Kronestykker, — Du styrtede dem i sække- og tøndevis i Havet!"

,,Aa, hvor jeg nu kjendte Dig igjen, Bera, den gamle, — hvad vil jeg sige, — den hjertestore, eleverede Bera! — i dette pludselige Skjær ... Hvad smiler Du af, — jo Du lo ..."

,,Du har et Talent til at plumpe ud fra det, vi snakker om, Faste. Hvorfor har Du nu ikke sat Dig i Forbindelse med Disponent Ek, som er en saa paalidelig Mand og saa interesseret for Byens Bedste, istedenfor den sleipe Mægleren."

,,Hvorfor ...?"

,,Ja, akkurat hvorfor? — Der er noget, — et eller andet, — om Du kanske ikke gjør Dig det saa klart selv —"

,,Som jeg ser, mener Du. — Det var jo intet rart ved Tingen, om det ikke var noget, jeg saa bedre end andre. Stjernen véd Du ..."

,,Naa, men den Mægleren er da under alle Omstændigheder ingen Stjerne, ialfald ingen blank. Medens Ek, — Far siger, han er, som der var Glasvinduer i ham."

,,Men jeg har nu Brug for lidt andet end bare en firkantet Forstandighed, som farer med Læsset midt i Gaden og ikke kan bjerge det ind i et Sidesmug, om det kniber."

,,Ja, men et indviklet Hode med mange Udveie, Du ..."

,,Det er mig, Du nu sigter til," kom det dirrende, — ,,mig, Du anser for et saadant vindusløst

Hus med alskens Tvilsomheder indover Mørkloftet. Men retskaffen og retskaffen er nu tilfældigvis to ... Man gaar om med en Spidsborgerretskaffenhed, — eller man er retskaffen i Forhold til sin Idé! Og da bestaar Retskaffenheden i at holde ud, til de andre har faat Syn for den. Forresten, min kjære Bera, véd jeg mig ikke at ha noget uredeligt i Posen. Og, om Du begreb, for hvilket Spidsborgerbæst, Du nu lægger Dig ud! Denne Ek er den klareste og evnefuldeste og største — Middelmaadighed ikke blot i denne By, men kanske i det hele Land! — Derfor er han da ogsaa alt nu med knap de tredive Aar flydt op til at bli Byens Ordfører og al dens Middelmaadigheds Talsmand. Jeg ser det nok, det er ham, jeg faar til Modstander ... Jeg ser det, — jeg ser det! ... Hans eminente Klarhed faar snart ud, at alt mit er Tant og Vaas ... Men saa er det ogsaa ham, hvis Nakke jeg skal — —. Overhodet, Bera, saa faar Du snarest beslutte, hvor Du vil lægge din Tillid — paa hans Kant eller paa min, — skal ikke vort Venskab ryke! — — Saa Du — saa Du ..." han laante hende et rasende Blik, — „og din Far beundrer ham?"

„Ja, — og jeg maa sige Dig, jeg ogsaa. Jeg synes endog, han er et høist elskeligt Menneske. Man faar en saa velgjørende Følelse af, at alt der ligger aabent i Solen ..."

„Han? — Manden i Glashuset! Han ... Jeg svæ'r Dig til, jeg skal knuse alle Ruderne hos ham, saa Du ikke skal se den „elskelige" for bare Glasskaar! — Og sig mig nu, bekjend nu, — var det for at tale med Mor eller Sølvi, Du kom hidop idag, eller var det ikke for at faa mig fra Mægleren og over til dette garanterede Sikkerhedslaas af et Menneske?"

„Kjære Faste, husk paa, Du er ikke listig uden uforvarende," — ærtede hun. „Men det er Mægleren Du."

,,Nogen maa absolut ha Krogen i Næsen paa mig, mener Du? Men Tak, jeg skal selv styre Skierne i Bakken! ... Tør Du staa paa med mig og følge mig i Hoppet, Bera?" — kom det pludselig hedt ... ,,Hatten sidder saa underlig modig paa Dig, — slig Fart og Flugt —"

,,Nys skulde vort Venskab ryke, og nu —"

,,Uh, denne ærtende Manér ... som der ligger noget af denne fordømte stille Harcellas nede fra Byen bag alt det, Du siger! — — Aa nei, Du ... Aa nei, — Du ... vær tryg og pas ikke saa evig og altid paa denne ,,Grænsen". Naar jeg byr Dig op paa noget stort, skal det absolut straks bli til —. Aa nei. Aa nei, Du, — der gives en anderledes eleveret og berusende Glæde — for høit lagte Sind ... Den, som gaar fyldt af en Idé, har andet, der brænder ham i Aarerne end Erotik og Kjærlighedssludder og Dameknask. Tænkte Napoleon eller nogen af de store Mænd paa saadant noget, — før de var færdige og kunde aabne Døren til Balsalen og sige: — ,,Mine smukke Damer, værsaagod!" — Som om en saadan Kars Sind og Hjerte i selve Afgjørelsens Stund kunde flakse om i nogle Haarfletninger!"

,,Ja ja," — brød Bera af, — ,,kort og godt, jeg vil ikke staa paa Meierne med Dig. Jeg gaar nu ind og venter paa Sølvi."

,,Naada, — gaa da ikke, gaa da ikke, hører Du ... Men hvad er det? Du har da ikke Taarer i Øinene. Hvad er det? Har jeg sagt noget dumt. Har jeg saaret Dig, — Dig, den allersidste i Verden, jeg vilde bedrøve! — Du begriber da vel, at det er qua Aand og ikke netop saadan qua Kvinde, jeg tyr til Dig med mit?"

,,Qua, — Qua? ... Qua hvad for noget, Du —"

,,Jeg forsikkrer Dig, Bera," — føg han op, — ,,Du er i dine Øieblikke den skjønneste i denne By, næsten lige saa vakker som Mor, naar hun saadan blir rigtig grebet!"

,,Tak, Faste, den Kompliment kan jeg nok taale, din Mor er nu opimod de seksti."

,,Jeg siger Dig, det er det, som lyser op indenifra, der fængsler mig saa hos Dig. Jeg tror ikke, der var nogen Moro ved nogen Ting, — Pokker i det! — var Du ikke til ... Ellers saadan, hvad de kalder fruentimmervakker, véd Du nok, Du er —"

,,Sølvi, Sølvi," — raabte Bera pludselig ud gjennem Sprinkelværket. ,,Her har jeg nu staat og spist Kirsebær mindst en halv Time og ventet paa Dig. Det er, om Du vil komme til os iaften? Konsul Rosenkvist og Francisca har meldt sig. Saa faar Far sit Whistparti —"

,,Og saa er Du bange for, at Francisca skal betro Dig sin gamle Kjærlighedshistorie for femte Gang," — lo Sølvi.

,,Forresten blir det bare Valborg og Dina Breder og —"

,,Og Doktor Falkenberg og nogle andre unge!" — supplerede Faste.

Sølvi forsvandt som et Glimt indad Gadedøren.

Bera saa forbløffet og uforstaaende paa ham.

,,Kjære Bera, Du maa invitere Doktor Falkenberg. Det er noget, jeg inderlig ber Dig om!"

Bera saa ud, som hun ledte op mod Maanen: —

,,Ja, hvor Du nu er henne, Faste ...!"

,,Aa Du, om Du vidste, hvor jeg holder af Søster Sølvi, og vilde sørge, om hun blev snydt for sit Livs Eventyr ... Hun har været saa troende paa denne Verden, og saa tillidsfuld, saa tillidsfuld! Og nu Du ... Jeg har set hende græde Blod! ... Det forstod jeg, Bæstet, først bagefter. Men én, som mangler Gehør, kan naturligvis stoppe en hel Konsert."

— — ,,Jeg tror, Du faar Ret i, Faste, at Falkenberg ogsaa kommer," — hviskede Bera. —

,,Og saa venter jeg Dig iaften, Sølvi!" — raabte hun op til Vinduet og hastede ud af Haveporten.

Medens Eftermiddagen sneg sig frem, sad Faste i Skjorteærmerne oppe paa det hede Kvistkammer og udkastede Kalkyler og regnede. Af og til, som han havde afsluttet noget, traadte han frem i det aabne lille Vindu og sang ud en Visestub saa pludselig, at Skjæren fløi bort fra Taget ...

Skyggerne strakte sig længere og længere udover Jorderne, og ved fem, seks Tiden begyndte det at lufte og kjøle helt forfriskende ...

Der kom Sølvi, pyntet til Selskabet i lys Sommerkjole.

Hun valgte og ledte om i Rosenbedet, vel for at finde en Blomst — en udsøgt en, — at sætte i Beltet — — —

Faste stod i Vinduet med Theaterkikkerten og saa udover Byens spredte Tage og nedover til den af Fartøier fyldte Havn ...

Det var den By, han skulde erobre ...

— — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

— Kvælden sænkede sit blege Skjær mere og mere dæmrende ... Flaget var forsvundet ved Solnedgang nede ved Toldboden og et og andet strøget ude paa Havnen. Arbeidsfolk drog Veien hjem fra Bradbænken eller Reberbanen med Knytter og Blikspand i Haanden. Den uafladelige Sur i Luften af Bylarmen stilnede af, saa et og andet Raab eller en Hujen hørtes oppe fra Løkkerne.

Det blev sent ... En udestængt Hund hylte i Gregersens Have. Langt ude mellem Holmerne skimtedes et kulørt Lys, og et Dampskib peb og larmede. Fjernt ude fra Grosserer Mørcks Landsted saaes et og andet Blink fra et Fyrværkeri.

Fru Forland havde et Par Gange været oppe ved Vinduet, medens hun laa og ventede paa Sølvis Hjemkomst.

Nu hørte hun hende aabne og lukke Gangdøren. Hun havde ligesom Braahast; men stansede et Øie-

blik udenfor Sovekammerdøren, før hun varsomt dreiede Haandgrebet om.

Hun kom saa underlig stilfærdig; men styrtede sig med ét ned med Armene om Moderens Hals:

„Jeg er saa glad, — saa glad, Mor!"

„Men, Barn, — aah, Du klemmer mig, vær forsigtig —"

„Ja; men jeg er saa glad, Mor, — jeg har aldrig været saa glad før ... Jeg tør ikke tude heller ... Men Mor, Mor, — Mor, Dig er idag en Datter født, — et Menneske, som vil leve, — som aldrig har vidst, det var saa herligt at leve ... Jeg kunde gaat i Elven imorges, og nu, nu — —"

„Naada, naada, Du stærke Pige, — naar var Du saadan ude af Dig."

„Jeg er ikke ude af mig, Mor, — jeg er bare saa uvant til at være lykkelig. Det snurrer rent rundt for mig —"

Hun laa og smilte af noget, hun huskede op igjen:

... „Han havde alt tat Kortet, da han saa mig gjennem Glasruden ude paa Trappen ... Nei, han vilde ikke spille Whist ... Ja, Du maa vide, han kom, mens vi alle var i Haven og —"

„Det bedste er nok, at Du samler Dig lidt; jeg kjender jo, hvor Du skjælver, Barn."

„Kjære Mor, her er et voksent Menneske, som hverken tuder eller graater, — jeg er bare saa bange for, at jeg skal komme til at sove fra det inat. Jeg kommer til at ligge vaagen og passe paa det, det kjender jeg."

„H a n, — det er vel Doktor Falkenberg det?"

„Ja, ja, ja, Mor! — Og nu skal Du høre om altsammen fra Begyndelsen af:

Bera var i stribet Uldmusselin, saadan hjemlig værtindeklædt. Du véd, hun glemmer aldrig sin Værdighed som eneste Datter, der skal repræsentere Gyllings Hus. — Og gamle snille Francisca op-

traadte i rød Silke med Sko og Korsbaand, rent som Smaapige, og dertil med en stivskaftet Skildpaddes Lorgnet nedover Fanget. Valborg og Dina Breder søsterklædte som altid, — to Beter raffineret Sukker, siger Böckmann ...

Og ingen Tvil om, at Disponent Ek er totalt optat af Bera. Han holder det jo saa fint og korrekt; men alt stemmer jo alligevel ... Og — og, — ja, Hanna var —, og Tona —

Uf nei, Mor, jeg aarker ikke! ... For, ser Du, da han afslog Kortet, begyndte han, som han pleier, at pudse Brillerne og holde dem op mod Lyset — saadan skjevt, Du véd, saa man ser mere skarpt gjennem Glassene. Saa jeg skjønte jo straks, at det var mig ude paa Trappen, han paa det Vis tog i Øiesyn aldeles, som jeg skulde sidde Portræt.

Og saa intet mærkende, som jeg lod, saa mere og mere forgal dum rød og lummer om Ørene kjendte jeg, jeg blev, — til jeg var saa heldig at faa krøget mig i Hanna, som skyndte sig ned i Haven, hvor de skulde lege „Trediemand i Vinden". Bera stod for det, hun og Böckmann, og siden kom Ek. Og jeg sprang omkap med Overretssagfører Klem, saa jeg næsten ikke huskede, hvad jeg gjorde. Jeg véd bare, at da vi stansede, stod Falkenberg lige foran mig, og at han tog min Arm og vendte sig rask om og gik, — jeg kjendte ordentlig, han drog mig, — indover Havegangene, til vi var henne ved Hjørnelysthuset.

Han kunde først næsten ikke snakke. Men Gud, hvor han var vakker, et Fruentimmer kan aldrig bli saa dybt vakker! ...

Jeg stod og hørte som i en Drøm paa alt det, han saa sa', — — noget om et friskt klogt Opsyn, saa en Mand kunde bli renvasket i det, — og saa lo vi begge af det uheldige Udtryk ...

Ja, han sa' saameget, Mor ... Tilslut spurgte han mig sagte og indtrængende, — jeg har det endnu i

Ørene: — „Denne varme, ferme Haand, vil De gi' mig den, Sølvi?"

Om jeg vilde! — —

Ja, da vi saa kom hen til de andre, havde vi nok været forlænge borte, er jeg bange for. Vi havde jo saa uendelig meget at sige hinanden. —

Og før Jul skulde jeg hede Fru Sølvi Falkenberg."

Hun lagde sig ind til Hovedpuden og gjentog atter og atter stille grundende:

„Mor, Mor, kan Du begribe det —?

Ja, det er sandt," — reiste hun sig med ét, — „kan Du egentlig begribe det ogsaa? Da jeg gik, slog Bera nede i Haveveien Armene voldsomt om mig og hviskede:

„Ja bli ialfald Du lykkelig!" — Jeg syntes hun havde Taarer i Øinene ..."

— — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

— Og Bera Gylling stod bagefter om Aftenen ved det matte Stjerneskin ved Rækværket paa sin Fars Veranda og saa udover med Hænderne fast sammen ...

Det var en fugtig Sommernat og Duft af skjulte Resedaer og Roser nede fra Bedene —

Ja, Sølvi var blet lykkelig! —

Og hun selv? ... vidste, at hvergang Faste kom jublende interesseret for et eller andet, — saa blev det for hende som en kold Mur, — hun følte, hun svandt hundrede Mile fra ham! ... Hans Hjerte og Sjæl var fanget der. — —

Han elskede Idéen. En Kvinde var for ham kun et Øiebliks Medglæde i den ... For hver Gang spigrede det sig fast i hende, — hun følte, han bandtes ikke erotisk i Dybden af sin Sjæl, — hans Sind laa ikke der. Hans Naturrus var at erobre nye Riger, Lande, Rigdom og at sætte Tanker igang. — — En

Kvinde! — ja, saalænge hun gav ham Gjenklang for alt dette! — —

Aa, Gud, hvor han bankede hende i Blodet alligevel ...

Han stod med andre Maal. Og gav hun ham Sandheden ved en forskjellig Opfatning, følte hun straks som en Frost, hvorledes Baandet løsnede, og at hun maatte s m i g r e sig ind igjen i Kredsen af hans Opmærksomhed og Interesser.

Hun opgjorde sig bleg: — han kan ikke lade sig opholde paa Livsveien af et „Pigebarn", — han er en af disse ubændige Ærgjerrigheder, som har Kald, og inderst kun elsker sine Idealer. Hans rette Elskede gaar bag Skyerne — —.

IV.

„Du er hos Konditoren, Bera?" — kom Faste styrtende ind fra Gaden. „Jeg saa Dig gjennem Ruden."

„Vi flytter ned fra Løkken idag," forklarede hun, — „og saa var der koldt og uhyggeligt hjemme, saa jeg maatte hidind og tø mig op ved en Kop Chokolade."

„Med din Tilladelse nedlader jeg mig hos Dig. Jomfru, en Kop til mig ogsaa ... Kommer lige fra Stadskonduktøren, maa Du vide. Jeg leger paa Harpe og snor mig som en Orm om Dagene for at faa ind i Hoderne paa dem, hvilken uberegnelig Fremtid Byen har blinkende lige foran Vinduerne, — alle Betingelser for et større Badested ... Men, — Troldsnittet i Øinene, Du! — det fødte Sneversyn, der ikke formaar saameget som at gløtte udover den gamle vante Vei at sende Fartøier ud gjennem Sundgabene

og inkassere Fragtveksler ... Det gjælder om at faa anslaat deres Bypatriotisme, ser Du, at slaa Gnist af Flint, — faa en stor Følelse ind i en liden By! ... Men naturligvis betviler de allesammen til en Begyndelse Holdbarheden og Paaliderligheden af mine Fremstillinger. Det er bare den gamle kjendte Uroskraaken, Faste, som er kommet tilbys igjen!"

,,Ventede Du da, at de skulde være saa forstaaende," — spøgte Bera, — ,,eller saa villige til at gi sine dyrebare Penge ud paa dit Ord?"

,,Nei, Du; men paa hvad jeg uomstødelig viser dem lige for deres Øine! — Der trænges bare et lidet Moloarbeide, og vi har et Badested, som der i sin Art ikke findes Mage til i Europa! Vandet gjennemsigtig glasklart og stille og smult uden en Krusning, fordi Vinden fra de nordlige Høider først daler ned længere ude paa Sjøen ... Og dertil den herlige, vidtstrakte Langgrund udenfor Tangen, hvor alle vi Byens Gutter er blet indviede og har badet den hede Sommerdag, medens de blanke Dønninger rullede indover Sanden, og hvor der lod sig vade saa langt udover paa den fløielsfine hvide Skrivesand. Og paa den anden Side af Bugten kan der springes ud paa dybt Vand lige fra selve Fjeldet! — Dette er egentlig det eneste skinnende lyse Minde fra mine Guttedage. Og derfor hænger det i — som et Lykke-Ideal, saa at sige, det, jeg har en Trang til at redde over i Virkeligheden. At lade livstrætte, syge, bekymrede Sjæle opleve en saadan magisk Sommerdag derude i Bølgerullet, — jeg vidste ikke noget, jeg hellere vilde byde mine Medmennesker. — Hvad — hvad," — fo'r han op, — ,,synes Du, det er saa barnagtigt, — naivt?"

,,Tvertimod, Faste, ... tvertimod ..."

,,Ja, Du skjønner da, at jeg har andre Argumenter at fægte med?"

,,Intet som dette, Faste! — Naar det slig glipper

ud af Dig hvad Du inderst tænker, saa er jeg saa uendelig med. Lad saa Badestedet være for det, det er."

„Hvad er nu dette for Udflugter? En Mand og hans Gjerning kan aldrig skilles! — Men jeg forstaar, — Du vil fra Sagen — som de andre ... Jeg glemte, at, hvor der er Smaabyherrer, maa der ogsaa være Smaabydamer."

„Undskyld, at jeg ler af Dig, Faste! Men sæt Dig nu ned igjen i al Ro og underhold Smaabydamen."

Han drev ivrig op og ned paa Gulvet:

„Her har Sjøen sulket og skvulpet ind imod Strand og Brygge nu i halvhundrede Aar og bare ventet paa den Mand, som skulde skrive Ordet Badested med Stokken i Sanden. Havstrømmen fører indover til os de to store Kurmidler: Manæten og Gytjen. Og Høifjeldsluften suser over Byaasene med Aroma fra de store Naaleskoge. Vi har Skog og Fjeld og Luft og Hav saa vidunderlig samlet. Men, — la' suse, la' suse, — og fremfor alt, la' os være fri for Projektmagere! — Det burde jo ellers være en behagelig Oplysning for dem alle, Du Bera, at de bor ved en mægtig Rigdomskilde, som om der var opdaget Stenkulsleier under Kjælderne deres ... Og javist har vi en Sjøluft saa kraftig og lunet og varm, at den lar hele Byen gispe Gisp i Gisp! — saa de helst vil lægge sig ned at sove, — frisk og mild og bløð kommer den strygende lige ind fra Havet og lader én inhalere sit styrkende Salt i Lungerne."

„Jeg er bange, Du begynder at faa mig svimmel, Faste, — Er det ikke, som Byen kommer i et helt nyt Skjær for mig."

„Jeg tænker ofte, Bera, at vi to, — ja akkurat vi to, — er Sjæle, som gaar om hernede i Mørket, og saa hænder det, at vi af og til gjenkjender hinanden — saadan i et kort Øiebliks opskydende Lys-

skjær, som ved et Magnesiumsglimt. Og saa driver vi paa med Blindebukken igjen, — leger Venner!"

Bera rettede sig uvilkaarlig paa Stolen, og der fo'r som en hastig Angst op i hendes Mine.

... „Men Gud, hvor jeg husker Dig op for hver Gang, jeg saadan saa Dig, — med de modige Øine, den klare faste Pande over Brynene og Munden, som altid mener saa helt og greit, at Du egentlig aldrig behøver noget andet Sprog. Det er som Portræter af Dig, jeg har hængende i Transparent for min Erindring ..."

Det skjælvede lidt ved Beras Læber:

„Ja, i det fortryllende Lys ser Du vel alle, som i Øieblikket forstaar Dig. Det er nu din Natur, det véd jeg saa vel, Faste. — Men, naar de saa tviler?"

„Jeg siger, der er noget hos Dig, Bera, noget, som skraber prosaisk Bunden, — jeg møder det hver Gang, — en Feil! —. Det hænger sammen med, at Du kan faa Fregner i dit vakkre Ansigt."

„Jeg skal ikke bli fornærmet paa Dig, Faste. Men," — smilte hun, — „synes Du for Eksempel, at den Kompliment der var —? — Men, hvad siger Du," — hun rakte ham sin Haand, — „om vi fremdeles holder ved vort gamle Venskab."

„Venner? ... Naa ja, undskyld mig, Bera! Jeg er som Oksen, der altid styrter mod Staaltraadsgjærdet, fordi jeg aldrig ser det!"

Han greb hidsig Hatten ...

„Og der," — nikkede han i Døren, — „har Du saamæn Kristine Torp stilende hidop med hele Sækken fuld af Bysnak og Skvalder, — og naturligvis i Haab om at faa aflæsset det i et lidet Formiddags-Kraakething af Veninder her i Konditoriet.

God Dag, Frøken Torp," — lød det med en flygtig Hilsen, som Faste skjød forbi hende nedad Trappen.

— „Nei Du, Bera, der mistænker saamæn ingen

Dig for, at Du skulde ville ophøie Forholdet til din Ven og Protegée, Faste, til noget mere," hviskede Stine fortrolig, som hun satte sig.

,,Nei, nei, Du, og der tænker jo Folk noksaa rigtig, Kristine."

,,Men, hvad de siger om Dig, Du, det er, at Du leger med ham, som Katten med Musen."

,,Saa —"

,,Aa, anstil Dig ikke saa fremmed. Ingen ser bedre end Du, at din Ven, Geniet, er en Raring, som han gaar der og snakker sig væk fortabt i alle sine hundrede Idéer og stryger og stryger væk Haaret og himler med Øinene. Jeg skulde sagt, de var saa troskyldige som et Barns, der skal ha Melkepap, Du, om jeg ikke akkurat igaar havde set, hvor ondskabsfulde og giftige de kunde bli, naar nogen tillader sig at sige hans Høihed imod. Det var til min Broder, Johan det, da han fandt, at hans Plan om Badehotellet med de seks hundrede Værelser var noget for svimlende for vor lille By."

,,Men, var det nu ellers seks hundrede, Du?" kastede Bera sagtmodig ind.

,,Naa ja, det var ialfald i hundredevis —"

,,Faste sa mig, saavidt jeg husker, at hans Plan til Hotellet rummede et hundrede og tyve Værelser; men at Martens høist vil ha otteti."

... ,,Der skal være Taarn, — Udsigtstaarn," — drev Stine paa, — ,,og Tag til at spadsere paa som i Syden! Og, — ja, det har jeg jo egentlig ikke Lov til at sige; men Johan fortalte, at Blankenberg gaar aldeles fortvilet om Dagene i Anledning af dette moderne Hotelprojekt. Blankenbergs Hotel vilde lide forfærdelig ved det. Der er jo ogsaa gammeldags Stel i alle Maader. Og, tar først Martens Part i det, saa blir Blankenberg desværre nok adskillig blanket, mente Johan ..."

— ,,Det er om Faste Forland, I snakker?" — lød gamle Skibsreder Torbensens joviale Stemme,

som han traadte ind af Døren, — han skulde ha et Glas Portvin paa Disken. — „Høstkoldt — raat ... Jo, nu vil han ha Byens Vandværk udstrakt helt nedover til Tangen. Det skal forsyne det ganske Distrikt. Og Folket skal herefter gaa i Svømmebukser, — og ovenikjøbet med Udsigt til at blive elektrisk belyste, mine Damer ..." Han gløttede fornøiet paa dem.

Bera knyttede Boaen ... „Nu tænker jeg, Flyttelæsset er kommet, saa maa jeg skynde mig. Farvel, Kristine," — sa hun hilsende og gik.

Derude holdt nu Høsten sit Indtog under guldklar Himmel og Løvet faldende gult oppe i Byaasen og med Barfrost og Isklakker i Gaderne endnu fra Natten ... — — — —

— Det var under Følelsen af den gamle Spidsrodvandring til Middags, at Faste i Formiddags havde en vis Fristelse til at gaa Baggaderne. Der var saagodtsom ikke et Hus, hvor han ikke kjendte Hjemmet indvendig og helt intimt fra de Dage, da han gik med Spiselisten og stod og ømmede sig foran Døren, om han helst skulde snige sig rundt og ind Kjøkkenveien ...

Det var dette evige egne Blik fra Sønner og Døttre, nu Herrer og Damer, i hvis Hjem han havde spist Lørdags Sild og Pandekage eller Ludefisk hver fjortende Dag eller Erter og Flesk om Torsdagene. Og saa Søndagsstegen og Puddingen! ... Galt, naar han kom for sent, og genert, naar han kom for tidlig, saa han stod og ventede, hvor ingen saa ham, til Klokken slog. — Og saa forlegne Svar og keitet Opførsel! — utryg paa Virkningen af sine Ord og altid mistænksom ...

Han havde efter sin Hjemkomst mødt dem saagodtsom alle igjen, — og alle havde de havt det egne gjemte Smil eller Blik i Hilsenen ...

Han syntes at være født og baaret til at trakkes paa, — være Byens beklagede og ynkede Nar —

Eller —

Faste vendte sig braat og strøg med rask Fart opad Hovedgaden til Banken —

— dens Fører og første Mand, som begyndte i en luvslidt Frakke og endte med at gjøre Byen til en Storstad!

Naalestik ...?

... Onkel Joel laa der som et Skjær eller Forbjerg, som det vilde koste haardt at fare forbi. Han vilde antagelig lægge hele sin Autoritet og Tyngde paa at faa kvalt det ned altsammen!

... Tørhænde skulde han alligevel faa et og andet tillivs at fordøie idag! ...

Faste bankede hastig paa Døren til Bankens Indrekontor og traadte ind uden at oppebie Svar.

Onkel Joel sad bøiet med Lænestolen rykket helt ind til Ovnsskjærmen og hentede sig igjen fra et netop overstaat Anfald af Astmaen og Hosten.

„Uheldigt, at jeg skulde komme netop, som Du har at stride med disse Plagerne, Onkel! " — undskyldte Faste. „Mor siger, Du engang skulde bestemme Dig til at gaa til Doktoren med det. Saadant kan tilslut sætte sig til noget galt."

„Siger din Mor ...?"

Onkel Joel rystede traurig paa Hodet:

„Min Erfaring er, at, leverer jeg først Uhret til Uhrmageren, saa —". Han higstede og drog efter Pusten.

... „Og, faar én først Doktoren, saa kommer Præsten i Hælene paa ham. Det eneste probate Middel er at være stærk, og det er jeg! — — Jo, nu er det over ... Det er det samme Middel, som det imod Fattigdom — at være rig. Jo, jo, — det er over, helt over ... De Pebermyntedraaberne, — saalænge én kan hjælpe sig med et saa enkelt Middel, er man ikke saa dybt paa Knæerne, min Hr. Faste! ... Den raakolde Høstluften ... Høh, — saa ...!"

Han gik og rettede og ledede sig over Gulvet.

,,Det synes, som det er den Art Bygværker, som hædres med Navnet Luftkasteller, Du specielt slaar Dig paa efter din Arkitekt-Eksamen!" — udbrast han.

,,Forskjellige Øine, Onkel ..."

,,Jeg vidste jo nok, det maatte resultere i et eller andet underligt ... Forsyne et forskruet Menneske ogsaa med Kundskaber til at dreie Skruen!"

,,Jeg har altid syntes, Du havde en Pokkers Evne til at udtrykke Dig fyndigt, Onkel. Jeg skulde havt Lyst til engang at høre Dig kverke nogen i en Generalforsamling."

,,Og jeg siger" — Stemmen gneldrede nu af Kraft, — ,,Byg, — byg til Himmels for mig, men kom blot ikke og bring Forvirring i Byen! Her indfinder de sig, den ene efter den anden af Smaafolkene ude paa Stranden og Tangen og vil vide, om Grunden, de bor paa, kanske kan gjøre dem til Krøsuser?"

,,Ja, Onkel, det ser desværre virkelig ud, som Du alt har ventet forlænge med at sikkre Dig de Tomter dernede, som Du kunde faat for en Slik."

,,Hvad — hvad siger Du. — Jeg?" —

,,Aa, det véd jo hele Byen det, at Du mener at testamentere alt, hvad Du efterlader, til en eller anden Indretning eller Stiftelse."

,,Saa, det véd hele Byen?"

,,Ja, hvad ellers? — Eller har det ikke været saa, at, naar Du var lidt stram paa Renten og kanske lidt forsigtig med Skillingen, saa er Snakket altid mødt med, at det til syvende og sidst dog kun var af Iver for din Fødebys Bedste!"

,,Naa, — det maa jeg sige. Du er saamæn en Forvandlingens Tryllekunstner! ... Staar jeg ikke med ét her som den, der har hele Byen til Kreditor. Jeg burde helst straks gaa ud i Banken og overføre paa Stadens Folio alt, hvad jeg eier!" — skreg Onkel Joel.

,,Det er ialfald i Glansen af den Tro, Du har levet, Onkel."

,,Tør jeg bede Dig holde Dig til dine egne Kasteller og la' være at bygge Luft-Stiftelser ogsaa for mig!"

,,Nuvel, Onkel Joel, — det hele er, saa at sige, en Tro's- eller Omvendelsessag. Man skal omvendes til at tænke Storstad."

,,Jah, — jah — jah," — jattede Onkel Joel frydefuld efter. ,,Omvendelsessag ... Og hvad saa mere — for at komme til Enden paa det ... Saa staar Badestedet der færdigt?"

,,Jaha, naar hele Byen har faat Tro paa det, saa staar det der, Onkel!"

,,Gratulerer ... Gratulerer ... Jeg har alt nok, — — faat alle fornødne Oplysninger ... Hils din stakkels Mor fra mig."

,,Da kan jeg sige Dig, Onkel, at her alt er vakt adskillig Stemning for Sagen. Du nævnte selv Smaafolkene ude paa Forstranden og Tangen. Hvormange halve og Kvart-Aktier tror Du ikke, jeg skal faa der? Og, naar saa hele Rækken af Fartøier kommer hjem med Kapteiner og Styrmænd, som alle bor her med Trangheden om sig. Mener Du, de skulde være saa uvillige til at lade sig overbevise om, at deres Bosteder og Tomter kan stige anderledes høit i Pris? Eller tror Du kanske, Huseierne, Gade efter Gade opover Byen, — skulde de være saa rent utilgjængelige for den Tanke, at deres By i et saadant større Badeanlæg faar, — hvad der aldrig nogensinde gjennem Tiderne har timets den før, — en Dør paa Glyt ud til en større Fremtid med udvidede Næringskilder og Chancer for ny Vækst og Driftighed? — Og hele Omegnen! ... skulde den ha saameget imod at forsyne en større By?" glødede Faste.

,,Jah, jah, jah," — higstede Onkel Joel, — ,,netop

saa, — ret saa, — videre og videre ... Saadan præker man sit Luftslot iveiret, helt til der spørges om — Penge! — — Ja — javist, — man gir Koen grønne Briller, saa slipper man at gi den Hø ... Det kommer blot an paa at faa sat sine Briller paa Byens Næse!"

,,Men det er netop Penge, jeg mener, her skal komme, Onkel. Tror Folk paa Chancen, saa vil de ogsaa vove lidt paa den."

,,Ja, ja, ja, — ret saa, — vove —"

,,Paa Fremtidsværdien —"

,,Aah — haah — ja," — stønnede Onkel Joel, — ,,vidste jeg ikke, han finder Ordet — Fremtidsværdien!" —

,,Naar man har Valget mellem Nul eller Guld, Onkel, saa rækker de fleste Haanden ud."

,,Og saa tar saadan en svulmende Talens Mester, som Du, sig fore at faa sat i Hodet paa dem, at det er Guld, de ser, ja. Hvad de virkelig faar i Haanden, vil jeg ikke nævne."

,,Besynderligt ... Underligt ... at se Dig sidde slig i Dødvandet, Onkel, og andøve mod Tiden. Du gik saamæn ikke saadan, da Du var ung og spekulerede paa Stillehavet og Kalifornien. Hvad Onkel! — nu er Du klein. Men, mon det ikke kunde sætte Liv i Dig at ta et ordentligt Varp endnu engang! — et, som tilmed kanske kunde fordoble din Formue? ... Det er bare at gjøre sig ung igjen, gribe Tanken og bli Far for den ... Jeg skulde tro, det vilde være et anderledes levende Monument, Du der satte Dig, end saadan at oprette en Stiftelse! — Du er storbygget, Onkel. Og her har Du siddet som en stor Fugl i et lidet Bur og regnet og divideret, saa Du næsten har glemt, at Du engang brugte Vingerne. End at være med paa at skabe en Storby, Onkel! — store Huse for alle de smaa, — og Mennesker i dem, som tænker anderledes vidt ud end bare til nærmeste Skjær!"

„Du blaaser sandelig Sæbeboblen op, saa det er en sand Underholdning at se i den. Men, naar den springer, — naar den springer, — naar den springer ..." gjentog han indædt.

„Ja, Ideen ligger der. Men det er den, som først véd at gribe den, der seirer. Bag efter gnider de andre Øinene! Jeg behøver ikke at ramse op for Dig alle de Fordele, vi sidder inde med, — jeg mener, alt, hvad Lægerne nu har — og det paa Tryk! — maattet indrømme, vi eier fortrinsvis af Betingelser i selve Steds- og Strandforholdene. — Men, hvad jeg vilde, Du, Onkel, skulde se fremfor de andre, det er vor Havns ekscellente Beliggenhed, saa at sige, lige i Turistruten! Det gjælder kun om at faa Badebugten sikkret ved en Molo, og Sagen taget i Haand og organiseret af et tilstrækkeligt pengemægtigt Aktieselskab —"

„Aktieselskab ja, det kan man gjøre paa en Fyrstikke nutildags!" skjød Onkel Joel hidsig ind.

... „Og Byen vil staa der, som med aabne Arme til at modtage en hel ny Fremtid ... Og det var noget saadant, jeg tænkte mig, en Kraft, som Du, Onkel, kunde ha sin Fristelse til at sætte sig i Spidsen for, efterladende Byen sit Navn paa Værket!"

„Jeg Gründer! ... Fa'r for Værket? — Sig lige saa godt for, at den ganske Stad tar sig Vand over Hodet ... Gud bevare mig!"

„Denne Mammons-Djævelen!" — røg Faste op. „Ingen Tvil om, at den Sort jordbundne Sjæle har sin Attraktion ned til de lavere Stoffe!"

„Hvad, — hvad?" — Onkel Joel lyttede med begge Øren —

„Jorden er et Bur, hvorfra kun de frigjorte Elementer stiger op; det er Hemmeligheden ... Du slipper aldrig fra Pengene dine; de er den Ankertyngde, der holder fast nede i Grunden!" ...

„Jeg tror, saa min sandten, at det er Læg-

prædikant, Du skulde været, — det er en god Vei!" ... forsikkrede Onkel Joel, idet Faste strøg ud af Døren. —

V.

Faste sad trangt oppe paa sit lave Kvistværelse, medens Ovnen durede og Høstregnet skyllede nedad den lille Vindusrude.

Det var saavidt han kunde komme frem for det uforholdsmæssig store Arbeidsbord. I Krogene, bag Sengen, opreist paa Komoden og i Snorer paa Væggene hang, stod og laa svære hvide Kartons og Papirruller indebærende en Vidtløftighed af Udkast, Tegninger, Rids og Overslag til det projekterede Badeforetagende.

Han sad ved Tegnebordet, fra det blev lyst om Morgenen til langt udover Aftenen, da Ridsefjæren førtes ved Petroleumslampen.

Det gjaldt at faa Planen anskuelig og præcis i Tegninger med Kalkyler og Beregninger ...

Nu strøg han ned i Stuen med et Udkast i Haanden —:

„Her, Mor, her, Sølvi, — skal I se Badehotellet i dets endelige Skikkelse!"

„Ja — nei, Mor, saa faar vi snakke sammen siden," — udbrast Sølvi utaalmodig og forlod Stuen.

„Agnete, Du," forklarede Fru Forland traurig ... „Kaste væk sit unge, unge Liv!"

„Ja Pigebarnet skriver jo ikke om andet end om Ost og Prost og Smør og Stabur og om, at hun der har sin Gjerning. Men, hør nu, Mor! — om Agnete bare vilde vente et Aar eller to, til jeg fik mit Foretagende gjennemført? ... Skriv, telegrafer til

hende, — lad Elektriciteten slaa ned i Provsten! Hun er da ikke rent ud indtat hos Trolden i Osteberget ..."

,,Ja neimæn, om jeg véd Du, hvad Dag hun gir ham sit Ja," lød det fortvilet. — ,,Men vi tør nok ikke blande os ind i dette, Gutten min. Alt er jo saa usikkert ..." Hun tog sig til Hodet.

,,Usikkert? ... Med mit naturligvis! Er det ikke saa, I tænker ... Nederlag igjen! ... Og saa Verden ventende som et oprørt Hav omkring Huset ..."

,,Aa nei, Gutten min, Falkenberg mener, at der er intet urimeligt eller umuligt i selve Tanken. Men Vanskeligheden er at faa reist Stemning for den — Pengene!"

,,Nuvel, Mor. Forlad Dig paa den Kraft, som ligger i selve en slaaende rigtig og helt igjennem klart udført Tanke! Der er Sandhedens Dynamit i en saadan. Den seirer og sprænger sig selv sin Vei ... Og tro mig, mangen én, som nu spankulerer nede i Gaden, snur og vender allerede paa min Idé og spekulerer paa, om der dog ikke skulde være Guld i den ... Forresten, Mor, saa tænker jeg nu paa at øge Hotellet med to Sidefløie."

,,Øge, ja!" — sukkede Fru Forland. ,,Det blir saa ængstelig stort for dig, Faste!"

,,Se her, Mor, paa Tegningen ... Denne Fløi vender ud til Baggaden, forstaar Du. Saa vinder vi hele Udsigten indover mod Lien med Landstederne og Aasbrynet bagom. Det blir et helt nyt Indtag af Skogindtryk. Men Baggaden maa naturligvis raseres, — alle de gamle Rønner væk, — totalt væk! ... Er det ikke en brillant Idé? — Hvad siger Du, Mor?"

,,Ja, hvad skal en stakkars Kone som jeg gjøre, sige eller mene! ..." udbrast hun ude af sig. — ,,Her har jeg Ditlef, og der har jeg to Døttre, som skal giftes hver sin Vei, — og her har jeg Dig med en hel Lavine af Byggetegninger og Planer! — Og her

gaar jeg selv med Krykke saa krum, at jeg ikke kan se op til Loftet ... Og da er det ikke saa rart endda, om jeg af og til svimler," — lo hun haardt, — ,,som en anden jaget Fugl under Tagskjægget. Jeg tænker undertiden paa, at jeg egentlig ikke har andet at gjøre end læse mit Fadervor og prøve at lægge mig til at sove fra det altsammen! ... Og hvad forstaar jeg af dine Planer og Vidtløftigheder, Faste? — andet end, at jeg holder fast i min Gut, hvordan det saa end gaar! Slige Kjærringer er dømt til det, Gud véd af hvad eller hvem. Men fast sidder de i det ..."

,,Men Mor, Mor! — kjære velsignede Mor!"

,,Aa, en Mor! ... hun kan engang bli fortvilet, hun ogsaa. — Aa, min stakkars, stakkars Agnete," — brød det vildt ud. ,,Om de sa', hun var dræbt og laa i Jorden —. Men dette! — Den stolte vakkre, unge Pigen! ... Jeg gjør Oprør —. Jeg gjør Oprør. — Ja, jeg gjør Oprør," — gjentog hun lavere og lavere hviskende.

Faste skrævede et Par Gange hastig over Gulvet ...

,,Hør her, Mor! — Fik hun saavist det Indtryk fra Dig og Sølvi, at her er Chance for mit Foretagende, saa lar hun sig aldrig i Evighed smi'e til en Ligkiste. Eller vil Du hellere, jeg skal skrive? Du kan tro, jeg skal faa det til at blinke i Øinene paa hende —"

Fru Forland saa hjælpeløs paa ham og ludede sig derpaa betænkt over Krykkestaven ...

,,Ja—a," — udstødte hun, — ,,der kunde vist frelses meget her i Verden, bare vi eiede Evnen til at tro. — Hvorfor skulde Gud i sin Visdom ha' nedlagt disse Tanker hos Dig, om det ikke var for, at Du skulde ta dem op i din Tro og din Gjerning og føre dem frem til Virkelighed? ... Troen, — Troen, Faste! ..." hun rystede paa Hodet. ,,Jeg kan sige, jeg tror for Ditlef, at han skal naa alt det,

som mangler ham her, i et næste Fuldkommenhedens Liv. Og jeg tror for mig selv, at jeg engang skal staa opret. Under min haarde Sygdom ifjor drømte jeg en Nat, at jeg stod i en fremmed By og sang i Kirken og fyldte Rummet med min Ungdoms klare, store Stemme, medens Ditlef med Taktstokken anførte et mægtigt Sangkor fra Galleriet oppe under Hvælvet ... Men for Dig, Gutten min, har jeg aldrig drømt saadan forunderlig langt hen ... Jeg tog bare som et Varsel, da Du engang som Barn sad nede i Kirsebærtræet i Haven og raabte: Mor, — det er mig, som blomstrer! — — Og kanske det er derfor, at jeg aldrig tør, — tør ... Endda jeg paa det sidste saa ofte kan sidde og tænke mig hen i Udsigten fra Vinduerne i dit ny Hotel — udover Holmerne og Skjærene i Sommeraftenen, medens Solen ligger synkende derude i Havet ..."

„Naada, Mor! siger Du ikke selv, at jeg skal blomstre, — og neimæn, om Du tar feil, det føler jeg ... Hør nu, Mor, for det første om Agnete, saa er den Provsten jo ikke nogen saa forførende Havmand, at han snapper hende, før vi faar Suk for os her. — Og jeg skal skrive, kan Du tro, endnu i denne Dag et Brev, som skal muntre og varme hende, — vise hende et lidet Speil ja, — af hende selv, hvordan hun om bare to Aar vil sidde som aflægs Provstefrue hos Ostetrolden og stirre forstenet paa alt det, som nyt og fremtidsbærende er i Verden! — Jeg skal vise hende, pege paa, hvorledes hendes Vei til den Brudeskammelen er belagt med Troldspyt, — det blir hendes Brudeslør ... Aa jeg skal —"

„Bland Dig ikke i dette, siger jeg Dig, Faste. — Du maa ikke. Jeg tør det ikke —"

„Aa, Mor, jeg siger Dig, den Havmand er ikke farlig! — Og som om Du ikke har andet at tænke paa, — det sikkre og visse, som nu ligger fore, —

at Sølvi skal gifte sig til Jul med en prægtig Doktor, — en drivende klog Fyr! — om han just ikke er min Mand, eller skabt til at se en Sag saadan i det store. Han er af disse trygge, forsigtige Lidt-efter-lidt-Menneskene, som handler i Detail og bygger fra smaat, — saa kommer nok Taarnet tilsidst, saa sikkert som Nathuen paa Hodet!"

Han opnaaede, at Moderen drog paa Smilet ...

,,Og efter hans Mening," fortsatte Faste, — ,,skulde jeg begynde med én Badebalj for voksne og én for Børn! — Det har sin Grund, siger jeg Dig, — der gives fra Fødselen af slagne Grossererhoder, som slagne Detaillehoder, — Hoder, som er lagt for at se en gros, og Hoder, som ser i smaat, — og skarpt, om Du vil ... Ansættes et Grossererhode i en Detailleforretning, gaar den fallit, og ansættes Detaillehodet i Grossererforretning, gaar den ogsaa fallit, — Zela! ... Men derfor, Mutter, kan min Søster Sølvi gifte sig med en Detaillist i al Hæder og Ære. For dygtig Doktor er han, — sikkert aldeles modern i sit Fag. Og Sølvi, hun blir nok Direktøren hun! ... En pen liden Doktorbolig, Du, — jeg har set ud Pladsen nede i Badeanlægget — med en koselig Have afgjemt for sig selv, og Sølvi gaaende der og saa og høste ... Hvad siger Du? — Skygge og Hygge, Blomster og grønt, — alle Bedene løbende med ildrøde Geranier, Du, — vi trænger Farver, stærke Farver her i Landet, — saa det gnistrer! — Og saa Du siddende dernede i Solskinnet og kurere paa Gigten."

,,Du mener, at gjøre mig til Reklame for Badestedet, — kunde Du det saavist, Gutten min ..." Fru Forland blev pludselig opmærksom ... ,,Hvad er det, — er det ikke nogen, som roper derude ..."

,,Naturligvis Sølvi, som tar imod sin Doktor," — forklarede Faste, — ,,hun gaar der saa brutalt forelsket. — Jeg hørte Kjøretøiet stanse."

Fru Forland blev staaende og lytte med

Haanden mod Hjertet; — hun havde opfanget en Stemme ...

Faste fo'r med ét ud af Døren — — —

... Støi, Larm, — Ditlefs halvkvalte Raab, — gjensidige Spørgsmaal og Svar ...

Og ind kom Faste med Søsteren Agnete høit baaret paa Armen:

„Her, Mor! ..."

— — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — —

— „Nei Gudskelov, — Gudskelov," — lød det atter og atter, som Agnete sad derinde i Sovekammeret og udgjød sit Hjerte for Moderen ...

„Jeg har reist siden igaar Formiddag, Skydsskifte efter Skydsskifte, og for hvert følt mig en Mil og igjen en Mil længere borte fra det. — Og aldrig, Mor, har jeg tænkt eller tro't, Verden var saa vakker og herlig at leve i som, da jeg sad i den haarde Skydskarjol og ligesom rullede paa deiligste Fjedre ind i en ny Tilværelse — —

... Sov nogle Timer paa Klefstad, — og imorges kjørte jeg en Timestid i fuld rød Sol, før Taageregnet begyndte ...

Det var jo det, at jeg var fri, — kjørte fra det! Jeg vidste ikke, hvor tungt dette har knuget mig nu i over et helt Aar ...

... Han var jo saa hensynsfuld, saa selvforglemmende god, — Penge og Verdslighed var aldrig hans Sag, — saa rent ud til at høiagte ... Og saa, Mor! — vidste jeg jo, hvor svært I havde det herhjemme ..." lød det lavt.

... „Det kom alt saadan umærkelig, lidt efter lidt, medens han hjælpeløs lod mig forstaa, hvorledes den store forliggende Præstegaard og alle hans forsømte verdslige Affærer trængte en ordnende Haand ...

— Og saadan gik det hele det første Aar. Jeg interesserede mig baade for Pengeaffærerne og

Præstegaarden og følte mig nok saa smigret ved min Stilling som den, der styrede uindskrænket med alt, som om jeg kunde været selve Provstinden ...

Men saa kom der et Brev fra ham, som han bad mig læse paa mit Værelse. Det var saa fint, vemodig klagende, uden Spor af nogen Hensigt under —. Det gav mig knap en Anelse ...

Og saa en Maanedstid efter nok et ...

Og saa nok et, som helt aabnede mine Øine ...

Han skyldte sin afdøde Hustru evig Taknemmelighed; — men det, han maatte kalde ,,betaget Kjærlighed", var ikke faldet i hans Lod, før han nu følte sig saa dybt og inderlig grebet ...

Han erkjendte, det kunde være en Alderdoms Svaghed. Men hans Livs Lykke berode nu helt paa at vide og se mig syslende og svævende om i Huset ...

... Den gamle Mand havde kjæmpet og stridt. Han var for ærlig til at ville have mig som Datter. Og uden mig følte han, han vilde faa en kold og tung Alderdom!

... Han bad kun for de Par stakkars Aar, han havde igjen, — om lidt af den underlige usigelige Lykke, hans Ungdom og Manddom aldrig havde vidst af. —

Og jeg forstod ham jo og syntes dybt Synd i ham. Herregud, Mor, naar man, som jeg, vidste lidt om, hvad Kjærligheden var, og, hvad det vil sige at skuffes! — Ja, det er jo hændt mig, Mor ... saa stillede det sig ikke saa rent utænkeligt udenfor alt Land, om den gamle og jeg, — som begge var lige fattige, — kanske slog vore Pjalter og Levninger sammen og prøvede at gjøre noget ud af Livet med det blege Solskin, vi kunde præstere. Han trængte jo mig saa haardt, og jeg kunde paa mit Vis søge en Lykke i min Gjerning der ...

Det var egentlig kun en Tanke, som i bittre Stunder dæmrede i Baggrunden hos mig, — ikke noget opgjort klart ...

Men derfor saa — faldt Afslaget ikke saa helt sikkert og fuldt afgjørende, at der ikke kom til at glippe som et Haab igjennem for ham —

Derved opnaade jeg Betænkningstid til et næste Aar, — og kunde vort gode kjære Forhold oprettholdes som før ...

... Det er saa underlig, Mor, naar man føler, man er blet rent ud som Solen i et bra og prægtigt Menneskes Øine, — saa hans hele Sjæl ligesom vender sig efter overalt, hvor én gaar ... naar en hvid Krave om Halsen kan gjøre ham lykkelig, — og man ser, han fryder sig, naar én sidder ved Sybordet, eller forstaar, han sidder med Taarer i Øinene og lytter til éns Stemme, saa kan man jo ikke andet end bli berørt af det!

Og saa var det, som jeg kanske dog kunde vænne mig til den Tanke, at bli en Hustru og hjælpende Haand for denne saa værdige Mand. Og jeg begyndte at forberede Eder i Brevene hjem.

Livet som Præstefrue deroppe med alle de mangfoldige Gjøremaal blev mig en stedse stærkere optagende Illusion. Jeg gik med fuld Hede ind i det altsammen. Og Provsten saa til lykkelig og forstaaende.

Saa forløb Sommeren, og saa gik Høsten. Jeg véd ikke, hvorledes det kan ha været. Men jeg tænkte mig aldrig Provsten paa andet Vis end saadan lykkelig og fornøiet seende til ...

Det var som en stille Aftale mellem os, at Spørgsmaalet først skulde optages til Høsten med November, naar mit Aars Betænkningstid var løbet ud. — Men Meningen, at jeg da vilde gi' ham mit Ja, laa ligesom i Luften.

Jeg véd ikke, hvad jeg kan ha tænkt eller følt i Tiden udover, eftersom det afgjørende nærmede sig;

men min Trang og Tilflugt blev bare hver Dag ivrigere at skrive og beskrive alt i Brevene hjemover, — saa I kunde og maatte indse, at her var Tale om alt andet end at sælge sig for en Præstegaard! Jeg vilde, I skulde forstaa min Lykke, at den var virkelig ... Og, naar jeg havde forklaret det i ét Brev, syntes jeg altid, der ligesom manglede noget, — at der var noget mere, I maatte vide, og at I aldrig kunde bli forberedt nok ...

Og saa randt Morgenen op, da jeg skulde sætte en Asters i Provstens Vandglas.

Jeg kom fra Haven og saa ham sidde ventende inde i Studereværelset og tørre Panden.

Vandglasset stod paa Bordet, og Astersen havde jeg i Haanden. Men som han reiste sig i Kontorstolen og smilte, saa jeg de store defekte Tandstubber, — og, — det var som Hjertet stansede i mig ... Jeg véd blot, jeg kastede Astersen med et Skrig og løb op paa mit Værelse.

— Jeg husker ikke andet end, at Anne hjalp mig at pakke Kufferten og lovede at sende mig Resten, — og at jeg en Timestid efter sad i Giggen med Brunen for og Gaardsgutten Ole til at kjøre mig de tre, fire første Skifter." — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

— Faste kom Gang paa Gang ned fra Arbeidet om Eftermiddagen og slængte af sig sine Betragtninger ...

„Snurrigt — Mærkeligt ... Det maa jo altsaa virkelig være saa, at slig en Kjærlighed kan ødelægge, — slaa ihjel et Menneske som en Flue! ... Det var da som Pokker — faa et helt Liv, en hel Fremtid øde og tom for bare ... Saadant noget virkelig indgaaende i Livets sunde Regelmæssighed? ..."

Der var sat noget igang hos ham ... Og atter og atter faldt han hen i Funderinger ovenpaa ...

... Som nu han selv og Berá, — at det for

Eksempel med engang skulde kunne falde slig i Baglaas, at han fik sin hele Fremtid stængt, — tom, — vendt som en Bøtte, med alt, hvad han skulde udrette ... Navn, Ære, — og alting! ... bare fordi hun finder paa at være trodsig, — ikke vil, — siger nei?

Du Faste, — spurgte han sig selv pludselig. End om hun faldt paa at gifte sig med nogen anden? ...

Det gjør hun i al Evighed ikke!

Bli Forræder ...?

Han maatte gjentagende stirre ind i dette ...

Bera ... han smilte og rystede paa Hodet. Der staar skrevet paa hendes Pande, at hun elsker Aand. Hun skinner som et hvidt Bjerg over dem allesammen ...

VI.

„Bera Gylling, — Bera Gylling ..." hørte Bera pludselig bag sig, som hun kom ud fra Søstrene Evensen i Kirkeristen, — „gak ikke saa travlt optaget af, hvormed Du skal klæde Dig ... Jeg siger Dig, idag smelder det første Skud af den ny Tid over din Fødeby. Det er, som jeg har sendt en Hagelladning op i et gammelt Kraakerede, — nu flyr de iveiret ... Naa ja," — han drog Avisen op af Lommen og læste:

„„Der er i disse Dage paa Hr. Forlands Initiativ sammentraadt en Komité — væsentlig af Tomteeiere paa Forstranden og Tangen, — for at overveie den praktiske Mulighed for Anlæg af et Badested i større Stil. Det er en Plan, om hvis Udførbarhed der vistnok vil herske forskjellige Meninger; men som ialfald nu er saavidt fremført, at den tør

taale Diskussion. Og antagelig vil den faa sin alsidige Udredning fra Hr. Forlands Side i det Møde, som er berammet til at afholdes i Byens Klublokale imorgen Aften."”

,,Kapteiner og Styrmænd, som har været ude tilsjøs, har ikke fulgt med, ser Du, saa for dem maa Sagen tages op fra Grunden af. Og kjede maa jeg heller ikke. Og parat til at møde Indvendinger maa jeg være ...

At staa saadan med alle Hoderne lige foran og og under sig! — Jeg prøvede det for en fjorten Dage siden nede i Skolehuset paa Tangen for Smaafolkene der, — det var lidt af en Rus, hvori alle Evner var saa forunderlig oppe ... At staa slig og skyde ud Tanken og lade Ordet synge som Lyden af en Buesnor! ... Jeg har ligget i flere Timer inat og holdt Talen, hvorom alt skal grupperes ... Og kommer formodentlig til at præke videre inat også ...

Men mærkelig er det at kjende, at her er kommet noget som Stemning og Bør i Seilene —

Og nu, Du, hilser de — Bøckmann, Anton Rist og Simonsen — langt inde fra sine Frakker og Tuluper. Ja lige til gamle Salvesen, saa vinker han faderlig venlig med Haanden og gratulerer med Avisen idag! Og saa kommer det lige efter forhippet interesseret: Ikke hørt noget endda fra Gamlingen? — Onkel Joel? ... Og saa bekymret: Det var paa den høie Tid, at Doktoren endelig fik ham til Syden for denne slemme Bronchiten ... Og Deres Mor har heller ikke hørt noget? ...

Det er og blir nu det mærkværdigste alligevel, om Onkel Joel har spyttet mere eller mindre. Havde jeg kunnet sætte Spyttebakken paa Torvet saa!"

Bera lo.

,,Og Johannes Bøckmann, min gamle specielle Uven, var følsom, Du! — betrode mig, at der var som et helt tomt Rum i Byen efter gamle Joel,

vant, som man var til at se ham stabbe nedover Gaden til Banken i den lange blaa Frakke og den flade Hue ... Dette, at Mor er Onkel Joels Stedsøster ... De skimter os allerede i Aanden halvt som Arvinger. Hvilket for mig nu kan være en noksaa nyttig Formodning ... Den samme Tanke gjærer paa Bunden hos dem allesammen: Han skulde vel, for Pokker, ikke raade over Udsigter til at drive Affæren? ...

Ja, saa staar det nu.

Men dette er bare Forberedelsen, det første Varsels-Skud —

Og saa dundrer der snart nok et i Skikkelse af en hel ordnet Indbydelse til Aktietegning.

Og da skal jeg lave dem et Prospektus, kan Du tro! — et Fremtidsspeil, saa de næsten, næsten kan gribe i det med Hænderne! De skal faa se sine egne Holmer og Skjær ligge derude saa henførende, som var de „de saliges Øer" — med Villaer og Lystjagter foran fra Alverdens Lande. — Mægleren udfører den forretningsmæssige, nøgterne Grundmaling holdt i den solid-vederhæftige, forsigtige Stil og knappeste Udtryk ...

Jeg ser paa Dig, Bera, at Du mener, dette er Humbug, — Svindel ... Men, da vil jeg svare Dig, at saadan, som jeg beskriver det, saadan ser jeg det, — ikke en Farve overdrevet! Jeg har snarere ikke vovet at gi' min inderste Tro paa Sagens Fremtid stærkt og varmt Udtryk nok."

„Havde Du blot været alene om Planen, Faste! saa fik jo Folk dele din Tro eller lade være. Det er en ren, ærlig Sag det. Men denne smudsige Mægleren!"

„Altid denne skrækkelige Mægleren! Den, som vil over Sølen, faar finde sig i skidne Sko."

„Du siger selv Sølen, Faste!"

„Tror Du nogen, som har ført noget frem i

Verden, har brudt sig om lidt Skvæt paa Støvlerne!"

,,Ja, det var nu ikke egentlig Skvæt paa Støvlerne, jeg mente."

,,Nei, — paa Samvittigheden naturligvis ... naturligvis. — Men vil Du vide Besked om, hvad min Samvittighed siger, Du, — den anbelangendes, — saa ikke bare siger, men skriger den, at, om jeg opgav det, jeg nu ser saa tydelig klart for mig, saa afsatte jeg mig selv fra den Bestilling at være Faste Forland!"

Bera stod og saa ud for sig ...

,,Kjære Faste, — jeg kjender Dig jo saa godt, — nu er Du med al din Sjæl og glødende Interesse dalt ned i denne Badeanstalt. — Nei, nei, det er intet for Dig! — passer ikke ... Se Dig gaa der som Badestedsarrangør eller saadan en Anstaltens Far og snakke og behandle lutter Smaapraktiskheder, som alle de andre er klogere paa end Du ... Jeg siger Dig, Faste, Du kommer bort i dette, — din Natur forurettes! — Skal Du kanske passe paa Serveringen og Regningerne ved Table d'hôte ogsaa — og kontrollere Opvarterne. — Og saa holde Tale paa Festdagene! — Kast det, kast det, siger jeg Dig, Faste! — Aa, gid Du tabte imorgen Aften, — jeg skulde bli saa glad, saa glad —!" — lød det ude af sig.

,,Jeg véd altsaa nu, hvor jeg har Dig, Bera! — Taber jeg, maa Du lade Dig ordentlig, nøiagtig berette alle mine Fiaskoer imorgen, — helst af denne Ek. — Og om, hvorledes jeg tilslut stod der bleik og ræd og maalbunden — og saa luskede af ... Jeg ser Dig alt saa glad, saa glad, som Du siger! ... Eller ogsaa faar Du kanske den Sorg at høre det modsatte, Du, — at denne Faste Forland sad inde med slige Herrekort af Argumenter og klemte saa paa, at Kvælden blev hans! ...

Men ét," — hviskede han hende i Øret, som

han tog til Hatten og forlod hende, — „ét skal Du hede i Dybet af min Sjæl, — og det er Forræderen, som sveg sin Ven! — —"

De sad sammen om Aftenen, Fru Forland, Sølvi og Agnete ...

De næsten kun hviskede, og det blev tyst i lange Mellemrum ...

En Haand eller et Hækletøi viste sig undertiden indenfor Lysringen fra Lampens rosenrøde Florshæng ...

Stemningen blev mere og mere trykket nu, det led over Ellevetiden.

Imellem slap Fru Forland Strikketøiet ned i Fanget og lyttede, og fo'r Sølvi hen og saa ud af Ruden ned mod Byens sidste Gaslygte ...

... Af og til en fjern, ensom dinglende Dombjelde nede i Veien ...

Nu pludselig tre, fire Slæder efter hinanden opover i stærk Fart med høilydte Stemmer og Piskesmæld —

Det maatte være nogen fra Storgaardene deroppe, som hastede hjemover fra Klubmødet? ...

... Atter to Slæder i langsommere Dilt —

Sølvi fo'r hastig ud i Gangdøren og lyttede ...

... Nok en Slæde med en høit syngende Mand i ...

Saa blev det helt stille, — ikke en Lyd nogetsteds fra i det hvide Maaneskin ...

Sølvi gik igjen ind i Stuen.

„Faste maa da engang komme," — sa hun bortledende, — „vi faar vente en Stund endnu, Mor ...

... Saa har vi hele halve Byen oprørt og fornærmet. Det er det, Falkenberg skal virke i!" —

undslap det hende noget efter haabløst, som Slutningen paa hendes Tankegang.

— „Om vi bare kunde flytte til en anden By, Mor, — og ikke dette Huset her holdt os saa fast!" — mumlede Agnete.

„Stakkars Gutten ..." sukkede Fru Forland, — „han skal vel igjen skuffes! ..."

Der drog sig mere og mere det samme resignerede, solløse Mismod over de tre Ansigter.

Agnete tændte alt Lyset i Stagen for at følge Moderen til Sovekammeret, da Sølvi sprang op ...

Et Par Galoscher spændtes af ude i Gangen, og ind kom Doktor Falkenberg, tørrende Sveden efter den hurtige Gang.

Fru Forland glemte at besvare Hilsenen, medens hendes store Øine løftede sig op mod ham.

„Du kommer fra Mødet?" spurgte Sølvi aandeløs.

„Ja, — det er over nu —. Lad mig saa med engang sige Dem, Fru Forland, at Faste ialfald ikke er slaat ihjel."

Der blev tyst. Øinene hvilte i Uvished paa ham, og Ansigterne ligesom trak sig ind i Mørket, indtil Sølvi trodsig udbrød:

„Nei, de kunde jo ikke ta Livet af ham heller!"

„Jeg tænkte mig, at I sad oppe her og ventede og tog mig en Sviptur i Maaneskinnet for at underrette Jer. Faste blev optaget af at diskutere Moloen med Havnedirektøren."

„Havnedirektøren?" — udbrød Fru Forland, — „indlader han sig —"

„Ja, De kan saa spørge, Fru Forland; og jeg kan saamæn sige, jeg er faldt i flere Forundringer iaften, — ikke mindst over min Hr. Svoger. Jeg kunde sagt, at Faste var original, egen, kanske lidt konfus —"

„Sig meget, Du!" — forlød det fra Sølvi.

... „kommer jo ofte med det sidste først —"

,,Ja—h, — den ene Idé fortrænger den anden," — erkjendte Fru Forland ulykkelig, — ,,han har saa formeget i Hodet ..."

Hun havde en Mine, som skulde hun nu modtage Slaget, det egentlige Budskab.

,,Nei, Frue, — det er nu ikke min Mening — efter dette iaften. Den, som stod der i Mødet og talte og forklarede sine Tegninger og Planer for Stadskonduktøren, Havnefogden, Byens Konsuler og hele Raden af dens yngre Forretningsmænd, — var en veltalende, klar og myndig Herre. Han begyndte rigtignok saadan lidt bagvendt og keitet, undertiden som lidt i Bête; men blev saa stadig ligesom hændigere og fingerfærdigere, indtil det viste sig, at ethvert Modargument ubønhørlig blev slagtet. Han hele Tiden ligesom voksede; — jeg mindes ikke at ha set slig Sjælemagt lyse ud af Øinene paa et Menneske! ... Naar jeg hilser paa ham imorgen til hverdags, tænker jeg, jeg kjender ham ikke igjen," — spøgte Doktoren.

,,Hører jeg ikke som et saa godt Haab i selve Deres Stemme, Doktor!" — udbrast Fru Forland med lysende Øine.

,,Ja, snakke kan han," — mumlede Agnete.

,,Men javist er det underligt, hvorledes Skjæbnens Veir kan veksle over en Sag," — fortsatte han. ,,Iaften syntes man pludselig slet ikke saa vantro eller saa uvillige til at støtte Sagen ..."

,,Hvad siger Du?" — brast det ud fra de tre Munde paa engang.

,,Ja, og det første Skridt vil da antagelig blive at forsøge Sagen udlagt til Aktietegning."

,,Antagelig ... Aa Du véd bare ikke, Falkenberg, hvor høflige Folk er i denne By," forlød det fra Agnete. ,,De siger én saa nødig nei ligefrem i Ansigtet."

,,Mit Hovedindtryk er ialfald," — erklærede Doktoren, — ,,at her fra Mødet i denne Aften vil

indtræde en hel Vending i Opinionen ... Gamle Ordfører og Rebslager Tryggesen stod der jo dybt oprørt paa Byens Vegne og udtalte, at til denne Dag var dens Velstand bygget op af det forsigtige, sunde Forretningsvet. Men af bare Forhaabninger og Svindel og den Slags lod der sig intet reelt udspinde for Fremtiden, — ialfald ikke paa hans Reberbane!

Men da reiste Waggestad paa Wold sig ... Underlig nok," — grublede Doktoren, — ,,der gives visse forbeholdne tause Sjæle, som har siddet i Distriktet i et langt Liv og mugget Penge sammen, indtil Forestillingen om deres Formue er naat til det rent ubegrænset mystiske. Naar en saadan stum Fyr saa tilslut pludselig eksploderer og siger: ,,Jeg gaar med!" — saa føles det som et høitideligt Tryk gjennem Salen, og som en ny Vished er født. De Ord var som Beslaget og Stemplet paa Aftenen! — Og de laa der nu med Hoderne op i Tegningerne og udbad sig Forklaringer den ene efter den anden ..."

,,Men saa kan vi jo glæde os i, at Faste virkelig har fundet Indgang, — det er aldeles intet Nederlag!" — udstødte Fru Forland.

,,Aa, Mor, det har jo været disse evige Skuffelser! ..." ivrede Agnete. ,,Men Dig og mig har han altid kunnet snu Hodet rundt paa. Det var bare det, at vi bestandig, bestandig saa, at ingen anden trode."

,,Ja nei, om jeg heller har tvilt paa Faste, Mor, — havde vi bare været i en anden Verden," — forsvarede Sølvi sig.

,,Og min Stilling til Sagen," — lo Doktoren, — ,,har jo altid været den samme. Jeg har intet imod at være Direktør for en stor Badeanstalt; men meget imod at bli trukket ind i et Foretagende, der kunde blive staaende paa Halvveien som et ufuldført Projekt."

Der var kommet et eget Liv i den af Lampens røde Skjær halvlyse Stue. Aftenens Begivenhed var gaat hver især i Blodet ...

Og nu forlangte Doktoren, at Sølvi skulde ta Hat og Kaabe paa og gaa en Tur med ham ud i Maaneskinnet. Det var, som der ogsaa forelaa noget nyt for dem ...

VII.

„Forland! ... Hr. Forland! ... Faste Forland ...!" gjentog tre fire lystige Ungpigestemmer deres Raab op igjennem Rummene i det halvfærdige Hotel.

„Kommer I for at inspicere Bygværket?" — raabte Faste; han viste sig udaf en Vindusaabning i anden Etage.

„Javist!" — svaredes der. — „Min Far er jo Aktieeier, saa vi maa kontrollere."

„Kom op og se det rullende Hav! Jeg skal hjælpe Jer i Trappen, der er ikke kommet Gelænder endnu."

Han tog Tag i dem og svingede dem ved Haanden over de øverste defekte Trappetrin ...

Op, — op, — op, — op, — kom de alle fire ...

„Det skal bli daddelløst altsammen til næste Sommer. Det er bare Udsigten, jeg ikke kan forbedre, den er fiks og færdig ... Nei, nei, Kirsten, gaa ikke der. Naar den kalkede Stigen er stillet der foran Døren, saa er det, fordi Verandaen derude er ufærdig, — saa jeg maa be' Damerne tækkes med de aabne Vindusposter ... Vogt Kjolerne —"

„Og dette inviterer han os op paa, Tona, — vi, som er født og baarne ved den Udsigten!"

,,Ja, Du, som vi ikke har den fra Vinduerne hjemme allesammen, — bare lidt vakkrere. Jeg trode virkelig, Du havde noget rarere at byde os, Faste."

,,Der styrer en Damper indover mod Havnen, det er dog altid noget ..." indrømmede Kathinka.

,,Aa ja, noget kjedeligt noget," — medgav Kirsten. ,,Disse Dampskibe, som kommer indom og ligger og piber og uler paa Havnen en halv Times Tid med Kommandobroen besat af Turister, som beglor os gjennem Reisekikkerter og saa farer afsted igjen!"

,,Men Du, Laura! — skulde vel høfligst ha noget smukt at sige."

,,Aa, Laura Groth, hun er fra en anden By, hvor de ogsaa synes, at deres eget er det vakkreste; — men næst d e n, saa —"

,,Skjærene, som bryder derude, gjør Horisonten saa underlig dyb, saa man ligesom ser saa langt," — yttrede Laura, som stod hensunken i Udsigten.

,,Der kom da det første fornuftige Ord, jeg endnu har hørt af Jer," — undslap det Faste.

,,Du glemte Maagerne, Laura! naar vi altid kunde holde dem flyvende mod Himlen i passende Afstand ... Aa, hvor vi kan Ramsen Du ... Faste havde faat det altsammen saa skjønt op paa sit Prospekt ivinter. Der staar det at læse alt, hvad vi her i Byen har at sige til fremmede om den Ting ... At vi kjeder os, saa vi kan skrige, og tit kunde ønske os til en anden By, stod der ikke noget om."

,,Tykkes jeg ikke for engangs Skyld at høre Visdoms Tale fra dit lille Næb, Tona!" — udbrød Faste. ,,Jeg spør kun, hvi kjeder I Eder, Smaapiger? ... Fordi I ikke vil more Jer! ... Jeg har nu for Eksempel en Idé, som vilde være Pokker saa god, hvis jeg bare kunde forlade mig paa, at I virkelig var til at lide paa — Jeg kan sige, jeg

grubler og grubler paa den, og at den snart nu koster mig mere Hovedbrud end hele Badestedet. Jeg stod saamæn og tænkte paa den, da I kom. Og, kort og godt, Byens unge Damer indgaar som et helt betydeligt Led i det ...

Bli nu bare ikke forskrækket. Husker I al den Snak, der gik om Fjælebodtheatret i sin Tid?"

„Gud, det paa Forstranden!" — besvartes det trestemmigt.

„Javist ja, det paa Forstranden. Men, det var bare Kimen, saa at sige Frøkornet, som blev lagt i Mulden for at modnes. Nu er Idéen vokset op i en høiere Etage ... Badegjæsterne trænger Adspredelse. Nu vel, saa gjør vi et Privattheater, hvor Badegjæster og Byens unge Kræfter kunde slaa sig sammen om at opføre Skuespil, — og indlemmer det i Badeanstalten pudset og malet med Kulisser, Teppe og Bænke, som et andet ordentligt Sommertheater ... Og Vinteren raar vi saa Grunden alene."

Der klappedes i Hænderne:

„Faa det istand, Faste ... Faa det endelig istand ... Men Aktieeierne, Du?" — Blikkene røbede en vis Vantro.

„Aa for det, saa er den lette lille Bygning med Udstyr det mindste. Vanskeligheden ligger i at skaffe egnede Stykker, smaa og korte, men ægte, — med Pointer i, saa de spillende kan ha Tilfredsstillelse af at udføre dem, og Folk paa det Dannelsesniveau, som Badegjæster vanlig, kunde bli interesserede."

„Nei for en Idé! — Gud for en Idé!" — lød det atter trestemmigt.

„Men saadanne Stykker Du — hvor ialverden ... Man maatte faa nogen i Hovedstaden til at —"

„Forskrive dem fra Hovedstaden? — Nei Tak, Repertoiret skal jeg tillade mig selv at skaffe. Det gjælder bare ikke at slippe Hodet for haardt løs

paa det. — Jeg mente, vi skulde faa istand noget med Aand og Gnist i."

„Naa, der blev saamæn Dragter at tænke paa ..." udbrast Tona.

„Græsselig Moro, Faste!"

„Jeg er saa vis paa, at der findes mange gjemte Talenter, som paa den Maade kunde —", udbrast Kathinka —

„Ja jeg ogsaa," — ivrede Kirsten, — „jeg er saa sikker paa, at —"

„Aa, jeg véd godt, hvad Du mener," — faldt Tona ind, — „de sorte Øinene dine ... denne Zigøinerpigen, som Du sværmer saa for! — Jeg er nu ikke saa vidtløftig i Hodet. Men jeg har ofte tænkt paa, at det skulde være uhyre morsomt virkelig at faa prøve en Soubretterolle med Sang, — smaa Kupletter ... Du snakker om Næbbet mit, Faste."

Laura Groth stod taus og stirrede ud med sin udprægede Profil som en Buste i Vindusaabningen ...

„Ja—h, der kunde findes mangt et gjemt Talent ...!" udtalte hun med en egen pludselig Reisning af Hovedet og en Geste, der gjorde Faste opmærksom.

„Ja, hvad synes De om Idéen, Frøken Groth?" — spurgte han.

„Jeg? — Jeg undres blot paa, hvorfor Menneskene ikke har fundet paa noget saadant før."

„Som Theatret? — Hvad? — det tiltaler Dem?"

„Ja mig! ... de har sagt, jeg var theatergal. Oppe paa Borg i Julene gav vi det ene Stykke efter det andet."

„Og De spillede?"

„Aa, — alt, hvad der skal en Næse til og en Figur, som kan skabe sig baade ret og krum — efter Omstændighederne fra gamle Hekse og Spaa-

koner til Maria Stuart og Statuer i Transparent af Juleenglen, som besøger det fattige Hjem."

„De har, hvad man kalder Theatermaske," — udbrød Faste pludselig glubende interesseret ...

„Ja, hvad siger I," — sprang han pludselig op, — „om vi fem her nu danner Begyndelsen til en hemmelig Theaterbande? ... Jeg skaffer Stykker, som I studerer for at spille, naar Tiden kommer. Og saa hverver vi i al Tysthed andre med, som vi kan tænke os, duer."

„Hanna Brinkmann maa vi ha med," — paastod Kirsten.

„Ja, og Fredrik Kjørboe og Einar Berg! — dem paatar jeg mig," — erklærede Tona.

„Og Dina Breder da ... og Herman Vik," — udfyldte Kathinka.

„Da tror jeg ikke paa Hemmeligheden, skal Herman være med ..."

„Og Taushedstegnet mellem os skal være to Fingre paa Munden," — foreslog Faste. „Er det vedtaget?"

„Ja, — Javist," — lød det fra alle.

„Det blir gruelig morsomt."

„Rent ud en hel ny Oplevelse!"

„En hel ny Interesse istedetfor dette evige samme Vinterleben."

„Men kjære, — glemmer vi ikke Bera Gylling!" — raabte Kirstine midt i Begeistringen.

„Naturligvis ja, — uden hende gaar det ikke!"

Fastes Ansigt blev pludselig stramt: —

„Bera ... Frøken Gylling ...?" Han fik et raadvildt Udtryk ... „Jeg synes nu, at vi fem her skulde holde os strengt som den underjordiske Bande og høist bare opta en og anden efter fælles Overlæg."

„Og ikke Bera ...?" raabtes der, — „umuligt!"

„Skal alle Byens Kapaciteter være med," — tog han i, — „saa mistes det pikante ved at være en underjordisk Bande! — Frøken Gylling har saa

mange prægtige Egenskaber; men ét passer hun ikke til, og det er at være hemmelig Oprører ... Hun hvisker aldrig. — — Og i Himlens Navn, mine Damer, nogen maa vi da ogsaa ha' at holde Sagen hemmelig for ...!

Og nu gaar vi sammen opover Gaden," — foreslog han, han havde faat som en Ilfærdighed paa sig ... „Jeg er den travle Arbeider, maa I vide."

„Ja, Folk skulde ane, at vi gaar her som Trup og følger Theaterchefen!" — hviskede Kathinka med et Blik op mod Konsul Rists Vinduer.

„Jeg har en Følelse af, at dette blir en Mærkedag i mit Liv!" — sa Laura ... „Og, De kunde ha en Rolle for mig, Hr. Forland?" — lød det lavt.

„Ikke én, jeg har to, — aldeles ypperlige."

„Det er en saadan underlig bange Følelse at ha været nær en Kraft, som tar større Maal, end Folk ellers tør i dette sørgelige, smaalige Liv. Jeg kommer til at tænke paa disse store, som murede og byggede med den ene Haand og skabte Kunst med den anden ..." Hun gik rank og fast i Gangen og viste Buste og Profil.

„Staa stille, Frøken Groth," — udbrød Faste pludselig, — „behold det Udtryk! — Det er akkurat min unge Pige, som sidder paa Krudttønden og truer med at tænde an ... Lidt underfundigt i Minen, — eftersom hun véd, at Tønden er tom. Det er et spændende Øieblik, mens det staar paa, om Listen lykkes, og de falder tilfode ... Nu forstaar jeg mig paa Deres Ansigt og skal tillade mig at være Deres Instruktør ... De er et Fund, — et rent Fund! — Jeg maa faa snakke med Dem mere, — studere Deres Maske! — Jeg siger Dem, i Dem har jeg fundet Hovedstøtten for hele Theaterforetagendet, — den, som skal bære det frem! De skal bli min General paa den Kant; med Dem skal jeg seire!" — lød det henrykt.

„Jeg har en Følelse, som jeg gaar ved Siden

af en Fos, der river alting med sig," — hviskede Laura.

„De har en Evne til Syn — Forstaaelse, Frøken! — Og Vorherre har sat et Ansigt paa Dem, som skulde svare til en Pokkers Natur ... Saadan en stenfast Mine og dette Lune bag den!"

„Jeg, stakkar! — jeg kan kun føle og beundre det usædvanlige."

„... Og Chefen følger vi blindt," — erklærede Kathinka.

Tona gik med Parasollen paa Nakken langt inde i en Soubretterolle og nynnede indvendig ...

Pludselig lagde hun de to Fingre paa Munden og saa betydningsfuldt paa de andre. Der om Hjørnet kom Bera Gylling —

„Vi har været oppe i Hotelbygningen og inspiceret, Bera!" — raabte Kirsten tungefærdigt. „Storartet, Du! Ja, Du har vel set det?"

„Nei Du, saadant har jeg ingen Sans for at se paa, før det er færdigt," — sa Bera.

„Bera Gylling er en Dame, som vil ha Faktum helt utvilsomt, før hun vover at sætte Foden paa det," — bemærkede Faste.

Deres Blikke mødtes som to stumme Mure.

„Er det ikke, som det regner med Komplimenter straks, Du viser Dig, Bera!"

„Du maa tro, jeg ogsaa paaskjønner dem, Kirsten."

„Bera Gylling og jeg er kjendte fra gammelt, maa De vide, Frøken Groth," forklarede Faste, — „helt fra den Alder, da vi legte Enkemand og Enke! — De skulde bare vide, hvor ofte jeg har gaat, — nei løbet den Vei der opover til Gyllings med en Tanke og saa vendt tilbage med den omgjort til Luft — blank — væk! ... Hele mit Foretagende nu er da ogsaa bare Luft for hende — ikke til."

„Jeg vidste ikke, Du var blet saadan Spøgefugl, Faste!" — lød det koldt fra Bera.

„Da syntes jeg, det maatte være en underlig opløftende Følelse saadan at se Tilblivelsen af noget nyt og stort i éns Fødeby," — udtalte Laura. „Men er det ikke Geniets vanlige Lod at forarge dem, som har set det hjælpeløst og ydmyget ...?"

Bera saa pludselig opmærksomt paa hende ...

„Evnen til Forstaaelse fødes af Længsel; — men, hvor nichts ist!" — henkastede Faste infernalsk.

„Bare den usædvanlige Personlighed, synes jeg, maatte vække Tanker ..." la Laura grublende ind.

„Ja, véd Du hvad, Laura," — raabte Kirsten, — „her i Byen har da alle set, at Faste var en Raring. Men, hvad der skulde komme ud af det, har først vist sig nu!"

„Der traf Du det, Kirsten!" — lo Faste. „Det er egentlig saa, min gamle Veninde Bera Gylling ogsaa har ræsonneret, — kun er hun en forsigtigere, dybere Natur, saa hun maa be' om at faa det helt færdigt først."

„Jeg tilstaar," — sa Bera med et underligt Smil, — „jeg gik saalænge i den enfoldige Illusion, at Du skulde skyde Pile, der gik høit over Badebygninger og sligt! Og, som Du siger, Faste, jeg er saa tung, — har saa liden Evne til at skifte Tro og Overbevisning, saa jeg næsten ikke faar det ud af mit Hode endnu."

„Kjender det igjen; kjender det igjen ... Det er det gamle. Gud véd, hvad Du vil ha mig til at fordufte i! — Og jeg maa desværre forarge Dig med det Faktum, at Foretagendet gaar, gaar for fulde Seil, — saa de Pile, Du snakker om, har ialfald truffet i Blinken!" — sa Faste stærkt.

„Ja, jeg hører ikke andet om Dagene end om Bygværker og Pavilloner og Badehuse og Avertissementer og Reklamer i Udlandet, — saa vi er jo ligesom alle med i Farten," — afbrød hun let nikkende og fortsatte sin Fart nedad Gaden.

Faste saa sig en og anden Gang distræt til-

bage, som med en Tanke paa at vende om og følge efter hende ...

„Aandens Kraft maa dog vise sig i et eller andet synligt Maskineri," — optog Laura det igjen.

„Ja, Farvel mine Damer, — Forretninger, — Forretninger ..." lød det fra Faste ...

„Og saa kommer vi snart og inspicerer Hotellet igjen," — vinkedes der hemmelighedsfuldt, idet de alle fire pludselig lagde to Fingre paa Munden, og Parasollerne slog Skjoldborg om et fælles Krigsraad.

— — „Stop, stop, stop, — Pokker til Fart paa den Forland!" — Gamle Konsul Klüwer holdt nede i Gaden Stokken op mod ham ... „Aktierne er steget igjen, Far! — Kommer netop fra Mægleren ... Det gaar, som en Snebold. De, som kjøber, græder, fordi de ikke gjorde det før, og de, som sælger, ler og stryger Profiten i Lommen med Glans ... Jeg var saamæn ogsaa inde i Böckmanns Bank for at hente mig lidt af Glæden. Men nu var der ingen at faa længere ... Men—æ — men—æ," — han plirede Faste ind i Øinene, — „er der noget i det, — det svævende Rygte, at Aktietegningen skal udvides?"

„Kan ikke tjene Dem i at svare paa det endnu, Konsul Klüwer; men det, som er vist, er, at jeg behøver Penge ... Det viser sig nu, at vi maa ha en helt anderledes europæisk anlagt Park med dækket Spadsergang, Pavillon, Springvand og sligt."

„Ja ja, Hr. Forland, vi gamle stabber, og I unge springer. Vi kommer altid for sent, — som jeg nu til Aktierne ... Saa—saa? — Park, Pavillon og," — hans Pande rynkede sig under Forsøget paa at erindre op Resten.

„Goddag, Forland!" — lød Havnedirektørens Stemme fra den anden Side af Gaden. „Jeg kan hilse Dem med at hele Havnekommissionen med

samt Toldinspektøren og Disponent Ek er enstemmig for Koncessionen paa Moloanlægget!"

Gamle Klüwer blev staaende i Positur med Stokken plantet ned i Brostenene:

„Byens Mirakelmager, De!" — udstødte han ... „Byens Mirakelmager!" — han stolprede afsted.

„Apropos, Forland," — sa Havnedirektøren, som han strøg videre, — „har De Brug for en Seilbaad, saa ligger min ledig derude i hele denne Maaned. De behøver blot at sende Bud ..."

Nedover Gaden sendte Faste nu og da et Nik op til første eller anden Etage, hvor de hilste ned til ham. Han kjendte jo Familierne saa inderlig godt. Blot, at han i gamle Dage havde set dem paa Vrangsiden. — Nu først var han kommet til at kjende dem, som de virkelig var ...

Saamæn, ikke ramsvarte endda! ...

Blot lidt Forstaaelse, en lidt heldig Position, og man er over paa Solsiden af dem ... Disse stakkars Mennesker, som gjerne vil baade være lykkelige og gjøre lykkelige; de har bare ikke Evner til at se, hvad der bor i hinanden, og saa vender de Mistænksomheden og Frygten til og gaar der og samler Ondskab og plager og piner og klyper hverandre som Trold, saa det tilslut blir dem en Vellyst ...

„Faste, se her," — raabtes der pludselig, — „den store røde Noterblyanten din, som Du glemte igaaraftes ... Jeg kaster den ned til Dig ... Saa ta da!"

Mina Lüders stod i det aabne Vindu og kastede den ned til ham med samme Sikkerhed, som de i Gutte- og Smaapigedagene havde haandteret Bolden.

„Og hvordan staar til hjemme?" — forlød det fra Fruen, som heldte Hodet ud. „Og med Sølvi?" — fulgte det med en vis Bekymring.

„Tak, bra vel ..."

Han hilste kort og fort som den kjendte Ven og føg videre ...

Nede paa Bryggen stod tre fire af Byens yngre Forretningsmænd sammen og snakkede og spyttede i Sjøen ...

Johannes Böckmann, Søn af Bankchefen, nu selvstændig Grosserer i Tran og Fisk, løste sig ud af Klyngen og mødte ham vinkende paa langt Hold:

,,Gratulerer! — Mærkeligt Menneske! — Aktierne stiger igjen ... Var der ikke i gamle Dage nogen, som kjørte med Seiersvogn, Du, og bestandig vandt, — eller noget sligt ... Saa kanske han kunde bruge min Tran til at smøre Aksen med, mente jeg, — for den staar fortiden høist skidt! ... Eller, kan Du ikke laane mig Hodet dit et Øieblik, Faste, saa jeg kan finde paa noget, — for slige simple einfache Udveie, som at smøre i dem Tran af Spæk og Kobbe for Levertran, duer ikke længere —

... Men, hvad jeg vilde sige, Faste, — nu falder Stemmerne paa Dig til Bestyrelsesmedlem i Handelsstandens Forening ... Du behøver ikke at gjøre noget, — bare være til, Far! — Det er denne Seiersvognen, ser Du ... Faktisk er Du nu Chefen for os unge, og vi er da enige om, at kjøre Dig ind i den ene Direktion efter den anden, saa det skal bli Dig i Spidsen for os yngre, som staar for Roret i denne By. De gamle faar væk! — En ny Tid faar ha ny Mænd, — det er Faneløsenet nu over hele Jægta. — Det skal ikke bare gaa med Damp, men med Elektricitet, Far!"

,,Det var da Pokker, hvor Du er kommet i Fyr og Flamme," — udbrød Faste. ,,Jeg tænkte altid, at der med Dig var født en solid Grosserer til Verden."

,,Da kan jeg sige Dig, Faste, at jeg altid har tro't, der var noget eget aparte ved Dig! — jeg har nu engang et vist Blik, ser Du. Det var bare

om, naar Du fik rendt Hornene af Dig ... Stor Begavelse, store Horn, véd Du, — ingen Begavelse, ingen Horn heller ... Der har Du min Mening!

... Men Summa Summarum: — Saadan at gaa og slipe i den gamle Gjænge med denne Tranen og Fisken, — tabe et Aar og vinde et andet, — det tar sig ikke rigtig ud længere slig, som Tiden nu blaaser! Det ligner noget at vandre med Fædrenes Nathuer nedover Ørene, — saadan en Dødningebørs ... Ja! — saa har da tre fire af os besluttet at hive de gamle fedtede Femkort og begynde Spillet helt af nyt. Jeg for Eksempel anlægger nu for egen Regning en Chokoladefabrik og sammen med John Berg en ditto for Bruslimonade og den Slags ... Og," — forlød det hemmelighedsfuldt, — ,,saa har vi, jeg og et Par andre, vore Garn ude efter Skoglapper opover Bygden til et paatænkt Sliberi af Træmasse, der skal gaa paa Aktier. Saa Du ser, vi sætter ordentlig Damp paa, — Elektricitet, vilde jeg sige."

,,Men, hvor Pokker faar I Penge fra?" — udbrød Faste.

,,Pyh, — har man først noget at byde paa, gjøre med, — en værdifuld Idé, — saa kommer altid Pengene! — de flyder som Vand did, hvor de trænges, specielt nu i Tider som disse! ... Der maa Foretagender til for at producere de Renter, Kapitalen m a a ha, skal den ikke krepere ..."

Faste vandrede opover grebet af en underlig festlig Følelse ... Der var kommet Liv og Fart i Folk, — Arbeide og Penge ... Byen var paavei til at bli en af dem, som gik foran i Landet !—

Og hvad for Kræfter ligger der ikke bundne og knyttede paa et saadant gammelt Sted. Det er som Tømmerknuden, der stabler sig høiere og høiere op og kan bero bare paa en eneste Stok, som maa løses —

Men ... men, — det dukkede frem for ham, — hvad mente Fru Lüders vel med at spørge saa efter

Sølvi? — hun var da ikke af de syge eller skrøbelige!

Han fik det med ét paa sig, at han vilde gaa op og forhøre hos Moderen. — — — —

Derhjemme stansede han paa Gaardsrummet og hilste paa Ditlef, som under megen Anstrengelse og hidsig Iver var optaget af at faa en strammet Klædessnor til at brumme. Han tog den mellem Tænderne og kneppede til begge Sider, som han vilde faa Tonen til at stemme inde i Hjernen. Af og til slap han igjen Snoren og udstødte et ,,Bum, — Bum" ... som den regulerende Kammertone ...

— ,,Kirsebærtræet, Mor!" sa Faste, som han traadte ind, — ,,det plyndrer de da lige godt, enten jeg er med eller ei. Det ser saamæn nok saa ribbet ud."

Faste havde ikke været hjemme paa flere Dage, holdt fortiden Kontor og bode nede i Byen.

,,Agnete og hendes Veninder ja," — antydede Fru Forland.

Faste saa sig om med et eget granskende Blik: —

,,Kirsten Torp og Hanna Brinkmann og Bera og Dina Breder? — de gamle vel ...?"

,,Nei, Bera! — jeg har ikke set hende paa længe — Du véd jo, Faste ..."

,,Aa, hun er en umyg, firkantet steil Natur, er hun! — Blir hun uenig med mig, saa gjælder det hele vor Familie, — saa ikke alene Adjø Sølvi, og Adjø Agnete; men saa besøger hun ikke engang Dig mere, Mor! — Jeg tørnede mod hende idag igjen paa Gaden, det er som mod en Stolpe, man kunde kjøre Vognhjulet af paa ... Bare mene som hun ja, saa blir hun deilig nok! Hun begriber rentud sagt ikke et andet Menneske."

,,Hun er saa ægte og dyb, Du," — yttrede Fru Forland stilfærdig, — ,,saa enkel og klar, Faste!"

,,Ja, og jeg er desværre saa mangfoldig. Derfor aarkede vi hellerikke længere sammen."

,,Hun er stadig inde og ser til Sølvi, Du —"

,,Ja, det er sandt, — Sølvi, Sølvi? — Hvad er det med hende?"

,,Kjære Faste, Du véd da —"

,,Véd? — hvad —?"

,,At hun skal ha en liden."

,,Sølvi? — Nei det har jeg da aldrig —"

,,Hendes Figur har jo alt længe vist det," — antydede Fru Forland.

,,Nei, — det har jeg saamæn ikke set — Saa Du? ... hun skal ha en liden. — Hvad! — Familien virkelig skyde en Knop ind i næste Generation. — Snurrigt — en Efterfølger ... Nok saa rart, Mor! ... Har egentlig aldrig faldt mig ind at tænke paa den Kant," — lød det, som han paa vanlig Vis begyndte at smaaplystre og drive ind og ud af Dørene ...

— ,,Saadan at se sig selv paa ny? ... Det maa jo være en Slags Glæde i det, — høre sig selv lalle igjen og begynde at snakke og sige i al Barneenfoldighed saa kloge slaaende Ting, som én aldrig kan præstere siden, naar éns Hjerne og Natur er udskjæmt og fordummet ... Saadant varer til én blir fire, fem Aar, ja ...

Men vil én saa ha op igjen Pryglene og Lektierne og alle sine Nødløgne og — al sin egen Bitterhed og Krænkelse og sit voksne Had, naar Verden paa det Sprog, Barnet saa tendert forstaar, lader Dig begribe, at Du er bare en høist overflødig og generende Lump ..."

... Eller sæt, der resulterede saadan én som Ditlef! — fortsattes Tankerne oppe paa hans gamle Værelse. — Vilde min Far sat ham i Verden? ...

— Det vil sige, Kjærlighedens Eventyr kan resultere i en Prins som i en Stodder. Det kan gaa ret, og det kan gaa feil i denne Verden ... Kommer

an paa Seierssælheden ... Men en Mand vil ha den Prins, som skal arve Riget og fortsætte ...

Og sin Dronning ogsaa —

Pokker til Menneske! — Han slog i Bordet mellem Papirerne og fo'r nedover Trappen, stak blot Hodet ind af Døren til Moderen: —

„Jeg agter mig nu ned til Doktorens! — vil se til Sølvi ... Risikerer da vel ikke at træffe nogen Bera der." — —

VIII.

Faste saa pludselig Laura Groth komme om Hjørnet og forsvinde inde i Papirbutiken; han vidste, hun var kommet tilbys igjen og blev mere og mere distræt, medens John Berg af Firmaet Berg & Søn under deres Gang opad Havnegaden snakkede og udviklede og berettede i fuld Begeistring.

... „Det er blet rentud som de leger bytte Sæde dernede i Strandgaden ... Bare i denne Uge er syv, ni og tre og tyve gaat over paa andre Hænder, og om Nummer to med Tomten ned til Forstranden stod nu Striden mellem Anders Beck og Grosserer Müller ... Tænk Dig, Faste, den smalle Sumpmyr-Stumpen med Bakken midt i fyldt af Hestehov og Løvetand, og det gamle tandløse Gjerdet om, som Vaskekonerne dernede udstafferede med Vasken, — én vilde ikke budt Penge for det! — Og nu — op i tre, fire tusind ... Jo Du, man skal ikke nægte for, at Tilstanden er adskillig forandret! — Ja, mellem os, Faste, jeg kan jo gjerne sige det, eftersom jeg har Tilbudet fast, — jeg spekulerer saamæn ogsaa, Du! — Larsinelyst derude ved Bugten ... Omgjort og udstyret til en vakker Villa, vil

Stedet kunne paaregnes udleiet for Somrene til nogen af de mere formuende Badegjæster, saa sikkert, som Amen i Kirken! Det stod i tyve tusind Kroner, Du, og jeg har budt atten ... Afgjøres imorgen —"

,,Naa ja, saa har Du jo endnu lidt Betænkningstid, John," — lød det adspredt hen i Luften fra Faste.

Det var anden Gang, de stansede udenfor Papirhandelen ...

Kjøbte Laura Groth noget? — Eller var det en Leiebibliotheksbog, hun søgte derinde ved Hylderne —

... ,,Og se nu, Faste, bare i denne Butiken her — straks store Speilruder," — demonstrerede John Berg. Han fandt ikke nogen Grund til at bli staaende og trak Faste videre ... ,,Nu tænker jeg, vi har tyve mindst af den Sort Vinduer i Byen, saa store, at en Bonde kan kjøre gjennem dem baade med Hest og Læs, — og gratis, — de er assureret. Naar jeg tænker paa, hvorledes éns stakkars Fædre maatte slide Du, for at tjene Skillingen og, hvor haard Veien var for dem til Fortjenesten, saa maa én bare undre sig over den Taage af Vankundighed og Uvidenhed om de simpleste Handelsprinciper, hvori de har levet! — Jeg maa le, Du, — ikke længere siden end i Høst blev Gamlen ganske vildt forskrækket, da jeg fortalte ham, at jeg havde tegnet mig for ti Aktier i Cellulosen og fem i dit Badeanlæg. Han holdt paa rent at faa Slag! Men endnu rarere blev han at skue, da jeg fortalte ham, at jeg straks efter havde solgt Aktierne til høiere Kurs, og jeg saa la Differencen, 500 Kroner kontant, paa Pulten ... Hans Begreber kjæmpede tydeligvis med en Fornemmelse, som Pengene paa noget Vis maatte være stjaalne. — Gamle Tider og ny Tider, Du" —.

,,Mærkeligt," — indrømmede Faste. — ,,Ja her

vil jeg sige Dig Farvel, John, — jeg skal opover igjen," — fulgte det saa raskt; han havde set Laura Groth komme ud fra Papirbutiken og hastede op Gaden:

,,Ser man Dem da engang igjen her i Staden, kneisende Frøken!" — hilste han hende, — ,,jeg hørte forresten igaar, at De var kommet."

,,Ja, deiligt, kan De tro at være her igjen," — lød det straalende, — ,,efterat ha gaat derhjemme hos Onkel og Tante i Smaastræv og Smaatanker, — skjænket The og skjænket Kaffe, skjærpet Kavringer, bagt Smaakager, hæklet Vinduspuder og pleiet og passet. — Der er et andet Liv her! — det skyder og spirer, som selve Vaaren laa i Luften."

,,Hvad? — Romaner, Frøken Laura, — De?" — afbrød Faste, idet han trak en Bog halvt ud af hendes Muffe.

,,Digternes første Fostre, Hr. Forland!" — raillerede hun.

,,Jaja, Frøken Laura, hvor mangen én har ikke reddet sit Fantasiliv ind i Leiebibliotheket eller — ruineret det der. Naar Virkeligheden blir for tør og Fantasien for udsultet."

,,Ja, men jeg er i ingen af de Tilfælde, haaber jeg."

,,Nei, De har Deres Leiebibliothek i Dem selv, De. Jeg skimter det bestandig, idetsamme jeg træffer Dem. De gaar og e r nogen. Hvem Pokker var det nu idag, som kunde staa slig paa Butiktrappen og skue vidt og fjernt udover, før De igjen gik i Dem selv og ganske simpelt skridtede ud paa Fortoget?"

,,Kunde De ikke endnu galantere bruge Udtrykket — ,,langede ud" —" afviste hun med fortørnet Værdighed.

,,Vil De tilstaa, hvem De saa gav ... Asta Kongemoder?" —

,,Aa nei, et saa fromt og frugtbart og tække-

ligt Ansigt raader jeg ikke over. Mine Træk maa altid lidt paa sned og skjæve, skal der bli Karakter i dem."

„Sigrid Storraade da?"

,,Mens hun dypper Kongen op i Baljen? — det kunde der ialfald være nogen Mening i. Men ellers vil jeg af alt sligt gammelt kjedsommeligt helst være Dronning Gunhilds Gespenst derude paa Mosen ... Men allerhelst Troldkjærringen, som roder og graver i Asken ... Kan De ikke gi' mig en saadan Rolle ogsaa at spille dernede paa Theatret?"

Faste studsede. Der dirrede, hvad han aldrig havde opdaget før hos hende, en underlig dyb Bitterhed i Stemmen, og Øinene klippede blanke ...

Det gik med ét op for ham, at hun paa Dybet kunde gaa og føle sig ulykkelig ved denne sin ,,Maske". Hendes i alle Træk saa udprægede Ansigt var kanske ikke ungpigeagtigt nok ...

Faste fik pludselig en Følelse af at ha for sig en Kvinde, som sørgede og var ulykkelig bag det leende lystige, hun var nødt til at opretholde for at hævde sin Plads i Verden. Her i Hverdagslivet, i det smaa — en Tragedie stor nok!

... ,,Men skal jeg endelig ud med, hvad der bragte mig til at stanse derude paa Trappen," — vedblev Laura, som ud af det samme Humør, — ,,saa var det hverken nogen Dronning Asta eller Sigrid Storraade; men Deres Badehotel, som jeg faldt i Staver over! — Det stikker Taarnet op i Luften dernede saa festlig i Vinterdagen. Jeg kom med ét til at huske for mig Bygningen saadan, som den stod første Gang jeg var deroppe, da der kun var nøgne Mure og Vindushuller, — saa saa tydelig for mig de to øverste defekte Fjæle i Trappen, som De halte mig over med sligt Sving ... Og saa Udsigten, der fængslede mig i et Trylleri, jeg ikke kunde komme fra, — før jeg mere og mere maatte hænge ved en saa rar egen Mandsstemme

bag mig, der suverænt snakkede og brød af, eftersom den behagede ... Der var en saa underlig Selvfølelse og stod en saadan Kraft og Vished af alt, hvad der lød, som alle Indvendinger bare blev til at blaase af! — Det var Deres Introduktion hos mig, Hr. Forland, — jeg havde aldrig set Dem før."

,,Ja," — sa' Faste, — ,,nu snakker jeg igrunden med Dem hver Dag, Frøken Groth! — har en Rolle akkurat for Dem — ser Dem sige hver Replik ... Om tre, fire Uger samler vi Banden til Prøver ... De blir Hovedhjørnestenen, naturligvis."

,,Aah, Hr. Forland! — dersom De vidste, hvor angst jeg blir."

,,De? — med Deres prompte Evne, — angst?"

Hun rystede paa Hodet:

,,Nei ikke for de andre — Publikum —; men," — kom det nølende, — ,,for Dem!"

,,For mig?"

,,Ret som det er, siger De noget om Stykket, som jeg aldrig har forstaat. Og saa tænker jeg, jeg maa være gruelig dum og blir skjælvende bange for, at De skal mærke, hvor ubetydelig jeg er."

,,Dersom De vidste, Frøken Groth, hvordan jeg hører Dem skrige til den gjerrige de Datterord:

Kan Du ikke bevæges her, da er Du død i Hjertet, — et iskoldt Lig, som vandrer om!"

,,Den Replik tar jeg med mig og øver ind!" — udbrast Laura. ,,Jeg føler mig nu ansat som den gjerriges Datter ... Det er saa det sittrer i mig, — jeg er med, jeg er med!" —

,,Det sa' De daarligt. Stemmen tog det ikke fuldt ... Om igjen: Jeg er med ..."

,,Jeg er med!" — udtalte hun enthusiastisk og svingede med Muffen.

,,Tar De Del i Kanefarten imorgen Eftermiddag ud til Fredrikslund?" — forhørte hun lidt efter sagte.

„Mulig ... Jeg havde forresten ikke tænkt det eller indrettet mig paa det, — har ikke Tid til al denne Byens Selskabelighed" —

„Det gaar ud fra Konsul Ristings," — oplyste Laura, — „og man tar med Kaffe og koldt Aftensbord, — naturligvis Champagne tilslut ... Og Maaneskin hjemover ..."

„Og jeg kjører Dem!

... Saa kommer jeg! Saa kommer jeg!" — vinkede han tilbage i Fyr og Flamme og svingede Hatten.

... Pokker til Fruentimmer, den Laura Groth! som hun forstod ham og havde Synet aabent for alt hans ...

— — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — —

„Huf ja, — jeg er træt nu, Mor, af at dreie Møllen for Filisterne den ganske Dag," — udbrød Faste, som han kom hjem om Aftenen ... „Mægleren kjøber og sælger. Byen turer. Aktierne stiger. Det gaar som Kjæpper i Hjul det! ... Og nu kan jeg fortælle Dig, at Svoger Doktor ogsaa endelig har indset sin Fordel og lagt sine to tusind i Aktierne. Han behøver blot af spørge efter nu paa Lørdag nede hos Mægleren, saa har han alt tjent en vakker Klat uden at ha behøvet at doktorere for dem —

Men Du Mor, naar en som jeg omgaaes Mammon den ganske Dag og stopper sig med Gevinst og Fordel som en Pølse, saa lærer man ogsaa den Dæmon ordentlig at kjende ... Han er ganske mærkelig, Du! Man kan ikke bli træt af at studere ham i alle hans Bugter og Vridninger, — saa forskjellig som han fører Ordet hos de forskjellige ... Og det er det pudsig tragikomiske ved Historien, at det er Mammon, som tar Manden, istedetfor Manden Mammon. Sig saa om en saadan Gjerrigbuk af et Menneskevæsen ikke fortjener at bli let ihjel ...

Og mellem os, Mor, saa kan Du vel skjønne, at det ikke er for Forretningers Skyld, at din Søn Faste kommer her Klokken ni om Kvældene og ber om Lampen og morer sig med at skrive paa sin mig simpelthen den Fornøielse at faa sat den Djægamle Hybel til to, tre om Morgenen. Jeg under vel i Transparent. Han er saa nederdrægtig komisk, og jeg faar ikke Fred før jeg faar sat Lyset ordentlig paa Fyren, saadan i et lidet Skuespil for Sommertheatret dernede. Jeg har ham aldeles paa Fingrene i Snak og Gebærder ... Rigmanden, Pengeskraberen, hvis Familie er idyllisk opalet i den fineste Drivhusluft af ædle Fornemmelser, medens han selv er Byens første moralske Autoritet ...

Hemmeligheden er blot, at han har sin Formue anlagt udenlands i et Aktieselskab for giftige Tapeter. Og, medens Familien gaar i Spidsen for Stiftelser, Velgjørenhedsselskaber, Bazarer og gir det gode Eksempel, ligger der for Fatters Regning tusinde Stakkarer rundt om i Verden og lider af Arsenikforgiftning fra Væggene ... Ja, jeg kan saamæn la ham ha Part i et ditto for forfalsket Vin ogsaa. — Og saa — lad en saaledes opdraget, moralsk forfinet, Søn pludselig opdage Sammenhængen og staa foran at vrage den skammelig erhvervede Formue og gjøre sig selv og hele den luksuriøst vante Familie fattige og hjælpeløse — og alle Konsekventserne deraf ...

Det kan bli voldsomme, gribende Effekter ..."

De afbrødes af en stærk klingrende Lyd af Dombjelder, der pludselig tystnede udenfor Trappen. Og ind kom Agnete, kjørt hjem fra Selskabet hos Lüders i Konsulens egen Bredslæde ...

„Det var svært heldigt, at jeg fik den graa Silkekjolen færdig, Mor, for sandelig, der var Toiletter! Det nytter saamæn ikke at vise sig mange Gange i den samme Kjole nu længere ... De unge

Fruer Lauritzen og Mo med ægte Blonder og Kniplinger ..."

,,Slig nyslagen Rigdom, Du, som straks skal ud og vise sig," — yttrede Fru Forland.

,,Og saadant et Bord! — Mor ... Vinene gik jo over min Forstand. Men Grønsager og Asparges og Frugter fra Algier i lange Baner! Jeg blev tat tilbords af Kaptein Døscher ..."

,,Ja Godnat, Godnat!" — raabte Faste og fo'r op ad Trappen.

... ,,Og alle de Hilsener, jeg skulde bringe Dig, Mor! ... Du faar Blomster fra Lüders's Drivhus imorgen med en Sending af et eller andet delikat fra Desserten ... Mina kommer selv med det; jeg tror nok, hun vilde git lidt til, at Faste da var hjemme; der er jo blet sligt Kammeratskab mellem dem paa det sidste. — Men Faste er rar Du, med det, at han holder sig ligesom altid for høit op i Luften for dem; det er som de aldrig faar rigtig Tag i ham; de staar igjen bare med en interessant Idé i Haanden ... Faste ser aldrig andet end det, han tænker paa, — svarer heller ikke paa andet."

,,Nei, han er helst oppe i Luften," — lo Fru Forland.

,,Og fra baade Lüders og Ristings skulde jeg byde Dig Bredslæde, Mor, Du maatte kjøre ud nu i det deilige Føre."

,,Jeg véd jo, det er for min Søns Skyld altsammen; men det gjør alligevel saa godt, Du," yttrede Fru Forland.

... ,,Og saa endte det med, at Kaptein Døscher og jeg spiste Filippine," — lød det smilende fra Agnete. ,,Han kommer overalt nu, hvor jeg blir buden, og vi snakker sammen og stemmer saa godt ..."

IX.

Saa var da den Tid kommet i Vaaren, da Badehotellets Indvielsesfest stod for Døren.

Hotellet prangede næsten fiks og færdigt. Indover Gangene baade nedenunder og ovenpaa hang alt allehaande Reklamer for Europas store Bade- og Kurortsteder. I vældige Billeder og Illustrationer figurerede Wiesbaden og Vichy, Ems og Karlsbad, Aix-les-Bains og Schweitzer Luftkursteder med snehvide Alpetinder svimlende oppe i Luften, Nizza og Monte-Carlo i hvid Kalkfarve med blændende lyseblaat Hav og endnu stærkere blaa Himmel. Reklameplakaterne var udvekslede med Badets egne ikke mindre Opmærksomheden fangende, — Midnatssolen i Brand.

Man var overalt i travlt Arbeide.

Doktorboligens lille hyggelige Havegjærde skinnede alt frem. Og langs hele Forstranden, som Waggesen paa Wold havde opkjøbt, var Entreprenører og Spekulanter i fuld Gang med at ombygge Bonde- og Skipperhuse til Villaer med Brygger og Adkomst til Sjøen.

Der snedkereredes paa Pavilloner og Smaahuse til Badevogne paa Hjul, sloges op Skur for Seilbaade, der skulde ligge og vugge som Svaner foran Baadhavnen.

Og henne i Lunden lød Hammerslagene tæt i tæt fra Sommertheatret, der alt var under Tag.

I Parkanlægget, der tildels var beplantet med Træer om Høsten, dannedes der Anlæg og Veie og arrangeredes allehaande Plæner og Blomsterbed.

Tanken paa Badets første Sæson gryede og satte Fart i det hele. —

— — Det var Foraarsveir med skinnende nysprungen Løvetand og Sus af rindende Vand rundt om ...

Fru Sølvi gik og skjøv Barnevognen foran sig

inde i Lunden; — Tankerne optagne af Morgendagen og Indvielsesfesten i Badehotellet ... Falkenberg hadede Bordtaler, — disse al Hygge dræbende privilegerede Kjedsommeligheder, paastod han. Men ved denne Anledning maatte han jo som Badets første Læge overtage sin Part af Repræsentationen. Saadan Høitidelighed laa saa lidt for ham, og hun havde de sidste Dage prøvet at stikke i ham en og anden smuk og passende Glose.

„Det var Frøken Groth, Du fulgte ud fra Theaterpavillonen Faste, — ikke sandt?" — spurgte hun pludselig, da Broderen svingede hen til hende.

Faste nikkede: — „Hun var der for at prøve Akustiken fra Scenen. Det er Modulationerne, forstaar Du, som det gjælder om ikke at faa opslugt."

„At Du kan tænke paa sligt nu, Faste, naar Du har Badehotellet og hele Festen paa Dig!"

„Tingen er netop at komme væk fra det hele med Tankerne ... Jeg har Momenterne til Festtalen; men det gjælder om ikke at ta Farven og Kraften væk ved at gaa og holde den for sig selv. Jeg maa stole paa Inspirationen i Øieblikket ... Laura Groth, Du ... Hun har sin store Stemme, — en enkelt Orgelpibe. Men bøie den! — det er ikke hendes stærke Side. Dersom Du vidste, hvorledes jeg slider med at faa indsat nogle Mellempiber! Jeg skulde git noget til for lidt af Mors, — eller for Eksempel Bera Gyllings vekslende Udtryk ... Saadan fuldfølt sagt, hvad er ikke det, imod paa Tryk! Der kommer et Menneske med bankende Blod og varm Aande ind til Dig ...

Og Du har været indom Huset Jers, naturligvis? Det gaar raskt med Indredningen. Falkenbergs Modtagelsesværelser skal ialfald bli færdige betids, — og med mørkegrønne Tapeter, som Du vil ha ...

Rart saadan at ha et Barn, Du Sølvi!" — vedblev han og tog det grønne Slør tilside og klappede

Ansigtet vart med opmærksom Interesse ... ,,Saadan ganske nyslaat fra Naturens Haand ... Forresten, Du, han styrer bare ét Øie ad Gangen, det andet skjeler svært mistænkeligt til Verden."

,,Uf Faste, jeg liker ikke, at Du saadan staar og ser og gransker over Gutten, som han var et Insekt," — udbrød Sølvi og trak Sløret til.

,,Pen, vakker, kraftig liden Fyr, Du ... Jeg staar bare og tænker paa, at jeg altsaa er Onkel ... Og kan bli Onkel til flere ogsaa ... Saadan en Onkel, som eier en Høne, der lægger Guldæg ... Men bare ikke selv har nogen at gi dem til."

,,Gift Dig! ..."

,,For at leve i komplet Misforstaaelse med et Menneske hele Dagen og Natten med? ... Eller ogsaa med et Hunmenneske, som slet ikke forstaar mig? Det blev der vistnok ingen Krig af; men sandsynlig en velment god Bifsteg og kanske lidt Høilæsning ...

Jeg forstaar forresten, hvem Du sigter til, Sølvi! — naar Du kommer med Gifting. Men er der nogen Nakke, jeg nu har Lyst til at faa bøiet og knækket, saa er det Frøken Bera Gyllings med al hendes høitbaarne, kald det Idealitet, jeg kalder det den rene uhyggelige Overspændthed! — Jeg kunde ligesaa godt gifte mig med en skarpsleben Kniv! Og det samme tænker hun, — kun, at hun ikke gjør mig den Ære at anse mig for nogetsomhelst skarpslebet; men høist for en grov og plump forhakket Kjødøkse, som altid rammer Væggen. Men jeg glæder mig til Morgendagen, — ha hende siddende ved Bordet i Hotellets store Sal! — Gyllings kan ikke undlade at komme ... Jeg nyder at se hende med hendes egen By festlig rundt om sig; — hun og Rebslager Tryggesen, de sidste Mohikanere fra den gamle Sneverhed ... Den Verden, hun ikke har trot paa, ruller nu over hendes stolte Nakke! ...

Se saa! — naar man taler om en vis Mand,"

— udbrød Faste ... „Der har vi Mohikaneren, selve Ordfører Tryggesen for at inspicere og forvisse sine egne Øine ..."

„Ærbødigst, Hr. Forland!" — lød Ordfører og Rebslager Tryggesens stærke spydige Stemme henne i Veien. — „Kommer netop fra at ha overværet en hed Disput, om det er Golfen ved Neapel eller den ved Venedig, Indseilingen til vor By nærmest maa lignes med! ... Er ellers paa Vandring for at se den saameget omtalte og beundrede Pavillon med Glastag, der af mange anses for Deres mest forbløffende Underværk."

„Glæder mig, om De kan finde noget at beundre, Hr. Tryggesen," svarede Faste lunt.

... „Og visselig, — man maa falde fra Forundring i Forundring over alt det, som her saa pludselig er fremtryllet! Men endnu mere forskrækkes over det dybe ægyptiske Mørke, som maa ha ruget over denne By, helt til De, Hr. Forland, med engang opererede den for Stær."

„Er ganske enig med Dem, Ordfører, i, at det var en nødvendig Operation," — forlød det fra Faste.

„Men hvilke Herligheder laa der ikke saa med engang udbredt for vore aabnede Øine!" — vedblev Tryggesen. — „Ja, havde vi gamle i vor Uvidenhed forstaat, at én ikke behøver at bestille noget eller eie en Øre; men bare havde at gaa ned til Mægler Røed og skrive Navnet under paa en „god Idé", og saa inkassere Fortjenesten og ride høit paa stempglede Aktier i vor store tilkommende europæiske Badeanstalt eller i allehaande Celluloser og Hermetikker og Chokolade og Fyrstikfabrikker og Sæbesyderier og Potterier! ... der nu vokser op som Paddehatte og beæres med Navnet „fremtidsbærende", og som i disse florisante Tider er solgte og kjøbte mindst ti Gange, før de er naat til Begyndelsen."

„Som De ser, Tryggesen, er vi her kommet noget længere end til Begyndelser," — bemærkede Faste ... „Haaber at se Dem ved Indvielsesfesten imorgen!"

„Da haaber De feil, da haaber De feil, — skjønt jeg kunde ha Lyst til at høre paa Talerne — og svare lidt ogsaa! ... Det er en barsk Indseiling, vi har, De, hvor Vragene hænger paa Skjær og Baaer udenfor — Gudskelov siger jeg, for den, som haaber paa sundt Vet engang! — og Pokker ikke noget som Golfen ved Neapel eller den ved Venedig. Jeg har været tilsjøs, jeg ogsaa!"

„Indrøm dog," — afbrød Sølvi med Harmen i sit mildest tilsatte Ansigt, — „at her har svævet en forunderlig varm hjemlig Sol over dette Foretagende helt fra Begyndelsen af."

„Hjemlig Sol? ... Min Kompliment til den elskværdige Frue for det fundne smukke Udtryk. Hjemlig Sol ... Det vil sige saameget, som at Byens Borgere selv sidder inde med alle Aktierne! — Javist maa de elske og opretholde Anstalten, Frue, om de saa selv skal gaa i Vandet og bade i Mangel af Eu—ro—pæ—erne!

De har gjort Bestilling hos mig paa det Tougværk, Badet behøver, Hr. Forland," — lød det, som han tog til Hatten. „Jeg skal tillade mig at medsende et halvt Dusin Rebstumper med Løkker i, som Anstaltens Bestyrelse kanske en Dag tør faa Brug for ... Ærbødigste ..."

Han fo'r afsted.

... Han havde jo sit privilegerede Frisprog, gamle Tryggesen ... Og naturligvis kom der nu en Stund til at gaa løse omkring nogle saadanne vilde Mohikanere! — Her maatte endnu maages og feies ordentlig bred Vei for en virkelig Forstaaelse af Sagen; — dens Betydning for Byens Fremtidsliv og Vækst maatte hamres og hamres ind i dem. Og imorgen vil han, — Faste, — vise dem, hvad en

Storstad betød, ikke blot i Skikkelse af Speilruder og Huse og Promenader for en elegant Verden og det rullende Guld; men i stigende Selvfølelse og det vidtskuende Syn, som lod dem gribe altid fastere og sikkrere om det Mærke, som indmeldte dem blandt Kulturens Fanebærere i Verden ...

Hans Øie gled distræt over et Par vældige Blomsterbuketter, der bragtes ned til Morgendagens Festbord, og han var just ved det Punkt i Talen, hvori han brændte dem ind, hvad det vilde sige at være kommet indenfor Europas Gjærde, da han mødte Mægleren.

... „Er akkurat paavei til Dem, Forland. — Pokker saa uheldig ogsaa," — han spyttede og spyttede Fliser af Cigaren, — „netop lige Dagen før Festen, saa man, saa at sige, har Kniven paa Struben ... Jeg maa tilstaa, det første, som fløi mig gjennem Hodet, var Badeanstaltens Interesse. Man er jo forsaavidt Patriot, ja ... Nei, nei, ikke op ad Gaden, De, vi møder blot Mennesker, som forstyrrer os!" — Han bøiede af, og de gik nedover mod Mæglerens Kontor ...

„Det spø—ger — for Firmaet Herman Wiik & Komp.," — hviskede Mægleren hemmelighedsfuldt. „Ulykken vil, at der skal være en øieblikkelig forbigaaende Pengeknaphed inde i Hovedstaden. Naturligvis har Wiik & Komp., som alle de andre unge Firmaer her, optat Laan paa de Aktier, de har spekuleret i, — det dreier sig her om et Beløb paa 11,000 Kroner ... Det fatale er, at det er anden Gang, Firmaet har forsømt at dække sine Afdrag, saa nu faar de pludselig en Skrivelse fra Banken, hvori meldes, at de for Laanet deponerede forfaldne Veksler uvægerlig vil bli protesterede og hele Summen indkrævet. Og under forskjellige Krav ogsaa fra andre Kanter, og saadan som Stillingen nu er, blir Firmaet nødt til at indstille sine Betalinger."

„Men her er da vel nogen, som vil kjøbe de guldgode Papirer," — mente Faste.

„Udbyde dem — i Nødstilstand her? — mens Bankens Vægring lugter ferskt af dem?" — Mæglerens blygraa Øine søgte Fastes med et vist høitideligt Udtryk. — „Om jeg nu slap ud denne Efterretning om Firmaet Herman Wiik ... Jeg spør Dem bare, — hvad for Ansigter, mener De, der vilde aabenbare sig ved Festbordet imorgen? — Hvad tror De Folk vilde sige, om de hørte, at Aktierne i Badeanstalten betviltes af Banken ... Nei, nei, rør ikke ved Grunden," — lød det hovedrystende.

Faste havde i et Lynglimt overskuet Situationen. Han stirrede paa Mægleren, som stod og tyggede paa Neglene.

„Men Aktierne er jo Guld, Mægler," — udbrast han, — „Guld!"

„Ja—a; — men blot ikke til at udbydes akkurat nu, der skal være en Pengeknaphed."

„Nuvel; men saa om nogle Dage da, — i næste Uge?"

„Hm, — nogle Dage — næste Uge, — det er ikke imorgen det."

„Ne—i, — ne—i, det er ikke imorgen ..." Faste følte det lidt svimmelt, — som om han stod med et udtørret Festglas i Haanden.

„Man kunde jo opsætte Indvielsesfesten, til den lille Krise var over," — anslog Mægleren med et snart Blik paa ham.

„Opsætte!" ... Faste ligesom saa sig selv sætte Festglasset helt bort ... Opsætte Festen! ... Herman Wiiks Butiksvinduer med Slaaer for imorgentidlig stod med ét tydelig for ham ...

Nei! — sang det i ham, — stanses, stoppes maatte dette ... Situationen m a a t t e reddes!

„Nei, jeg indrømmer, det vilde ikke ta sig ud," — sa Mægleren. „Og Herman Wiiks Konkurs med

tilhørende Graad og Tænders Gnidsel maatte vi jo ligefuldt døie."

De stod begge og stirrede hen i den bedrøvelige Udsigt.

,,Det er jo egentlig latterligt dette, — en ren Komedie, — at det hele skal staa paa nogle faa Dages Pengeknaphed!" — udbrød Faste.

,,Den kan for den Sags Skyld gjerne være over imorgen ..." supplerede Mægleren.

De faldt igjen hen i hver sit ...

,,Men sig mig," — udbrød Mægleren pludselig fortrolig, som der fo'r en Idé i ham. ,,De har jo Penge at disponere, Forland!"

... ,,Dem, som Badebestyrelsen har anvist mig til Leverancer? — Umuligt!" — Faste afviste det uvilkaarlig studsende.

,,For de Par Dage, til vi kan faa Aktierne anbragt ... Det var en Udvei," — yttrede Mægleren eftertænksomt.

,,For et Par Dage ... For et Par Dage ... Men alligevel, De ... Pokker ogsaa ... Pokker ogsaa" — lød det raadvildt ...

,,Og De kunde skaffe mig ud af det om nogle Dage?" — vedblev Faste at fundere, medens han i korte Skridt drev frem og tilbage ... ,,Aktierne er jo Guld —

Nei, jeg kan ikke indse, at der kan være nogen Risiko, — de er jo Guld," — gjentog og gjentog han.

,,Ja, det blir jo bare Penge for Penge," — bekræftede Mægleren hen for sig som i Tanker, — ,,forhaabentlig allerede ordnet iovermorgen eller paa Lørdag. Et Slags Arrangement er jo næsten som en Nødvendighed nu, lige under Festen ... Og, som De siger, uden al Risiko, — bare en Proformasag" —

,,Foran det overordentlige Tilfælde faar man handle som Chef og ikke som en Lus!" — fo'r Faste

op ... ,,Tror man paa Foretagendet, saa tror man ogsaa paa Aktierne! — Man faar ikke være veg i Ryggen! ...

Saa gaar vi straks ind og ordner Affæren, Mægler! og De faar mit Cheque!" — lød det resolut.

,,Udbyder Aktierne, straks de er indløste og god Vare," — henkastede Mægleren. —

Jo—o, Jo—o, det var Bera, som nu ved Femtiden gik op Kirkeristen og hjemover! ...

Faste grebes af en pludselig Trang til at se og tale med hende, — løbe ind som i et lidet Havblik midt i de skillende Misforstaaelser ...

Hun saa sig ikke om; men gik raskt.

,,Du Bera! — Jeg vilde ønske, det var med din gode Vilje, Du kom paa Festen imorgen."

,,Ja, kunde jeg saavist slippe ..."

,,Mærkeligt, hvor lidt Fruentimmer kan skjelne mellem Person og Sag. Straks, de misliker Personen, misliker de ogsaa Sagen, — det gaar over ét det!"

,,Jeg har da ikke noget imod Badeanstalten jeg, Faste."

,,Hvad? — ikke imod Badeforetagendet? — Omforladelse, jeg maa blot sige, Du forbløffer mig. Jeg véd jo, Du lyver aldrig ... Men her i Tilfældet, saa — rigtignok maa jeg sige! — Du maa ha en daarlig Hukommelse. Eller, tør jeg spørge, hvad der har omvendt Dig ... Skulde det være Heldet —?" lød det infamt.

,,Paa ingen Maade hverken har eller har jeg havt noget imod Badeforetagendet."

,,Saa — hvad saa —?"

,,Det, jeg har havt imod, er, at Du, — Du! skulde befatte Dig med det. Og jeg undrer mig endnu over, — begriber rentud ikke, — at et Fantasihode som dit skal kunne skabe reel Virkelig-

hed og bære en praktisk Sag, — ovenikjøbet i det store."

,,Nei, nei, Bera, Du har aldrig begrebet, at Fantasi var en virkelig Evne. Sæt den paa en af disse Tørknaster af Forretningsmænd dernede, og han vil opdage en ny Verden, — bli rig! — Og forresten, Du taler om at bære! ... Det er ikke en Time siden, jeg ved et suverænt Greb, — som Foretagendets egentlige Chef og inspirerende Aand, resolut greiede hos Mægleren en uhyre vanskelig Knude. Jeg kan ikke sige Dig, hvad det var; — enhver Forholdene mindre voksen, eller en mindre praktisk Mand, vilde ha ligget i Sumpen, — — og Du da ogsaa sluppet det plagelige at sidde ved Festbordet imorgen og holde fornøiet Ansigt."

,,Saa—aa, Du? — det var noget, Mægleren fik Dig til?" — forhørte hun pludselig ængstelig.

,,Nei, som jeg selv fik mig til. Man maa undertiden kunne se ned i en Risiko uden at svimle."

,,Saa det var Risiko — alligevel?" — sa hun langsomt.

,,Ikke det Spor! — Sligt beror paa, hvor praktisk man styrer ... Skyv en Kjelke med Frygt og Tvil langsomt over en svag Is, og den plumper i. Men gjør det samme raskt, resolut, og Du er over uden at mærke Sprækken."

,,Og Du har skjøvet din Kjelke saadan idag, Faste —?"

,,Jeg tror ovenikjøbet, Mægleren maatte beundre det en Smule, Du! — Han er jo vant til bare stivbenede Gangere af Forretningsmænd, og saa med ét, ved Hjælp af lidt Fantasi, er Knuden løst!"

,,Det gaar i mig, hvergang Du nævner Mægleren!" — udstødte hun.

,,Jeg tror, Du har faat en fiks Idé; rent en Galskab med det Menneske, Bera!"

,,Jeg siger Dig, Faste, det er ikke med min gode Vilje, jeg gaar til Festbordet imorgen. Jeg

kjender Dig saa godt, — der er noget ... Du havde ellers ikke skyndt Dig op ad Gaden for at snakke med mig ...”

X.

Faste sad oppe paa den lille Hybel hjemme, halv bagoverstrakt paa Stolen med Næven dybt begravet i Haaret. Naar han rørte sig, krølledes Kanterne af de skrevne Ark paa Bordet under hans Albue; men Pennen laa tør henne ved Blækhuset.

Han saa paa Uhret atter og atter ...

Pokker saa sent og trevent Minuterne kan gaa paa en saadan tom Formiddag. Endda godt, de ikke gaar baglængs! ...

Sidder her som en Fange ... Mor maa tro, jeg er blet komediegal, siden jeg kan rende fra alt dernede og sætte mig her til at skrive paa „Den gjerrige”. —

Han trak Blækopsatsen hen til sig; men blev siddende og stirre og gruble, medens han af og til tog Uhret op ...

Endelig! — er man da sent nok ude til at undgaa sine behagelige Forretningsforbindelser — — —.

— Paa Veien nedover nikkede han i flygtig Hast til nogle Herrer af Byens yngre Firmaer, der syntes at ha valgt at vandre og spankulere i Strøget om Posthuset — vel for at faa ferskeste Efterretninger om Tiderne — —

— — „Naa?” — udbrød Faste nervøst, da Mægleren traadte ind paa sit Indrekontor, hvor han havde gaat og ventet paa ham.

„Vil De kanske, jeg skal skabe Penge?” — bed Mægleren i.

„Intet idag heller! ..."

Der opstod en uhyggelig trykket Pause. Mægleren følte Fastes Øine ligesom lede og speide sig igjennem: —

„Umuligt at sælge Aktier i nogetsomhelst, — endnu," — forsikrede han.

„Endnu, — endnu ..." lød det hæst ... „Hele Jorden ophørt at dreie sig, — stanset som et Uhr! ..."

„Se da ikke ud, som De ser Spøgelser bag mig," — udbrød Mægleren.

„Endnu! ... Jo, jeg kjender det. Det er nu fjorten Dage, jeg har faret Dem paa Døren i Vaande og Pine, og hele Døgnet ikke havt andet i min Tanke end Mægler Røed og de elleve tusind. De har danset om i mit Hode, — jeg tror, jeg blir gal!"

„Jeg skal erkjende, at jeg var en uheldig Veirprofet dengang. Der anede ingen den pludselige Obstruktion af Pengemarkedet, — en Strybning over hele Linien, ser De, — over den ganske Forretningsverden! Og en saadan tilfældig øieblikkelig Pengeknaphed kan man ikke vente, skal la sig kommandere paa Dagen. Alle er pint fortiden ... Vi maa være rimelige, Forland, og ikke forlange, at en selv alene skal være Undtagelsen ..."

„Godt nok, godt nok altsammen, — for alle andre," — brast Faste ud. „Men jeg maa ha Penge, jeg! — skal jeg ikke staa der som den, der har blanket Badeforetagendets Kasse for dens Midler og brugt Penge udover, hvad de var bevilget til. — At alle andre heller ikke kan faa solgt Aktier? — Nuvel, saa lar de det være, til de kan faa solgt dem, — det er ialfald legitimt. Men jeg! ... Faar jeg ikke de elleve tusind, saa —"

„Idag er vi kommet saa langt som til Fredag" — beregnede Mægleren, — „og paa Mandag eller Tirsdag ..."

„Javist, Mandag eller Tirsdag," — gjentog Faste tonløst.

„De tar det for seriøst, Forland. Naar Skyen er over, har vi Solen, og da er alle Ansigter glade," — mente Mægleren.

„Deres Ansigt! ... Jeg skulde ha Lyst til — —"

Faste lukkede Døren haardt efter sig ...

Han gik som den, der var optaget af Forretninger og nødig lod sig hefte af nogen, han kunde møde. — —

... Maa ha Penge —! ... Ialfald de fem hundrede og fem og syvti Kroner, som indløb Krav paa til Regnskabsføreren igaar, — heldigvis saa sent, at man kunde undskylde sig med, at Banktiden var over ... Maa ha Penge ...

Hans Tanke vandrede fra Kontortrap til Kontortrap, medens han selv uvilkaarlig fjernede sig fra Forretningsstrøget ...

... Han var inde hos John Berg — hørte sin egen Røst yderst freidigt spørge, om han ikke tilfældigvis skulde kunne hjælpe ham for fire, fem, — nei, tre fire — hm, nei — to tre Dage bare, med to, tre tusind Kroner ... Nei —to, — to tusind ... Eller bare femten hundrede, — han var i en svinagtig Forlegenhed for Pengene akkurat disse Par Dage. — Eller bare tusind, — han skulde gjerne faa en Aktie deponeret for det ...

Nei, nei, gik ikke an at byde Aktier ud naturligvis. — Og hvorfor skulde han være i Forlegenhed? ... Berg maatte jo vide, at, var der nogen, som burde ha Penge i Kassen, saa var det ham. Berg var selv i Bestyrelsen, som havde bevilget ...

— Op til unge Böckmann? ... ledte hans Tanker videre ... Hør nu, Johan, kan Du hjælpe mig med to tusind til imorgen eller saa, — prompte igjen, Far! Jeg vender mig til en gammel Kammerat fra fordums Tider. Du er den eneste af den Sort ja, — de andre er jo lidt af ny Dato, ser Du

... Jeg kan gjerne betro Dig, jeg har disponeret nogle Udbetalinger lidt dumt, — er i Knibe for Øieblikket ... Hjælper mig ellers kanske med tolv— femten hundrede, Du —

Saa kjedeligt, at jeg ikke akkurat nu kan. — Et saadan lidet Fillebeløb! ... Samler nemlig paa Kontanter alt det, jeg kan, til en Veksel paa Mandag ... Men Du behøver jo bare at trække paa din Onkel Joel, Faste. Jeg véd nok, Du faar Grin af Gamlen; men — det er ikke alle, som er saa lykkelige at disponere en rig Onkel ...

Ja, forresten, — havde han været her nu? — — — Jeg tror, jeg var marcheret lige paa ham ... pegt paa, hvad vi har gjort Byen til og simpelthen forlangt, at han skulde rykke ud med Pengene — kjøbe af mig de Aktierne! ... Han er en Storkar igrunden ...

Til Midsommer ja, — det er ikke nu det! ... Men forunderlig skal det slaa ham, alt dette ny — som et helt Eventyr — —

Eller, — Faste stansede, — driste paa og kjøre lige ud til Wold, til Waggesen! — vi er blet saa udmærket gode Venner paa det sidste, — bekjende Dumheden og be ham greit og helt ud om elleve tusind paa Aktierne! — Det var saamæn en Idé, som jeg kunde like. — Ialfald forstrække mig med Halvparten, — de seks tusind ...

Og saa ligge i den Mands Lomme med engang! Det var at overgive hele Fæstningen det.

Uf ja, Doktorens ... Tømme deres lille Sparebøsse ... Lad det være aldrig saa sikkert som Guld, saa er det svine — væmmeligt ... Den Satans Mægleren ...

Han tog resolut Veien op Lindealléen til Hospitalsgaden, hvor Doktor Falkenberg bode.

Skridtene blev lidt efter lidt langsommere, og af og til blev han staaende og konferere med sit Uhr ...

Midt i Modtagelsestimen ... ubeleiligt, — helst lidt senere ... Fik holde sig i Alléen saalænge ...

Pludselig greb han saa igjen hastig til Uhret uden at se paa det ...

„Faar sætte Davids lodne Hjerte i Brystet, — fra hans Røvertid," — mumlede han. Er der nogen, som har knap Tid, saa er det vel mig!

I den indre Trappe foran Doktorens Entrédør stansede han. Der la sig som noget tungt Bly i Fødderne, — noget ækelt afdovnet ...

Akkurat her ved Gelænderet stod han ogsaa i Lørdags, da Sølvi kom ud, og han pludselig begyndte at snakke om Barnet, og hvordan de vilde ha det nede i Doktorboligen.

Nei, nei, man fik gaa paa. Det nyttede ikke længere at rende undaf — uden Penge.

Han ringede mandig fast paa — og nok engang —

Sølvi aabnede Entrédøren med en vis Forskrækkelse ...

„Har Hast Du! Maa faa tale med din Mand, — og med Dig ogsaa," — klang hans Røst freidigt, medens Sølvi gik foran ham ind i Doktorens Modtagelsesværelse.

„Har Du det saa, Svoger Doktor, at Du kan laane mig en fem, seks hundrede Kroner paa nogle Dage, — prompte tilbage!" — lød det som høirøstet af Hast ... „Maa ha dem straks idag, ser Du. Havde jeg Tid, var det ingen Sag da! — en Murerregning for tidlig anvist til Udbetaling. — Og Du forstaar nok, at i min Stilling er der ét, der ikke gaar an, og det er, at rende Kreti og Pleti paa Dørene og laane. Jeg maa staa med Pengene i Næven, jeg — paa Pletten!"

Doktoren skjød Brillerne op i Panden og ned igjen.

Nu begyndte han at pudse dem, medens hans kloge rolige Ansigt ligesom led under Raadvildhed.

„Du véd nok, at alt det, jeg havde lagt mig op som Ungkar, er strøget med. Det var jo Meningen at skaffe os Møblement og andet Udstyr mere passende end mit gamle. Men Hensynet til at ha en økonomisk Hanke med i Badeanstalten var overveiende, saa det, jeg havde, gik til de to Aktier, som egentlig var én formeget. Og siden har vi da, Sølvi og jeg, tat os for at spare, saa vi kunde rykke ind i Doktorboligen dernede nogenlunde skikkeligt monteret."

„Prompte, — prompte tilbage, Svoger!" — erklærede Faste.

„Og Du m a a ha dem?" — Doktoren vekslede et Blik med sin Hustru.

„Absolut nødvendig — for nogle Dage."

„Knuden er," — sa Doktoren lidt forsagt, — „at Møblerne skal betales straks, de kommer. Saa jeg maatte ha dem tilbage aldeles sikkert inden fjorten Dage."

„Aa nei, nei, — snak da ikke, som om jeg bad om et helt Laan," — udbrød Faste. „Pengene har I igjen straks i næste Uge." Han følte deres begges Forstemthed bag Velvillien.

„Jeg vilde blot sætte Dig ind i Forholdet, hvordan vi har det," — forklarede Doktoren, — „saa behøver Du jo hellerikke ufornødent at forhaste Dig i utide. Ellers ingen større Fornøielse for Sølvi og mig end, om vi kunde være Dig tilhjælp med vor lille Draabe i en snæver Vending ..."

Han trak Pultskuffen ud og begyndte at tælle op af en Lommebog Penge, som Sølvi efterhaanden ordnede og la hen i Hobe for hvert hundrede ...

„Undskyld alt det meget i smaat, — skrabet sammen, ser Du, for Recepter og sligt, som falder kontant ... Fem hundrede havde vi jo, Sølvi, — og der er det sjette — saavidt ... Her er femten Kroner igjen ..."

„I faar ikke ta det for haardt, at Jers Rigdom flytter Plads fòr nogle Dage," — spøgte Faste.

„Ja, det er jo ikke akkurat det samme, enten vi har vor lille Kapital hyggelig i Pultskuffen eller farende om i Lommerne dernede," — bemærkede Sølvi. „Men de er Dig undt, Faste!"

Faste holdt paa at svare: Jeg tog ligesaa gjerne i Gløder; men betænkte sig og samlede Pengene sammen ... „Alt bra med Gutten vel? Faar ned i Forretningen igjen jeg ...

Men Tak, — Tak, skal I begge to ha," — lød det i Døren ...

Faste kjendte sig som stegt paa den ene Side og lettet paa den anden. Her var nu for Øieblikket som en liden Fred. Og, som han gik nedover Alléen og rettede sig og saa op i Trækronerne og pustede ud, kunde han ikke fornægte, at Stillingen var blet noget hulter tilbulter i den sidste Tid. Han havde faret som et stadigt Uroshjul nu i fjorten Dage! ...

Han hilste paa Konsul Morland, som paa sin engelsk tog sit Formiddagsridt, og saa Wulffs Kjøkkenvogn komme i Tverveien.

Den stansede og satte en Dame af, som viste sig at være Frøken Laura Groth.

„Jeg saa Dem deroppe, Forland! — og maatte stige af for at hilse paa Dem ... Jeg skulde ellers git noget til for at vide, hvad De ruger ud, medens De saadan vandrer alene i Byens Allé. Jeg fik en saa underlig Følelse af den ensomme, der til ingen betror sine Planer!"

Det klang lidt høistemt, og Faste smilte ...

Jo, hun skulde vidst, at det var nøgterne fem hundrede og fem og syvti Kroner, han havde ruget ud der! ...

„Jeg har jo ikke set Dem, siden hin Høitidens Dag i Badehotellet eller faat takket Dem for Talen," — vedblev Laura overstrømmende, — „der hviler

endnu som et Festens Skjær over Byen af den. Jeg har hele Tiden set det løftede egne Hode med de brændende Øine og det mægtige Udtryk. De stod for mit Syn som den stærke Fører, hvis Fakkel tænder og lyser. Jeg glemmer ikke Ansigterne nedover det lange blomstersmykkede Bord. De straalte, som de saa i en Rus ind i den Fremtidens Storby, som De saa gribende sandt sa', at saagodtsom hver eneste af dem havde været med at tømre paa ... Jeg saa dem, som ikke kunde faa frem Hurraraabene for Graad! ..."

Faste tænkte paa, hvorledes han havde stirret paa Bera, som sad der bleg med Øinene i Fanget; men reiste sig med Glasset, som de andre.

,,Og saa mange vakkre Ord, der siden blev sagt! — Det var som Stenene den Dag kunde tale ... Og da De saa løftede Glasset og drak for gamle tykke Waggesen, — som ikke havde holdt Tale mere end én Gang i sit Liv og da bare sagt de for hele Badet bærende Ord: ,,Jeg gaar med!" — da brød Lystigheden ordentlig løs, og Waggesen stod der og slog med Lufferne, som en opreist Sælhund, medens alle omringede ham og klinkede med ham ...

Men Toppen var rigtignok Konsul Klüwers herlige Skaal for Byens geniale Arkitekt, hvis skabende Aand havde samlet alle Tømmermændene og blæst Liv i hele Værket! — Da saa Sangforeningen satte i, saa det brusede gjennem Salen og siden bar Dem paa Guldstol, saa kan De tro, det svimlede for mig ... Jeg er ikke vant til denslags store Øieblikke jeg, uden i Komedien. — Det blir for mig et af Minderne for Livet," — brød det pludselig graadkvalt frem ... ,,Jeg kan ikke for, at jeg har maattet udøse mig, — jeg synes, jeg ogsaa har ligesom min Part i Dem."

,,Paa den Vis, Laura Groth! — er man med at bære Sagen. Der skal Humør og Tro og lidt

Storhed til ogsaa, — skal man ikke dumpe ned i hver Grøft af Tvil ...

Men paa Gjensyn, paa Gjensyn!" — afbrød han. — —

— Lidt Attitude, — men ægte Malm i Følelsen, — gik det i ham ... Ikke Beras glassikkre Umulighed ... Om hun havde set mig nu i disse fjorten Dage løbe uafladelig, som et Ekorn i et Trappebur! ...

Han lagde Veien over Bryggerne; det var saa sin Sag at komme for tidlig paa Kontoret og kanske møde nye Krav.

Ved Bryggespolen laa en Lystbaad med Seilet halv heist og Fæstet endnu belagt. Konsul Risting skulde ud paa sin vanlige Vaartur og skyde Alker og sad og pakkede og stuvede forskjellige Sager ind i Rummene.

Det fo'r gjennem Faste, at her kunde frembyde sig en Mulighed ... Risting var beslaat nok ...

,,Ud at skyde Alker, Konsul!" — hilste han.

,,Javel, før en blir for gammel; man véd ikke, hvor mange Vaarer, man —"

,,Skulde ha Pokkers Lyst til at gjøre det samme, jeg ogsaa, — og set mig om paa Lodsskjærene, om der kunde være noget Udflugtssted for Badegjæster."

,,Ja, kom med mig, Forland! — Her er baade Spegekjød og Hermetik og Øl og Kaffe og Portvin i al Overflødighed ... Jomfru Haabøl har provianteret mig, som det skulde gaa til Holland."

,,Den, som bare havde Tid, Konsul! ... Maa desværre op til Mægleren i Eftermiddag og se at faa afsat ti, elleve Aktier i Badet."

,,Kjedeligt, De. Jeg mangler saa akkurat en Kammerat, siden Torgersen nægter og skylder paa Gigten ... Jaja — ja, san," — Konsulen gav sig til at putte Pakker igjen ind under Bagtoften.

,,Jeg skulde gjerne ogsaa ha snakket med Dem

og hørt Deres Mening, Konsul ... noget, jeg vilde faa Bestyrelsen til at gaa med paa. Hvad mener De om den Idé, at Direktionen kjøbte en af de gamle Træskuder, vi har paa Havnen, og indrettede den til et Badeskib? — forankrede den i Bugten, malet og pudset, med Badekamre og Rum under og Trapper ned i Sjøen, Telte paa Dækket og ellers galant udrigget med Flag og Vimpler ... Det vilde være ganske originalt ..."

,,De mener, kjøbe et Fartøi ... saadan som, for Eksempel, min gamle Svanen?" — bed Risting pludselig paa.

,,Aa ja, — som for Eksempel gamle Svanen; — man har jo Valg ... Jeg har længe tænkt —"

Faste stod og undrede sig selv over, hvad han nu udmalede og fandt paa for Leiligheden —

,,Og Linieakvavite og kold Beaf, — hvad siger De, Forland? Deiligste Veir ... Skyde ude i Skjærene. Ta' Havn ikvæld ude i Holmvigen hos Madam Tønder og brygge Punsch."

,,Ja, — den som havde Tid ... men jeg maa faa greiet de elleve Aktierne."

,,Hør, — hør, Far! ... De elleve Aktierne, de tar jeg til Dagsens Kurs. Det skal De faa min Underskrift paa her, — — rigtignok med Blyant," — lød det selvgodt ... ,,Se saa, — jeg skriver her paa Toften. Vil De saa bare sætte Deres: ,,Indestaar yderligere for Sikkerheden, Faste Forland."

,,Skynder mig op paa Kontoret efter min Yderfrakke og er tilbage igjen paa Flekken, Konsul ...

Pokker til brillant Vaarveir! ..." raabte han, som han hastede opover ... Tænkte nærmere paa at rømme tilsjøs for Brist i Kassen, mumlede han for sig selv — end paa at ligge og plaffe efter Alker mellem Skjærene idag ... Tilfældet kan saamæn være noksaa kuriøst.

XI.

Det gik som en Stumhed over Byen den Morgen, — som en lammende Tysthed midt i dens travle Vaartrafik.

Det var ikke sandt, — kunde umulig være sandt, — selve gamle, stenrige, solide Waggesen paa Wold gaat fallit! ...

Der herskede en Stilhed, hvori hver helst gik ind til sit eller vilde gjøre op med sig selv, før man gav sig til at snakke eller lytte til Pratet.

Det var som den Morgen, da det spurgtes, at Wulffs Fuldrigger, „Regina", var gaat under med Mand og Mus lige udenfor i Skjærene om Natten. — En maatte jo tro, saadant var umuligt. —

Gamle, sikkre, bundrige Waggesen — gaat? — For noget Sludder! ...

Som Faste kom fra Kontoret ud paa Formiddagen, begyndte Folk at samles to og tre i Klynger, — underlig stille, og dystre fortænkte Ansigter.

Paa Raadstutrappen gik Lagretten frem og tilbage og snakkede ...

Og der stod John Berg og spyttede Skraa og betvilte i høieste Maade Faktum! ... Der skulde dog efter Spaadommen gaa nogle Tegn i Sol og Maane forud, før Verden styrtede sammen —.

Ud af et og andet Vindu gløttede et Fruentimmeransigt speidende nedover Gaden ...

Der blev Opmærksomhed, da Skifteforvalteren og Disponent Ek kom kjørende gjennem Gaden ...

Jo, det var til Wold, de skulde! ...

Og nu kom der én og fortalte, at Lensmanden alt var derude og registrerede.

Inkassator Ulriksen rullede i Hui og Hast forbi. Han holdt Hesten ligesom lidt an, da han saa Faste, som en Sagen vedkommende; — men smeldte igjen paa, — saa sig blot et Par Gange tilbage.

Efter ham Sagfører Messelt i skarpt Trav ud mod Landeveien ...

Der var noget smittende trykket i Luften, — en Fornemmelse som af nogetslags Jordfald eller Skred.

Gamle Klüwer rømmede sig og stansede foran Faste, medens Toldinspektøren nærmede sig paa Sned ...

,,Et voldsomt Stød. Et voldsomt Stød!" — udbrød Klüwer rød i Hodet. ,,Jeg gaar endnu nummen i Skallen og kan ikke faa opgjort mig en Tanke ... Alle Arbeider stanset i Waggesens Villaer udover Bugten, — det blir som en hel Væg ude for Badestedet, det."

,,Heldigvis første Aaret, Konsul!" — svarede Faste uanfægtet. Han følte Nødvendigheden af at slaa fast nogle Satser i Opinionen. — ,,Man kan jo ikke paaregne saa straks at faa Brug for mere end selve Hotellet og Smaahusene langs Stranden."

,,Men, naar nu alle Waggesens Aktier med engang styrter ind paa Markedet?" — yttrede Toldinspektøren nervøst.

,,Bah, — om et Par Maaneders Tid begynder Gjæsterne at komme, og da kaster saamæn ingen sit gode Guld i Havet!" — sa Faste affeiende. ,,Ikke sandt Klüwer, naar man har fodret Koen hele Vinteren, opgir man den ikke, naar Græsset kommer."

,,De, — De — De, Mirakelmager!" — Klüwer stak efter ham med Stokken, øiensynlig lettet.

,,Ja; men hvem garanterer!" ... vedblev Toldinspektøren ...

,,Jeg tænker, Waggesens Bo nok vil ha sine gode Overpenge for Aktierne nu, vi er lige ved at skumme Fløden ... De er ikke gale," — formente Faste med Fynd, nu Lüders og unge Böckmann sluttede sig til.

,,Berører hverken Cellulosen eller Hermetiken,"

— faldt Böckmann forkjaset ind, — „ikke i nogen Maade … Mægleren kaldte det en Bondefallit, som egentlig aldeles ikke vedkom den merkantile Verden …"

— — Som Faste gik henad Gaden, trode han oppe fra Hjørnet at høre Tryggesen udstøde — Svindler … Svindler … med sin tykke hæse Røst.

Han skyndte sig videre.

Diskussionen syntes mere og mere at ha forflyttet sig til Strøget mellem Posthuset og Toldboden.

„Ufatteligt … Ufatteligt!" — lød der.

Man var ikke kommet længere …

„Svindel … Svindel …" sang det i Øret paa Faste, der tog Veien hjemover, — han aarkede ikke Kontoret mere idag.

„Svindel! …" gjentog han pludselig oprørt:

Mener ikke den Fyren at, om jeg kunde vinde tusind Kroner eller ti tusind Kroner eller hundrede tusind, — eller kanske blot to Procent, som de siger, — saa styrtede jeg gjerne alle disse Styrmænd og Baadsmænd og Smaafolk med Familier, som har tat fjerdedels eller ottendedels Aktier eller tilsammen kjøbt en hel, — gjerne ud i Nøden og Elendigheden. Jeg saa dem gjerne steges og pines, om jeg vandt femti Kroner paa det!

Ja, saa tænker de …

Egentlig nok et Kapitel i Mammons Bog, som jeg skulde se til at faa tat i „Den gjerrige" …

Rent ud to forskjellige Maalestokke, to Slags Sjæle …

Den ene taalte ikke at ha saadant paa sig for Millioners Millioner, den anden lar hele Verden med fuld Besætning skure udover for to Procent …

Sig saa, at Mammon ikke er en Gud! … i den evige Kamp mellem Aand og det elementære …

Faste aabnede som vanlig Dagligstudøren for at

hilse ind til Moderen, før det bar op ad Trapperne til Hybelen.

Han studsede ved at se Sølvi sidde der hos Moderen og Agnete ...

Der fo'r en Gysen i ham, — dukkede op som et Billede fra tidligere Dage ... Sølvi stille stram i Minen, — Agnete stirrende resigneret op i Loftet ligesom trækkende efter Veiret, og Moderen med Feber i de store Øine, neddukket i Bekymring ...

Og istedetfor at bryde ud med Efterretningen om Waggesens Fallit, bøiede han pludselig af: —

„Det undrer mig, at I lar Ditlef falde tilbage i sin gamle Mani at pynte sig ud og gjøre sig naragtig," — lød det. „Der gaar han med Fjær i Hatten og blaaser paa en Siljufløite hele Bækengen nedover. Han synes at ville samle alt det, som Populats er, efter sig."

„Aa, Gutten min, det er ikke godt at vide, hvad han har fore," — mente Fru Forland. „Undres, om det ikke er nogetslags Konsert, han gjør for Stæren, som er kommet ..."

„Naa — og Waggesen? ... Jeg ser, I har hørt det —"

„Ja, Sølvi kommer her med alt dette, Du, — der kan vel endnu ingen overskue Følgerne," — sa Fru Forland ængstelig seende op paa ham.

„Blir der Vanskeligheder for Dig, Faste? — og Badet?" prøvede Agnete, — „saa Du er urolig."

„Ja, Mor, — det var jo rigtignok saa uventet, som om Maanen skulde faldt ned. Men man faar ikke tabe Hodet! — de var istand til at skabe en hel Panik dernede ... De staar i Gaderne og snakker og tygger Skraa og spytter og faar tilslut ud, at det er selve Norges Bank, som er røget ... Waggesen er gaat fallit! det er det enkle, nøgterne og høist beklagelige Faktum!"

„Ja Du, Faste! — jeg kan fortælle Dig mere," — sa Sølvi oprørt. „Falkenberg kom hjem fra Wold

Klokken tre imorges og fortalte det hele. Manden har tat Livet af sig."

„Saa—aa, Du. — Saa Du ..."

Faste stod rædselsslagen og stirrede i det ... Waggesens Skikkelse steg pludselig op for ham tydeligere og tydeligere, som han stod der og sa: Jeg gaar med. — Jeg gaar med!

„Jeg kan da vel ikke lægge det paa mig, Mor!" næsten skreg han; — han slængte sig i Sofaen og sprang op igjen.

„Men Faste da! Faste da!" — jamrede Agnete og fulgte efter ham over Gulvet ...

„Vi gaar som iblinde for hverandre alle," — yttrede Fru Forland lavt ... „Du kunde saavist ikke stanse Waggesen i hans ulykkelige Jagen efter Penge."

„Nei, — men — —" lød det fortvilet fra Faste. — —

„Aa, jeg er gal!" — fo'r han op. „Badeforetagendet vilde jeg begyndt paa igjen den Dag idag, stod det ugjort!"

„Kjære Faste, — Du ser saa langt længere, end mine Briller rækker, og andres Forstandskikkerter med," — beroligede Fru Forland. „Blot Du selv har Trygheden ..."

„Men saa nytter det ikke at ta Tingen bare idyllisk heller, Mor," — sa Sølvi. „Saalænge den grundmurede Waggesen stod som Eier af en Hovedpart af Aktierne, syntes Folk, der kunde ikke være nogen Risiko ... Falkenberg og jeg talte jo i hele Morges om dette. Og havde bare Doktorboligen ikke været saa ufærdig endnu, saa vilde vi straks begyndt at flytte ind dernede, — vi har jo faat de fleste af Møblerne ... Det vilde ligesom i al Stilhed vist vor og din egen urokkelige Tillid til det hele ..."

„Ja Du, nu skal der sættes ordentlig Force

paa," — optog Faste det ivrig ... ,,Og jeg tænker, at, naar de om et Par Maaneder ser veritable Badegjæster for Øinene, saa præker det for sig selv det!"

XII.

Faste havde en lang Stund siddet taus og dyster hjemme i Dagligstuen.

,,Det er, som jeg skulde ha Granitstenen om Halsen og drages tilbunds med den!" — brød han ud, idet han heftig reiste sig og begyndte at gaa op og ned ad Gulvet, af og til stansende og stirrende ud af Vinduet.

,,Gud bevare Dig, Faste, hvor Du snakker ... Er der noget galt igjen, — noget nyt?"

,,Denne Pokkers Moloen, den sluger Penge i det evige —!" forlød det.

,,Vanskeligheder paa den Kant ogsaa, Du?" — spurgte Fru Forland bekymret.

,,Bare Mudder og Synkesand at slippe Stenen ned i, — endnu intet sikkert Fæste i Grunden! — Den Moloen har alt suget til sig tre Gange saameget som kalkuleret. Stolede naturligvis paa Havnefogden og dem, som var kjendte og stod for Opmudringen. — Kunde da ikke selv stige ned som Dykker og forfare Grunden —"

,,Du faar ta det med Ro, Faste, Du véd, naar det staar som værst, finder Du altid paa noget," — trøstede Fru Forland.

,,Finde paa? — Penge, Penge, Du," — udstødte han, — ,,kan jeg finde paa dem!"

,,Stakkars Gut, Du har en tung Byrde at bære frem," — sukkede Moderen.

,,Der m a a en udvidet Aktietegning til ... Man

maa kunne se udover Øieblikkets Vanskeligheder og Pinagtighed. — John Berg røket paa Cellulosen sin, Herman Wiik gaat, og Bruslimonaden og Hermetiken stanset. — Selvfølgelig alt Overspekulation. Ingen Grund til at forfærdes over det i en pengeknap Tid ... Og der sidder da Mænd som Wulff — Klüwer — Lüders — Breder ... De skulde ha tilstrækkelig Fremsyn til at forstrække Badet med saavidt Ressurcer, at det kan slippe ikke altfor ufærdigt over i Sæsonen og begynde at ta Penge ind istedetfor at gi' ud. —

Der maa bankes paa hos de Herrer! — De er jo selv Aktieeiere og kan ikke være gale —.

... Har gaat Tiggergang før! ... Faar indøve min Ungdoms Vane ..."

Fru Forland saa forpint paa ham. H n havde siddet sammensunken og fulgt hans Tanker.

„Javist ja, Mor, her er mange Udveie for én!" — lød det pludselig med Overbevisning. — „Nu gaar jeg ned i Byen og taler for Matadorerne, — som Kossuth for Magyarerne, — saa Pengene springer af Kassen! — De skal danne en liden foreløbig Garantiforening for de løbende Udgifter ..."

Han var i Øieblikket ude af Gangdøren og vandrede nedover med et Selvfølelsens Smil og Trods brændende i Øinene.

Han stilede lige ned til Konsul Lüders. —

Underlig nok, Mina trak rask Hodet ind igjen af Ruden, da hun saa ham nærme sig.

„Selvfølgelig Badestedsaffærerne, Konsul," — gik han paa, som han traadte ind paa Kontoret.

„Ja, Tiderne er jo forfærdelige, De," — afbrød Konsulen.

„Jeg mener blot, — det maa greies over Øieblikkets Knibe indtil Sæsonen aabnes, og vi faar Indtægter, saa Badet ikke kommer til at præsentere sig alt for umulig sprikende nøgent og ufærdigt."

,,Ja, De har visselig Ret. Der er meget, man kunde ønsket at ha gjort, — og ugjort ogsaa, Forland! naar de strenge Tider sigter Sagen gjennem sit trange Sold ... Her er næsten ikke Penge at opdrive, De," — rystede Konsulen paa Hodet.

,,Men Aktiehaverne kan da heller ikke være tjent med at lade Badestedet staa der, som en, der har indbudt til Bal, men i sidste Øieblik ikke har Raad til at sætte Lys i Kronen! ... Saa har jeg tænkt mig, at De og Wulff og Morland og endel andre Aktieeiere ..."

,,Aktierne ja! — naar der ikke nu laa saa mange døde af dem omkring i Fallitboerne, — særlig den Waggesenske Beholdning. — De titulerede ham jo i Deres store Tale for ,,Bjelken, der bar Badestedet". Og saa viser det sig, at denne faste Klippe i Distriktet, der forkyndtes at være af gedigent Guld, saagodtsom hele sit Liv har fluktueret paa Randen af Underballance! Hans pludselig vilde Spekulation i Badet var kun den sidste krampagtige Søgen efter Udvei. Her staar nu nok af nøgne Bjelker efter ham udover Bugten — —.

Ja, min Hr. Forland!" — Konsulen reiste sig forbeholdent stivt for at følge til Døren, — ,,umuligt, — aldeles umuligt at svare Dem, før jeg har hørt de andre Herrers Mening."

Der stod som en kjølig Høflighed ud af det ganske Hus. Ingen venlig Dør aabnede sig derindefra med det vanlige Forespørgende efter Moderen, — og Mina havde ...

Han gik ellers og snudde og vendte paa det Svar, han havde faat. Det var hverken ja eller nei; men nødte ham til straks at tage udover til Wulff og Morland.

Nede paa Toldboden, hvorfra han skulde lade sig ro over til Tangen, strøg han hastig hilsende forbi den vanlige Snakkeforsamling. Han havde en Følelse af, at de ligesom trykkede sig sammen og

helst viste Nakkerne; — de havde antagelig havt ham og Badet paa Tapetet ...

Han stod alt i Baaden og skulde lægge fra, da tykke Agent Mo kom farende nedover Bryggen raabende og vinkende til ham med et Brev i Haanden ...

„Alt et Forespørgende til Bestyrelsen, Forland, fra Amsterdam, — om Plads og saa videre i Hotellet! ... De er tidlig ude for at sikkre sig. Se her!" — han viste Brevet ud mod Forsamlingen, der drog sig til ... „Og med samme Post kom der to, tre Breve til Doktoren med europæiske Stempler adresserede til Badebestyrelsen, — vel nogen, som vil forhøre sig ..."

Faste holdt paa at sætte i et vildt Hurra; men tog sig igjen og gav sig en Mine, som dette kun var det dagligdags og naturlig ventede ...

„Sæt over, Baadsmand!" — beordrede han med et kort Nik.

Medens Aareslagene skiftede, og Baaden gled mellem Skyggerne af Skibene, sad Faste bleg og betaget med tindrende Øine. Han følte sig som Kolumbus, da han endelig saa Land! — Han begyndte at skabe op for sig et *Hausse* — en Aktiernes pludselige Stigning, og grublede paa, om det egentlig var saa nødvendigt længere at ty til de Herrer? ...

... Og saa lige ned i Snakke-Børsen, som Efterretningen kom! — Han kunde havt Lyst til at stikke Ild i Frakkeskjøderne deres, saa de rendte ud i Byen hver til sin Kant med Nyheden ...

Faste vaktes til Virkeligheden paa en skjærende Maade ved, at Rorskarlen spurgte:

„Det var vel en god Efterretning for dette Badestedet, som de tviler saa for alle Sjøfolkene herude?"

Der var noget i Mandens bekymrede Mine, som gjorde at Synet paa Tingen med ét ændredes:

Jovist maatte han ud til Wulff og Morland!

Han tog Snarveien ind imellem de smaa pyntelige, rødmalede Sjømandshjem paa Tangen for at naa over til Wulffs Bedding.

Der keg nogle ud af Dørene og blev staaende og se efter ham.

,,Goddag, Madam Gjøset," — hilsede han kjendt, idet han vilde forbi ... ,,Deres Mand er paa Reis?"

Hun stansede pustende presseret for at indlade sig med ham.

,,De har været ude paa Sømmens Vegne, Madam? — kommer med Symaskinen, ser jeg," — vedblev han med et venligt Nik.

,,Aa javist, aa javist. En træller jo for Brødet, det er saa befalet os ... Og saa skulde én jo være tilfreds, naar én har det daglige —"

,,Manden tjener paa sin Kant ja, og De paa Deres?"

,,Aa ja, der er nok mange, som kan ha det værre — endda! — Jeg hører ikke andet end Bekymring og Forskrækkelse, hvor jeg sidder ude og syr ..."

,,Men kan det ha noget paa sig alt dette, de snakker om Badet da, Forland?" — vovede hun forsigtig.

Han opfangede et spændt angst Blik og begreb, at han stod paa Forhør for Smaafolket derude ...

,,Hør nu, Mor," — sa Faste, — ,,jeg tænker, det er disse Fabrikskorstenene, der ikke ryger mere, som har sat Skræk i Folk herover? ... Ikke saa underlig det."

,,Det er nu alle de surt fortjente Sparepengene deres, de er bange for, Forland. De mente, det var som at sætte dem i en rigtig gjild Bank, — de skulde yngle bare ved at ligge der, maatru."

,,Jeg kan svare Dem med den gode Efterretning, Madam Gjøset, at der alt har begyndt at melde sig

Gjæster til Badet. Og lidt trange Tider faar vi alle bære, baade store og smaa," — mente Faste.

„Ja, Gud bære os, Forland," — brast hun nu ud, — „Manden min og jeg har ogsaa sat alt vort i en Kvartaktie. Og har jeg lukket et Øie for dem nu i fjorten Dage, saa! — Det er alt, hvad vi eiede og havde, maa De vide ..." Hun tørrede og tørrede Øinene ... „En har strid saa mangen mødig Dag for dem og glæd' sig ved hver Halvkrone, én kunde lægge bort til de gamle Dage. — Og her sidder vi nu i Angst og Bæven for Afdrag og Renter paa Stuen vor og for Doktorregningen fra ivinter og véd ikke, om vi eier en Øre. Det er saa én ikke har Fred til at tænke paa nogen Ting længere."

„Hør nu, Mor Gjøset," — sa Faste resolveret, — „faar De ikke solgt den Kvartaktien til Høsten, saa kom til mig, De; jeg skal ta den, jeg."

Madam Gjøset stod som himmelfalden og saa paa ham:

„De mener Aktien er fuldgod da?" — udbrast hun. — „Men saa mister vi vel Renterne?" — spurgte hun pludselig mistænkelig.

„Ja ja, Tak skal De ha for det Løfte, Forland. Jeg skal nu snakke med Manden min, saasnart han kommer hjem. — —

Men Gud bevare os for Rygter, De!" — lød det, som hun tog Symaskinen op fra Trappekanten, hvor hun havde sat den fra sig.

Tvil, Tvil — overalt Tvil — gik det i ham ... Alle disse Smaahjem og Reder fulde af Spørgsmaal ...

Der ebbede et Øieblik den sorte Mismod i ham, som hans Angst instinktivt holdt borte.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Først, da det saa smaat begyndte at skumre i Vaarkvælden, kom Faste gaaende ad Landeveien tilbage fra den sidste af sine Ekspeditioner.

Det var som at gaa og vasse om i en Myr dette ... Samme Svar fra dem alle! ... Maatte først vide, hvad de andre mente. —

Og saa det høist listige Raad at vende sig til Onkel Joel! — La' alt ligge nu denne dyre Maaned ... Og saa forevise ham „Projektet" saadan halvt eller trediedels færdigt! ...

Ser den ene skjæve Tanden hans længere og længere nedover Hagen af Haan. — —

Faste vidste ikke selv, at han alt var langt inde i Byen, før han skimtede John Berg og Herman Wiik henne i Gaden. De forsvandt henne i et Sidesmug, da der kom nogle spadserende ... Likte naturligvis ikke at vise sig om Dagen ...

Mærker nok, der er dem, som nu tænker, at Faste Forland kunde bli Trediemand i Vinden og ogsaa blot krybe ud om Aftenen — Puh, her blev som lufttomt Rum! — — —

Han bøiede pludselig ind Tvergaden og tog uvilkaarlig op Alléen, som førte ud til Gyllings.

Der lyste alt en tynd Strime af Maanen over Hustaget, medens hele Havesiden laa i dunkel Skygge, og to tre høie Trætoppe ragede op mod Himmellysningen.

Faste fulgte Hækken op og ned, op og ned ...

Han vilde alt for anden Gang vende ved Haveporten, da han opdagede en Skikkelse ude paa Altanen ...

„Dig, Faste?" — lød Beras Stemme overrasket.

Hun kom ned barhodet, og stansede ude paa Havetrappen.

„Jeg syntes, jeg saa Dig deroppe, Bera, — og kom til at undres over, hvad Du nu tænkte paa. — Jeg satte i Aanden en melodisk vemodig Fløitetone til, — hen i Kvælden ... Det maa være morsomt at være saa harmonisk og skjøn ... Jeg mener, bare

at ha d e t at ansvare og ellers — kvit med dem alle! ..."

„Var det virkelig for at sige mig de vakkre Ting, at Du stansede dernede, Faste?"

„Ja, din Skikkelse gik saadan ind med alt i Naturen. — D e n bare nyder og er fri for at bære ... D e r er ingenting ret, og ingenting galt!"

„Du har vist saameget at staa i og saameget at bære, som Du siger, Faste! ... Men saa véd jeg nu ingen, der saadan kan hvile og kaste det af sig, som Du. Du gaar ind i din egen Verden, Du, og faar alt om Dig med didind."

„Ja, jeg véd det. Jeg véd det, — jeg er et Slags Luftvæsen udenfor Virkeligheden, som bare har den Feil, at jeg skuffer baade mig selv og mine Medmennesker. Er det ikke saa? — Jeg kunde gaa lange Veie for at høre din udtryksfulde Stemme sige mig det, — op igjen og op igjen ... saa snilt og mildt og barmhjertigt, — blot, at det reiser et helt Taarn af Ansvar paa mig! — Jeg er saa vant til dé fine Stik gjennem Samvittigheden af din lange Haarnaal, at jeg ordentlig længes efter det som et Krydder, naar jeg har bakset forlænge dernede blandt de direkte brutale ... Har Du ikke mærket det, Bera, at jeg af og til faar et Ryk, som jeg absolut maa se Dig. Det hænger slig sammen det ... Gud, hvor Du har pint mig, — bestandig, bestandig!"

„Har jeg?" — hun gjorde en selvforglemmende Bevægelse ned ad Trappen mod ham; men stansede og lænede sig mod Gelænderstolpen.

„Aa, tal kun ud," — lød det forbittret ... „Bevis, at det blot er noget, jeg indbilder mig, — naturligvis, — eftersom hele Fyren bare er Indbildning! — Og, at det skulde være af en vis grusom Lyst hos Dig? — Mundsveir!"

Hun rystede paa Hodet ... „Jeg tænker blot paa, hvor tungt det alt hviler paa Dig ..."

„Du mener Badeforetagendet —?"

„Nei, jeg mener alt muligt, — alt, Faste! ... Og hvor let Du kunde bli glad! — Men Du maa vist komme til det selv; der kan ingen lære Dig det."

„Mon jeg ikke har faat nok nu, Bera? — Vi begyndte om Naturen, og straks saa — Stik, Stik, Stik!"

„Kjære Dig, er jeg ikke ialfald godmodig, som paa gammelt Venskabs Regning lader Dig staa slig og rase dit Humør ud for mig, Faste!"

„Godmodig, — godmodig! ... Du har skuffet mig har Du! Jeg trode virkelig engang, at Du var noget, — en dyb Personlighed!"

Hun strakte pludselig Hodet frem over Gelænderet og saa ham koldt helt ind i Ansigtet ...

„Naar Du har saa mange, som bedre forstaar Dig, Faste, hvorfor saa nedlade Dig til mig, hvor Du bare faar Modsigelse og kommer i slet Humør. Hvorfor ikke gaa for Eksempel til en begavet Dame, som Laura Groth. Jeg er sikker paa, at hun vil forstaa Dig paa Minutet! Se, det er mit Raad. Slut Dig til nogen, som kan holde Dig i Humør i disse Tider ..."

Der faldt en Stribe af Maaneskjæret paa hende, og det slog Faste, hvor dybt udtryksfuldt hendes Ansigt var.

„Her er saa koldt," — brød hun af, — „jeg maa gaa op Du ...

Farvel, Faste!" — lød det. Han syntes, Stemmen brast, som hun fo'r ind.

Han vendte hjemover ...

Ja, dermed smat hun tilbage igjen i sit Jomfrubur ... tænker paa dit og dat, — kanske, om hun ikke har forkjølet sig for denne umulige Fastes Skyld!

Det var lidt andet, naar h a n skulde krybe hjem i Hiet. Han kunde af hele Byen tilsidst blot se de Huse, hvor han vidste, de havde Aktier i Badet ...

Men for en Kvæld! — som det lugter Groe og Jord overalt ... Det var saa én kunde graate ... Deiligt, deiligt at være til alligevel ...

Nedenfor laa Byen med Halvskygger i Gaderne og Maanehornet over Mastetoppene paa Havnen og Tangen —

Ja, dernede snakker de nu ved Sengetid og grunder paa Aktierne og det altsammen ... Ve og Jammerklage —

Han stansede pludselig og satte Stokken haardt i Bakken.

Men Pokker, hvad gaar der af mig. — — Hvad er det, jeg føler mig saa overjordisk let og lykkelig over? ...

Ingen Grund just — midt i al Pinagtigheden og Vanskelighederne!

... Hvorfor ikke gaa til den begavede Dame, Frøken La—u—ra Groth — ja ...

Han udsagde det ligesom beseende hvert Ord.

Det Spørgsmaal havde hele Tiden ringet i Ørene paa ham, til han nu pludselig gjentog det, gridsk prøvende som foran en hel overvældende Opdagelse.

... Og som hun, — Laura, vilde forstaa mig, — paa Minutet! ...

Du tar feil, Faste ... Du tar feil! — —

Lad mig tænke ordentlig ...

Og saa kold hun var i Øinene og bleg. Der kunde være som en hel Brand af Lidenskab under ...

Lad mig ikke bli gal, — ikke forstyrret ... Din Indbildningskraft, véd Du — — —.

XIII.

Det var et helt andet Ansigt, Lüders mødte ham med idag end det, Faste var vant til og kjendte.

Lüders havde noget uceremonielt sendt Bud efter ham til en privat Konference paa sit Kontor i Anledning af, at Faste nu vilde appellere til en Generalforsamling af Aktieeierne ...

,,Det nytter ikke at skjule over det eller farve og blaase op Stillingen, Hr. Forland! Faktum er, at Bankerne nu alt længe ikke har villet udlaane en Øre paa vore Badesteds-Aktier, — at Böckmanns Bank, som det heder, holder dem oppe, blot gjør det for selv at kunne bli kvit sine egne mange. Kort og godt, — Aktierne, som nu ligger omkring i Folks Lommer, — og her er mine atten!" han slog paa Bunken, — ,,ikke engang er værdt Papiret, de er trykte paa ... En Svindel uden Lige, min Hr. Forland! ... Med en Letsindighed uden Grænser har De lokket Deres Medborgere ind paa et Foretagende, som krævede en mangfoldig Gange større Forskudskapital, end vore smaa Forholde paa nogen Maade kunde tænkes at ha Evne til at præstere, — en ren Millionspekulation, hvorover en Hær af bedragne Mennesker nu vrider Hænderne, — og som dertil i gunstigste Fald forlanger Tid, — Aarrækker, — for at vokse sig frem."

,,Var det for at vise mig dette smukke Prospekt, De har sendt Bud efter mig, Hr. Konsul, saa kan jeg kun henvise Dem til Generalforsamlingen. Der skal De faa Svar!"

,,Generalforsamling, — Generalforsamling? — De er nu vel ikke gal, Mand? ... Offentlig basunere ud Elendigheden? — gi' Aktierne det sidste Svimeslag —?"

,,Foretagendet m a a holdes oppe," — erklærede

Faste. ,,Vil ikke de store støtte det over Krisen, saa prøver jeg hos de smaa!"

Konsulen saa pludselig Faste tæt ind i Øinene:

,,Jeg skal sige Dem noget. Der havde ingen af Byens ledende Forretningsmænd indladt sig med Dem, havde man ikke havt Grund til at tænke sig, at De i visse Maader havde Deres Onkel Joel i Ryggen, — ialfald engang vilde faa Penge efter ham ... Naa, jeg skal ikke filosofere over dette, — naar jeg bare faar mit! — Men mit vil jeg ha," — hvislede han pludselig med sammenbidte Tænder og knyttet Knoe i Fastes Ansigt. ,,Deres Onkel, som har tjent Dem saa bra med Krediten, han skal, skal betale mig de atten Aktier ...

Generalforsamling?" — vedblev Konsulen haanlig ... ,,Jo, De kan tro, der er mangen, som nu kunde ha Lyst til at faa sat Kloen ordentlig i Dem, — alle de stakkars Folk, som De har malt og talt alt dette saa lysteligt op for, at de slap Pengene sine ud i det ... De maa tro, om de fik noget i en ,,Generalforsamling" at fare med imod Dem, — for Eksempel visse Oplysninger, der kunde skaffe Dem Udsigt til et Sted, hvor De fik Tid og Stunder til at overveie Sagen, — de stemte ikke, de brølte!

Og ser De, Hr. Arkitekt," — kom det indædt, — ,,det er netop endel saadant Stof, man kunde gi' dem ihænde paa en slig Ge—ne—ralforsamling ... Jeg har tilladt mig at studere Papirer og Kvitteringer dernede paa Badeanstalten, og min mindste Sag er at oplyse Publikum om, at De bevislig Gang efter Gang paa egen Haand har disponeret Badestedets Kontanter langt udover og til ganske andet, end de var bevilget Dem."

,,Det siger sig selv," — sa Faste koldt, — ,,at jeg har maattet handle, som jeg efter Omstændighederne fandt rigtigst i Badeforetagendets Interesse. Det hele maatte selvfølgelig først og fremst holdes oppe. Det skal være mig en Fornøielse at svare

Dem, notabene paa rette Sted, som er Generalforsamlingen, Hr. Konsul, — og ikke Deres private Kontor." — Faste greb sin Hat.

„He, he, — saa drøfter vi ogsaa sammesteds, hvorledes det gik til, at De, Hr. Forland, fik sat Blaar i Folks Øine, saa den berømmelige Hotelfest kunde holdes, — ved, at man i et Nap plukked' Badeanstaltens kontante Kasse for elleve tusind!"

„Trudsler? — mod mig?" — fo'r Faste pludselig tilbage ind paa Gulvet igjen ... „Nei, før de skulde bevæge mig, — før spadserede jeg ind paa Spindehuset, som De nok havde den Artighed at sigte til.

Ellers skal jeg love Dem en varm Glæde i Generalforsamlingen," — hilste han og gik ...

— — — Det var saamæn en direkte Tiltale, han der havde faat, — opgjorde Faste sig, idet han tog Veien opover ...

Ja, nu befandt han sig igjen paa Vrangsiden af sin gode By! ...

En saadan Smaastad paa Randen af en Panik havde noget af den løbske Hests farlige Ustyrlighed ved sig, — det gjaldt at faa kjørt den i Sporet igjen med kraftigt Tag i Tømmen! ... Han fik da Erfaring for, hvad det vilde sige at holde en Sag oppe, naar Opinionen styrter udover den —

De tænkte kanske, han vilde forlade Skibet, som en Rotte!

Han fik foreløbig sætte Staal i sine egne, opgjorde han sig og svingede ind til Doktorens.

— „Naa? — I synes vel her er endel at staa i, I ogsaa," — sa han, som han traadte ind i Stuen til Sølvi. — „Folk ter sig jo en Smule desperate."

„Aa ja, Faste, vi faar ta vor Part, naar Du bare klarer Dig," — svarede Sølvi snilt. Der var noget nedslagent overbærende i Tonen, som bed ham.

,,Bange for Pengene Jeres, naturligvis!" — udstødte han.

,,Vore to Aktier? ... Aa nei, de, mener baade Falkenberg og jeg, fik stryge, om det end ikke er saa let for os."

,,Beklager, at jeg ikke har det saa, at jeg kan indfri dem just nu; ellers skulde jeg straks skilt Jer af med Byrden," — sa han bittert.

,,Du maa ikke gjøre os Uret, Faste, — det er ikke saameget paa de Aktierne, vi tænker."

,,Men tabte skal de absolut være? — den Tanke lader til at blaase over hele Byen i denne Tid! ... Som om Foretagendet ikke er lige godt og lige holdbart, fordi pludselig endel Mennesker finder paa at slaa sig gale af Skræk for en liden Krise."

,,Du maa forstaa os, Faste. — En Doktor skal jo leve af sin Praksis. Men, naar han saa pludselig staar som Hovedmand i et Foretagende, der af Almenheden ialfald opfattes, som det kunde briste med Sorg og Ulykke over hele Byen, saa blir han jo noksaa vanskelig stillet, — lidet populær."

,,Ja, saadan ser det ud — nu!" afbrød Faste ... ,,Men om alt dette skal der staa et Slag paa Generalforsamlingen! — De hyler over Badestedet, før det endnu har faat Lov til at gi Indtægter af sig ... Men jeg skal opbygge dem med et lidet Panorama, — hvor ødt og udslukt her vil bli igjen, om det store Vindu, vi har sat ud til Verden, atter tilspigres!

Du forstaar ikke, Sølvi, hvad det vil sige at gaa og længes efter en ordentlig Kamp, hvor én faar bruge sig og slaa med alt det, én evner for Offentligheden, istedetfor stadig privat at stikkes i Ryggen."

,,Om jeg forstaar, Faste ..."

Det var denne blide Mine og Efterjatten fra Sølvis Side, han ikke fordrog, istedetfor de bidende Skarpheder, han var vant til fra hende.

Han vandrede paa Gulvet og smaaplystrede ... De begyndte at bli ydmyge i Sjælen nu derhjemme, — syntes vel de igjen havde Havet brusende om Huset! ...

,,Vil Du ikke se paa Gutten vor?" — spurgte Sølvi beroligende.

,,Gutten? — Jeg havde nær sagt, har Du nogen Gut? Det er saa længe siden, jeg tænkte paa sligt, Du," — sa' han distræt og fulgte mekanisk efter hende ind i Sovekammeret. —

— ,,En Profet faar naturligvis holde Troen oppe i det længste," — hørte han efter sig, som han paa Nedveien passerede Hjørnet af Kirkeristen.

Det var Tryggesens Stemme, — en Skose til hans forargende freidige Maade at gaa paa.

Og Faste følte selv, at han instinktmæssig blev som en opbidslet Hest, naar han skulde gjennem Forretningsgaderne ...

Han havde den Fornøielse paa langt Hold at passere gamle Klüwer, der ogsaa nu fandt for godt at stanse og anskue ham; men rigtignok med et helt andet Greb om Stokken end, da han brugte at titulere ham for ,,Byens Mirakelmager" ... Og, da Konsul Wulff rullede forbi, lyste der som Spydighed i Minen, idet han noget demonstrativt hilste ...

Pokker til angenem Gade, Havnegaden, — det var, som det krydde af Mennesker med Dommedag i Ansigtet. — Toldinspektøren havde lagt sig til et kobberrødt Ansigt og gloede ordentlig vildt paa ham ...

Og der kom Frøken Laura Groth skraaende over til ham paa Fortoget. Hun lignede en af de større, mere tungt flyvende Sommerfugle og havde tydelig faat den almene Ængstelse i Vingerne.

,,Sig mig, er der nogen død? — gaat heden?" — mødte Faste hende. — ,,De ser saa vemodig del-

tagende ud, — Ansigtet saa fromt sammenlagt i Folder."

Hun rystede paa Hodet og saa saaret paa ham ...

„Lad mig sige Dem, at jeg ikke kan andet end beundre en Mand, som gaar med saa opreist Hode og saa uforfærdede Øine midt i Bagtalelsens oprørte Hav ... Ak, Forland, — havde det bare været i en Komedie eller Tragedie!" —

„Ja, De siger noget, Frøken Groth."

„Langt, langt borte fra denne grove Virkelighed ...

Og for mig, stakkar, er det nu som slukt altsammen ... Jeg synker tilbage igjen til at passe Tantes The og Kaffe. — Men, det tænkte jeg at sige Dem og takke Dem for, — at dette altid vil staa som Glanspunktet i mit Liv! — som en Fortryllelse, jeg har været inde i med Hjerte og Sjæl — —

Og Dolken, den deilige Dolk, jeg har kjøbt til at støde mig i Brystet! ...

Ja for det er nu vel saa, at der ikke blir mere af med nogen Komedie heller?" — spurgte hun pludselig.

„Et skal jeg love Dem, Laura Groth, — lever jeg, skal der bli ordentlig Komedie!" — hilste Faste til Afsked og gik.

Han styrede paa ny ind i dette Ængstelsens graa Hæng, der rugede over hele Byen. Det var som Vaarsolen med sit skarpe skjærende Lys stod der og stak aldeles mal-à-propos. — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

— — Han havde tilbragt Eftermiddagen ved sin Pult paa Kontoret, — afvist og afvist Regninger med Udsigt til Generalforsamling, — spekuleret og fantaseret op Udveie, — der maatte søges blandt de enkle Grundstoffe! — bygget en Jodfabrik med Tilgang fra al Kystens Tang og Tarre, — oprettet et centralt Tjærebrænderi furneret fra det vidtstrakte

afskovede Distrikts Millioner Fururødder. Og tilslut gjennemgaat en Scene med Risting, som vilde ha sine Penge.

Træt og opgivet vendte han nu senaftes hjemover fra det hele ... Minen havde noget afsløvet, som Trodsen sov i det, medens Billederne fra Dagen kun passerede halvklart og drømmeagtig forbi ...

Komedie ja! — fo'r han pludselig til ... Hvis jeg lever, saa skal der bli ordentlig Komedie! — lovede jeg Laura Groth —

Forresten ganske underligt, — var det ikke som hun tog en hel rørt høitidelig Afsked med mig. Hun har naturligvis opsnappet noget af, hvad de gaar og hvisker og tisker om Lovligheden af min Færd, og naturligvis alt set sin beundrede Ven sidde i flittigt Arbeide paa Spindehuset ... Og saa en Afgrund reist mellem os! — mente, hun kunde ikke kjendes ved mig mere; — men rørt var hun alligevel ... Javist er Menneskene underlige Væsener ...

„Hvordan har Du det, Gutten min?" — spurgte Fru Forland, som han traadte ind i Stuen.

„Har det? — Jeg har det som den, der kjæmper paa en glat Planke med Sjøen under sig —

Men mærkelig, Mor," — brød han af. — „Saadan en Pengepugergeist kan godt være en virkelig Hædersmand, — en virkelig én, siger jeg Dig, som paa al Vis vil det rette. Der er blot det slemme, at han vil det rette n æ s t helst ... I Valget mellem Gud og Mammon er det desværre Mammon, som bikker ned paa Vægtskaalen og drar ham aandelig tilbunds —

Aa, lad mig faa Lys, Agnete ... Jeg har en Scene i „Den gjerrige", som skal vaske sig ... Godnat, Mor!" —

„Saa ondt, Du Agnete," — udbrast Fru Forland, da hans Skridt hørtes oppe i Trappen, — „at se ham komme hjem saadan Aften efter Aften ligesom med en døende Halvglød i Øinene, — mis-

handlet og ilde medfaren dernede den ganske Dag. — Og saa vide, at med ham faar de ikke Bugt, før Øiet er dødt og Villien brudt ... Han er saa skabt, Du!" — sukkede hun. — „Han faar fuldbyrde sin Skjæbne ..."

XIV.

„En lang Sommer ... En trist Sommer!" — udtalte John Berg sig, som han mødte Faste høit oppe ved Bækengen. — „Gaar her og venter paa Akkord med Kreditorerne! Men den ene Dag slæber sig hen efter den anden med det samme resultatløse i Luften. Hvad Pokker bryr man sig om lidt bedre eller daarligere Sommerveir. Det er Tiderne, — Tiderne, — at der engang skal bli' en Forandring i denne fortvilede Pengeknapheden, — vi venter paa ... Man drikker Kognak og Selters i lange Baner under Markiserne paa Verandaer og Trapper, og bare venter, Du! — Det er ordentlig velgjørende, naar der nu veksler med et ordentligt Tordenveir og blytunge Skyer. — Og mærkelig nok, — var det ikke som under en hel Himlens Kanonade, at Falliterne nu pludselig i forrige Uge igjen brød løs? — Konkurs i Konkurs, — næsten hvert tredie Firma op efter Havnegaden! — Ja, man snakker jo endogsaa om en Mand som Arne Wulff; han reiser svært ofte ind til Hovedstaden nu paa det sidste."

Faste gik med en hel anderledes overvældende Efterretning i Lommen, — et Brev, hvori Hamburgerhuset, som havde havt Leverancen af Hotellets Udstyr, i Mangel af øieblikkelig Betaling truede med at sikkre sig ad Rettens Vei i Aktieselskabets Eiendele: Hotellet med Inventar og Byggegrund.

Dette var ensbetydende med, at Aktieselskabet

maatte gjøre Konkurs, skulde ikke en enkelt Hovedkreditor særlig begunstiges.

Han gik og hørte paa John Berg, medens Tankerne ledte og ledte, — indtil de affødte den Beslutning, han i disse Dage altid kom tilbage til, — at prøve Onkel Joel! — en svag Udvei, men den sidste! ... Og saa en Tanke, hans Fantasi undertiden legte med, naar han var træt, — at gaa til Amerika, tjene Penge og klare det hele ... Under alt kunde der dirre et Øiebliks Gys for noget tomt, dødkoldt sort, der steg op som en Vision ...

Medens John Berg snakkede og udlagde Gaderne indover, gjættede hans vare Øie, at det allerede var Hambugerhusets Gaaen paa og Trudsler, der afhandledes to og tre imellem paa Fortogene, saa den Sag nu naturligvis fo'r med sin Panik udover Byen ...

Han syntes, han hørte Ordet, Konkurs, Konkurs, fra alle Kanter ...

Gamle Joel havde alt været i Byen en Maaneds Tid uden at Faste havde kunnet overvinde sig til at hilse paa ham. Han gik nu og prøvede at opgjøre sig nogle Indtrædelsesord som Undskyldning; men opgav det halvsvimmel ...

„Ja, her Farvel, John," — sa han pludselig nede i Kirkeristen, hvor Onkelen bode.

Han tog Trappen op i et Par Sprang, og stod og undrede sig over, at Gadedørsklokken klingrede saa stærkt, — han var sig ikke bevidst at ha ringet ...

„Ja, Onkel," — hilste han inde i Stuen, — „det var jo noget helt andet, jeg havde haabet at kunne vise Dig, naar Du kom hjem, end den Misère, Du nu har for Øinene."

Det ene grønne Gardin hang halvt nedrullet med en Stribe Sol indover mod Pulten, hvor gamle Joel sad neddukket i sine Regnskaber.

Han dreiede halvt paa Rullestolen, som han

sad i, og reiste sig et Øieblik næsten formelt høfligt.

Det slog Faste, at Onkelen var adskillig europæiseret. Han var nybarberet og høist soigneret i Halsen, og Solstrimen faldt paa en fin modern Frakke, rigtignok af den gamle Længde.

,,Saa—aa ... Du endnu her?" — lød det, som han igjen lod sig synke ned i Stolen. — ,,Jeg maa sige, jeg var kommet paa den Tanke, at Du maaske turde ha forflyttet din samfundsgavnlige Virksomhed til et andet Sted — eller endog Land."

,,Du mener hinsides Atlanten, — at jeg skulde ha rømt fra Skuden uden at ha gjort mit for Redningen?"

,,Og jeg siger Dig, bare gaa fallit! Gaa fallit!"

,,Det er nu ikke min Natur det, Onkel, — og heller ikke min Mening om Stillingen, hvis der bare —"

,,Saa? — Ja ikke sandt, — havde Du bare havt flere Penge! — endnu flere hundrede tusind, saa skulde vi set!" —

,,Kjære Onkel, det er dette uhyre Ansvar! — især alle de stakkars Smaafolkene, som kommer i Ulykken," — forklarede Faste. Han anstrengte sig voldsomt for at beherske sin Sindsbevægelse og havde Graaden i Halsen.

,,Ja rigtig ... Ansvar ja! ... Jeg kjender det som et Vomitiv! — Først vover man i splendideste Glans paa de vildeste Projekter, og bagefter ... sidder man paa Scheiterhauffen og græder."

,,Jeg mente," — vedblev Faste sagtmodigen, — ,,at Du kunde hjælpe, ialfald for endel, om Du tog Sagen i din Haand og for Eksempel slog det hele til Dig for noget som Halvten af, hvad det har kostet, nu der vel blir Auktion for Hamburgerfirmaet, — og saa gjennemføre det hele i mindre Skala."

,,Din Gauk! — Redde ... Ja, jeg siger, saadanne

Ideologer er værre end Skurke! — Hovedmassen af Verdens Ulykker kommer fra dem, naar de som Udyr slipper ind i Virkeligheden og maaler dens sagte tunge Vækst med deres galne Alen. De fører med lokkende Ord Menneskene op paa Precipiser, hvor de styrter udfor ... Der skulde rentud anbringes Forebyggelsesmidler imod dem ...

Og fortsætte Bedriften i mindre Skala? — forlyder det nu ... Jo, jeg har havt rig Anledning til at beundre Sagen ogsaa i den Gjænge ... En og anden fremmed har reist indom, forhørt sig om Badet, og er saa forsvundet igjen ... Nede i Badebugten spadserer der nu, foruden en rødbenet Kjel og et Par Strandsniper, et ensomt Hollænderpar. Og, eftersom der intet andet findes, saa hjælper de sig udmærket paa Blankenbergs Hotel ... Et Hovedsavn udfyldes jo ogsaa ved, at man kunde anvise dem Byens gode gamle Badehus med privilegeret Adgang ... Aa hei, hvor det gaar! ..."

„Det var ikke min Skyld det, Onkel, at alt i sidste Stund stod saa skrigende ufærdigt; — der indbetales ikke mere paa Aktierne."

„Nei, nei naturligvis, — det stod bare paa disse ubetydelige — Penge! ... Havde de kommet, saa — — Ho—ho, —. Gjør Fallit, gjør Fallit, siger jeg Dig, og vis Dig ikke i Byen. Hr. Konsul Lüders har behaget at kræve mig paa dine Vegne for atten tusind Kroner: Hvis jeg ikke betaler dem, vil han bevise, at Du har underslaat Kassens Midler, — sætte Dig under Tiltale. — Ja værsaagod! ..."

„Han kan det ogsaa, Onkel!" — lød det tonløst, — „jeg benægter det ikke. Jeg tog elleve tusind af Kassen, dengang Aktierne endnu mentes at være Guld, og kunde først erstatte dem tre, fire Uger efter, og da ved alskens Laan."

„Saa. Saa ... Jeg byr Dig herved fem hundrede Kroner, om Du vil slaa Dig frem med dem over til Amerika, — for din stakkars Mors Skyld,

— og for nogenlunde Renligheds Skyld for din Familie ...

Hehehe, — indlade mig med Dig i Forretninger! — Naar jeg overskuer, hvad mine salig 3,500 alt har udrettet, saa kunde det jo friste en Mand til at fortsætte ... Blot ta mig det ganske Badested over Hodet —!

Som sagt, de fem hundrede Kroner —." Onkel Joel aabnede Pultlaaget.

„Tak. Tak, Onkel, — den Vei gaar jeg ikke. — Adiø. Farvel ..." Han stansede lidt i Døren. — „Og gid Du maa bli fri for Bronchiten din. Du har været en dygtig Mand ..."

— Faste vendte langsomt hjemover, kun mekanisk hilsende en og anden.

Byen laa ligesom i et helt forandret, underligt kirkegaardsstille Skjær for ham. Dens Mennesker, Syslen og Travlhed kom ham ikke længere ved. Han følte sig endnu mere udenforstaaende end, om han havde befundet sig i et fjernt fremmed Land.

Andre kunde sørge og meddele sig. De havde Ret til det. Det hørte til selve Livet ...

Men jeg? — skreg det i ham, — om Mor dør, om Sølvi mister sin Gut? — Mit Sind maa stænge sig af. Jeg maa gjemme mig væk for mig selv, — ophøre at føle! ...

Kommer der et Barn i Hjemmene, tar de det op i sin Følelse og er glade og kan gjøre Fest, og hvad skal Barnet hede og alt det ... Og, dør det, saa graater de af Hjertets Fylde og Grund —

Men jeg? — jeg har saa mangen Mor, saamange gamle og saamange smaa, jeg har ført paa Undergangens Rand, og som kanske maa henslæbe et helt Liv i Armoden.

... Enten jeg maa spinde paa Tugthuset eller slippe undaf, er ligegyldigt.

Jeg er sat udenfor ... Den Livet iboende Nemesis har eksekveret Dommen; der behøves ingen Lüders

— Jeg er én dets Sorger og Glæder uvedkommende, — kan kun gaa som en afdød og kige ind igjennem dets Ruder.

Straffen, fordi Du tog Glæden fra de mange! ...

Han skridtede paa under en isnende Følelse for at komme fra Tankerne.

Hjemme nikkede han til Ditlef, klappede ham paa Skulderen og strøg ham med Haanden gjennem Haaret; men forlod ham pludselig, da han saa ham stirre paa sig med et Udtryk som af en opstigende Angst.

Idioten var istand til at gjætte —.

Han gik og drev om paa Gulvet i Dagligstuen og satte sig hen til Moderen, der laa paa Sofaen.

Han tog en af hendes hovne Hænder og begyndte at smaasnakke om hendes Rheumatisme ... og vaagnede af sin dybe Glemsel og Tankespredthed ved, at hun trak ham ned til sig og kyssede ham paa den klamme Pande.

Han fik en nummen lam, skjælv Fornemmelse af blot at kunne føle hendes Kys som noget fjernt udvendigt, — en stille gruful Panik: — han var sat udenfor!

Der laa en bleget Tone over Stuen, som sa, at her havde han levet færdigt; han kunde herefter bare gaa som et Gjenfærd af sig selv.

Han gik op paa sit Kammer, — saa sig et Øieblik om, ryddede distræt og lagde hen et og andet løst, som én, der tænkte paa at flytte; men fik det pludselig med ivrig og nøiagtig at pakke sammen de beskrevne Papirer til sine Skuespil, og forsikkrede det med en Snor om.

Paa et lidet Kort, som han lagde indeni, skrev han:

„Kjære Bera! — Læs og gjem ogsaa dette for mig sammen med det andet. — Tak! —

Altid din Faste."

Nede i Kjøkkenet paalagde han Pigen at bringe Pakken ud til Gyllings.

Han lukkede paa Døren til Stuen og saa sig et Øieblik om derinde, før han begav sig afsted.

Inden han pludselig vendte sig og tog Veien langs Fjeldknauserne udover til Braatskjærene, havde han staat en Stund fordybet udenfor Bøssemager Dunhagens Vindu ...

Han agtede ikke et Øieblik at kjøbe en Revolver; — fik bare tilslut saa ondt i Hodet, — langt inde i Hjernen, af at staa saadan og se og stirre; — hans Tanker var helt andetsteds ...

Inde hos Breders sad Dina og Søsteren og græd. Det var deres lille Medgift, som var strøget med ... Men Lüders rasede og ønsked' Hævn. Toldinspektøren og gamle Klüwer ropte paa, at han burde arresteres og sættes paa Tugthuset ... Sølvi gik taus derhjemme, sa ingenting. Enkelte slog sig ironiske, og gamle Tryggesen brølte Vittigheder udover ...

Faste vilde ikke for alverden gaat gjennem Gaderne nu. Han saa Byen gjennemsigtig som i en Vision og skyndte sig afsted ligesom med al dens Sorg og Raab og Fortvilelse jagende og klagende efter sig ...

... Og fra Tangen kom de, Mænd og Kjærringer med Barn paa Armen, — alle Smaafolkene, — det blev et helt Tog — og spurgte efter sin Ret, og hvor han, som havde bedraget dem for deres stakkars Sparepenge, var at finde? ...

Han følte sig usigelig lettet, rent som undsluppet, da den sidste Fjeldknaus stængte for Udsigten til Byen.

Endelig var han alene!

Der gik stort Hav dernede mellem Braattene, og Skyerne drog sorte forbi med lyse Opklaringer.

Der havde hængt saa mangt et Vrag paa de Skjærene, — kunde kanske idag hænge nok et —

For hans Livsbygning var totalt ruineret ...

Fort gjort det, Faste! — syv og tyve Aar ...

Og saa staar Du alt her og vil fremstille Dig for Vorherre!

Ja, den der var som Mor ... tror med det ene Øie og ræsonnerer med det andet, — og faar det alligevel til at passe altsammen!

Jeg kunde nok ellers tillade mig først at udbede mig bevist nogle Smaating. For Eksempel efter hvilken Ret Mor gaar der kroget, eller Ditlef er blet sendt ind i Verden som Idiot? ... Overhovedet, ogsaa jeg spørge lidt — fra alle de Stakkarene, som gaar om med allehaande Mankements, — halte og blinde og aandssløve og ufærdige .... De kunde, saamæn, ogsaa skrige paa Konkurs.

Eller de, som har det paa den modsatte Vis — er tildelt en Gavernes Overflødighed, som ikke passer til Livet, men fører ud i det forfærdeligste Ansvar.

For Eksempel jeg? ... som foruden alt andet tilhørende ogsaa er tildelt en Overtalelsens Gave, der først og fremst narrer og bedrager mig selv, og dernæst fører mine Medmennesker i Ulykke.

Jeg kunde ha min Fristelse til at spørge, ja! — tale lidt i Grundsproget.

Stakkars Tigeren, som kommer frem for Dommen, belæsset med Ansvar for de mange, mange Faar ... Hvad skal han svare? — udenfor det ene at vise Kløerne frem og sige: Du har gi't mig dem, Herre, — var det ikke for at jeg skulde bruge dem? — Eller er det en Overflødighed, Du har git mig i Forglemmelse og Distraktion under din vældige Skaben?

Nu, jeg staar foran det kolde nøgne, kunde jeg nok spørge, hvi Du lod mig krybe over Jorden fra Aur og til Auren igjen, som en Orm med vildførende Vinger, — saa jeg eiede min Ret til at tro, at mit Væsen var at flyve? ...

Spør, Spør, Du Faste! — der svarer Dig ingen ...

Han tog Veien ned mellem Stupene borte i Strandbakken.

Spør ligesaagodt i Sprøiten, som stormer opefter Svaberget ... Det fraader og tordner og brøler og viger igjen som et Kniplingsslør ... Det er vakkert. Men fælt nøgternt saltgraat, naar det knuser sig mod Fjeldet; — og har aldrig ment noget med hverken Kniplinger eller Regnbue i Røgen!

Vil Du vide, hvad en Storkar er, saa kommer der nu en rullende saa nøgternt, som den evige Sandhed, medens Skummet fraser op i Kammen paa den, — en stor Glasbølge med hvid Hjelm og flyvende Busk! — Den slaar sig ihjel mod et forrevet Skjær, hvor den igjen siver og siler af, — idelig og idelig, — det er dens Livsgjerning ...

En Præst i høi Spidshue staar og præker i Havsusen, snart over, snart under Vandet, snart bar og høi i lang Talar, snart helt begravet, saa Ordene blir til Skum og Røg ...

Og der længere henne kjæmper Brændingen en seig Strid med en Fladbund fuld af Tang, hvor der hele Tiden hvisler og sisler — „hys — hys—s" —

Og Bølgen drar sig hvinende, hylende, skrattende tilbage, — lige i Favnen paa en vældig anbrusende ny!

Jo—o, Faste, — nu svarer det ... Havet breder sig ud til et hvidt, firkantet, fraadende svimmelt Liglagen, — pyntet der i Sandleren i bølgende henførende Skjønhedslinier med bræmmet Bord, — knattrende der mellem Smaastenene.

Plumps ... Plumps ...

Der var den igjen den dumpe Lyd fra Dragsuget ved den bratte Fjeldhammer. Den kom regelmæssig med lange Mellemrum, naar Brændingen et Rid havde draget sig som høiest opover Stenvæggen og forsank sig igjen.

Han undgik at se did, havde den helst i Ryggen.

Det var der, han vilde ...

Det var lyst endnu, — ikke Skumring nok ... Helst gjemt i Mørket, vilde han lade sig falde ned i Mørket ...

Der var noget, som laa og dukkede og stak op henne i Kanten, hvor Fjeldhammeren dreiede om —

Han maatte uvilkaarlig beskjæftige sig med det, undersøge det, — nærmere og nærmere ...

Det fortonede sig et Øieblik næsten som Hodet af en Mand ...

Nu dukkede det igjen op, — som Skulderen ogsaa —

Han stansede hvid af Angst. — Skulde der ligge og skvulpe et Lig før hans ... han komme til at ligge sammen med en Bror der i Malet!

Var han blet afsindig? ... Var det sig selv, han saa? — styg, bleg og forbidt ...

Han stirrede med et isnende koldt Gys ind i Dødens Land.

Det dukkede nu helt op derhenne —

En Vragstump — et sønderbrudt Bord af en Baad. — Et Havari som mit eget ... Og Verden gaar lige godt!

Han aarkede ingen Tanke mere, — lagde sig træt og tung og tom ned i en Kløft, hvor Skjelberget lunede for Vinden. Han halvt sad med Nakken lænet til Klippen, — Skumringen bredte sig til som et Teppe ...

Naar Stjernerne kom, saa —

Vinden suste sagte med uforstaaelige Ord ...

... Det var jo den gamle mosede Stenbænken hjemme i Lysthuset, han sad paa.

Og der surrede ogsaa Humlen, — sort og gul i Pelsen, — tyk og lubben ...

Nu kravlede den paa et fedt klæbrigt Poppelblad ... Den strævede tung og overmæt for at holde

sig fast; men maatte slippe Taget ... Den summede tonende hen imod ham — —

Hvor blev den af? ... Han kjendte et Stik i Foden ...

Nu blev det til den grønmalede Bænk paa Pladsen ved Kirkeristen, han sad paa ...

Der gik de alle og saa ham ikke, baade de, som havde Aktier og andre.

Rart, at der var saamange ude? ...

Der maatte være nogetslags Fest, — i Kirken eller —

De gik der saa stille.

Det var saagodtsom hele Byen, der var ude, — gamle og unge, alle pyntede, — de unge Piger med Sløifer — i Klynger eller to og to. —

Selv havde han faat en saa underlig stor Fod, og han syntes at mærke, at, naar han satte Hælen i Bakken, var det, som det havde en egen Virkning paa dem.

Det faldt ham ind, at han maatte kunne hindre dem i at forsvinde ind ad Gaderne, om han trykkede med Foden mod Jorden.

Han forsøgte, prøvede saa smaat to, tre Gange ...

Og vendte ikke Kirstine og Mina og Tona sig om, ligesom de var ved at gaa ind i Storgaden.

Og henne paa den anden Kant dreiede ogsaa to tre sig om.

Han maatte forsøge igjen. — Og de dreiede sig her og der. Selv Toldinspektøren og Risting tog et halvt Sving paa sig —

Jo mere han traadte, des stærkere viste det sig at virke.

Han begyndte at slaa i Jorden med det svære Fodblad, og hurtigere og hurtigere dreiede de sig, — Klynge efter Klynge, som Afdelinger i en Dans —

Han vedblev med haard Trampen, regelmæssig i Takt til en underlig hidsende Melodi —

Og hurtigere og hurtigere dreiede det hele sig rundt.

Han slog og slog, trampede og bankede, saa det smald i Fodbladet, — hastigere og hastigere.

Nu dreiede han det hele, som han traadte en Spinderok, — slog og slog med det vældige Fodblad, saa det hele suste rundt i Luften, som en vild Hvirvel.

Han følte sin Magt med en jublende Seiersglæde, — trampede og trampede med Fodbladet, der stedse voksede sig mægtigere.

Han vaagnede med et Rædselsskrig —

Jeg er da vel ikke blet Satan! ...

Han stod et Øieblik og sundede sig paa Omgivelserne for at komme tilrette med, hvor han var, — og saa ned paa sin Fod —

Det manglede blot, at den skulde været svart — og med Hestehov!

... Egentlig bare det gamle ... Den samme Evne, hvormed han havde dreiet alle Aktiehaverne rundt, hvirvlet op hele Svindelen. —

En Kraft ja! — og saa drage sig bort fra Livets Valplads, med den ubrugt? —

Der lyste et Blink for ham af, at han kunde leve.

Blodet vældede dybt fra Hjertet op i hans Ansigt ...

Kunde vel endda være Pile igjen paa Strengen —

Hurtig som for at beskytte sig mod nogen ny Indskydelse, skyndte han sig opover Fjeldknauserne ...

Uden at minke Farten kastede han en og anden Gang et Blik tilbage ned imod Brændingen, der lyste gjennem Mørket. —

Den voldsomt opdæmmede Livskraft dirrede ham gjennem Nerverne ...

Hjem og optage Kampen igjen ... lød det og lød det i ham som Sporehug, han satte i Svangen paa en Hest.

Han stansede først, da han saa enkelte Lys fra Byen ...

Her staar man igjen foran Faktum: — Slides og rives i smaa Biter for hvert Menneske, Du kjender og ikke kjender, — maatte staa Standret paa Gader og Kontorer!

Var det ikke saa, at Du vilde faa det hele til at svinge rundt med Fodbladet dit?

Nei, jeg maa ikke smigre mig med Situationen ... Hele Byen er igjen klogere end jeg. Nu har de alle forstaat helt fra først af, at Faste var en gal Mand, — blot Idiot paa en anden Maner end Broderen! ...

Der randt nogle faa blege Stjerner mellem skarpe Skyer, og, som Huset hjemme dukkede frem, speidede han gjentagende opmærksomt efter, om der lyste fra nogen af Vinduerne.

Ikke fra Dagligstuen eller Moderens Sovekammer ... De havde altsaa ikke savnet ham eller mærket, at han var borte —

Idet han bøiede ind Haveporten, blev han pludselig va'r en Skikkelse ovenfor i Veien ... Den syntes ligesom sky at ville vige bort.

Bera? — Bera? — Det maatte være Bera —!

Det fo'r i ham, at hun havde fattet Mistanke ved hans Billet, og kunde have ventet paa ham og passet ham op!

I et Nu var han ved Siden af hende.

„Du her, Bera ..."

„Aa, jeg har været saa angst, — gaat og set og set efter Dig, om Du kom, — om Du aldrig kom! ..." Hun vred krampagtig Hænderne.

„Jeg forstaar ... Jeg forstaar ... Jeg føler mig

som en greben Tyv! ... Nei, jeg kan berolige Dig med, at denne din slagne Ven fra fordum vil leve, — endnu vil prøve en Dyst."

„Spøg ikke, Faste! — Det er ikke saa, at Du er færdig med Verden ... Du er ikke begyndt. Jeg har jo vidst det bestandig, at dette ikke var noget for Dig. — Hvad kan jeg sige Dig! ... Men Du har jo nok af ubrugte Evner og Kræfter. — Hvorfor ikke skrive om alt det, Du tænker? ... Jeg begyndte paa at læse det Skuespil, Du sendte mig, og det var, som jeg levede i det ... Men pludselig overkom der mig slig Angst, — hvorfor havde Du sendt mig det?

Jeg styrtede lige op til din Mor; men hun og Agnete var ganske uden Tanke paa noget galt, og jeg vogtede mig vel for at forskrække dem. Men af Pigen fik jeg høre, at Du var gaat ud, — ikke var paa Værelset ...

Saa har jeg gaat op og ned her i Dødsangst og speidet og speidet og lyttet —"

„Herregud, Du, — havde det nu ikke igrunden været bedre for alle, om denne besværlige, brydsomme Fyr var blet væk, — bukket og gaat ud af Verden med Bemærkning: — forstaar ikke en Døit af det hele!" —

„Nei, Faste, det havde ikke været bedre — for mig."

„Siger Du det, Bera? — Kan en saadan forulykket og havareret Person endnu interessere Dig?"

„Hvor Du snakker, Faste! — Du og alt dit —"

Han greb hende pludselig om begge Armene og saa hende skarpt ind i Ansigtet ...

„Nei, nu skal Du sige —. Nu vil jeg vide —. Jeg er jo havareret en Gang og faar taale at bli det en Gang til ... Er det saa? — Kan det være muligt, at Du kunde slutte Dig til mig og mit, — som fortiden staar saa lavt paa Stigen ... Kunde Du,

som er saa klar og klog og korrekt, holde af mig? — Ja, saadan ordentlig, mener jeg."

,,Du er blet min Verden, Faste! — Uden Dig er der intet, intet for mig, — det véd jeg nu saa vel."

,,Men det er jo som at styrte Dig udfor Klippen, Bera! — Gud bevare Dig, Barn!"

,,Du er blet bitter, stakkar," — sa hun og la Hodet op til ham ... ,,Men Du skal se, det skal nok bli bra altsammen ... Vi skal nok faa det til, vi to ... Hvad, Faste?" ...

Han slog Armene om hende —

,,Tal, — tal Du ... Det høres som noget deiligt, der er langt borte, — Havfrusang! — Det er, som jeg staar og holder Dig fast midt i Brændingen."

,,Den skal nok skumme af, skal Du se, naar vi to —"

,,Bera! Bera," — hviskede han, — ,,sig mange, mange Gange, at Du elsker mig, saa jeg fatter det, — begriber det." —

XV.

Faste og Bera var blet enige om straks at gifte sig. Hun vilde optage Situationen helt med ham.

Nyheden gjorde et ikke ringe Indtryk i Byen, — virkede ogsaa som en Dæmper paa de uforbeholdne Udtalelser af bitter Hævnlyst i visse Kredse.

— Saa hændte det ogsaa, at Faste og Bera en Dag blev kaldt op til Onkel Joel ...

— Han var jo forbauset, himmelfalden, — havde altid tro't, at Bera Gylling havde sin Forstand i bedste, allerbedste Orden ... Men hvad skulde man sige, — nutildags gaves der ikke Overraskelser! —

„Ja, I mener jo, som man beretter, at fare den skrivende Vei, — bygge en Fremtid med Pennen, — gjøre Forretning i det længst opgjorte Lager af Fraser og smukke Ord og Fatamorganaer og Sæbebobler! — Saa at sige oprette en høiere eleveret Delikatessehandel, — med bare Farvespillet af Tingene — —

Ja, ja, ja, der er jo ialfald ikke saameget at risikere, — svare for ved saadant — luftigt!

Jeg læste Skuespillet, De sendte mig, lille Frue, — „Mammon" ... Det er jo nu indsendt til Theatret? ... Jeg læste det i ét Drag ... Jeg maa sige, jeg nød det, — særlig, hvor man ikke selv figurerer ... Forunderlig truffet, det maa man lade, — min gamle ærede Konkurrent Bankchef Böckmann gjennemlyst ud og ind som med en Lygte. Et besynderligt indviklet Maskineri saadant et Menneske ...

Ja, hvad skal man sige! — Tiden har ogsaa smittet mig. Jeg har ogsaa Idéer. — Det har været et ensomt Liv, en gammel Mand har ført disse Par Aar. — Hvad siger Parret? — Skulde I være tilbøielige til at forlade disse hyggelige Tomter for en Tid og følge mig nedover til Syden, hvor jeg maa opslaa mit Paulun? ... Vi kunde jo gjensidig tilføre hinanden noget, — min Søstersøn og jeg er længst vante til uforbeholdent at udveksle vor gjensidige Livsvisdom, — og med den unge Frue skulde jeg nok komme ud af det.

Og saa, min kjære Faste, kan jeg fortælle Dig, at jeg har besluttet at følge dit vise Raad og oprette den Stiftelse, som Du i sin Tid fandt mig saa forpligtet til, og hvorfor Du strengt satte mig under mine Medborgeres Tryk.

Mit Anbud er nu gjort. Jeg tar Hotellet med Tomter og Anlæg udover Forstranden, — alt, hvad der ligger isoleret fra Byen, — for en Trediedel af, hvad det har kostet Aktieselskabet. Jeg vil omskabe det til et Kursted for bronchitiske og lungesvage,

— har nøie konfereret med Doktor Falkenberg om det ... Der er jo, som Du saa betryggende har skildret det i dine Prospektuser, — alle mulige Fordele: Lunhed for Vinden, Salt i Luften, Granatmosfære, baade Hav- og Høifjeldsaroma at indaande, — — saa, hvor kunde jeg lægge det heldigere? —

Og alle og enhver er jo ikke i den Forfatning, at de, som vi tre, kan reise til Syden ..."

XVI.

Fru Forland laa der i Sovekammeret med de store milde Øine vendt mod Vinduet og saa paa de sidste gule Blade, som af og til dalede fra Lindetræet ... Der legte en af de sidste Trækfugle i det, — eller kanske den ikke aarkede mere, — mente at overvintre hjemme, — søge sig en sidste Fjerkappe i Sneen? ...

Det var saa deiligt, — ligesom saa bærende let at ligge og tænke paa alt dette med Faste og Bera ...

De gik nu om der i Huset, — deres første lille Rede, — inden de tog Flugten til Syden, de ogsaa, og han prøve sine Vinger ... Han havde ligesom afgjæret paa et andet Felt. I denne Opfindelsernes Tid kunde vel Begavelserne let irre sig ind paa den Vei.

Han aarkede ikke endnu rigtig at tro paa, at der var kommet en Lysning over det hele, — gik der saa uvant stille, kunde falde hen og Øinene faa et saa smerteligt Udtryk; — hun kunde se i dem, som i et Maleri, alt det pinlige, der drog op for ham ... Der maatte Tid til, før det kunde svales og læges — saavidt ...

Naar Bera kom til, var alt som strøget af ham. Fra sin urokkelige Tro paa ham, eggede hun frem igjen hans før saa ubændige Mod og Evnefølelse og kunde lade lyse en Fremtid, der oprettede alt det skete. Og hvor lykkedes det hende ikke at stemme ham op og følge ham, naar Tankerne tog Flugt indover hans ny Gjerning.

Og nu denne sidste store glædelige Nyhed, at hans Skuespil straks var blet antaget til Opførelse paa Hovedstadstheatret! ... Det var jo som en ny Terskel at gaa ud fra.

Fru Forland laa og huskede paa Kirsebærtræet og Faste, da han raabte: „det er mig, som blomstrer", — følte en underlig glad Vished om, at med ham var der plantet et Aandens Træ.

Og hendes Agnete havde ligesom faat Sol over sig igjen ... Det var ikke vanskeligt at spaa, hvad det vilde bli til. Døscher fandt daglig Anledning til at træffe hende nu, efterat han var vendt hjem fra Eksersitsen ...

Det var saa underlig, hvorledes Sammenhængen alligevel altid kom op ... saa godt at tænke paa ... Ditlef fik nu først sit i en næste Verden ...

Doktor Falkenberg og Sølvi saa ofte op til Fru Forland i denne Tid. Man frygtede for, at Giften skulde slaa sig paa Hjertet. Alle de stærke Indtryk havde vel været mere, end hendes Nerver og Kræfter kunde bære, saa tilsyneladende rolig, hun tog det.

— Hun laa der igjen en Sénhøstens Dag med Øine, som lyste stille af hendes Tankeverden, og et svagt Smil, — som altid af noget, hun syntes.

Fru Forland ikke kjæmpede, hun saa heller mildt forklaret ned paa den gamle Strid, hun havde

frelst sig udaf saa mange Gange om igjen og om igjen ...

Der var en Mening i alt, — den Tanke maatte ikke slippes! ... helt fra dette, hvorfor hun selv skulde blive slaat med den haarde Lod at vandre om kuet og krogbøiet, saa hun ikke kunde reise Hodet og se op i Loftet, — hun havde været en kneisende rank Kvinde engang, — til det altid paa ny opdukkende bittre Spørgsmaal om Ditlef.

Hun havde en Tid stridt haardt ... Hun maatte ikke slippe den Tanke, at hendes hele Skjæbne var en Indsats i et høiere Liv.

Hun maatte ikke slippe den ...

Enten det, — eller der var ingenting, — kun et under Hæl traadt Skrig, — og der kunde ikke leves!

Ofte havde hun stridt, — nu ikke længere: — Hvi er det lagt paa mig? Jeg vil tilbage til Jorden igjen. — Men Vandet er for koldt. Ilden for hed. Guds Forfærdelse bor i dem.

Hun havde forsonet sig med sin Plantelære, — kunde nu ligge ligesom stille og se og betragte Væksten med de usynlige Skud og Blade — —

Inat havde hun havt den gamle, deilige Drøm, — var igjen i Kirken, og hendes Stemme fyldte den, saa forunderlig klar og stor og frigjort op imod Buerne, medens Ditlef stod med Taktstokken og anførte Koret oppe fra Orgelet.

Nu sov hun.

Høstsolen randt i Stilheden henimod Skjærmbrættet. Af og til pikkede en Fugl et Par korte Stød paa Ruden.

Falkenberg listede sig ind ...

Aandedrættene sagtnede saa underligt med af og til et Suk ...

Saa med ét — under en stærk Udaanden, der lød næsten som et Triumfraab, — reiste hun sig

op fra Puden med udstrakte Arme. Hun rettede sig med et „A—Ak, nu gaar jeg —"

Det var, som Stivheden glap af hende, — Øinene sank igjen i et halvt Smil, og rank og ret faldt hun tilbage paa Leiet! —

XVII.

Dampskibet pløiede Sjøen i Halvskumring udenfor Kysten.

Onkel Joel var gaat tilkøis for den skarpe Aftenluft, og Faste og Bera spadserede paa Dækket. De følte begge, at det var, som de gik i en Afgjørelsens Stund.

Der var endnu spredte lette rødlige Skyer, der mørknede ned mod Horisonten og Havet.

To Odder stak sig udover, og Faste stod med Følelsen af, at Virkeligheden med sine Krav og Fordringer endnu strakte sig ud efter Damperen, han fo'r paa, som to Hummerklør, der vilde gribe efter ham.

„Du kan tro, Faste, jeg har ofte besigtiget dette dit kantede Hode," — spøgte Bera, — „det er saa bunket og bulet som et Blikspand. Det er vel, fordi der er saameget underligt i det?" — mente hun.

Faste hørte ikke. Han gik der i stærk Stemning inde i sit eget Syn ...

Lidt efter stod han ved Rælingen med en Blyant og en Lap Papir og skrev:

Fraadende Braadsjø og nedknust Dæk,
 et overhændigt Hav,
alting skyllet og sopet væk, —
 og, hvor blev Skipperen af?

De jog for Storm, og de fo'r for Vind,
de søgte ind Forlands Vig;
bag Aasen stod Fjeldet med Taarn og Tind
og Toppe i Himmerig.

Og der fandt af revne Seil de nok
og Vrag, som i smaat var knust,
fra Snekavet gik der med Fok og Rok,
og Stormen sidst havde sust.

Men aldrig fandt de igjen den Mand,
som sank i det Bølgebræk.
De søgte om Land, og de spurgte om Strand;
— men Fyren og Skuden var væk!

Ja, Manden, de søgte, hvor blev han af? —
Han tog sig no' underligt til.
Han seiled' sig op paa det Hav over Hav,
hvor Kikkerten rækker ei til.

Der skummer nu Skibet med Top og Reil ...
Du ser det i Kvældens Sky'r,
det jager med aldrig mindsket Seil
og Maaneblinket til Fyr.

Sin Faldrebstrappe det sænker ned
I Sølvbroens lyse Strøm,
og alt, hvad Jorden om Færden véd,
det fanger den kun i Drøm —

Men der tar Bølgen saa dyb en Grund
som Skjælvet i Hjertets Saar,
naar Stjernerne brænder i ensom Stund
og blinker i Angrens Taar' —.

Og der faar han seile og føre an
med Regnbuflag ifra Mast.
Og der kan han kjæmpe, den slagne Mand,
fast Planken under ham brast!

— Dampskibet pløiede og vuggede i Sjøgangen. Kun det ensomme Blinkfyr raadede i Kvælden …

INDHOLD

AF

TRETTENDE BIND.

[illegible]

January 157.

Paris

